

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

New York Times şoklatan yazarı

MITCH ALBOM

Frankie
Presto'nun
Sihirli
Telleri

Frankie Presto'nun Sihirli Telleri

**Bir melodi duyduğunuzda başınızı kaldırmanızın,
bateri sesi duyduğunuzda ayağınızla ritim
tutmanızın bir sebebi var.**

**Bütün insanların içinde müzik vardır.
Yoksa Tanrı neden size atan bir kalp versin?**

**Bu dünyaya ayak basmış en büyük gitarist
Frankie Presto'nun ve altı sihirli teliyle değiştirdiği
altı hayatın masalsı hikâyesi.**

**Bu hayatta herkes bir gruba katılır.
Müziğin, tıpkı sevgi gibi, yaşayan her canlıyı
etkileme gücü vardır.**

PENA YAYINLARI A.Ş.
HALASKARGAZI CAD. NO 51, ŞİŞLİ 34373, İSTANBUL
TEL: 0 212 368 83 00 • FAKS: 0 212 381 76 48
www.penyayinlari.com • info@penyayinlari.com

ISBN 978-605-9126-96-0

9 786059 126960

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Frankie Presto'nun Sihirli Telleri

ÖZGÜN ADI: The Magic Strings of Frankie Presto
Harper, HarperCollins Publisher, New York, 2015
KİTABIN ADI: Frankie Presto'nun Sihirli Telleri
YAZAR: Mitch Albom
ÇEVİREN: Fatma Zeynep Öztürk
EDİTÖR: Gökçe Yavaş
DÜZELTİ: Eylül Tunç
KAPAK TASARIM: Karen Yardımlı - Rabia Erdohan
BASKI VE CİLT: Mimoza Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Merk. Efendi Mah. Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1-3
Topkapı/Zeytinburnu/İstanbul
Sertifika No: 33198

Copyright © 2015 by ASOP, Inc.
© PENA YAYINLARI A.Ş., İstanbul, 2016

"A House Is Not a Home" (A House Is Not a Home adlı filminden), Burt Bacharach ve Hal David tarafından yazılmıştır. ©1964 Sony/ATV Music Publishing LLC. Tüm hakkının idaresi 424 Church Street, Nashville, TN 37219 adresindeki Sony/ATV Music Publishing LLC'ye aittir.
"Jonah," söz ve müzik: Paul Simon. Copyright ©1978, 1980 Paul Simon (BMI). Tüm hakkı saklıdır. İzinle kullanılmıştır.
Hank Williams Sr. ve Bob Gazzaway'den "Just Waitin'" ©1951 Sony/ATV Music Publishing LLC. Tüm hakkının idaresi 424 Church Street, Suite 1200, Nashville, TN 37219 adresindeki Sony/ATV Music Publishing LLC'ye aittir. Tüm hakkı saklıdır. İzinle kullanılmıştır.
"Lost in the Stars," söz: Maxwell Anderson; müzik: Kurt Weill. ©1946 (Yenilenmiştir) Chappell & Co., Inc. ve Tro-Hampshire House Publishing Corp. Tüm hakkı saklıdır. Alfred Music izniyle kullanılmıştır.
Lost in the Stars müzikalinden "Lost in the Stars," söz: Maxwell Anderson; müzik: Kurt Weill. TRO-© Copyright 1944 (Yenilenmiştir) 1946 (Yenilenmiştir) Hampshire House Publishing Corp., New York, NY ve Warner/Chappell Music, Inc., Los Angeles, Kaliforniya. Uluslararası hakkı saklıdır. ABD'de yapılmıştır. Kâr amaçlı toplu gösterimi dahil tüm hakkı saklıdır. İzinle kullanılmıştır.
Eden Ahbez'den "Nature Boy" ©1948, 1976, 1995, David J. Janowiak DBA Golden World Music. İzinle kullanılmıştır.
Jean Lenoir'dan "Parlez-Moi d'Amour" ©1930, Societe d'Editions Music Internationales, hakkı yenilenmiştir. Tüm hakkı saklıdır. İzinle kullanılmıştır.

1. Baskı: Ekim 2016

ISBN: 978-605-9126-96-0

Published by arrangement with Akcalı Telif Hakları Ajansı.

© Bu eser üzerindeki tüm haklar 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu çerçevesinde yayımcıya aittir. Yayımcının izni olmaksızın, eserin tümünün veya bir kısmının veya içeriğinin herhangi bir bölümünün, herhangi bir formatta (elektronik, mekanik ve sair formatlar da dahil) kopyalanması, çoğaltılması, dağıtılması, yayımlanması, değiştirilmesi, tercüme edilmesi veya sair şekillerde işlenmesi, her türlü ticari kullanıma konu edilmesi; kaynak belirtilerek eğitim veya tanıtma amaçlı alıntılama dışında, eserden herhangi bir surette alıntılama yapılması ve eserin her ne ad altında olursa olsun kullanıma konu edilmesi 5846 sayılı Kanun çerçevesinde yasak olup hukuki ve cezai mesuliyet doğurmaktadır.

PENA YAYINLARI A.Ş.
Halaskargazi Caddesi No: 51 Şişli-İstanbul
Tel: +90 212 368 8300 | Faks: +90 212 381 7648
eposta: info@penayayinlari.com | www.penayayinlari.com

Yayıncı Sertifika No: 27481 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

MITCH ALBOM

Frankie Presto'nun
Sihirli Telleri

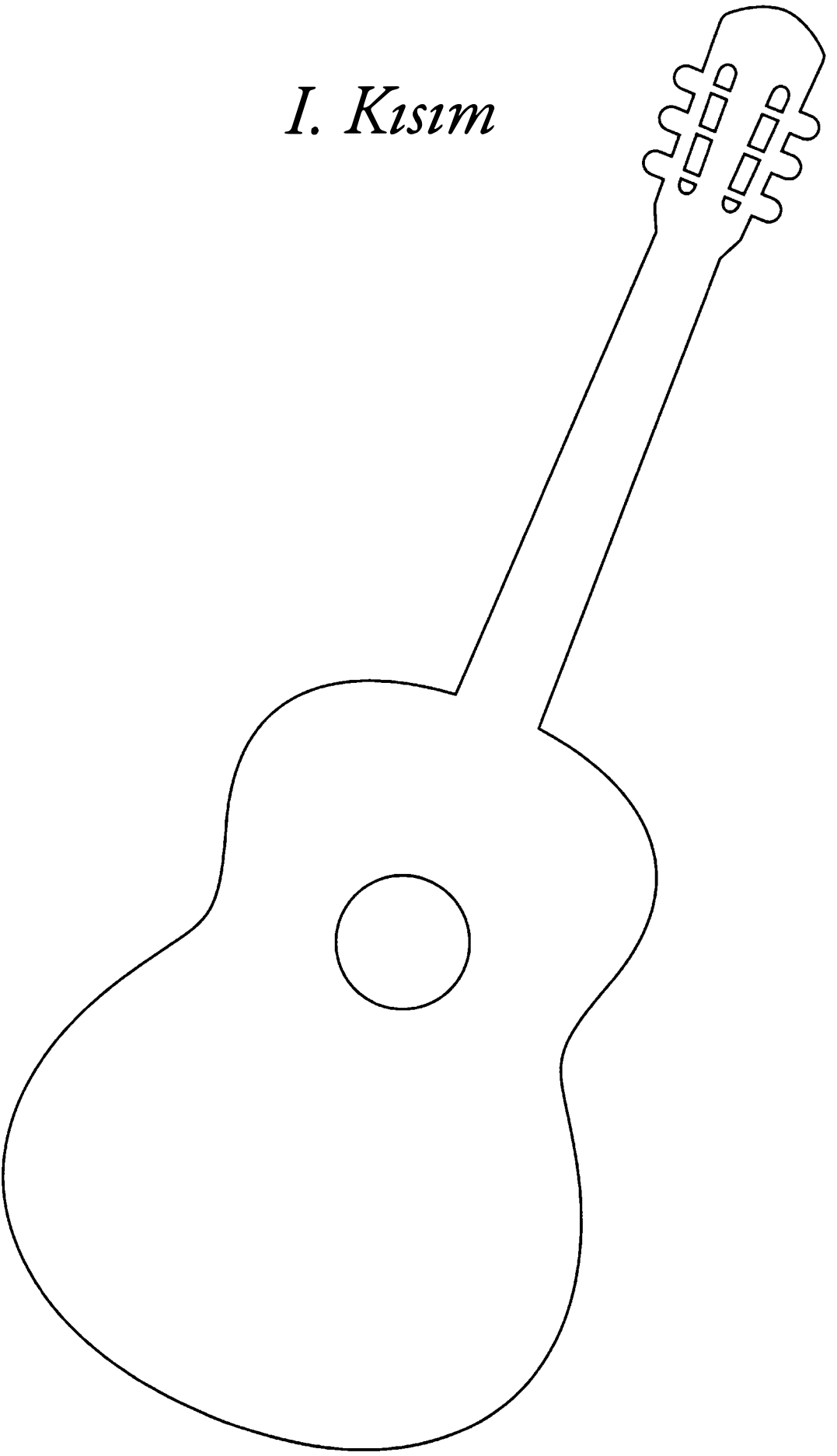
İngilizceden Çeviren:
Fatma Zeynep Öztürk

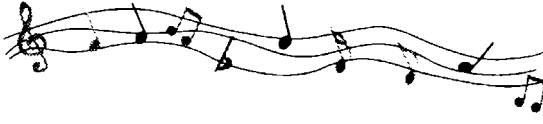
Hayatımda bana,
“Ben de *böyle* çalmak istiyorum,” dedirten
pek çok müzisyenden ilki olan amcam Mike’a.

*Gece boyunca,
Gitar kutularında gitarlarıyla
Dolaşan bütün çocuklara.
Peki o çocukların nereye gittiğini merak ediyor musun?*
- PAUL SIMON

I. Kısım

1

Buraya ödölüme sahip çıkmaya geldim.

Ödölüm aslında orada, tabutun içinde. Aslında o, zaten benim. Ama iyi bir müzisyen son nota da çalınana kadar hürmetle bekler. Bu adamın melodisi sona erdi ama onun yasını tutanlar birkaç dörtlük daha eklemek için çok uzak yollardan geldiler. Bir çeşit koda.¹

Hadi dinleyelim.

Cennet biraz bekleyebilir.

Sizi korkuttum mu? Korkutmamam lazımdı. Ben ölüm değilim. Pelerinli, elinde orağı olan, pis bir çürük kokusu yayan, zalim bir zebani? Siz gençlerin söylediği gibi, *yok artık*.

Hepinizin korktuğu Büyük Yargıç, Tanrı da değilim. Ben kimim de bir yaşamı yargılayacağım? Kötülerle de oldum iyilerle de. Bu adamın işlediği günahlarda bir hükmüm yok. Sevaplarını da ölçmem.

Onun hakkında bir sürü şey biliyorum: Gitarıyla yaptığı büyüler, o boğuk, hırıltılı sesiyle büyülediği kalabalıklar.

Altı mavi telle değiştirdiği yaşamlar.

Bütün bunları anlatabilirim.

Ya da dinlenip es verebilirim.

Buna daima zaman ayırıyorum.

Beni çekingen mi sandınız? Bazen öyleyim. Ama aynı zamanda tatlıyım, yatıştırıcıyım, uyumsuz ve kızgın, zor ve basit, bazen sıcak kumlar gibi rahatlatıcı bazen iğne gibi deliciyim.

Ben Müzik. Frankie Presto'nun ruhu için buradayım. Tamamı için değil, bu dünyaya geldiğinde benden aldığı o büyük parça için. Ne kadar iyi kullanılırsam kullanılayım ben bir mülk değil, bir borcum. Dünyadan ayrılmadan önce geri verirsiniz.

Frankie'nin yeteneğini alıp yeni doğanlara dağıtacağım. Bunu bir gün sizin yeteneğinizle de yapacağım. Bir melodi duyduğunuzda başınızı kaldırmanızın, bateri sesi duyduğunuzda ayağınızla ritim tutmanızın bir sebebi var.

Bütün insanların içinde müzik vardır.

Yoksa Tanrı neden size atan bir kalp versin?

Tabii ki bazılarınız benden daha çok nasipleniyor. Sizin zamanınızdan birkaç tanesini sayacak olursam; Bach, Mozart, Jobim, Louis Armstrong, Eric Clapton, Philip Glass, Prince. Hepsi de doğduklarında küçük elleriyle uzanıp beni yakalamıştı. Size bir sır vereyim: Yetenekler böyle verilir. Yeni doğanlar gözlerini açmadan önce biz yetenekler parlak renkler olarak sıralanırız. Yeni doğanlar minik ellerini ilk kez yumruk yaptıklarında aslında en çekici buldukları rengi yaka-

lamış olurlar. Bu yetenekler ömür boyu onlarla birlikte kalır. Şanslı olanlar (daha doğrusu bana göre şanslı olanlar) beni seçerler. Yani Müziği. O noktadan itibaren her mırıltınızın, ısığınızın, her tele dokunuşunuzun veya piyano tuşuna basışınızın içinde ben olurum.

Sizi hayatta tutamam. Öyle bir güçten yoksunum.

Ama *içinize işleyebilirim.*

Evet, tabuttaki adamın içine işledim. Benim gizemli ve yanlış anlaşılan Frankie Prestom. Bir festival konseri sırasında gerçekleşen ölümüne bütün biletleri tüketmiş bir kalabalığın şahit olduğu, bedeni kirlilere doğru yükseldikten sonra cansız bir kabuk olarak sahneye düşen Frankie Presto.

Bu olay bayağı bir heyecan yarattı. Cenazesi için yüz yıllık bazilikada toplandıkları bugün bile insanlar, “Frankie Presto’yu kim öldürdü?” diye soruyorlar. Çünkü hiç kimse o şekilde kendi kendine ölmez, diyorlar.

İşte bu doğru.

İsminin aslında Francisco olduğunu biliyor muydunuz? Menajerleri bunu gizlemeye çalıştılar. “Frankie”nin, Amerikan hayranların daha çok hoşuna gideceğini düşündüler. Genç kızlar konserlerde, “*Frankie! Seni seviyorum, Frankie!*” diye bağırabilirlerdi. Sanırım haklıydılar. Kısa isimler histeriye daha uygun. Ama geleceğinizi inşa etmek için ne kadar uğraşırsanız uğraşın geçmişinizi değiştiremezsiniz.

Gerçek adı Francisco’ydu.

Francisco de Asís Pascual Presto.

Ben bu ismi daha çok seviyorum.

Bu ismin verildiği gece ben de oradaydım.

Evet, doğru. Frankie Presto'nun doğumunun bilinmeyen detaylarını biliyorum ben. Tarihçilerin ve eleştirmenlerin, hatta Frankie'nin kendisinin bile bilmediği detayları.

İsterseniz bunları sizinle paylaşabilirim.

Bu sizi şaşırttı mı? Böylesine merak edilen bir hikâyeyi anlatmaya bu kadar hevesli oluşum? Yani... Neden bekleyeyim ki? Ben mantık ve matematik gibi o "ağır" yeteneklerden değilim. Ben Müziğim. Eğer size şarkı söyleme yeteneği vermişsem daha ilk denemenizde söylemeye başlarsınız. Peki, beste yapma? Benim en iyi melodilerim genelde açılış notalarında saklıdır. Mozart'ın *Eine kleine Nachtmusik* eseri? *Dum, da-dum, da-dum, da-dum da-dum*'u? Bunu fortepiyanosunda ilk çaldığında kahkahalara boğulmuştu. Bir dakikadan bile kısa sürmüştü.

Frankie Presto'nun nasıl dünyaya geldiğini bilmek istiyor musunuz?

Ben size anlatırım.

İşte bu kadar basit.

Frankie Presto burada, İspanya, Villareal'de, yedi yüzyıldan daha uzun bir süre önce kral tarafından deniz kenarında kurulan bu şehirde dünyaya geldi. Her şeye tarih atarak başlamayı severim.

Bu yüzden istikrarsız bir 6/5 temposunda geçen 1936 Ağustos ayı diye not düşelim. O dönem, ülke tarihinde kanlı bir dönemdi. İç savaş vardı. El Terror Rojo, yani Kızıl Dehşet olarak bilinen şey bu sokaklara, özellikle de bu kiliseye gelmişti. Rahip ve rahibelerin çoğu, çoktan kırsal kesimlere kaçmıştı.

O akşamı iyi hatırlıyorum. (Evet, hafızam var. Organlarım yok ama sonsuz bir hafızam var.) Gökyüzünde şimşekler

çakıyordu, kaldırıma yağmur damlaları vuruyordu. Genç, hamile bir anne taşıdığı bebeği için dua etmeye gitti. Adı Carmencita'ydı. İnce bir vücut yapısı, çıkık elmacık kemikleri ve siyah, gür, dalgalı saçları vardı. İki mum yaktı, haç işareti yaptı. Ellerini şiş karnına koydu, sonra iki büklüm oldu. Doğumu başlamıştı.

Çığlık attı. Ela gözlü, dişlerinin arasında boşluk olan genç bir rahibe hemen koşup kadını kaldırdı. Carmencita'nın yüzünü kavrayarak, "*Tranquila*,"¹ dedi. Ama kadın hastaneye gidemeden ön kapılar kırıldı.

Yağmacılar gelmişti.

Bunlar, yeni hükümete kızgın olan devrimci ve askerlerdi. Bütün İspanya'da yaptıkları gibi bu kiliseyi de yok etmeye gelmişlerdi. Heykel ve sunaklar kirletilmiş, ibadethaneler kömüre dönmüş, rahip ve rahibeler kendi kutsal mekânlarında öldürülmüştü.

Böyle bir dehşet yaşandığında yeni yaşamların da donup kalacağını düşünebilirsiniz. Ama öyle olmuyor. Bir doğumu ne bir eğlence ne de bir vahşet geciktirebilir. Gelecekteki Frankie Presto'nun, annesinin rahmi dışındaki savaştan haberi yoktu. O, girişine hazırды.

Ben de öyle.

Genç rahibe, Carmencita'yı yüzyıllar önce inşa edilen gizli merdivenlerden çıkararak saklı bir odaya götürdü. Yağmacılar aşağıda kiliseyi tahrip ederken rahibe Frankie'nin annesini mumların aydınlattığı bir köşede bir battaniyenin üstüne yatırdı. Her iki kadın da hızlı hızlı nefes alıp veriyordu. Solukları bir ritim oluşturunuyordu.

Rahibe sürekli, "*Tranquila, tranquila*," diye fısıldıyordu.

Yağmur kilisenin çatısını bir tokmak gibi dövüyordu. Gökgürültüsü davulu andırıyordu. Yağmacılar, aşağıda yemekhaneyi ateşe verdiler. Alevler yüzlerce kastanyet çalınıyormuş gibi çıtırdıyordu. Kiliseden ayrılmayan az sayıda kişi çığlık çığlığa, yalvaran seslerle bağıırıyordu. Bu sesler, zulümü gerçekleştirenlerin alçak sesle, hırlar gibi verdiği emirlere karışıyordu. Alçak ve yüksek sesler, çıtırdayan ateş, uğuldayan rüzgâr, patırdayan yağmur, gürleyen gök, öfkeli ve gittikçe şiddetlenen bir senfoni yaratmıştı. Yağmacılar, San Pascual'ın mezarını açtıkları ve kemiklerini tahrip etmeye hazır oldukları sırada, bazilikanın tepesindeki çanlar çalmaya başladı. Herkes kafasını kaldırıp baktı.

Frankie Presto işte tam o anda doğdu.

Küçük elleri yumruk gibi sıkılmıştı.

Benden bir parça almıştı.

Ah-ah-ah. Düzgün anlatabiliyor muyum? Besteyi iyi düşünmem lazım. Doğum hikâyesi anlatmak bir şey, bütün bir yaşamı anlatmak bambaşka bir şey.

Hadi tabutu bırakalım ve bir an için dışarı çıkalım. İnsanlar, dar sokakların kenarına park ettikleri arabalarından çıkarken sabah güneşi gözlerini kısımlarına neden oluyor. Daha birkaç kişi gelmiş. Gelecek bir sürü kişi olmalı. Benim hesabıma göre (ki bu hesap her zaman doğrudur) Frankie Presto hayatı boyunca tam üç yüz yetmiş dört gruba birlikte çaldı.

Bunun büyük bir cenaze töreni anlamına geleceğini anlamışsınızdır.

Ama bu hayatta herkes bir gruba katılır. Bunlardan sadece bazıları müzik yapar. Benim kıymetli öğrencim Frankie bir

gitaristten, bir şarkıcıdan, hayatını kaybeden ünlü bir sanatçıdan çok daha fazlasıydı. Çocukken çok acı çekti, bu acıları için ona bir yetenek bahşedildi. Hayatları değiştirme gücü veren bir dizi tel.

Altı tel.

Altı hayat.

Sanırım bu yüzden bu cenaze ilginç olacak. Ben de bu yüzden Frankie'nin kıymetli senfonisi onu tanıyanlarca çalınırken cenazeye gelenlerin konuşmasını dinlemek için kalacağım. Ayrıca bir de tuhaf ölümü ve ölümünden hemen önce onun peşinde olan ne idüğü belirsiz biri var.

Bu meselenin çözüldüğünü görmek istiyorum.

Müzik çözüm ister.

Ama şu an için dinlenmem gerek. Daha şimdiden birçok nota paylaşıldı. Kilisenin merdivenlerinde sigara içen adamları görüyor musunuz? Ya tüvit şapkalı olanı? O adam da bir müzisyen. Trompetçi. Bu adamın bir zamanlar çevik parmakları vardı. Ama şimdi yaşlandı ve hasta.

Onu bir dakika dinleyin.

Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Frankie de bir zamanlar kendi grubundaydı.

Marcus Belgrave

*Marcus Belgrave ve Beşlisi'nde trompetçi;
Ray Charles grubunda; McCoy Tyner, Dizzy Gillespie,
Ella Fitzgerald ve daha birçoklarının grup üyesi*

Durun bir sigara yakayım... hımm... teşekkürler...

Evet, ben de inanamıyorum. Kimse bu şekilde ölmez. Ama size söylüyorum, Frankie'de tuhaf bir şeyler vardı. Büyü, sihir filan... Bu hikâyeyi kimseye anlatmamıştım ama size yemin ederim doğru söylüyorum.

Detroit'te bir kulüpte çalışıyorduk. Yıl 1951 veya 1952 olabilir. Şehrin Black Bottom denilen bölgesindeydik. Eskiden orada güzel kulüpler vardı ama savaştan sonra tehlikeli bir hale geldi.

Herneyse, cuma gecesi dört sefer sahne alıyorduk. Akşam sekiz, on, on iki ve gece iki. Frankie de bizimle birlikteydi. O zamanlar gitar çalan sıska bir gençti. Bu, hit parçalar yapmadan veya şarkı söylemeye başlamadan çok daha önceydi. Kahretsin, soyadını bile bilmiyordum. Sadece adının

“Frankie” olduğunu biliyordum. Yaşının ne kadar küçük olduğu düşünülürse orada olmaması gerekiyordu ama hiçbir zaman para istememişti. Kulübün sahibi de onun yaşını yirmi bir yaptı, anlarsınız ya? Arka tarafta, spot ışıklarından uzakta oturmasına izin verdik. Gür siyah saçları gölgede savruluyordu. Gecenin sonunda bir tabak tavuğu bedavaya yiyordu. Bu sayede bizim de para vermeden çalıştırdığımız bir gitaristimiz olmuştu.

Biliyorum, biliyorum, artık konuya geliyorum. Dediğim gibi, mekân alt seviyeden bir yerdi, birkaç kötü özelliği vardı. Bir noktada “Smokehouse Blues” çalmaya başladık. İri, sakallı bir adam, dudağına çok fazla ruj sürmüştü güzel, genç bir sarışınla köşede oturuyordu. Kız olgun görünmeye çalışıyordu sanırım.

Bir şeyler olmuştu galiba. Çünkü sakallı adam birden ayaklandı ve kızı duvara doğru itti. Adamın sandalyesi geriye doğru uçtu. Kızın boğazına bıçak dayamıştı. Kızı boğuyor, bağılıyor, ona ağzına geleni söylüyordu. Piyano çalan adamımız Tilly hemen kapıdan çıktı. O böyle biriydi. Biz ona “Bela İstemiyorumcu Tilly” derdik. Ama geri kalanımız ellerimiz tellerde, yüzlerimizde donuk bir bakışla kalmıştık. Hani izlemek istemediğiniz bir şey görürsünüz ama kafanızı da çeviremezsiniz ya. Sanki çalmayı bırakırsak Sakallı, kızı öldürecekti. Adam bağılıyor, bıçağı sallayıp duruyordu. Kız boğuluyordu ama kimse bir şey yapmıyordu çünkü adam gerçekten *iriydi*.

Sonra bir baktım, Frankie öne çıkmış. Çok yüksek sesle ve hızlı bir şekilde çalmaya başladı. O kadar iyi çalışıyordu ki insanlar nereye bakacaklarını şaşırdılar. Frankie, “Hey!” diye bağırdı. Sakallı dönüp baktı ve sarhoş sarhoş bir şeyler

mırıldandı. Ama Frankie daha hızlı çaldı. Ben, Tony ve Elroy ona yetişmeye çalışıyorduk ama çocuk başka bir alemdeydi. Parmakları ele geçirilmiş gibi hareket ediyordu.

Frankie tekrar, “Hey!” diye bağırdı. Şimşek gibi hızlı çalıyordu ama yine de her nota net ve doğru bir şekilde çıkıyordu. Sonra adam, meydan okumayı kabul eder gibi dönüp bıçağı Frankie’ye doğru yöneltmesin mi?

Sakallı, “Daha hızlı!” diye gürledi.

Frankie hızlandı. Bazı insanlar sanki bu bir oyunmuş gibi haykırmaya başladılar. Frankie “Smokehouse”u bitirmişti ve “Flight of Bumblebee”ye geçmişti. Hani şu Rus operasından olan. Ben notaları bulmaya çalışıyordum. Elroy pedala öyle sert asılıyordu ki ayağı kopup gidecekti sanki.

Adam tekrar, “Daha hızlı!” diye bağırdı.

Dünyada gitarı bundan daha hızlı çalmanın mümkün olmadığını düşünüyorduk. Ama daha bu düşünce aklımızdan geçerken Frankie tekrar hızlandı. Parmakları alt tellerden üst tellere kadar öyle hızlı hareket ediyordu ki yemin ederim gitardan ateş çıkacak gibiydi. Çalarken ellerine bakmıyordu bile. Dudakları hafif aralık bir halde adama bakıyordu. Saçları alnına dökülmüştü. Artık herkes alkışlıyor, Elroy’un ritmine ayak uydurmaya çalışıyordu. Frankie’nin parmakları gitarın boynundan en üst perdelere doğru ilerlemeye başladı. Sakallı neredeyse hipnotize olmuştu. Daha iyi görebilmek için biraz yaklaştı. Frankie rujlu kıza bakıyordu. Rujlu kız da ona bakıyordu. Frankie kafasını hafifçe yana eğdi. Kız mermi gibi dışarı fırladı.

Şimdi herkes, kalabalıkların yaptığı gibi tezahürat ediyordu, bilirsin, “Vuuhuu! Vuuhuu!”. Çocuk dudaklarını sıktı. Şimdi en üst notalarda. Yavru kuşlar ciyaklıyormuş

gibi bir ses çıkıyordu. Sakallı sahnenin kenarına gelmişti. Frankie gitarın boynunu bir makineli tüfek gibi adama doğrulttu. *Dandandan*. Sonra bitirdi. Noktaladı. Gitarı kafasının üstüne doğru kaldırdı. İnsanlar çıldırdılar, herkes nefes nefeseydi. Hem vay be, çocuk amma çaldı, der gibilerdi, hem de kimsenin ölmemiş olmasına sevinmişlerdi.

Sonra Frankie, kapıdan fırlayarak kızın peşinden gitti.

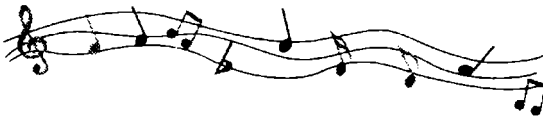
Ama şöyle bir şey var.

Ben Frankie'nin gitarına baktım. Tellerden bir tanesi mavileşmişti. Yemin ederim. Alevdeki gibi bir mavilik.

Kendi kendime, bu çocuk nereden geldi böyle, diye düşündüm.

Belki de bilmek istemiyordum.

2

Eh.

Size bir ipucu.

Frankie böyle davranmasaydı bol rujlu sarışın ölecekti. Ama o böyle şeyleri anlayamayacak ya da böyle bir gücü elinde bulundurduğunu bilemeyecek kadar toydu.

Özür dilerim.

Burada yukardayım.

Pencere pervazında.

Kilisenin arkasındaki sokakta bir mutfak radyosundan çalan şarkıyı dinliyordum. Blondie'den "Heart of Glass". Müziğin dışarıda çalındığında kulağa ne kadar farklı geldiğini fark ettiniz mi hiç? Bir kır düğününde çalan çello? Deniz kenarındaki bir eğlence parkında çalan bir piyano?

Bunun sebebi benim açık havada, okyanus dalgalarında, kum fırtınalarında, baykuş ötüşlerinde, kuşların cıvıltılarında doğmuş olmam. Ben doğada yoğruldu. Ham ve sertim. Yalnızca insanoglu beni şekillendirerek güzelleştirebilir.

Aslında siz bunu yaptınız. Oldu bile. Ama bu esnada bazı tahminlerde de bulundunuz. Ortam ne kadar sessizse benim de o kadar saf olduğumu sandınız. Saçmalık. Öğrencilerimden Sonny Rollins adlı uzun boylu bir saksafoncu üç yıl boyunca New York City'de bir köprüde çaldı saksafonunu. Yumuşak caz melodileri trafiğin gürültüsü arasında akıp gidiyordu. Sık sık orada durur ve köprü kirişlerinin üstünde onu dinlerdim.

Ya da benim sevgili Frankiem. Çalan çanların ve şamatalı bir yağmanın gürültüsü arasında doğan Frankiem. O geceyi hatırlıyor musunuz? Hani yanan kilisede olanları? Frankie'nin annesi Carmencita yeni doğan bebeğinin ağlamasına engel olmak zorundaydı. Yoksa ölüm saçan milisler onları bulacaktı. Bu yüzden gri battaniyenin üstünde yatarken bebeğin kulağına bir şarkı mırıldandı. Bu bayağı eski, Villareal'de çok ünlü ve şehrin de yerlilerinden olan mükemmel gitaristim Francisco Tárrega tarafından yazılmış bir melodiydi. Carmencita bu melodiyi daha önce hiçbir şarkının mırıldanmadığı kadar saf bir şekilde mırıldandı. Yanaklarından dökülen yaşlar yeni doğan bebeğin tenine düşüyordu.

Bebek ağlamadı.

Bu iyi bir şeydi. Dakikalar içinde yağmacılar sunağa ulaşırlar. Aşağıdaki her şeyi yok ettiler. Gitgide yaklaşıyorlardı. Birazdan merdivenlerden çıkacaklardı. Ela gözlü, dişleri arasında boşluk olan rahibe tir tir titriyordu. Taze annenin yerinden kımıldayamayacağını biliyordu. Kadın çok güçsüzdü ve her yerde kan vardı.

Yağmacıların gördükleri her rahibeyi öldüreceğini de biliyordu.

Bir dua okudu, başlığını açtı ve parmaklarını mumun alevine bastırarak ateşi söndürdü.

Silencio,¹ diye fısıldadı.

Carmencita oğluna söyleyebileceği tek melodiyi de bitirdi.

Şarkının adı “Lágrima” idi.

Yani “gözyaşı”.

Frankie Presto’yu en popüler zamanlarından, 1950’lerin sonlarından ve 1960’ların başından tanıyorsanız bütün bunlar size saçma gelebilir. Ona “müstakbel Elvis Presley” dedikleri, televizyona çıkmasını sağlayan plaklar yaptığı, büyük konserler verdiği, üstünde ten rengi ceket ve pembe yakalı tişörtle araba penceresinden uzanmış bir esmer bombanın eline imza atarken çekilen o fotoğrafın çekildiği zamanlar.

LIFE dergisinin kullandığı bu fotoğraf, *Frankie Presto Wants To Love You*² adlı en kârlı albümünün kapağında yer almıştı. Bu albüm milyonlar satmıştı ve ona Villareal’in fakir sokaklarında, insanların at arabalarında portakal taşıdığı o sokaklarda geçen çocukluk günlerinde hayal bile edemeyeceği kadar çok para kazandırmıştı.

Hayatının o aşamasında Frankie Amerikalı bir menajeri olan Amerikalı bir sanatçıydı ve şarkı söyleyişinde İspanyol aksanından hiç iz yoktu. Gitar çalışı bile arka plana itilmişti. Ona çaldırdıkları şarkılar bariz bir şekilde yeteneğinin altındaydı.

Ama size onun ilk enstrümanından, tüysüz köpeğinden veya ağaçtaki kızıdan, El Maestro’dan ya da savaştan, Django veya Elvis veya Hank Williams’tan ya da Frankie’nin neden

1 Ç. N. İsp. Sessiz.

2 Ç. N. İng. Frankie Presto Sizi Sevmek İstiyor.

popülerliğinin zirvesinde ortadan kaybolduğundan bahsetmedim.

Ya da dehşete düşmüş dinleyicilerinin önünde yükselerek nasıl öldüğünden.

Frankie'nin yolculuğu... Çok zengin bir hikâye. Siz ilgi gösteriyorsunuz. Bu ilgi çok cazip geliyor. Dinleyiciler her zaman cezbeder beni.

Arabalar geliyor. Güneş şehrin üstünde yükseliyor. Rahip odasında giyiniyor.

Sanırım biraz zaman var.

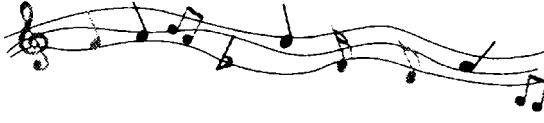
Hemen konuya girelim o zaman. Presto soyadını taşıyan bir adama yakışan da budur. Bu sözcük bir zamanlar besteciler tarafından benim en hızlı, parlak, hareketli, enerji dolu tempolarımı anlatmak için kullanılırdı. *Presto*.

Aynı zamanda “hazır” anlamına gelir.

Hazır mısınız?

İşte çocuğumuzun hikâyesinin geri kalanı.

3

Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Hepiniz ilk grubunuza doğarsınız. Grupta anneleriniz ön plandadır. Sahneyi babanız ve kardeşlerinizle paylaşırlar. Belki de babanız yoktur. Spot ışıklarının altında duran boş bir taburedir. Ama o yine de önemli bir üyedir. Bir gün ortaya çıkarsa hayatınızda ona da yer açmanız gerekir.

Hayat devam ederken başka gruplara da katılırsınız. Bazıları arkadaşlık olur, bazıları romantik ilişkiler, bazıları komşuluk, okul, ordu. Belki bir grupta hepiniz aynı giyineceksiniz. Ya da kendi uydurduğunuz kelimelere güleceksiniz. Belki de sahne arkasında kendinizi beraber kanepeye bırakacaksınız, bir toplantı masasını paylaşacaksınız ya da bir gemideki mutfığa sıkışacaksınız. Ama katıldığınız her grupta önemli bir rol alacaksınız. Sizin onu etkilediğiniz gibi o da sizi etkileyecek.

Çoğu grup parçalanır; mesafelerden, farklılıklardan, boşanmalardan veya ölümden. Grupların kaderinde vardır

bu. Frankie'nin ilk grubu bir düetti. Anneyle çocuk. Neyseki o gece yağmacılar onları fark etmedi ve yanan kiliseden kaçmayı başardılar. Ama yaşadığı olaylardan sarsılan kadın şehrin en uzak köşesine taşındı ve başından geçenleri kimseye anlatmadı.

O yıllarda İspanya'da büyük bir güvensizlik hâkimdi. Herkes sırlarını kendine saklıyordu. Şehrin insanları yanlarından geçerken anne başını öne eğiyor ve kimseye göz teması kurmuyordu.

Qué nino mas guapo! diyorlardı. *Ne kadar güzel bir bebek!*

Kadın, *Gracias*, diye mırıldanıp yoluna devam ediyordu.

Çocuğun koyu renk saçları vardı. Aylar geçtikçe, kadın ne zaman kilise çanları çalsa çocuğun kafasını çevirdiğini fark etti.

Bir keresinde flüt çalan bir sokak müzisyeninin yanından geçerlerken Francisco benden daha çok kapmak istercesine elini uzatmıştı (sağ olsun, aslında zaten fazlasıyla almıştı).

Çoğu açıdan normal bir bebek gibiydi. Ama çoğu zaman ağlamazdı. Aslında doğru dürüst ses çıkarmazdı. Bir *panadería*'nın¹ üstündeki tek göz bir odada yaşıyorlardı. Acıktıklarında, ki sık sık acıkıyorlardı, anne aşağı iniyor ve yaşlı fırıncının sessiz bebeği hakkında sorular sormasını bekliyordu. Kadın bakışlarını yere indiriyor ve iç geçiriyordu. Adam, "Merak etme senyora, eminim oğlun bir gün konuşacak," diyor ve kadına zeytinyağında bekletilmiş bir tabak ekmek veriyordu. Kadın bazen dikiş dikerek veya çamaşır yıkayarak para kazanıyordu. Ama ülke savaşıyla boğuşuyordu. Para kısıtlıydı. Bebeği de olunca doğru dürüst çalışmıyordu. Aylarca geçimlerini zar zor sağladı.

1 Ç. N. İsp. Fırın.

Komşuları, “Kiliseye git, onlar sana yardım ederler,” diyordu. Ama kadın asla kiliseye gitmedi. Artık kiliseden hiçbir şey istemiyordu.

Frankie’nin birinci doğumgünü geldiğinde annesi bir değişiklik olsun diye onu şehirdeki kaldırımlı tek cadde olan Calle Mayor Caddesi’ne ve bu caddenin en büyük dükkânı olan Casa Medina’ya götürdü. Asla sahip olamayacakları şeylere bakacaklardı. Yeni bebek arabalarına baktı, gücü yetip de alabilmeyi diledi. Dükkânda elle çalıştırılan bir gramofon vardı. Dükkândan çıkarken durdu ve gramofona hayran hayran baktı. İnce bıyıkları olan iyi giyimli dükkân sahibi, belki de kadının parmağında yüzük olmadığını fark ederek öne çıktı. Yeni bir plak takarken gülümsüyordu.

Gururla, “Dinleyin lütfen, senyora,” dedi. Plaktaki sanatçı Andrés Segovia adlı İspanyol bir gitaristti. Çaldığı şey küçük Frankie’yi büyüledi. Kafası sallanıyordu. Minik yumruklarını sıkıyordu.

Şarkı bittiğinde, Frankie nihayet yaygarayı bastı.

Hem de şiddetli bir şekilde.

Bebeğin sesi yetişkin bir adamın sesi kadar kuvvetliydi. Dükkân sahibi yüzünü buruşturdu. Müşteriler surat yaptılar. Utanan anne bebeği sarsarak, *Silencio!* diye tısladı. Ama bebeğin tiz sesi devam etti. O kadar yüksek çıkıyordu ki dükkânın diğer ucundan duyulabilirdi. Başka bir satıcı tezgâhtan bir şeker aldı ve onu susturmak için bebeğin ağzına tıktı. Ama çocuk ellerini şiddetle salladı ve daha çok ağladı.

Nihayet kızan dükkân sahibi gramofonu tekrar çalıştırdı.

Segovia tekrar çalmaya başladı.

Ve Frankie sustu.

Hangi şarkı olduğunu söylememe gerek yok.
“Lágrima.”

O günden itibaren çocuk hiç susmadı. Sürekli ağlıyordu. Sustuğu saat yoktu. Hiçbir yatak veya battaniye onu sakinleştirmiyordu. Horozlardan veya köpeklerden daha yüksek ses çıkarıyordu. Sanki hiçbir zaman sahip olamayacağı bir şey için haykırıyor gibiydi.

Komşular pencerelerden, “Yeter artık!” diye bağıyorlardı. “Süt ver şuna! Sustur!”

Ama hiçbir şey işe yaramıyor gibiydi. Bebek her gece daha çok bağıyordu. Komşular duvarları yumrukluyor, tavana süpürgelerle vuruyorlardı. “Bir şeyler yap!” “Uyumamız lazım!” Hiç kimse bu kadar yaygaracı bir bebek görmemişti. Aşağıdaki fırının sahibi bile belki kendine başka bir yer bulur umuduyla kadına ekmek vermeyi kesmişti.

Yardım eden olmayınca ve yiyeceği de kısıtlı olunca zavallı kadının canına tak etmişti. Uyumuyordu. Bunalıma girmişti. Açlıktan perişan olmuş, sağlığı bozulmuştu. Kış da yaklaşınca ateşlendi ve sayıklamaya başladı. Boğazına kırmızı bir havlu bağlayıp sokaklarda geziyor, Frankie’yi evde yalnız başına ağlamaya bırakıyordu. Bazen ona söylendiğini sandığı kelimeleri mırıldanıyordu.

Çocuğa yedirecek bir şeyinin olmadığı, susturmayı da başaramadığı soğuk bir sabah onu şehrin uzak köşelerine, denize dökülen Mijares Nehri’ne götürdü. Nehir yatağının yakınındaki bir tepeden aşağı indi. Kuvvetli bir rüzgâr esti, çamurlu yerdeki yaprakları uçurdu. Kadın gri battaniyeye sarılı çocuğa baktı. Çocuk bir an için sustu. Kadının yüzü yumuşadı. Ama uzakta bir kilise çanı çaldı ve çocuk haykırış-

larına kaldığı yerden devam etti. Kadın başını geriye attı ve kendi de bir çığlık koyuverdi.

Bebeği nehre fırlattı.

Ve kaçtı.

Bir annenin asla böyle bir şey yapmaması gerekir. Ama bu kadın yaptı. Ela gözlerinden ve aralıklı dişlerinden yaşlar süzülüyordu. Ciğerleri patlayacak hale gelene kadar koştu. Arkasına, nehre, çocuğa bakmadı.

Bir annenin asla böyle bir şey yapmaması gerekir. Ama bu kadın Frankie'nin annesi değildi. Frankie'nin annesi kilisede bir rahibe pelerinine sarılı halde ölmüştü.

Clem Dundridge

*The King Stones, The Jordanaries
ve Frankie Presto Grubu vokalisti*

N'aber? Televizyon kanalından filan mı geliyorsunuz?

Bu cenaze kaçta başlayacak, bir fikri olan var mı?

Ben mi? Yoo... İspanya'ya hiç gitmedim. Ama müziğini severim diyebilirim.¹ Haha! Şarkıyı bilir misiniz?.. Kimdi o? Neydi, üçlü bir şeydi... Three Dog Night! Hah, işte o... Bu nasıl saçma bir isim böyle?

Kahretsin, biliyordum böyle olacağını. Benim yaşadığım yerde de cenazeler asla zamanında başlamaz. Güney Carolina, Greenville'de. Amerika'da yani...

Yok, Frankie'yi yirmi yıldır görmedim. Birbirimizin izini kaybettik. Aslında çoğu kişi onun izini kaybetti. O böyle biriydi. Onun çalmaya devam ettiğini bile bilmiyordum. Ta ki öldüğünü duyana kadar...

1 Ç. N. Three Dog Night adlı grubun *I have never been to Spain* (İspanya'ya hiç gitmedim) adlı şarkısından iki dize. Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Onunla tanışmam mı? Haha! Buna hazır mısınız? Onunla, Elvis Presley'yle birlikte 1957 senesinde, *Louisiana Hayride* turnesinde tanıştık. Evet han'fendi, evet... Doğru söylüyorum. Bunu artık söyleyebilirim. Elvis ve Frankie'nin öldüğü güne kadar sır olarak saklamam gerekiyordu. Ama ikisi de öldü ve ben seksen iki yaşına geldim. Daha neyi bekliyorum ki? Belki de kilisede anlatırım diyorum. Cenaze sırasında konuşma yapabiliyor muyuz? Burası Katolik kilisesi, değil mi? Belki de izin vermezler...

Şimdi mi anlatayım?.. Bakın ne diyeceğim. Şu kahvenizden bir içeyim, sonra da anlatayım. Teşekkürler, çok teşekkürler... Mmmmm...

Pekâlâ. Şöyle oldu. O günlerde The Jordanaires grubuyla birlikteydim. Bu grup Elvis'in ön grubuydu. Yıllar boyu bu gruba birçok insan girip çıktı. Çoğu da kilise sanatçılarıydı, hatta bazıları papazdı, en sonunda kiliseye döndüler. Ben kısa bir süre onlarla birlikte kaldım, tam o zamanlar Elvis iyice coşmuştu. Her konseri bir öncekinden daha iyiydi.

Frankie, Elvis'e benziyordu, bunu inkâr edemem. Her ikisinin de dişlerini gösteren gülümsemeleri ve koyu renk saçları vardı. Ama Elvis saçlarını boyuyordu. Saçlarının doğal rengi kızıl-kahveydi. Frankie ise biraz daha zayıf ve uzundu. Ama o günlerde hiç kimse Frankie'nin gitar çalmak dışında bir şey yapabildiğini bilmiyordu. Louisiana'ya nasıl geldiğini bile bilmiyordum. Birisi onun Detroit'ten bir araba bagajında geldiğini söylemişti. Gerçekten. Ama o içine kapanıktı, sigara içmezdi, içki içmezdi. Bir gruptayken bunları yapmıyorsanız sizi tanımak için neredeyse hiç zaman olmaz...

Herneyse, bir gün öğleden sonra Shreveport Belediye Salonu'ndaydık. *Louisiana Hayride* adlı büyük radyo prog-

ramı burada yapıyordu. O gecenin konseri için ses kontrolü yapıyorduk. Elvis bir kızla dışarıdaydı, kim bilir ne yapıyordu. Elvis'in menajeri Albay Parker o kadar kızgındı ki birilerine çatmaya hazırdı. Albay düzenli ve disiplinli biriydi, geç kalınmasından nefret ederdi. Geç kalan Elvis olsa bile. Beş on dakika bekledik, sürekli saatine bakıp duruyordu. En sonunda, "Bir şeyler çalın! Başlayalım!" diye bağırdı. Albay'a karşı gelemezdiniz, bu yüzden grup programın ilk şarkısı olan "I Want You, I Need You, I Love You" ile başladı. The Jordanaires de şarkının arka vokal kısımlarını söylüyordu. Ama tabii Elvis olmadan şarkı kulağa çok aptalca geliyordu. Bolca "uuu, vuuu" vardı. Albay'ın kızgınlığını kilometrelerce öteden hissetmek mümkündü. Yüzü kıpkırmızı olmuştu, sürekli kapıya bakıyor, volta atıp duruyordu. Sonra birden bir ses şarkıya girdi. Elvis'in sesine benziyordu ama mikrofonda Frankie vardı. Şarkıyı mükemmel bir şekilde söylüyordu. Albay bu çocuğu asacak diye düşünüp diğerlerine baktım. Patronun önünde Elvis'i taklit etmek mi? Böyle bir şey yapılamazdı. Albay sert sert baktı, çenesini sıktı ve her zaman ağzında olan purosunu ısırdı. Ben, *seninle çalışmak güzeldi Frankie*, diye düşündüm. Ama Albay onu durdurmadı. Şarkıyı bitirdik, Albay'ın sesçiye söylediği tek şey, "Her şey tamam mı?" oldu.

Biz de salondan çıktık. Piyanist Hoot'un Frankie'ye bu olaydan hemen sonra bir bira verdiğini hatırlıyorum. Frankie bunu niye verdiğini sorunca Hoot, "Çünkü hâlâ tek parça halindesin," demişti.

Şimdi biraz ileri saralım. Yaklaşık bir ay sonra, Elvis'le Pasifik'in kuzeybatısında turnedeydik. Kanada, Vancouver'da bir futbol stadyumunda konserimiz vardı. Albay Parker'ın

Elvis'in askere alınmasıyla ilgili orduyla konuştuğunu öğrendik. Ordu Elvis'in askerliğine başlamasını istiyordu. Albay da onları biraz daha stüdyo kaydı yapana kadar bekletmeye çabalıyordu. İşin ucunda bir milyon dolar vardı. Birisi bu parayı elinden almaya kalksa Albay çıldıracaktı. Bu kişi ABD Başkanı olsa bile.

Ordu Elvis ve Albay'la görüşmeyi kabul etti ama bu gizli bir görüşmeydi. Üstelik bu görüşme, Vancouver'da konser vermemiz gereken günde Virginia'daydı. Görüşmeyi erteleyemiyorlardı da, önemli bir general de bu görüşmede olacaktı ve Elvis'le tanışmak istiyordu. Ya bu görüşmeye gidecekti ya da askerlik kâğıdı gelecekti sanırım.

Çoğu insan konseri iptal ederdi herhalde. Ama o çoğu insanın hiçbiri Albay Parker değil. Kimse için konseri iptal etmek istemedi. Orada sanırım yirmi bin kişi vardı. Bu çok büyük paraydı.

Konserden bir gece önce, Vancouver'da, Albay geceyarısı ben ve çocukları küçük bir tiyatroya çağırdı. İçerisi boştu, Elvis'ten eser yoktu. Bizim ekipmanlarımızın olduğu bir sahne vardı sadece. Albay çoktan gelmişti. Yanında kim vardı tahmin edin? Frankie. Albay fısıldayarak konuşuyor, Frankie de kafasını onaylarcasına sallıyordu. Neler döndüğünü bilmiyorduk. Nihayet Albay bize döndü ve, "Konseri bu çocukla vermenizi istiyorum," dedi. *Ne?* der gibi bir ifadeyle birbirimize baktık ama hiçbir şey demedik. Bize söylenen şeyi yaptık. Çaldık. Frankie de söyledi. Provanın sonunda gözlerimi kapatırsam Frankie mi söylüyor Elvis mi ayırt edemeyeceğimden emindim. O çocuk o kadar yetenekliydi ki bir davulu bülbül gibi şakıtabilirdi. Anlatabiliyor muyum?

Yine de merak ediyorduk, bu konseri nasıl atlatacaktık ki? Frankie Elvis'e *benziyordu*, evet ama Elvis *değildi*. Provayı bitirdiğimizde Albay Parker, "Şimdi dinleyin bakalım. Çocuk sizin yanınızda, iyice arkada duracak. Sahnenin ön tarafına gelmeyecek. Ayrıca şarkılar arasında konuşma da olmayacak. Bir şarkıdan diğerine geçeceksiniz. Hemen," dedi.

Sonra da şu uyarıyı ekledi. "Aranızdan birisi bu konuda tek kelime ederse sizi öyle bir mahkemeye veririm ki feleğinizi şaşırtırsınız." Bunu söylemesine gerek bile yoktu. Hiçbirimiz Elvis için çalmayı bırakmak istemiyorduk.

Ertesi gün geldi çattı. Gerçek Elvis devletle birlikte Virginia'da bir yerlerdeydi. Biz Vancouver, Kanada'daydık. Siyah bir sedanın arkasında stadyuma gidiyorduk. Frankie arkadaydı, aramızda oturuyordu. Üstünde altın sarısı saten bir ceket vardı. Güneş gözlüğü takıyordu. Hiç kımıldamıyordu. Aşırı rahat mı yoksa ölümüne korkuyor mu anlayamamıştım. *Ben* ölümüne korkuyordum, onu söyleyebilirim. Sahne arkasına geçerken çok yakınında durmamız ve kimsenin, hatta polisin bile ona çok yaklaşmasına izin vermememiz söylenmişti. Frankie'yi perdenin kenarına getirdik. Kalabalığın gürültüsü buradan duyuluyordu. Bu geceyi atlatmamız mümkün değil, diye düşündüm.

Ama sahneye çıkıp dinleyicilere doğru baktığımızda çok uzaktaydılar. Ayrıca Albay sahaya bariyerler de koydurmuş, herkese bunun Elvis'in güvenliği için olduğunu söylemişti. Arada neredeyse bir otuz metre vardı. Tıpkı Albay'ın istediği gibi kimseler yaklaşılamıyordu. Hava hâlâ biraz aydınlıktı, yaz sonuydu, bu yüzden spot ışıkları yakılmamıştı. Bu da detayların uzaktan fark edilmesini iyice güçleştiriyordu. Diğer vokalistlerden Bill'e, "Sence nasıl olacak?" diye sordum.

“Clem, eğer bu iş kötü giderse sağa doğru koş, arabalar orada,” dedi.

Sonra sunucu, “Bayanlar ve baylar, karşınızda Elvis Presley!” diye anons etti. Büyük bir çığlık duyuldu. İşte o zaman Frankie sahneye çıktı. Üstünde altın sarısı ceket ve siyah tişört vardı. Gitarı boynuna Elvis’in yaptığı gibi asmıştı. Kendimi hazırladım. İnsanlar yuhlasın veya sahneye bir şeyler fırlatsın diye bekliyordum ama hiçbirisi olmadı. İnsanlar yüzde yüz inanmışlardı! Frankie, Albay’ın söylediği gibi bizim yanımızda, arka tarafta durdu. Kameraların onu tek başına yakalayabileceği ön tarafa doğru hiç gitmedi. Hiç konuşmadı da. Doğrudan “Hearthbreak Hotel” şarkısının sözleriyle, *Well, since my baby left me*, diyerek başladı. O andan itibaren Frankie mi söylüyor ben mi yoksa Pearl Bailey mi hiç önemli değildi. Ortam o kadar çılgınlaşmıştı ki duymak zorlaşmıştı. Birden çocuklar aramızdaki alanda duran bariyerleri aşmaya başladılar. Frankie, arka arkaya “I Got A Woman”, “Rip It Up”, “Ready Teddy” şarkılarını söyledi. Birbirimize bakıp gülümsüyorduk. Frankie gerçekten iyiydi ve paçayı kurtaracaktık. Polisler çocukları bariyerlerden kovalıyordu ama çocuklar tekrar alana giriyordu. Dakikalar ilerledikçe Frankie iyice kendini kaptırdı. Elvis’in bacak ve kalça sallama hareketlerini yapmaya başlamıştı. Birkaç kez ona, “Bunu yapma, geride dur. Buradan sağ salim çıkalım,” der gibi kafamı salladım. Ama sonra “Hound Dog” şarkısı gelince sanırım kendini tutamadı. Öne çıktı, kalçasını, kollarını sallıyordu, dudaklarında Elvis’inki gibi alaylı bir gülümseme vardı. İşte ondan sonra kalabalık çıldırdı. Herkes sahaya inmeye başladı. Polis onlara engel olmaya çalışıyordu. Islıklar çalınıyor, insanlar itişiyordu. “Hound Dog” şarkısı bitince güvenlik bizi

sahnedan indirdi. Frankie sırtıyor ve kalabalığa, sonra görürüz, der gibi el sallıyordu.

Yirmi iki dakika. Konser tam yirmi iki dakika sürmüştü. Ortılığı yıkmıştık. O günden sonra insanlar bu konserden Elvis'in kariyerindeki en vahşi ve çılgın konserlerden biri olarak bahsettiler. Ve tabii Kanada'daki son konseri olarak. Sadece grup, The Jordanaires, Albay ve nur içinde yatsın Elvis'in kendisi neler döndüğünü biliyordu.

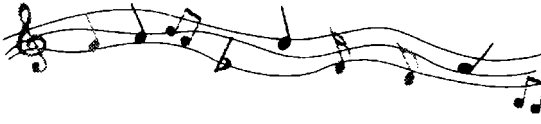
Tabii ki bir de Frankie.

Frankie ertesi gün gruptan ayrıldı. Sanırım Elvis'le yüzleşmek istemedi. Ya da Elvis onunla yüzleşmek istemedi. Sonuçta gruptan ayrıldı ve onu birkaç sene sonra onunla turneye gitmemi istediği zamana kadar görmedim. O zaman daha farklıydı. Kendine daha çok güveniyordu. Daha star gibiydi. Sanırım o konser Frankie'yi değiştirmişti. Tadını almıştı ve kendisi de aynı şeyi yaşamak istemişti.

Neredeyse altmış yıl boyunca kimse o geceyle ilgili bir şey anlatmadı. Ama ben artık seksen iki yaşındayım ve Frankie öldü. O yüzden boşverdim gitti, çocuğun hakkını vermek gerekiyor. Elvis'in taklidini yapan, kariyerini bunun üzerine kuran insanları düşünün. Frankie ilkti ve söylemem lazım, en iyisiydi.

Yani, amaç insanların Kral'ı görüyorlarmış gibi hissetmesini sağlamaksa bu işi başarabilen tek kişi Frankie'ydi.

4

Bay Dundridge'inkine benzer daha birçok hikâye olacak. İspanyol haber ajanslarının kilise merdivenlerinde bekleme-sinin sebebi bu. İri, sakallı bir adamın elinde kamera var. Saçları yapılmış genç bir kadın elinde mikrofonla sakallı adamın yanında duruyor. Frankie'ninki gibi muhteşem bir ölüm tabii ki ilgi çekecek. Ama hangi hikâyeler anlatılırsa anlatılsın hiçbirisi gerçeği söylemeyecek. Çünkü benden başka kimse gerçeği bilmiyor. Bir kişi daha var aslında. Ama o kişinin buraya gelmeyeceğini garanti edebilirim.

Neredeydik biz? Hah, tamam. Mijares Nehri. Bir kış sabahı. Kaçan bir kadın.

Gri bir battaniye ve kendi perişanlığının sesi dışında bir şeyi olmadan nehre atılan bir bebek.

Bebek bunların hiçbirini hatırlamayacaktı. Frankie Presto'nun hafızası hayatının bir sonraki aşamasında, “başlan-gıcım” dediği dönemde aydınlanmaya başlayacaktı.

Ama başlangıçların bile başlangıçları vardır. Prelüdü¹ ele alın. Prelüt, bir müzik kompozisyonudur. Bugün, bu kompozisyon güzel ve şık, kendi başına bir şarkı olabilir. Ama yine de -başlangıcında- prelüt, on altıncı yüzyılda bir İtalyan udinin *tastar de corde* yani “telleri kontrol etmek” adını verdiği bir şeydi. Çok şiirsel bir şey değil ama kesin ve doğru. İnsan, hayatının tellerini de kontrol etmeli, yayları germeli ve arkadan gelecek müzik için hazırlık yapmalı.

Frankie Presto'nun prelüdü felaketlerle dolu doğumuyla başladı ve Mijares Nehri'ne atılmasıyla sona erdi. Bu bir yıllık süre boyunca ölüme, kuşatmalara, açlığa ve terk edilmeye şahit oldu. Şimdiyse soğuk nehir suyu gözlerine giriyor ve akıntı onu sürüklerken sürekli gözlerini kırptırmasına sebep oluyordu. Aslında hemen batıp boğulması gerekiyordu. Ben de onun yeteneğini toplamak üzere oradaydım. Ama sizin dünyanızda açıklanamayan bazı anlar vardır, aktarabileceğim tek şey şahit olduklarım: Gri battaniye, bir zamanlar Frankie'nin gerçek annesi Carmencita'nın altına serilen o gri battaniye suda batmadı. En az üç dakika boyunca bir gemi gibi hareket etti ve çocuğu şehre doğru taşıdı. Frankie bu sırada gözlerini ovuşturuyor ve avazı çıktığı kadar ağlıyordu. Tanrı bile bu sesi duymazdan gelemeyecek hale gelene kadar ağladı.

Bu noktada, size henüz tam olarak fark etmediğiniz bir şeyden bahsedeceğim. Müzikal olan sadece insanlar değildir. Hayvanlar da müziğe yatkın olabilir. Bu benim ortaya çıkardığım binlerce kuş şarkısından, yunusların çıkardığı seslerden veya kambur balinaların iniltilerinden anlaşılmalı. Hayvanlar

sadece müzik yaratmakla kalmazlar, müziği eşsiz bir şekilde duyarlar da.

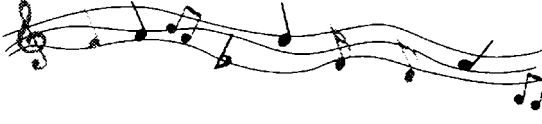
O gün o nehirde, Frankie'nin ağlayışları insan kulağının da ötesinde bir ses halini aldı. Birden ince, güçlü bacakları, boyanmış gibi görünen siyah bir teni olan tüysüz bir köpek nehir kıyısına geldi. Boynuna takılan tasma şiddetli bir şekilde sallanıyordu. Frankie'nin çığlıkları yükseldikçe köpek koştu ve havladı. Nehrin kenarından suya atladı. Bebek havlama sesine doğru uzandı. Parmakları köpeğin tasmağını yakalamıştı. Köpek battaniyeyi ısırđı ve ikisi de sağ salim nehir kıyısına çıkana kadar nehirde geri geri hareket etti.

Çocuk yuvarlandı. Battaniye suya düştü ve akıntıda kayboldu. Köpek ıslak patilerini Frankie'nin kafasının iki yanına koydu ve soluk soluğa çocuğun kafasına doğru eğildi.

Prelüt tamamlanmıştı.

Bana ise toplanacak yetenek kalmamıştı.

5

Hadi biraz hızlanalım ve Frankie'yi yeni evine yerleştirelim. (Çünkü bir rahibin giyinmesi pek de uzun sürmeyebilir, arabalar da dar sokakları doldurmuş durumda.) Frankie'nin yeni evi Calvario Caddesi'nde, kiremit çatılı bir evdi. Kapı girişinde bir atnalı kemer ve bir at arabasının tekerlerinin geçebileceği iki dar ve uzun yarık vardı. Bu ev, Bay Baffa Rubio'ya aitti. Bu adam, küçük bir sardalya fabrikasının, bir İtalyan otomobilin ve o tüysüz köpeğin sahibiydi.

Bu adam, Frankie'yi nehir kenarında bulan adamdı.

Evlenmemiş ve kırklı yaşlarında olan Baffa, düzenli olarak kiliseye giderdi ve yatak odasının duvarında bir haç vardı. Bu yüzden terk edilmiş bir çocuğu bulmak onun için kutsal bir eylemdi. Tıpkı sazlıklarda Musa'yı bulmak gibi. Çocuğu evine aldı. Onu yıkadı. Besledi. Gece uyusun diye ayağında salladı. Bunu çok az erkek yapar. Ama ben etiketlere çok önem veririm (*allegro* hızlı çal, anlamına gelir, *adagio* ağır çal demektir, gibi). Ama Baffa'nın soyadı, Rubio, "sarışın" veya

“kumral” anlamına gelse de kafası yavaş yavaş dökülen siyah saçlarla kaplıydı. Bu durum, bu adamın kaderini değiştirebileceğini kanıtlıyordu.

Çocuğa Francisco Rubio adını verdi.

Çocuk ona baba dedi.

Baffa, göbekli, sarkık göğüslü, gıdıklı, açık alınlı, bıyıklı bir adamdı. Bu yüzden oturduğu zaman bir yığın kıvrım ve kat bir sandalyeye sıkışıp kalmış gibi olurdu. Ama çocuk onu mutlu etmişti. Ailesinin sardalya fabrikasını miras alan Baffa portakal yetiştiricileri, portakal toplayıcıları, portakal pakitleyicileri ve portakal nakliyecileriyle dolu olan Villareal’de biraz tuhaf kalıyordu. Yalnız olmaya alışmıştı. Balık kokan bu şişman adam, birden günlük rutinini paylaşacak birini bulmuştu. Aslında bu rutin, haftaiçi İtalyan otomobiliyle işe gitmek, haftasonları narçiçeklerinin yanında uyuyan tüysüz köpeğiyle küçük bahçesinde oturup radyo dinlemektir. Radyo sabahdan akşama açık kalırdı. Küçük Frankie müzik olduğu sürece halinden memnundu. Radyonun yanına çömeliyor ve tiz, halinden memnun bir sesle her melodiye eşlik ediyordu. Baffa haberleri dinlemek için kanalı değiştirdiğinde (Avrupa’yı kasıp kavuran bir savaş vardı) Frankie ağlamaya başlıyordu. Ta ki adam pes edip herhangi bir müzik açana kadar; bir orkestra konseri, bir opera, 6/8’lik temposu ve sonsuz enerjisiyle bir İspanyol *jota*’sı¹. Frankie en çok bunu seviyor gibi görünüyordu.

Bir gün, çocuğun beşinci doğumgününün hemen öncesinde (gerçek doğumgünü değildi ama balıkçımız bir tahminde bulunmuştu) Baffa onu masanın kenarında dikilip karmaşık bir Flamenko gitar parçasına parmaklarıyla ritim

1 Ç. N. Hızlı İspanyol halk dansı. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

tutarken gördü. 6/8'lik melodiler bazen inanılmaz zor olsa da Frankie ritme mükemmel bir şekilde uyuyordu.

Baffa, gururlu bir şekilde, “Gel buraya, küçüğüm,” dedi. Simsiyah saçlı çocuk döndü, gülümsedi. Sandalyenin koluna çarptı, sendeledi ve düştü. Ağlamaya başladı. Baffa onu kucağına aldı ve göğsünde sakınleştirdi. Bafa, “Geçti, geçti,” diye fısıldadı. Ama çocuğun görüşünün hâlâ iyi olmadığını fark etmişti.

Nehir suyu mavi gözlerini etkilemişti, en ufak bir güneş ışığı bile gözlerini kısmasına, kornealarının kızarmasına sebep oluyordu. Bazen yan tarafındaki hiçbir şeyi göremiyordu. Doktorlar, görüşünü bir gün tamamen yitirebileceği konusunda uyarıda bulunmuşlardı. Gözünden rahatsız olması sürekli gözlerini ovuşturmasına sebep oluyordu. Mahalledeki çocuklar onunla dalga geçiyorlardı. “*Yine mi ağlıyorsun, Francisco?*” Zaman geçtikçe ona “Llorica”, yani “sulugöz” demeye başladılar. Onlar sokakta *trinquete* adı verilen top oyununu oynarken Francisco tek başına oturuyor ve kendi kendine mırıldanıyordu.

Gerçekçi bir adam olan Baffa oğlunun geleceği için endişeleniyordu. Ya hiç arkadaşı olmadan büyürse? Görüşü kötüleşirse ne iş yapardı? Kendine nasıl yetecekti? O gün bahçede, *jota* çalarken Baffa'nın aklına bir fikir geldi. Müzisyenler güzel eğitim aldıklarında kör bile olsalar çalışabilirlerdi, değil mi? Yıllar önce gittiği *taberna*'yı¹ hatırladı. Koyu renk gözlükleri olan bir gitarist büyük alkış almıştı. Sonrasında genç, güzel bir kadın adamı elinden tutmuş ve sahneden indirmiş, dudaklarına da minik bir öpücük kondurmuştu. Baffa adamın kör olduğunu o zaman fark etmişti.

1 Ç. N. İsp. Taverna.

Baffa, kendisine kutsal bir şekilde gönderilen oğlunun geleceğinin de böyle olabileceğine karar verdi. Müzikle çalışabilirdi. Aşkını bulabilirdi. Baffa zaman kaybedecek biri değildi (sardalyelerde bile verimlilik onun için her zaman önemliydi). Çocuğu, şehir merkezindeki kaldırımlı cadde olan Calle Mayor Caddesi'nde bir müzik okuluna götürdü. Okulun sahibi uzun çeneli, yuvarlak gözlüklü bir adamdı.

“Size nasıl yardım edebilirim, senyor?”

“Oğlumun gitar çalmasını istiyorum.”

Adam başını eğip aşağı baktı. Frankie gözlerini ovuşturdu.

“Yaşı daha çok küçük, senyor.”

“Bütün gün şarkı söylüyor.”

“Yaşı çok küçük.”

“Masada ritim tutuyor.”

Adam gözlüklerini indirdi.

“Kaç yaşında?”

“Beşe girecek.”

“Çok küçük.”

Frankie tekrar gözlerini ovuşturdu.

“Neden sürekli bunu yapıyor?”

“Neyi?”

“Gözlerini ovuşturuyor.”

“O bir çocuk.”

“Ağlıyor mu?”

“Enfeksiyondan.”

“Sürekli gözlerini ovuşturursa gitar çalamaz.”

“Ama bütün gün şarkı söylüyor.”

Adam kafasını salladı.

“Çok küçük.”

Bu arada bu aranızdan birinin benim insanlarımdan birinin hevesini kırdığı ilk sefer değil. Bir çocuğun yaşının çok küçük, enstrümanın çok büyük veya müzik yapmak istemenin “zaman kaybı” olduğunu söyleyen her boş konuşan insan için bir zincir halkam olsaydı, bütün dünyanızı zincire vurabilirdim. Rıza göstermeyen aileler, saygısız plak şirketleri, kindar eleştirmenler.

Bazen hepsinin içinde en büyük yeteneğin azim olduğunu düşünüyorum.

Ama sadece bazen.

Baffa müzik okulunun sahibiyle tartışırken küçük Frankie bana özel bir an verdi. Arka odaya, enstrümanların bulunduğu odaya geçti. Kısa süreli yaşamı boyunca hiç görmediği bu hazineleri görünce gözleri kocaman oldu: çimbalo piyano, eski bir keman, bir tuba, bir klarnet, trampet ve bir gitar. Gitar yerde duruyordu. Oraya doğru yürüdü ve gitarın yanına oturdu. Gitarın, basit ahşap bir gövdesi vardı. Oyuğun çevresi kırmızı mavi gül desenliydi. Birçok çocuk gitarı boynundan tutar, tellerini çeker ve akor düğmelerini oyuncakmış gibi çevirirdi. Ama Frankie gitara sadece baktı. Biçimini inceledi. Sanki gitarın konuşmasını beklermiş gibi ona doğru başını eğdi. Gösterdiği bu saygı çok hoşuma gitmişti. Az önceki uzun çeneli hayırcının söylediklerine katlandığını da düşünerek küçük bir sihrin zamanının geldiğini düşündüm. Zaman zaman biz yetenekler açıklanamaz (size açıklanamaz gelen) şeyler ortaya çıkarmak için içinizde aniden kabarabiliriz. Siz buna “deha göstergeleri” diyorsunuz. Bizse esneme hareketleri diyoruz.

Frankie uzandı ve bir parmağını üçüncü tele, bir perdenin hemen arkasına bastırdı. Hemen bıraktı. Yumuşak bir nota

çıktı ortaya. Gülümsedi ve hareketini tekrarladı. Bir sonraki perdeyi kullandı. Gitaristlerin “hammer-on” dedikleri bir tekniği kullanıyordu. Sert, hızlı bir çekiş ve ardından teli serbest bırakma. Başka bir nota daha çaldı. Bir nota daha. Her bir perdenin arkasına basarak başka sesler çıkarabileceğini hemen kavradı. Basitçe söylersek kendine gam çalmayı öğretiyordu.

Onu biraz daha dürttüm.

Kısa bir süre sonra ortaya bir melodi çıkardı. Çaldığı her yeni notayla gözleri irileşiyordu. İlk kez bir şarkı çalmak benim sağladığım en büyük aydınlanmadır. Bu, gökkuşağının üstünde yürüyebileceğini keşfetmek gibi bir şeydir. Mırıldanmaya başladı. Diğer odadaki iki adam tartışmalarına bir anlığına ara verselerdi henüz beş yaşına bile girmemiş Francisco de Asís Pascual Presto’nun bir cumartesi sabahı radyo programında birçok kez duyduğu caza benzeyen ninniye parmaklarıyla çaldığını fark edebilirlerdi:

*A-tisket, a-tasket,
A green and yellow basket
I wrote a letter to my love
And on the way, I dropped it¹*

Bu, Frankie’nin ilk gitar performansıydı.

Ve benden başka duyan olmadı.

Koridorda, Baffa’nın sabrı taştı. “Francisco! Gidiyoruz!” diye bağırdı. Çocuk ayağa kalktı ve gitara hafifçe vurarak veda etti. Aradığı şeyi bulduğunu fark etmişti. Artık gözlerini ovuşturmuyordu.

1Ç. N. İng. Sepet mepet, Yeşil sarı bir sepet, Sevgiliime bir mektup yazdım, Yolda giderken düşürdüm.

★

Bu olay yüzünden öğretmensiz kalmışlardı. Müzik okulunun olmayacağı belliydi. Bu Villareal'deki tek okuldu. Baffa hayal kırıklığına uğramıştı. Eve giderken yolda durdu ve bir poşet portakal aldı. Bir tanesini çocuk için soydu. Bir parçayı da tüysüz köpeğe verdi. Köpek portakalı gürültülü bir şekilde yiyip bitirdi. Birlikte yürüdüler. Bu, Frankie'nin ikinci grubuydu. Sekiz ayaklı bir üçlü.

Baffa, "O adam tam bir gerizekâlıydı," diye mırıldandı.

Tüysüz köpek, sahibinin söylediklerine katılırcasına havladı.

Frankie, "Gerizekâlı," diye tekrarladı.

Baffa güldü ve Frankie'nin saçını okşadı. "Gerizekâlı"nın ne anlama geldiğini bilmese de bu, Frankie'yi mutlu etti. Frankie, az önce çaldığı ninniyi mırıldanır, köpek de ona sessizce eşlik ederken hep birlikte eve yürüdüler.

O gece Baffa bir zamanlar kör gitaristi gördüğü *taberna*'ya tekrar gitti. Barmen de gitaristi hatırladı ama adamın çok fazla içtiği ve işe sürekli geç kaldığı için yıllar önce kovulduğunu söyledi. Crista Senegal Caddesi'ndeki çamaşırhanenin üstünde bir dairede yaşadığını söyledi. Eğer ölmemişse tabii.

Baffa, "Ölmek mi?" dedi.

Barmen omuz silkti. "Hayatının bitmesini isteyen bir adam gibi içiyordu."

Ertesi gün günlerden pazardı. Sabah kalabalığına karıştıktan sonra Baffa oğlanı ve köpeğini alıp Crista Senegal Caddesi'ne gitti. Gitaristi iyi gününde yakalamayı umut ediyordu. Bir ayyaş bile olsa pazar günlerini Tanrıya ayırıyor olabilir diye düşünmüştü.

Çamaşırhaneyi buldu. Üstünde solgun mavi panjurlar vardı ama sımsıkı kapalılardı. Zil düğmesi uzun bir parça şeritle kapatılmıştı. Bu yüzden üçünün de merdivenlerden çıkmaktan başka seçeneği yoktu. Hava sıcaktı ve basamakları çıktıklarında üstünde hâlâ takım elbisesi olan Baffa şıpır şıpır terlemişti. Yüzünü bir mendille sildi, sonra kapıyı çaldı. Açılmadı. Tekrar çaldı. Yine kimse açmadı.

Baffa Frankie'ye omuz silkti. Frankie öne çıktı ve minik yumruklarının her ikisiyle kapıya vurdu. Sanki davul çalar gibiydi.

"Si?.. *Qué pasa?*..¹ Ne var?" İçeriden bir ses duyuldu. Pürüzlü ve ağırdı. Sanki uykudan yeni kalkmış birinin sesiydi.

"Senyor, sizinle ders konusunda konuşmak istiyordum."

"Ne dersi?"

"Gitar?"

"Git buradan."

"Önemli bir konu."

"Git buradan."

"Size para öderim."

"Kime ders vereceğim?"

"Çocuğuma."

"Kız mı erkek mi?"

"Erkek."

"Kızlar öğrenci olarak daha iyidir."

"Benimki oğlan."

"Kaç yaşında?"

Baffa müzik okulunda olanları anımsayarak duraksadı.

"Yedi."

Frankie kafasını kaldırıp baktı.

¹ Ç. N. İsp. Evet? Ne oluyor?

“Yaşına göre biraz küçüktür.”

“Erkek kabul etmiyorum.”

“Çok yeteneklidir.”

“Erkek kabul etmiyorum.”

“Çok yeteneklidir.”

“Ben de öyleyimdir.”

“Size para öderim.”

“Tabii ki ödeyeceksin.”

“O zaman ders verecek misiniz?”

“Hayır.”

“Senyor...”

“Gidin.”

Baffa Frankie'ye döndü. “Bir şarkı söyle,” diye fısıldadı.

Frankie kafasını salladı.

Baffa, “Bir şarkı *söyle*,” diye tekrar etti.

Çoğu çocuk kendilerinden şarkı söylemeleri istendiğinde söylemez. Küçük yaşlarda, yetenek korkuya yenilir. (Bazen ileri yaşlarda da öyle.) Ama o anın Frankie'nin yaşam haritasında çok önemli olduğunu biliyordum. Bu yüzden çocuğu bir kez daha dürttüm.

Ağır ağır, “Da-da-dah, da...” diye başladı.

Baffa kaşlarını kaldırdı. Bu melodiyi daha önce hiç duymamıştı.

Çocuk, “Da-da-dah, da...” diye devam etti.

Bu basit bir melodiydi. Çocuksuydu ama akılda kalıyordu. Majör notalarda yükselip alçalıyor ve ksilofonda duyabileceğiniz bir melodiye benziyordu. “Da-da-da, da-da-da...”

Frankie durdu.

Baffa, “*Qué canción es esa?*¹” diye sordu.

1 Ç. N. İsp. Hangi şarkı bu?

Birden kapı açıldı. Koyu renk güneş gözlükleri, gür sakalları, dağınık siyah saçları olan uzun bir adam karşılarında duruyordu. Atletinin göbek kısmında kocaman bir kahve lekesi vardı. Kapı çerçevesini adeta bir koruma gibi tutuyordu.

Adam, “Bu şarkının adı ‘Lágrima’dır,” dedi. “Francisco Tárrega’nın eseridir.”

Çenesiyle çocuğu işaret etti.

“Sesi yedi yaşında gibi çıkmıyor.”

Darlene Love

Şarkıcı, solo sanatçı, Blossoms, Crystals gruplarının üyesi;

Rock and Roll Onur Listesi'nde

Bu fotoğrafı görüyor musunuz? Burada Frankie'yle birlikte Hollywood Bowl Konser Salonu'ndayız. Bu fotoğrafı bunca yıl sakladım. Çok saçma, değil mi? Ama o yaştayken ve âşık olduğunuzda her şeyi saklamak istiyorsunuz. Her bilet koçasını, her çiçek yaprağını, oyun salonunda kazandığınız her oyuncak bebeği. Yani onu hatırlatan her şeyi.

On sekiz yaşındaydım, lisede okuyordum ve müzik işinde yeniydim. Kilise korosundan birkaç kızla şarkı söylüyordum ve birlikte bir yarışma kazanmıştık. Nat King Cole'un Hollywood Bowl Konser Salonu'ndaki performansında arka vokal yapacaktık.

Böyle bir yerde ilk kez sahne alacaktık. O iyi mahallelerden geçmek bile bizim gözlerimizi açan bir deneyim olmuştu. İnsanların bu kadar büyük evlerde yaşayabileceğinden bile haberimiz yoktu!

İşte orada, sahne arkasında beklerken Frankie'yle tanıştım. Kızlarla gülüşüyorduk. O kadar gergindik ki birbirimizi susturmaya çalışıyor, yine gülüşüyor, tekrar birbirimizi susturmaya çalışıyorduk. Birden yan taraftaki soyunma odasında bir erkeğin gülüp sonra şişt diyerek sustuğunu duydum. Bizi taklit ediyordu. Bu bizi daha çok güldürdü. Sesi toy ama derin geliyordu. Gülerken bile seksiydi. Ben, "Kim var orda?" diye bağırdım. O, "Frankie," diye bağırdı. Kıkırdadık. Arkadaşım, "Hangi Frankie?" diye sordu. Tam o sırada kapı açıldı. Frankie içeri girdi ve "Presto," dedi.

Ve benim nefesim kesildi.

Hayatımda hiç böyle bir çocuk görmemiştim. Hiçbirimiz görmemiştik. Mahallemizde böyle biri yoktu. O kara kaşlar, o mavi gözler, şimdiye kadar gördüğüm siyaha en yakın saçlar.

"Presto mu?" Kız arkadaşım güldü. "Sihir gibi mi?"

"Presto, sihir gibi," dedi. Arkadaşım gülmeyi kesti. Çocuk insanın olduğu yerde donup kalmasına sebep oluyordu. Parlak sarı bir mont, siyah gömlek ve pantolon giymişti. Açılışta sahne alacağını söyledi, plak şirketi onu son dakika görevlendirdiğinden tek bir şarkı söyleyecekti. Sanırım şirket Nat King Cole'un çalıştığı plak şirketi olan Capitol'dü. Ben Elvis'e çok benzediğini söyledim ama o kafasını eğdi ve, "Sadece bir Elvis var," dedi. Birisi, Elvis'in askere alınmasının çok kötü olduğunu söyledi.

Sonra fotoğraflarımızı çekmek için bir fotoğrafçı geldi. Frankie tam gidiyordu ki kızlar olarak bizimle bir fotoğraf çektirmesini istedik. Fotoğrafın birini kendime aldım. İşte bu fotoğraf o fotoğraf. Bunca yıldır hâlâ saklıyorum. Onun bir star olacağını bilmiyordum ama özel biri olacağını hissetmiştim. Bazen insan anlıyor.

Gösteri bittikten sonra Hollywood Bulvarı'nda arabayla ilerliyorduk. Kız arkadaşım pencereyi gösterdi ve, "Bakın, işte o! Yakışıklı şarkıcı!" dedi.

Tabii ki Frankie tek başına yürüyordu. Bir elinde gitar kılıfı, diğerinde sarı montu vardı. Pencereyi indirdik ve, "Nereye gidiyorsun?" diye bağırdık.

"Okyanusa," dedi.

"Yürüyerek mi?"

"Evet," dedi.

Tekrar güldük. Çünkü okyanus oldukça uzaktı. Refakatçimize, "Onu da alabilir miyiz? Tanıyoruz kendisini," dedim. Kabul edince Frankie arabaya bindi.

Cumartesi gecesiydi. Hava güzeldi. Santa Monica Pier'e gittik ve refakatçiye yarım saat içinde döneceğimizi söyledik. Tabii ki dönmedik. Kumsalda parti vardı. Küçük ateşler yakılmıştı, gençler radyo dinliyor, dans ediyor ve oynayıyordu. Birkaç arkadaşımıza rastladık. Diğer kızlar onların yanına gitti. Frankie ve ben yalnız kaldık. Kumda yürüyorduk. Gözlerimi ondan alamıyordum. İkimizin de ayakları çıplaktı. Pantolonunun paçalarını kıvırmıştı, dalgalar ne zaman ayaklarımıza vursa ben sıçıyordum ama o kıpırdamıyordu bile.

"Okyanus çok büyük," dedim. Bu kadar aptalca bir söz söylemişim işte. O ise, "Bir kere okyanusu gemiyle geçtim," dedi. "Bu okyanusu mu?" "Hayır, başka bir okyanusu." Ona nereli olduğunu sordum. "Birçok yerliyim," dedi. Ailesinin nerede yaşadığını sordum. "Öldüler," dedi.

Bu arada bunca zaman gitarını da yanında taşımış, elinden bırakmamıştı. Hollywood Bowl'da gitarı çalmamıştı. Sadece grupla şarkı söylemişti. Ona takıldım. "Gitarını kızları etki-

lemek için mi yanında taşıyorsun?” dedim. Gülümsedi. (Tanrım, o dişler!) “Hayır,” dedi.

Santa Monica Pier’in oradaki kumsalda özel Frankie Presto konserim işte böyle başladı.

Bunu asla unutmayacağım. Gitarı dizlerinin üstüne dayadı. Kulağını okyanusa çevirdi.

“Dinle,” dedi. Uzaktaki bir geminin ışıklarını görebiliyordum ama Frankie gözlerini kapattı. Çok yumuşak bir şekilde gitara vurmaya başladı. Dalgaların ritmine uymaya çalıştığını fark ettim.

Sonra bir şarkı çaldı. *Rock and roll* çalacak sanmıştım, o zamanlar gitarı olan herkes *rock and roll* çalardı. Ama bu klasik bir parçaydı. Ağır, yumuşaktı. Yüksek notalarla çalınıyordu. Şarkıyı bitirdiğinde ağlıyordum. Daha önce hiç bu kadar güzel bir şey duymamıştım. Şarkının adını sordum. “‘Träumerei,’” dedi. Bu parçayı kimin yazdığını sordum. “Schumann,” dedi. Gözyaşlarımı fark etti. Bunun kulağa garip geleceğini biliyorum ama, “Ağlama, sen çok iyi bir şarkı-cısın,” dedi. Bir kahkaha patlattım.

“Nereden biliyorsun?” dedim.

“Seni dinledim.”

“İyi de biz koro olarak söyledik.”

Ama o, sesler içinde bir sesi duyabildiğini ve benim sesimin çok güzel olduğunu, bir gün çok ünlü bir şarkıcı olabileceğimi söyledi.

Zaten ben de hayatımda ne yapacağımı merak edip duruyordum. Müzik yapmaya devam mı etseydim yoksa liseyi bitirip bir iş mi bulsaydım? Frankie bana tam da duymaya ihtiyacım olan şeyi söylemişti. Şarkı söylemeye devam etmem için özgüven vermişti.

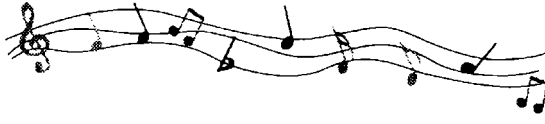
Sersemlemiş bir halde birbirimize baktık. Öpüştüğümüzü sanmışsınızdır eminim. Bu tarz anlarda hep böyle olur çünkü. Ama Frankie'yi öpmedim. Düşündüm. İstedim. Ama o kolunu koluma doladı ve ben de kafamı omzuna yasladım. Böyle iç içe geçmiş bir şekilde oturduk. Dalgalar sahile vuruyordu. O gece mükemmeldi. Kendimi huzurlu ve güvende hissediyordum. Sanki onu en başından beri tanıyor gibiydim. Deli gibi âşık olmuştum ona.

Ve müziğe.

İletişimde kalmaya söz verdik. Ona telefon numaramı verdim. Eve gittiğimde, annem ve babamdan azar işittikten sonra odama girdim ve günlüğüme, “Bugün, evleneceğim çocukla tanıştım,” yazdım ki bu cümle birkaç sene sonra çıkarcığım hit parçalarımın birinin adıydı. Besteciler sözleri bana ilk gösterdiğinde içimden gülümsemiştim çünkü bu şarkıyı söylemem gerektiğini biliyordum.

Tabii ki Frankie'yle evlenmedim. Onu kırk yıl boyunca görmedim. Ama öldüğünü duyunca her şey yeniden hatırıma geldi. Sanırım bu yüzden buradayım. On sekiz yaşında, bir kumsalda, gece, çıplak ayaklarla âşık olduğunuz gibi âşık olamıyorsunuz bir daha.

Öldüğüne hâlâ inanamıyorum.

Ah, aşk ve Frankie Presto. Belki daha sonra kadınların neden her zaman ona âşık olduğunu da anlatırım. (Yoksa bana mı âşık oluyorlardı?) Ama şu anda hikâyemiz kritik bir noktaya ulaştı.

Her sanatçının hayatında yaratıcılık perdesini aralayan birileri vardır. Orası, beni tekrar görmeye en yakın olduğunuz noktadır.

Doğduğunuz ilk anda ben, seçim yapacağınız insani yeteneklerin gökkuşağında parlak bir rengim sadece. Sonra özel birisi perdeyi kaldırdığında o seçilmiş yeteneğin içinde canlandığını hissedersiniz. Şarkı söylemek, çizim yapmak, dans etmek, davul çalmak için müthiş bir tutku duyarsınız.

Ve bir daha asla aynı olamazsınız.

Bu işi Frankie için, bir pazar öğleden sonra, Crista Senegal Caddesi'ndeki küçük bir dairenin mutfağında, Baffa ve tüysüz köpek aşağıdaki çamaşırhanede beklerken kör gitarist yapmıştı.

Kör adam o gün, “İki sandalyeyi karşı karşıya koy,” dedi. Atleti, ten rengi pantolonunun üstüne bol bir şekilde dökülüyordu. Ayağında ayakkabı yoktu.

Frankie, “Şimdi ne yapayım, öğretmenim?” diye sordu.

“İlk dersine hazır mısınız?”

“Evet, öğretmenim.”

“Güzel. Sigara nasıl yakılırmış öğren bakalım.”

Adam cebinden buruşuk bir sigara paketi çıkardı. Parmaklarıyla bir sigara buldu ve ağzına yerleştirdi. Sonra gri bir çakmak çıkardı ve çaktı. Alev ortaya çıktı.

“Ne yaptığımı gördün mü, oğlum?”

“Evet, öğretmenim.”

“Şimdi sen yap.”

Frankie çakmağı gergin bir şekilde eline aldı. Baffa ona ateşin yanına hiçbir zaman yaklaşmamasını söylemişti. Ama bu adam ne söylerse söylesin yapmasını da söylemişti.

“Hadi bakalım, oğlum.”

Frankie çakmağı çaktı.

“Alev var mı?”

“Evet.”

“Şimdi sigarayı al ve ucunu iki saniye ateşe tut. Bir... İki... Sonra kapat.”

Frankie kendisine söyleneni yaptı. Sonra çakmağı kapattı. Çakmak yere düştü.

Adam, “Sigarayı bana ver,” dedi.

Frankie sigarayı verdi.

“Çakmağı yerden al.”

Frankie çakmağı yerden aldı.

“Tebrikler. İlk dersini geçtin.”

“Teşekkürler, öğretmenim.”

“Sana nasıl hitap edeyim?”

“Francisco diye.”

“Francisco.” Otururken sandalyeye tutunarak dengesini sağladı. “Tıpkı bizim mükemmel Francisco Tárregamız gibi. Hani şu şarkısını söylediğin.”

“Ben onu tanımıyorum.”

“Ne! Aptal çocuk!”

Elini açık bir şişe bulana dek mutfak masasında gezdirdi. Büyük bir yudum aldı ve şişeyi bıraktı.

“Adını bile söyleyemiyorsan onun şarkısını neden söylüyorsun?”

“Ben onu...”

“Aptal çocuk! Şarkı kendi kendine mi yazıldı?”

“Hayır...”

“Gökten zembille mi indi?”

“Hayır...”

“Hayır. Aynen öyle. Gökten zembille inmedi.”

Sigarasını mutfak masasının üstünde söndürdü (masa daha önce içtiği sigaraların yanık izleriyle doluydu). Sonra gitarına doğru uzandı. Neredeyse onu deviriyordu. Frankie her şeyi sağa sola deviren bu adam için üzülüyordu. Göremiyorsa bu koyu renk gözlükleri neden taktığını merak etti.

Adam, “Şimdi beni dikkatli bir şekilde dinle,” dedi enstrümana doğru eğilip, gitarın boynundan tuttu ve parmaklarını perdelere koydu. “Mükemmel Francisco Tárrega’yı dinle bakalım.”

Derin bir nefes aldı.

Ve çalmaya başladı.

Şarkı tabii ki Frankie’nin kapıda söylediği “Lágrima” idi. Kör adam şarkıyı tutkulu bir şekilde, büyük bir dikkatle çalı-

yordu. Vurgu için bazen duraksıyor, belirli notalarda notaların kokusunu içine çeker gibi kafasını sallıyordu. Frankie, gitarın boynunda bir aşağı bir yukarı ustaca hareket eden parmakları izliyordu. Tellerin çıkardığı tatlı, yumuşak sesleri, yüksek notaların alçak notalara baskın gelişini, bazen iki kişi aynı anda çalıyormuş gibi geldiğini duydu. Ağzı hafif açık kalmıştı.

Kör adam şarkıyı bitirdi.

“Şimdi söyle bakalım. Bu besteci hatırlanmayı hak etmiyor mu?”

Birden iki küçük kolun boynuna dolandığını hissetti. Frankie kafasını adamın omzuna dayadı. Tıpkı bir zamanlar annesinin omzuna dayadığı gibi. “Lágrima”yı dinlemesi, Frankie’nin sadece gelecek perdesini değil geçmiş perdesini de kaldırmıştı.

Kör adam, “Üstümden çekil,” diye homurdandı. Frankie daha sıkı sarıldı. Öğretmen, çocuğun saçlarındaki sabun kokusunu alabiliyordu.

“Bak, çocuğum. Sana bağırdığım için özür dilerim ama geçmişini bilmeden geleceğine ilerleyemezsin. Anladın mı?”

Frankie, “Sí,¹” diye fısıldadı.

“Eserlerini çalışacağın müzisyenlerin adlarını öğren.”

“Sí.”

“‘Tárrega’ de bakalım.”

“Tár-re-ga.”

“O da senin gibi bir Francisco’yu.”

“Francisco.”

“Sen ‘Lágrima’ şarkısını nereden biliyorsun?”

“Biliyorum işte.”

1 Ç. N. İsp. Evet.

“Baban mı öğretti?”

“Hayır.”

“Annen mi?”

“Benim annem yok.”

Kör adam yutkundu. Kendi hikâyesi boğazına düğümlenmişti.

“Bunu duyduğuma üzüldüm.”

Frankie, “Sen hiçbir şey göremiyor musun?” diye sordu.

Adam, “Hayır,” dedi.

“Neden?”

“Öyle işte, göremiyorum.”

“Benim bazen gözlerim acıyor.”

“Benimkiler acımıyor.”

“Gözlerimi sık sık ovuşturuyorum.”

“Benimkiler acımıyor. Ben sadece körüm. O kadar.”

“Senin adın da mı Francisco?”

“Hayır.”

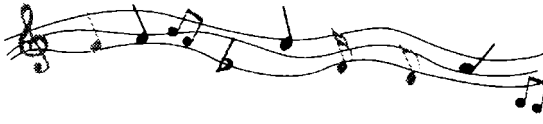
“Peki senin adın ne?”

“Üstümden çekil.”

Çocuk geri çekildi ve adamın koyu renk gözlüklerinin altında kalan tenine dokundu. Teni, gözyaşlarıyla ıslanmıştı. Çocuk sandalyesine döndü. Bu sırada adam avucuyla yanaklarını sildi, sonra tekrar şişeye uzandı.

“Sen bana El Maestro¹ diyeceksin,” dedi.

¹ Ç. N. İsp. Öğretmen.

Yetenek, Tanrının gölgesinden bir parçadır. Ve bu gölgenin altında insan hikâyeleri kesişir.

Küçük Francisco Presto bir başka Francisco'yla, 1852'de tam da bu şehirde doğan İspanyol gitarist Francisco Tárrega'yla aynı hikâyeyi paylaşıyordu. Bu kilisenin arkasında bir caddeye onun adı verilmiş, onuruna yapılmış iki de heykeli var. Birinde gitarist bir sandalyede, dizinde gitarıyla otururken tasvir edilmiş, parmakları gitarı çalmaya hazır. Villareal'deki çocuklar bu heykelin etrafında koşuşturur ve Tárrega'nın bronz ayağıyla oynar.

Frankie gibi Tárrega da sizin dünyanıza gelirken benden koca bir avuç almıştı. Frankie gibi o da yaşamının ilk günlerinde bir dadıdan kötü muamele görmüştü. Dadısından kaçmış, kendini bir drenaj çukurunda bulmuş ve burada gözleri hasar görmüştü. Tıpkı Frankie gibi o da babasının, kör olursa kendisine bir yaşam kurabileceğini düşünmesiyle gitar çalmaya başlamıştı.

Tárrega çocukken kiliseye yakın bir yerde, ailesinin rahibeler için çalıştığı bir manastırda yaşamıştı. Belki de ailesi, oğulları için benzer bir yaşam hayal etmişlerdi. Ama çocuk bana abayı yakınca (doğal olarak) başka bir şey düşünemez oldu. Barselona'ya kaçtı ve birisi onu babasına geri götürene kadar tavernalarda çalmaya çalıştı. O zaman daha on yaşındaydı.

Birkaç yıl sonra tekrar, bu sefer Valencia'ya kaçtı. Burada sokakta çingenelerle birlikte müzik yaptı. Sonra tekrar birisi onu Villareal'e geri getirdi.

Birkaç yıl sonra bir kez daha kaçtı.

Bu dolaşmaları onun müziğini etkileyecekti. En sonunda ünlü olan ve Avrupa'da çok rağbet gören Tárrega kendisini yalnız ve depresif bir halde Londra'da buldu. Ülkesinin güneşini özlemişti. Birisi, bu kederini müziğine yansıtmasını söyledi ve o da bu özlemini anlatan bir beste yaptı.

Bu beste, "Lágrima" yani "Gözyaşı" idi. Yani kilisede Frankie'nin kulağına söylenen, onun ağlamasını engelleyen, aslında onun hayatını kurtaran o güzel melodi. Bu şarkı Frankie'nin annesi Carmencita'nın en sevdiklerinden biriydi, Villareal'de büyüyen herkes gibi o da şehrinin en ünlü sanatçısının eserini biliyordu.

Frankie'ye birçok Tárrega bestesi çalan, atletli kör öğretmen El Maestro da öyle. Yetenekler bir nesilden diğerine böyle aktarılır, gölge bu şekilde genişler ve neredeyse yüz yıl önce doğan bir sanatçı, onunla aynı adı paylaşan bir çocuğun ruhunu işte böyle doldurmaya başlar.

Uzun bir süre boyunca El Maestro derslerde bunu yaptı. Gitar çaldı. Frankie büyülenmiş bir halde mutfak sandalyesinde

oturuyor, her bir notayı içine çekiyor, adamın parmaklarını izliyor, koyu renk gözlüklerinin arkasındaki gözlerinin açık olup olmadığını merak ediyordu. Her şarkıdan sonra adam ya sigara içiyor ya da kırmızı şarap şişesinden veya ucuz ama daha alkollü *aguardiente*'den ("yakan su") bir yudum alıyordu. En sonunda kafasını geriye yaslayıp kollarını indirince Frankie sandalyesinden kalkıyordu.

"Hoşça kal, Maestro."

"Evet, evet, hoşça kal."

Frankie aşağıya inip Baffa'yı ve tüysüz köpeği buluyor, birlikte eve gidiyorlardı. Elllerinde ne bir kâğıt ne müzik ne de ödev vardı.

Gitar da yoktu.

Baffa bir gün El Maestro'ya, "Senyor, çocuk neden enstrüman çalmıyor?" diye sordu.

El Maestro, "Git çamaşırhanede otur," diye gürledi.

İki hafta sonra Baffa tekrar sordu.

"Senyor, çocuğun şimdiye kadar çalmaya başlaması gerekmiyor muydu?"

"Git. Köpeğin kokuyor."

Baffa, sanatçının büyük yeteneğine duyduğu saygı nedeniyle sinirlenmedi. Bu, şişman sardalyacıyı sevmemi sağlıyordu. Ama ısrarcıydı. İki hafta sonra Frankie'yi kapıya getirdi ve konuyu tekrar açtı.

"Senyor, ısrarcı olacağım..."

"Hayır, olma."

"Ama ben bu derslere para ödüyorum."

"Sanatçı mı yetiştirmek istiyorsun yoksa bir maymun mu?"

Frankie gülümsedi. *Maymun.*

“Tabii ki bir sanatçı istiyorum, senyor. Ama...”

“O zaman sus. Başım ağrıyor.” Koltukaltını kaşıdı. “Paramı getirdin mi?”

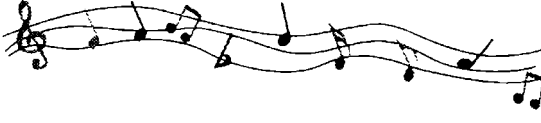
Baffa iç geçirdi. “Evet.”

Frankie, Baffa’nın adama para verişini izledi. Adam parayı sigaralarıyla birlikte pantolonunun cebine soktu.

Kör adam, “Okumayı bilmezsen yazamazsın,” dedi. “Çiğnemeyi bilmezsen yiyemezsin. Dinlemeyi bilmezsen,” dedi çocuğun elini tutmaya çalışarak, “çalamazsın.”

Frankie’yi içeri soktu ve kapıyı çarparak kapattı.

8

Sonuç olarak, El Maestro’nun, çocuğun bir tele dokunmasına izin vermesi bir yıl sürdü. Sürekli, “Önce kulaklar, sonra eller,” diyordu. Bu sırada, müziği *izah etti*. İspanyolca izah etti. İngilizce izah etti. Kendisi İngilizceyi küçük yaşta öğrenmişti ve bu dili Frankie’nin ilerlemesi için gerekli görüyordu. Dilin ritim, söz dizimi ve tonlamalarının müzikte böyle şeyleri anlamaya yardım edeceğine inanıyordu. Haftalar geçtikçe, diller arasında geçiş yaparak benim akortlarımı, ölçülerimi, seslerimi gösterdi. Onları bir gümüş çatal bıçak takımı gibi ortaya serdi. Ta ki Frankie bunları duyarak ayırt edecek hale gelene kadar. Frankie’nin her bir besteciyi ve besteyi ezberlemesini sağladı. Bazen küçük mutfak radyosunda müzik dinliyorlardı. El Maestro belli yerlerde Frankie’nin elini sıkıyordu. “Duydun mu? Tam orası! İşte o bir minör anahtarı... Bu bir üçleme...”

Frankie’nin anladığı kadarıyla El Maestro’nun başka öğrencisi yoktu. Frankie geldiğinde çoğunlukla kanepede uyuyor

oluyordu. Kapı da açık olurdu. Frankie adamı omzundan dürtüyordu. Ta ki adam gürleyip olduğu yerde dönene ve Frankie uyandığından emin olana kadar.

Aylar geçtikçe kör adam küçük öğrencisine eskisi kadar kızmamaya başladı, ona “aptal çocuk” demeyi de bırakmıştı. Bu Frankie’yi mutlu ediyordu. Bu sırada Baffa gitar konusunda tartışmaktan da vazgeçmişti. Çamaşırlarını Crista Senegal Caddesi’ne getiriyor ve zamandan istifade ediyordu. Eve her hafta temiz çoraplar ve iç çamaşırlarıyla dönüyordu.

Büyük an geldiğinde Frankie o kadar heyecanlıydı ki yerinde duramıyordu. Enstrümanı düzgünce tutabilsin diye El Maestro onu sandalyeye oturttu ama seçilen gitar çok büyüktü. Frankie’nin çenesine geliyordu.

El Maestro, “Sekiz yaşına göre fazla küçüksün,” dedi. “Baban sana yemek vermiyor mu?”

“Veriyor, Maestro.”

“Sol elini uzat.”

Frankie sol elini uzattı.

“Tırnakların çok uzun. Tırnaklarını kesmen lazım.”

“Kesmek mi?”

“Her gün sol elinin tırnaklarını keseceksin.”

“Tamam, Maestro.”

“Tırnakların çok uzun olursa gitar çalamazsın.”

“Peki, Maestro.”

“Bunun nedenini biliyor musun?”

“Hayır, Maestro.”

“Hayır, bilmiyorsun. Çoğu insan tırnakların tellere basmaya engel olduğunu söyler. Ama ben bundan daha fazlasını söylüyorum.”

“Nedir, Maestro?”

“Tırnaklar parmak uçlarını korur. Parmak uçları hassastır. Ancak tırnaklarını kesersen müzikle gerçekten iletişim kurabilirsin.”

“Tamam, Maestro.”

“Ancak o zaman her notanın acısını hissedebilirsin.”

“Tamam, Maestro.”

“Koruma yok.”

“Tamam, Maestro.”

“Müzik can yakar. Beni anladın mı, oğlum?”

“Evet, Maestro.”

“Şimdi bana dolabı göster.”

Frankie ayağa kalktı ve küçük adımlar atarak öğretmenini yönlendirdi.

“Daha hızlı yürü, oğlum. Ben kötürüm filan değilim.”

Frankie daha hızlı yürüdü.

“Dolaba geldik, Maestro.”

“Kapısını aç.”

Frankie dolabın kapısını açtı. Ayakkabı kutuları, kıyafetler ve dört tane gitar ortaya çıktı. Her gitar bir diğerinden daha küçüktü.

El Maestro, “En küçük gitarı bana ver,” dedi.

Frankie enstrümanı iki eliyle aldı ve öğretmenine doğru kaldırdı. Başını eğince bir çift ayakkabı gördü ama bunlar kadın ayakkabısıydı. Askılarda da elbiseler ve bir el çantası vardı.

“Sizin karınız mı var, Maestro?”

Öğretmen, “Sandalyeye geri dön,” dedi.

Frankie dolabın kapısını kapattı.

Frankie Presto'yu kaderiyle tanıştıran o gitar, aslında gitar bile değildi. Bir *braguinha* idi, yani ukulele benzeri bir enstrümandı. Sadece dört teli vardı. Enstrümanın boynu Frankie'nin küçük sol eline tam oturmuştu. Enstrümanın gövdesi, Frankie'nin sıcak havada giydiği kısa şortundan çıkan kemik li sol dizine uyuyordu. Sanki Frankie için yapılmış gibi tam ona göreymiş.

Enstrümanı her yere götürebilirdi.

El Maestro, "Sağ kolunu kır ve sağ elini gevşet," dedi. "Sıkma. Bir şeyi boğazlamaya çalışmıyorsun. Aşağı doğru da bastırma. Onu boğmaya da çalışmıyorsun. Sağ elinin parmakları tellerle konuşacak. Biriyle onu boğazlayarak veya boğarak konuşabilir misin?"

"Hayır, Maestro."

"Aynen öyle."

"Sol elimle ne yapayım?"

"Sol elin güzelliği bulacak. Notaları ve akorları bulacak. Bütün isteklerini sağ elinle gösterebilirsin ama sol elin olmadan hiçbir şey yapamazsın, tamam mı?"

"Tamam, Maestro."

"Sol eline saygı göster. Çalacağın zaman sol elini bu şekilde açarak başla." Frankie'nin avucunu açtı. "Sanki bir şey istiyormuş gibi."

Frankie, kiliselerde dizlerinin üstüne çökerek ellerini açan insanları düşündü.

"Tanrıdan bir şey istiyor gibi mi?"

El Maestro Frankie'nin eline vurdu.

"Aptal çocuk! Tanrı sana hiçbir şey vermez! O sadece alır!"

O aşamada Frankie'nin Tanrı hakkında bildikleri, kocaman bir evi olduğu ve çok uyuduğundan ibaretti. Kocaman ev kısmını, Baffa annesinin ve ölen diğer bütün insanların Tanrıyla birlikte yaşadığını söylediği zaman düşünmüştü. O kadar insan onunla birlikte yaşıyorsa evi kocaman olmalıydı, değil mi?

Uyuma kısmınıysa Baffa ona Villareal'de kötü adamlar tarafından yakılıp yıkılan bazilikayı gösterdikten sonra anlamıştı.

Frankie, Tanrı uyumuyor olsaydı böyle bir şeye asla izin vermezdi diye düşünmüştü. Tıpkı Frankie'nin bazen tüysüz köpek sızlanırken uyuduğundan, uyandığında yerde bir ıslaklık gördüğü zamanlar gibi. Uyurken kötü şeyler olabiliyor, diye çıkarım yapmıştı Frankie. Kötü adamlar Tanrının gözlerini kapattığını bildikleri zaman, bu kötülükleri yanlarına kalabiliyordu.

Belki de Tanrı bazen Frankie'nin gitar öğretmeni gibi koyu renk gözlükler takıyordu.

Frankie, bir gün El Maestro'ya, "Gözleriniz daha önce hiç gördü mü?" diye sordu.

"Benim cevabım seni daha iyi bir gitarist yapacak mı?"

"Hayır, Maestro."

"O zaman bu soruyu niye soruyorsun?"

"Özür dilerim, Maestro."

"Seni görebiliyor olsaydım ne görürdüm?"

Frankie bu düşünceyle gülümsedi.

"Bir çocuk."

"Derslerine çalışmayan bir çocuk."

Frankie'nin gülümsemesi silindi. Aylardır her gün bahçede, tüysüz köpek dizlerinin dibinde otururken gitar çalışıyordu.

El Maestro'nun çaldığı gibi şarkılar çalmak istiyordu. Ama şimdiye kadar tek yapabildiği alıştırma yapmaktı.

“Parmaklarım acıyor, Maestro.”

“Müzik acıdır.”

“Ama çok komik görünüyorlar.”

“Onların adı nasır.”

“Nasır ne demek?”

“Gitar çalmaya başladığında parmakların tellere basmaya alışkın değildir. Çizik çizik olur, değil mi?”

“Evet, Maestro.”

“Su da topluyorlar?”

“Evet, Maestro.”

“Hatta bazen kanıyorlar?”

Frankie yutkundu. Öğretmenine bunu söylemek istemiyordu. Ama başlangıçta o kadar çok çalışmıştı ki bazen sol elindeki kanı tişörtüne silmek zorunda kalmıştı.

“Evet Maestro, bazen kanıyorlar.”

Sesi titriyordu.

“Ağlıyor musun, Francisco?”

“Hayır, Maestro.”

“Kan kaybediyorsun diye ağlama. Sevdiğin bir şey için kaybederken ağlama.”

Lavabonun yanındaki dolapla uğraştı. Dolaptan küçük bir şişeyle bir kâse çıkardı.

“Parmaklarını buna sok,” dedi.

“Bu ne?”

“Neden soruyorsun, oğlum? Sana yardım edecek bir şey olduğunu söylesem, başka soru sormana gerek kalır mı?”

“*Lo siento,*¹ Maestro.”

¹ Ç. N. İsp. Özür dilerim.

“İngilizcesini söyle. ‘I am sorry.’”

“I am sor-ry.”

El Maestro, *aguardiente* şişesini bulana kadar masayı yokladı. “Büyük bir savaş var, oğlum. Yakında hepimiz İngilizce veya Almanca konuşuyor olacağız. Şahsen ben İngilizceyi tercih ederim. Almanca konuşulunca sanki birisi sana bağırıyormuş gibi geliyor.”

Bir yudum aldı ve suratını buruşturdu. “Ayrıca onlar katil. Bizim ülkemiz de onları durdurmak için hiçbir şey yapmıyor.”

Frankie *savaş* sözcüğünü daha önce de duymuştu. Baffa fabrikadaki adamlarla bu konudan konuşmuştu. Konuşulanlar kulağa hoş gelmemişti. Frankie de bağırmaya benzeyen bu dili öğrenmek istemiyordu. Nasırlar yeterince zordu. Öğretmeninin dediğini yapmaya, sadece müziği düşünmeye karar verdi. El Maestro’ya altı yaşında olduğunu söylese mi, diye merak etti.

Leonard “Tappy” Fishman

Menajer, plak şirketi yöneticisi

Nereye? Kameraya mı yoksa sana mı? Tamam... evet... tabii. Benim adım Leonard Fishman. Aslen New York, Brooklyn’liyim. Seksen altı yaşındayım. Bu benim için berbat bir yolculuktu. Yurtdışına. Otobüsle. Ama burada olmak istedim. Haberi alınca çok üzüldüm. Doğruyu söylüyorum. Zavallı Frankie. Ben onun ilk menajeriydim. Ellili ve altmışlı yıllarda. Sonumuz güzel olmadı, evet. Frankie biraz çıldırdı. Kim bilir neden? Onun hakkında yazdıkları şeylerin yarısına bile inanmıyorum. Siz de inanmayın. Özellikle de benimle ilgili şeylere. Evliliğine? Sinema fiyaskosuna? Benim hatam olduğunu söylemek istiyorlar. Onlar ne biliyorlar ki?

Gerçeği duymak istiyor musunuz? Onu ben keşfettim. Bir başkası size farklı bir şey söyleyebilir ama ben onu daha bir *sabiyken* buldum. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz? *Sabi*? Küçük ve masum çocuk demektir.

Masum. Hah! Gülüyorum çünkü Frankie Presto hiçbir zaman *o kadar* da masum olmadı.

Hı? Tabii. Bir örnek vereyim. Bu hikâyeyi seviyorum. Kaliforniya'daydık. 1959 Şubat ayıydı. Bunu neden anımsadığımı anlatacağım. Bir sene önce Frankie'yle tanışmıştık. Ofisime gelmiş ve bana Elvis Presley'nin grubunda çalıştığını söylemişti. Pek çok kişiyi temsil etmiştim ama Elvis'ten söz edildiğinde kapıdan içeri girebiliyordunuz.

Frankie gerçekten şarkı söyleyebiliyordu. Masamın yanında durmuş ve ellerini önünde bağlayıp "You Are My Special Angel" şarkısını söylemişti. Performansı beni etkilemişti. Yakışıklı da bir çocuktur. O yüzle para kazanabileceğimi biliyordum. Bir sekreterim vardı, Frankie ne zaman gelse kız bayılacak gibi oluyordu. Daha sonra onunla flört etmiş ve kalbini kırmıştı. Her zaman yaptığı gibi.

Yıllar boyu onu böyle birçok kadınla gördüm; sekreterler, garsonlar, otel resepsiyonistleri. Doğruyu söylemek gerekirse makine gibiydi.

Keşke bende de o kadar enerji olsaydı. Uzun süreli kız arkadaşı, kariyeri çıkışa geçmeden hemen önce terk etmişti onu. Ona, "Eğer ondan intikam almak istediysen sen kazandın, oğlum," derdim.

O ise, "Leonard, daha neler," derdi.

Frankie böyleydi. Bana Leonard derdi. Diğer herkes bana "Tappy" yani "Tıktık" derdi çünkü ayağımı, parmaklarımı sürekli bir yerlere vururdum. Hatta şimdi bile yapıyorum, gördünüz mü? Ama Frankie farklıydı. Çılgındı. *Mashuga*.¹ Ama onu severdim. Yüreği vardı. Dünya onu unuttu. Bu büyük bir ayıp. Bu şekilde ölmesi... Trajik.

¹ Ç. N. İbranice. Deli.

Ne dediniz?.. Hah, tamam. O günlerde Kaliforniya'da gezici bir panayır kurulmuştu. Bu panayırda hız trenleri, sirk hayvanları, keçiler, atlar filan vardı ama geceleri gençlerin ilgisini çekmek için *rock and roll* gösterileri oluyordu. Frankie'yi bunlardan birine yazdırdım. Sanırım Drifters'la birlikte ve The Everly Brothers, Eddie Cochran, Buddy Knox, Fats Domino ve birkaç başka kişiyle daha. Her biri iki şarkı söylüyordu. Sıra sıra.

Herneyse, bu panayırın sahibi iri, sakallı bir Rumendi. Bütün olayı o yönetiyordu. Hayvanları, hız trenlerini *ve* müziği. Bütün para ona gidiyordu. Çalışanlar paralarını alabilmek için her gece sıraya giriyordu. Bütün makbuzlar sayılana kadar adamın çadırında bekliyorlardı. Rumen paraları gri bir kutuda tutuyor, ağzında kocaman bir sigarayla bütün paraları tek tek sayıyordu. Bu sırada çadırın içini cehennem sıcağı yapıyordu. Elemanlar terleyip bunalsın ve gitsin diye sıcak hava üfleyen fanlar bile koydurmuştu. Ama Frankie bekliyordu. O ve Everyl Brothers, yani Phil ve Donald, daha doğrusu Don. İlk gece orada beklediler, terden sıırıslıklam oldular. Ama sıra en sonunda onlara geldiğinde Rumen kutudaki bütün parayı dağıtmıştı.

“Size yarın öderim,” dedi.

Tam dört gün boyunca buna katlandılar. Aynı olaya. “Size yarın öderim.” En sonunda sirkin son gösterisi geldi çattı. Frankie ve Everly kardeşler artık çok kızgındı. Frankie, Everly kardeşleri severdi. Onların, gösterdiklerinden daha iyi müzisyenler olduklarını söylerdi. Aslında Frankie için de durum böyleydi. Bir keresinde Frankie'nin onların bir şarkısını, “All I Have to Do Is Dream”i söylediğini duymuştum. İnanın insanı ağlatırdı. O sesi, o şarkı... Ona, “Frankie, bu şarkıyı

kaydedelim,” dedim ama o kabul etmedi. Şunu dinleyin: Bu şarkıyı yazan çiftle tanışmış. Karı kocalarmış; kadın, Frankie’ye, daha sekiz yaşındayken kocasının yüzünü rüyasında gördüğünü söylemiş, on dokuz yaşındayken aynı yüzü bir odada karşısında gördüğünden beri de birliktelermiş. Bu gerçek bir hikâye. “Tek yapmam gereken rüya görmek” adı buradan geliyor.

Herneyse, Frankie böyle bir şarkının tek bir yuvası olması gerektiğini söyledi. Tıpkı sadece birbirine sahip olan bu çift gibi. The Everly Brothers şarkıyı zaten kaydettiği için kaydetmek istemedi. Tabii ondan sonra binlerce kişi söyledi bu şarkıyı. Frankie’de beyinden çok yürek vardı ama ne yaparsın, Frankie işte?

Efendim?.. Hah, tamam. Rumen adam ve para diyorduk. En son akşam gösterilerini yaptılar, Frankie çok iyiydi. Ben de oradaydım. “I Want To Love You” şarkısını söyledi. Daha bu şarkıyı kaydetmemiştik ama genç kızların heyecanına bakılırsa iyi bir şarkı olacaktı. Gösteri bittiğinde müzisyenler yine sıraya girdiler, ben de gittim. Sonuçta para alabilmek için son şansımızdı. İçerisi cehennem sıcağıydı. Frankie hiçbir yerde yoktu. Hepimiz iri Rumeni bekliyorduk. Birden çığlıklar, bağırışlar duyuldu. Herkes bağırıyor çil yavrusu gibi kaçıyordu. Çünkü -hazır mısınız?- *filler kaçmıştı!*

Böyle bir *mishuga* duydunuz mu hiç? Filler kaçmış? Tabii ki herkes dağıldı. Bir fil tarafından ezilmek istemezsin, değil mi? Polis arabaları geldi, sirenler filan. Tam bir çılgınlıktı. Aniden bir araba gelip yanaştı. Sürücü koltuğunda Frankie vardı, yanında da bir kız. Bana ve Everly kardeşlere, “Hadi binin!” diye bağırdı. Bindik ve gittik. Herkes biraz sarsılmıştı. Frankie hariç. O çok sakin görünüyordu. Bizi otele götürdü.

“Bu arabayı nerden buldun?” diye sordum. Gülümsedi. Frankie gülümsemesini bilir misiniz? O Tanrı vergisi beyaz dişleri? Keşke bende de olsaydı. Benimkiler neredeyse hiç kalmadı, hepsi takma...

Herneyse, tekrar sormamam gerektiğini biliyordum. Everly kardeşler otelde indi, Frankie peşlerinden koştu. “Durun,” dedi. Elinde bir zarf vardı, para olduğunu anlamıştım. Bir şeyler fısıldadı. Everly kardeşler onun boynuna atladılar, sarıldılar. Onlar gittiklerinde, “Kendine de para ayırdığını söyle bana,” dedim. Gülümsedi ve, “Leonard, daha neler,” dedi. Sonra kızı hatırladı. Bu, onu o gece son görüşüm oldu.

Ama size tarihi söylüyordum ya hani. 1959 Şubat. Ertesi sabah ofisimde telefon çaldı. Arayan Frankie’ydi. “Pacoima nerede?” diye soruyordu.

Pacoima, San Fernando Vadisi’nde küçük bir kasabaydı. Oraya gitmek istediğini söyledi. Hemen şimdi. Ben de tamam, dedim, seninle birlikte gelmemi mi istiyorsun? Arabası olmadığını söyledi. Ben de dün geceki arabaya ne olduğunu sordum. Artık bir arabası olmadığını söyledi. Soru sorma.

Birkaç saat sonra gidip onu aldım. Radyoyu açtım. İşte haberleri o zaman aldım. Buddy Holly, Ritchie Valens ve The Big Bopper bir uçak kazasında ölmüştü. Bu hikâyeyi biliyor musunuz? Iowa’da, evet. Kar fırtınasında.

Frankie’yi Pacoima’ya götürdüm. Çünkü Ritchie Valens oralıydı. Valens öldüğünde henüz bir çocuktu, 17 yaşında filandı. Bir keresinde bir radyo gösterisi sırasında Frankie’yle tanışmışlardı. Ritchie Meksikalı, Frankie de İspanyol olunca birbirilerine ısınmışlardı. Frankie, Ritchie’nin “La Bamba” adında İspanyolca bir hit şarkısı

olmasına bayılıyor, bunun mükemmel bir şey olduğunu düşünüyordu.

Pacoima'ya gittik, bir benzin istasyonunda durduk. Frankie içeri girdi ve elinde bir adresle döndü. Bu, Ritchie Valens'in annesinin adresiydi. Oraya gittik, dışarıda bir yığın araba ve muhabirler vardı. Frankie beni bekletti. Belki dört saat filan caddeye park ettiğimiz arabada oturup oradaki herkes gidene kadar bekledik. Artık hava kararmıştı. "Bir dakika sürer," dedi ve bagajdan valizini aldı. Açtı. İçinden ne çıkardı dersiniz?

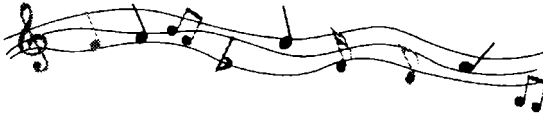
Gri bir para kutusu.

Evet. Rumen'in para kutusu. Onu almış. Yemin ederim.

Verandaya yürüdü ve kutuyu kapının oraya bıraktı. Kapıyı bile çalmadı. Sonra geldi ve, "Gidebiliriz," dedi.

Ona, "Frankie, ne yaptın sen?" diye sordum ama bana hiçbir zaman gerçek bir cevap vermedi. Sadece bir evlat kaybetmenin çok zor bir şey olduğunu ve Ritchie'nin annesinin biraz yardıma ihtiyacı olacağını söyledi. Buna inanabiliyor musunuz? Bütün olayı para alabilelim diye planlamıştı; filleri filan. Sonra da paranın hepsini öylece vermişti. Yol boyu dikiz aynasını kontrol ettim ve manyak Rumen'in peşimizden gelmediğini umdum.

9

Para. Bir sır olduğunu kabul etmem gerek. İnsanlar için çok büyük anlam ifade etse de bana göre büyük de bir yük. Benim hiç param olmadı. Onun faydalarından hiç yararlanmadım. Tek bildiğim, bazı öğrencilerimin çok zengin olduğu, bazılarınınınsa paraya ihtiyaç duydukları için beni terk etmesi. Neden? Zenginlik hiçbir zaman müziği tanımlayan bir şey olmadı. Kalpten çalınan, her yerde çalınabilir.

Her şekilde çalınabilir.

Frankie ilk müziğini ucuz *braguinha*'sıyla yapmıştı. El Maestro onay verdiğinde altı tele geçti; dolaba gitmesini ve gitarlardan birini getirmesini söylemişti. Gövdesi karamel renkte, boynu maun ağacından bir gitardı bu. Frankie artık derslere haftada birkaç kez Baffa isteyken de gittiği için Baffa ona açık yeşil bir yük arabası almıştı. Frankie yeni gitarını sokaklarda sürükleyip duruyordu.

Yük arabasıyla gitar taşıyan bir çocuk, ülkeyi ve dünyayı kasıp kavuran savaşla tam bir tezat oluşturuyordu. Ben o

yıllar, zamanından önce sona eren, savaş meydanlarında bırakılan, batan gemilerde boğulan, vurulup düşen yetenekleri toplamakla oldukça meşguldüm. Ne büyük bir kayıp. İnsanların birbirini neden öldürdüğü benim idrakımın ötesinde bir şey ama bunu en başından beri yaptığınıza şahitlik edebilirim. Sadece silahlarınız değişiyor, o kadar.

Savaş herkesi etkilemişti. Baffa sardalya fabrikasında sorun yaşıyordu çünkü çalışanlarının bazılarına mavi üniforma verilmiş ve savaşa gitmişlerdi. Diğerleri de taraflar yüzünden tartışıyordu. Hükümet Baffa'ya orduya yardım etmesi için belirli bir miktarda sardalya üretme talimatı vermişti. Anladığım kadarıyla bu Baffa'nın hoşuna gitmemişti. Baffa geceleri eve geliyor, sandalyesine çöküyor ve alnına ıslak bir havlu koyuyordu. Tüysüz köpek de ayaklarının dibine çöküyordu.

Baffa Frankie'ye, "Dışarıda gitar çalış," diyordu. Çocuk babasını böyle görünce üzülüyordu. Gitarıyla birlikte bahçeye çıkmadan önce ona peynir ve hardallı bir sandviç yapıyordu. Her gün çalışmalarından önce sol elindeki tırnakları kesiyor, El Maestro'nun ona öğrettiği arpejleri çalışıyor, akorları nota nota analiz ediyor ve farklı sıralarla çalışıyordu. Bütün ölçülere çalışıyordu. Parmaklarını perdelerde örümcek bacakları gibi gitgide daha hızlı bir şekilde gezdiriyor ama asla sınırı geçmiyordu.

El Maestro, "Hiç örümcek ağı gördün mü?" diye sordu.

"Hayır, Maestro."

"Hayır, görmedin. Parmakların hata yapmamalı."

"Sı, Maestro."

"'Yes,' de oğlum."

"Yes."

"İngilizce konuş."

“Öğretmenlerimiz sadece İspanyolca konuşmamız gerektiğini söylüyor.”

“Onlarla İspanyolca konuş. Benimle İngilizce. Onlara benden veya derslerimizden bahsetme. Anladın mı?”

“Sı.”

“Bu bizim sırrımız.”

“Sı.”

“‘Yes,’ de.”

“Yes.”

“Çalışmaya devam et.”

“Yes.”

El Maestro’nun gizemli olmasının iyi bir nedeni vardı. Politika benim derdim değil ancak İspanya’daki baskı yaygınlaşmıştı. Aylar geçtikçe Villareal’de gittikçe daha çok kişi devlet karşıtı olduğu için tutuklanıyordu. Çoğu da sanatçıydı. Benim yetenek bahsettiğim bir piyanist gün ortasında evinden alınmış ve hücreye atılmıştı. İki çello, bir flüt sanatçısı ve birçok şarkıcı da öyle. Anladığım kadarıyla iktidardaki İspanyol lider, Franco adlı kel adam, herhangi bir sapmanın hainlik olarak görüldüğü zorba bir toplum yaratmıştı. Böyle devletlere daha önce de şahit oldum. Bunların vatandaşları hep aynı görünür. Yorgun. İleri geri bakan. Sürekli ve boğucu bir korkuyla mücadele eden.

Bu koşullarda sanat da acı çeker, şimdi İspanya’da da acı çekiyordu. İnsanlar kendilerini ifade etmekten korkuyorlardı. Yazmaktan, dans etmekten korkuyorlardı. Şairler hapse atılıyordu. Yerel müzikler yasaklanmıştı. Değişik radyo programlarının yerini geleneksel İspanyol müziği almıştı.

El Maestro, “Bu Franco,” diye gürledi. “İstediğini yaparsa sadece flamenko çalabileceğiz.”

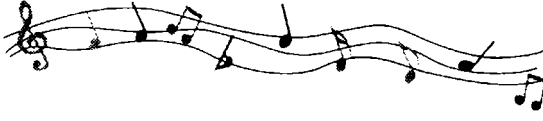
Yine de bazen kötüler arasında iyiler de bulunuyordu, tıpkı bazen majör notaların minör notaların üstüne çalınması gibi. Bir gün Frankie, Crista Senegal Caddesi'nde yük arabasını sürükleyip İSPANYOLSANIZ İSPANYOLCA KONUŞUN! uyarısının yanından geçip giderken, şehrin en büyük dükkânının önünde bir kargaşa fark etti. Gri üniformalı polisler insanları dışarı çıkarıyor ve içerdeki malları sokağa yığıyorlardı. Frankie kalabalığın arasından ilerledi ve anlamadığı bazı sözcüklerin fısıldandığını duydu. Diğerleriye, "Franco! Franco! Franco!" diye tezahürat ediyordu. İnsanlar birbirini itmeye başlayıp da çığlıklar artınca Frankie'nin bakışları mal yığınlarının içinde bir şeye takıldı. Bir gramofon. Bunu bir keresinde dükkânın vitrininde görmüştü ve Baffa bunun yuvarlak müzik plaklarını çalmaya yaradığını söylemişti. Frankie bundan alabilir miyiz, diye sorduğunda Baffa, "Çok pahalılar," demişti.

Ama şimdi burada, kaldırımında bir gramofon ve bir yığın plak duruyordu. Amerika'dan, İngiltere'den, Fransa'dan, İspanya'nın dış bölgelerinden müzikler vardı. Frankie, bu devlette böyle plakların huzur bozucu olarak görüleceğini anlayamayacak kadar küçüktü. Sokakta olduklarına göre kimse bu plakları istemiyor, diye düşündü.

Griler giymiş polisler insanları tutuklarken Frankie hemen gramofonu ve plakları açık yeşil vagonuna yükledi, üstlerine bir battaniye örttü ve bu mücadelenin içinde benden büyük bir parça kopardı.

Takip edildiğinden ise haberi bile yoktu.

10

Burada biraz Frankie'nin olmayan annesinden ve bunun Frankie'nin genç yaşamına düşürdüğü gölgeden bahsetmem lazım.

Frankie, dini bütün, kara üzüm rengine saçları olan Carmencita'yla ilgili hiçbir şey hatırlamıyordu tabii. Carmencita'yı hiç tanımamış olan Baffa da Frankie'ye gerçeği, yani bir nehir kenarında tüysüz bir köpek tarafından bulunduğunu söylememiştii. Sonuçta hangi çocuk bir zamanlar istenmediğini bilmek isterdi ki?

Bu yüzden bir efsane yaratıldı. Siz insanlar tarihinizi de bu şekilde yeniden biçimlendirdiniz.

Baffa Frankie'ye annesinin çok iyi bir kadın olduğunu, Baffa'nın tek ve biricik aşkı olduğunu, ancak Frankie doğduktan kısa bir süre sonra çıktıkları bir yolculukta trajik bir şekilde hayatını kaybettiğini söyledi. Baffa, bunun kadının mezarını Villareal'de ziyaret etmemelerine de uyacağını düşünmüştü.

Bu iyi bir yalan değildi. Ve ne yazık ki Frankie yetenekli olduğu kadar meraklıydı da.

“Yolculuğunuz nereyeydi, baba?”

“Amerika’ya.”

“Orası neresi?”

“Çok çok uzaklar.”

“Annem nasıl öldü?”

“Araba kazasında öldü.”

“Arabayı o mu sürüyordu?”

“Tabii ki hayır.”

“Sen mi sürüyordun?”

“Evet.”

“Sen de yaralandın mı, baba?”

“Hayır. Yani, biraz yaralandım.”

“Annemi kurtarmaya çalıştın mı?”

“Tabii ki.”

“Elinden geleni yaptın mı?”

Baffa iç geçirdi. Bir çocuğun sorularına dayanarak bir yalan oluşturulamıyordu. Bu bir davul setinde sadece zile vurarak müzik yapmaya benziyordu.

“Evet. Yaptım.”

“Ben neredeydim?”

“Buradaydın.”

“Tek başıma mı?”

“Bir arkadaşla.”

“Hangi arkadaş?”

“Sen tanıımıyorsun.”

“Neden?”

“Öldü de ondan.”

“Nasıl öldü?”

“Araba kazasında.”

“Arabayı o mu kullanıyordu?”

Baffa alnını ovuşturdu. O, iyi yürekli ve gerçekçi bir adamdı. Ama bu dünyaya gelirken küçük avuçlarının hikâye anlatma yeteneğini kapmadığından emindim.

“Hatırlamıyorum, Francisco. Çok uzun zaman önceydi.”

“Anneme ne oldu?”

“Ne zaman?”

“Öldükten sonra?”

“Gömüldü.”

“O ne demek?”

“Öldüğünde toprağa koyulursun, o demek.”

“O zaman Tanrıyla nasıl yaşayabiliyor?”

“Gömüldükten *sonra* Tanrıyla yaşayabilirsin.”

“Annem nereye gömüldü?”

“Bir mezarlığa.”

“Nerede?”

“Amerika’da.”

“Neresinde?”

Baffa Amerika’yı pek bilmezdi. Kız kardeşi Danza yıllar önce Meksika’ya taşınmış ve Detroit’li Amerikan bir adamla evlenmişti.

“Detroit.”

“O ne?”

“Bir şehir.”

“Nerede?”

“Amerika’da.”

“Sen oraya gittin mi?”

“Evet.”

“Oraya neden gittin?”

“Araba almak için.”

“Bizim arabamızı mı?”

“Farklı bir arabayı.”

“Kaza yapan arabayı mı?”

“Aynen, işte o arabayı.”

“Annem güzel miydi?”

“Çok güzeldi.”

“Beni sever miydi?”

“Çok severdi.”

Baffa fark etmese de bu konuda doğruyu söylemişti. Sonra beyni zonklayarak hikâyeyi bitirdi.

“Artık soru sorma, Frankie.”

“Nasıl görünüyordu?”

“Lütfen.”

“Bu o mu?”

Frankie'nin elinde bir fotoğraf vardı. Fotoğrafta, Baffa gençken kolunu kız kardeşi Danza'ya dolamıştı. Danza açık renk saçlı, tombul bir kadındı, dudaklarına koyu bir ruj sürmüştü.

Fotoğraf yıllar öncesine aitti, Meksika'ya gitmeden önce onu son görüşünde çekilmişti.

“Bunu nereden buldun?”

“Dolaptan.”

“Dolapta ne işin vardı?”

“Bu annem mi?”

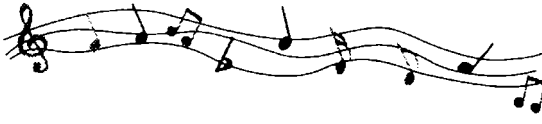
Baffa iç geçirdi. “Evet, annen. Artık soru sorma, tamam mı?”

Frankie fotoğrafa baktı. Demek ki babasına sarılan bu kadın, uzak bir ülkede araba kazasında ölen ve Tanrıyla yaşayabilsin diye toprağa gömülen iyi kalpli annesiydi.

Hikâyesini öğrenmişti artık. Yıllar sonra bu hikâyeden esinlenerek ilk gitar bestesini yaptığında adını “Lágrimas por Mi Madre” koymuştu.

“Anneme Gözyaşları.”

Gerçekler ışıktı. Yalanlar gölgeydi. Müzik ise her ikisiydi.

Benden bahsetmişken, benim nasıl çalınacağımı gösteren pek çok sözcüğünüz var. Klasik müzikte bu sözcüklerin çoğu İtalyancadır. *Adagio. Moderato.* Bu, sizin Rönesans adını verdiğiniz, İtalya'nın yaratıcılığın merkezi olduğu ve buraya giden müzisyenlerin benim tempolarım için yüzlerce sözcük yarattığı döneme kadar uzanır. *Vivace. Andantino. Prestissimo.* Şu ana kadar Frankie'nin hayat hikâyesinde *largo*, yani yavaş ilerliyoruz ya da *larghissimo*, yani mantıklı olduğu ölçüde yavaş ilerliyoruz. Ama uzayıp giden cenaze merasimiyle *accelerando*'ya geçmeliyiz, yani hızlanmalı, hatta belki *adagietto* veya *allegro*'ya varmalıyız.

Frankie'nin hayatının bundan sonraki üç senesi, yani gramofonu çaldığı günden, bir geminin kıçında İspanya'dan ayrıldığı güne kadar, şu gelişmeleri içeriyordu: Yirmi iki santim uzadı, altı süt dişi çıktı, okulda dört kavgaya karıştı, ilk Komünyon'una¹ katıldı, futbolda uzmanlaştı, saçlarına

1 Ç. N. Son akşam yemeği anlamına gelen Hristiyan geleneği.

briyantın sürdü, bir kız onu kulağından öptü (ve gülerek kaçtı), bisiklet sürmeyi öğrendi, Latince dua etti, sosis ve zeytinyağıyla *bocadillo*¹ yaptı. İlk mayosunu giydi, ilk kez tank gördü, Baffa'dan sürekli Amerika'yı dünya küresinde göstermesini istedi ve her gece, annesi olduğuna inandığı açık renk saçlı kadının fotoğrafını yastığının altına koyarak uyudu.

Bahçede, günde en az üç saat gitar çalıştı. Yüzden fazla şarkı öğrendi ve tüysüz köpeğe arpej ve parmak çalışmalarıyla serenatlar yaptı.

El Maestro'yla derslerinde olağanüstü gelişme kaydettiğine yemin edebilirim. Bunu, kör öğretmenininin Frankie çalarken bazen gülümsediğine bakarak söylüyorum. El Maestro sigarayı bile bırakmıştı. Ama bunun sebebi Frankie'nin çakmağı kullanırken bir defasında yanlışlıkla masa örtüsünü tutuşturması, sonra öğretmeni daha onu alkolün bütün evi ateşe verebileceği konusunda uyaramadan ateşi şarapla söndürmeye çalışmasıydı. (Ev alev almamıştı ama böyle bir korku alışkanlıktan vazgeçmeye yetmişti.)

Frankie, Crista Senegal Caddesi'nde, çamaşırhanenin üstündeki o dairede gittikçe daha çok zaman geçiriyordu. Klasik teknikleri öğreniyor, gitarı yukarı kaldırıyor, ayağını tabureye dayıyordu. El Maestro, telleri parmaklarıyla çalması için uygun pozisyonu taklit edebilmesi amacıyla saatlerce sağ elinde bir portakal tutturmuştu. Başparmağın etli kısmının ve tırnaklarının en saf sesi çıkaran açısını göstermek için sürekli çocuğun parmaklarını tutup durmuştu. Ona gitarın her santimini, boyun kısmında yüksek notaları çalınca çıkan sesleri, ses deliğine göre çıkan şiddet ve tonu, her bir telin nasıl titreştirildiğini, tutulduğunu, çekildiğini, çalındığını öğretmişti.

1 Ç. N. Bir tür İspanyol sandviçi.

Frankie o gün kaldırımından çaldığı gramofonu nasıl çalıştıracağını da öğrenmişti. El Maestro ilk başta kızmıştı. Makineyi atma konusunda ısrar etmişti. (“*Policia* o dükkânı kapattıysa bana ne yapacaklarını sanıyorsun, aptal çocuk?” demişti.) Ama Frankie gramofonun iğnesini Duke Ellington orkestrasının plağına koyup “Don’t Get Around Much Anymore” şarkısını çaldığında El Maestro ağzı açık bir halde sandalyesine yığılmış ve çocuğa aynı şarkıyı tam on üç kez çaldırmıştı.

En sonunda Frankie’nin getirdiği bütün plakları birlikte pek çok kez dinlemişlerdi. El Maestro’nun en sevdiği, Django Reinhardt adlı çingene bir gitaristin plağıydı. Öğretmen, bunu “bu dünyadan değil” diye tabir etmişti. Frankie, Louis Armstrong’u ve “Billy Bailey, Won’t You Please Come Home?” adlı şarkıyı beğenmiş, sözlerini ezberlemişti. Bir gün El Maestro Frankie’nin sosisli *bocadillo*’larından birini yerken ona bu şarkıyı mükemmel bir taklitle okumuştı.

“Won’t you come home, Billy Bailey?”

Won’t you come home?”

She moans the whole day long.

“I’ll do the cooking honey; I’ll pay the rent.

I know I’ve done you wrong...”

Frankie bitirdiğinde kör adam ağzındakini çiğnemeyi bıraktı ve iki parmağıyla çenesini ovuşturdu.

“Francisco, başına dert açılacak.”

“Ne derdi?”

“Güzel şarkı söylüyorsun.”

“Teşekkürler, Maestro.”

“Fazla güzel söylüyorsun. Ne olacağına karar vermen lazım. Harika bir gitarist mi harika bir şarkıcı mı?”

“İkisini de olabilir miyim?”

El Maestro iç geçirdi. “Her ikisini de olmak demek hiçbir şey olamamak demektir.”

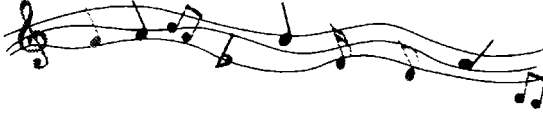
Frankie öğretmenine baktı; koyu renk gözlüklerine, tıraşsız favorilerine. Şarkı söyleyerek onu hayal kırıklığına uğratmak istememişti.

“Özür dilerim, Maestro.”

Kör adam dişlerini gıcırdattı.

“Louis Armstrong’un taklidini yapmaktan da vazgeç. Boğazını ağrıtacaksın.”

12

İspanya'da geçen diğer seneleri hızlıca geçmeye söz vermiştim. Bu yüzden iki güne odaklanacağım: Frankie'nin âşık olduğu gün ve İspanya'dan ayrıldığı gün.

İlki, 1944 senesinde sonbaharın başlarında, bulutsuz bir akşamüstünde Baffa Frankie'yi La Vilavella'nın yakınlarındaki sardalya fabrikasına götürdüğünde gerçekleşti. Fabrikaya vardıktan sonra çok geçmeden Baffa işçilerle bir münakaşaya girdi ve Frankie'ye tüysüz köpeği yürüyüşe çıkarmasını söyledi. Frankie, bunun babasının söylenenleri duymasını istemediği anlamına geldiğini biliyordu ama sorun etmedi, zaten El Maestro'nun öğrettiği son şarkıyı bitirmek istiyordu.

Gitarı sırtına astı ve tüysüz köpekle birlikte şehrin dışına doğru giden uzun patikadan ilerlemeye başladı. Yürürken bir yandan ıslık çalıyor ve kendi kendine bir ezgi mırıldanıyordu. Tüysüz köpeğin gidip getirmesi için sopa fırlatıyordu.

Çok geçmeden evlerden iyice uzaklaştı ve ağaçlıkların içinde ilerlemeye başladı. Bir ağaç köküne yaslanarak çalışa-

bileceğini düşünüp güzel bir yer bulana kadar dolaştı. Sonra oturdu, gitarını ayarladı. Sol elini (tıpkı El Maestro'nun öğrettiği gibi) açtı ve çalmaya başladı.

“Şişşşt!”

Kafasını kaldırıp baktı.

“Şişşşt!”

Frankie onu kimin susturmaya çalıştığını göremedi. Bakışları ağaçları taradı, ta ki bir ağacın büyük bir dalında oturanı görene kadar. Bu Frankie'nin boylarında, kahverengi pantolon ve sarı tişörtlü bir erkek çocuğuydu. Başında alnına doğru indirilmiş bir şapka vardı.

Frankie, “*Quién anda ahí?*”¹ diye sordu.

“Ben İspanyolca konuşmam. Sessiz ol!”

Frankie, “Ben İngilizce konuşabiliyorum,” dedi.

Çocuk gözlerini kısarak baktı.

“Ceset görmek ister misin?”

Frankie gitarın boynunu sıkı sıkı tuttu.

“Benim çalışmam lazım.”

“Korktun mu?”

“Hayır.”

“Sorun değil. Çoğu kişi benim kadar cesur değil.”

Çocuğun İngilizcesi kulağa bir tuhaf geliyordu. (Frankie ilk kez İngiliz aksanı duyuyordu.)

“Korkmuyorum.”

“Kanıtla o zaman.”

“Nasıl kanıtlayacağım?”

“Buraya tırman.”

Frankie'nin bir yanı kaçmak istiyordu. Ceset görmeyi hiç istemiyordu. Ama İngilizce konuşan bir çocukla daha önce hiç

¹ Ç. N. İsp. Kim var orada?

karşılaşmamıştı. Frankie'nin pek fazla arkadaşı yoktu. Okuldaki çocukların çoğu, gözlerini ovuşturduğu için hâlâ onunla dalga geçiyorlardı. Bu çocuk hiç şarkı biliyor mu, merak etti.

Frankie, "Peki," dedi. "Tırmanıyorum."

Kollarını ağaca doladı ve tırmanmaya çalıştı. Birkaç santim çıkmıştı ki düştü.

Çocuk gülererek, "Bu çok salakçaydı," dedi.

Frankie şortundaki tozu silkeledi. Tüysüz köpek çıplak bacaklarını yaladı.

"Al bakalım. Yakala şunu."

Çocuk, dala bağlı bir ipi aşağı sarkıttı. Frankie ipe tutunup zıpladı. Ayağını ağaca dayadı ve tırmanmaya başladı. Çocuğun yanına varınca o da oturdu.

Çocuk, "Hımmm," dedi.

İşte o an, Frankie güçlükle nefes alırken, bunun bir oğlan çocuğu olmadığını, sarı saçlarını şapkasının altına sıkıştırmış bir kız çocuğu olduğunu fark etti. Dişleri dudaklarının altında mükemmel bir kavis çiziyordu. Teni Frankie'nin hiç görmediği kadar beyaz, yanakları hiç görmediği kadar pembeydi. Gözleri havuz suyu tonlarındaydı. Bu, kızın biraz hülyalı görünmesine sebep oluyordu, doğrudan Frankie'ye baktığında bile.

Sakin bir şekilde, "Cesur olduğunu kanıtladın," dedi. "Arkadaşım olabilirsin."

Frankie'nin içine sıcacık bir şey yayıldı. Kızın söylediği kadar cesur hissetti kendini.

Kız, "İpi çekmeme yardım et," dedi.

"Neden bu ağaca çıktın?"

"Casusluk yapıyorum."

"O ne demek?"

“Casusluk yapmak ne demek bilmiyor musun?”

Frankie omuz silkti.

“Kimsenin görmemesi gereken gizli şeyleri görüyorum.”

“Neden?”

“Babama söyleyebilmek için. O çok önemli bir adamdır.”

Frankie yine omuz silkti.

“Sadece cesur insanlar casusluk yapabilir. Babam gibi.”

“O nerede?”

“Bilmiyorum. Gizli bir görevde. Ama geri döndüğünde ona gördüklerimi anlatacağım.”

“Ne gördün?”

“Cesetler. Baksana.”

Frankie işin bu tarafını neredeyse unutmuştu. Kızın gösterdiği yere baktı ve ağaçlıkların arasında geniş bir alan gördü. Bu alanda toprak, çevresindeki topraktan farklı görünüyordu. Kazılmış, karıştırılmış, yerle bir edilmişti. Sanki bir şeyi örtüyor gibiydi. Bunun yakınlarında, başka bir toprak yığınının yanında derin, boş bir çukur vardı.

Kız, “Burayı bu sabah kazdılar,” diye fısıldadı. “Onları oraya koyacaklar.”

“Neleri?”

“Yenilerini.”

Kızın açıklama yapmasına fırsat kalmadan, askeri bir kamyonet ağaçların arasından gümbürdeyerek patikadaki ot ve dalları eze eze geldi. Kız kaskatı kesildi ve Frankie’nin kolunu tuttu. Frankie kızın küçük beyaz eline, ince ve narin parmaklarına baktı. Frankie parmaklara bakarak uzun zaman geçirirdi. Gitaristler genelde böyle yapardı. Bu kızın parmaklarına baktığı ilk zamanı hiçbir zaman unutmayacaktı.

Kız, “Konuşma,” diye fısıldadı.

Askeri kamyonet durdu. Motor çalışmaya devam ediyordu. Bir grup erkek kamyonetten indi. Burunlarına ve ağızlarına atkı dolamışlardı. Hızlı bir hareket oldu, bir şeyler açıldı ve adamlar arka taraftan cesetleri indirmeye başladılar. Çıplak ayaklı, üstlerinde hâlâ ıslak ve koyu lekeli kıyafetleri olan altı ceset. Frankie’ye derin bir uykudalar da taşındıklarında uzun bitkiler gibi bükülüyorlar gibi gelmişti. Dönüp, “Hey, beni yere bırak. Uyandım işte,” demelerini istedi ama onlar kımıldamıyordu bile.

Bütün sesleri bastıran motor sesiyle birlikte askerler cesetleri sessizce ve üst üste çukura atıldılar. Liman işçilerinin kasaları boşaltışından daha fazla bir duygu yoktu. Kamyonete döndüler ve uzun kürekler getirdiler.

Dakikalar sonra cesetlerin üstüne yeterince toprak atılmıştı. Kızla Frankie onları artık göremiyordu. Askerler konuşmadı. Toprağı küreklerinin arkasıyla iyice sıkıştırdılar ve ayaklarıyla ezdiler. İşlerini bitirdiklerinde hemen kamyonete döndüler ve kapıyı kapatıp uzaklaştılar.

Birden inanılmaz bir sessizlik oldu. Sanki dünyanın kendisi bile nefes alamayacak kadar afallamıştı. Bu sesi tanıyordum, sessizlik müziğin bir parçasıydı. Bir şeyin sessiz olması onu duymadığın anlamına gelmezdi.

Frankie kıza baktı. Kızın yanağından bir damla yaş düştü. Üstü yeni kapanmış cesetlere bakarken ellerini önünde kavuşturdu ve yumuşak bir sesle konuştu. Söylediği sözcükler, Katolik ayini *Sancta Missa*’dan alıntıydı:

“Hemen gelin ve onlara yardım edin Tanrının azizleri. Hemen gelin ve onları karşılayın Tanrının melekleri. Bu ruhları kollarınızla sarın ve onları en yukarıya, cennete taşıyın.”

Frankie'ye döndü.

“Birinin onlar için bu duayı okuması gerekiyor yoksa cennete gidemezler.”

Elinin tersiyle gözyaşını sildi.

“Artık aşağı inebiliriz. Sen de bana gitar çalarsın.”

Benim aşktan anladığım şu. Aşk, bana olan tutumunuzu değiştirir. Ellerinizde hissederim bunu. Parmaklarınızda hissederim. Bestelerinizde hissederim. Aniden çıkan canlı sözcüklerinizde, majör yedililerde, düzenli ve tatlı bir şekilde akıp giden melodilerde hissederim. İnsanlar, yeni duygusal yakınlıklar kurulduğunda sersemlerler. Frankie ve gizemli kız ağaçtan indiğinde küçük Frankie çoktan sersemlemişti.

Konuşmadan birlikte yürüdüler. Kız Frankie'yi gömü alanının kenarına götürdü.

Frankie ayakkabısının arkasına basınca, “O kadar yakınıma gelme,” dedi.

“Pardon.”

Kız gülümsedi.

“Hâlâ korkuyorsun.”

“Hayır, korkmuyorum.”

“Askerler geri gelmeyecek.”

“Nereden biliyorsun?”

“Hiç geri gelmezler.”

“Bütün bu insanlar ölü mü?”

“Evet.”

“Neden öldüler?”

“Muhtemelen vurulmuşlardır.”

“Neden?”

“Çünkü savaş var. Babam *Generalísimo*'nun kimi isterse öldürdüğünü söylüyor.”

Frankie daha önce bu adı duymuştu. *Generalísimo*. Bu isimle ürperdi.

“Savaşı sevmiyorum,” dedi.

“Ben savaştan nefret ediyorum.”

“Ben de.”

“Çok komik konuşuyorsun.”

“Hayır, komik konuşmuyorum.”

“İngilizceyi nerede öğrendin?”

“Öğretmenim öğretti.”

“Okuldaki öğretmenin mi?”

“Gitar öğretmenim.”

Frankie yutkundu. El Maestro'nun güvenine ihanet ettiğini fark etmişti.

“Kimseye söyleme.”

“Söylemem.”

“Bu bir sır.”

“Ben sır tutabilirim.”

Kız Frankie'nin gitarına baktı. Tüysüz köpek, kızın gitara bakışına baktı.

“Gerçekten çalabiliyor musun?”

“Evet.”

“Bir şeyler çal hadi.”

“Senin için mi?”

Kız üstü daha yeni örtülen toprak alanı gösterdi.

“Onlar için.”

“Ne çalayım?”

“Bilmiyorum. Onları unutmayacağımızı söyleyen bir şeyler.”

Frankie onu memnun etmeyi çok istiyordu. Bugüne kadar öğrendiği bütün müzikleri düşündü. Çaldığı plaklardan birini hatırladı. Bu, öğretmeninin “gramofonun iğnesini eritecek kadar hüzünlü” dediği, Filipinlerden bir şarkıydı. El Maestro bunu Frankie’ye öğretmişti. Şarkının adı, “Maalaala Mo Kaya” idi, Constancio de Guzman adlı Filipinli bir besteci tarafından yazılmıştı (El Maestro adamın ismiyle “şık bir isim” diye dalga geçmişti). Şarkı farklı sosyal sınıflardan gelen ve aşklarını unutmamaya yemin eden iki kişiyi anlatıyordu. Plakta şarkının adı “Will You Remember?” yani “Hatırlayacak mısın?” olarak yer almıştı.

Frankie bir kayaya oturdu ve gitarını dizine dayadı. Yeni arkadaşının kendisini izlediğinin farkındaydı. Mükemmel bir şekilde çalmaya çalıştı. Bunu, tellere dokunuşundan, her notaya gösterdiği nezaketten hissetmiştim.

Bu sahneyi uzaktan izlemiş olsaydınız, iki çocuğun güneş tepelerinde ve İspanyol askeri kamyonetinin izleri hâlâ toprak-tayken bir toplu mezarın yanında durması, birinin gitar çalması diğerinin de dinlemesi, gözünüze tuhaf gelebilirdi.

Ama ben başka bir şey gördüm. Ben telleri bir kıza doğru eğip büken bir çocuk gördüm. Bu, Frankie’nin müziğini bir başkasına vermek istediği ilk seferdi.

İşte âşık olduğunu buradan anlamıştım.

Frankie şarkıyı bitirdiğinde, kız, “Nasıl böyle çalabiliyorsun?” diye sordu.

“Bilmem.”

“Çok güzel çalıyorsun.”

“Gerçekten mi?”

“Evet.”

“Sence onlar da duymuşlar mıdır?”

Kız toprak alana baktı. “Bilmiyorum ki. Bu düzgün bir mezar değil.”

“*Düzgün* ne demek?”

“Bir şeyi doğru bir şekilde yapmak demek.”

“Doğru şekilde nasıl yapılır?”

“Mezar mı? Çok güzel bir şekilde yaparsın. Ölü bedeni bir kutuya koyarsın. Ailesi vedalaşmaya gelir. Kutunun üstüne çiçek koyarlar.”

“Çiçek neden?”

“Ölüler cennete gittiklerinde yanlarında bakabilecekleri güzel bir şey olsun diye.”

“Ya.”

“Sen hiç mezar görmedin mi?”

“Annemin bir mezarı var.”

“Annen öldü mü?”

“Evet.”

“İyi bir kadın mıydı?”

“Onu hiç görmedim.”

“Mezarı nerede?”

“Amerika’da.”

“Hiç görmedin mi?”

“Görmedim.”

Frankie mezarın nasıl görüldüğünü merak etti. Bir de annesinin mezarına çiçek koyulup koyulmadığını. Keşke Baffa’ya sorabilseydi. Birden babasını çok özlemişti.

Kız, “*Bu* mezara da çiçek koymamız lazım,” dedi.

“Tamam.”

“Hiç çiçek gördün mü?”

“Şunlar olur mu?”

“Onlar ot.”

“Ot olmaz mı?”

“Hayır. Otlar çirkin.”

Sessizce dikildiler. Frankie gitarına baktı.

“Altı kişi vardı, değil mi?”

“Evet.”

“Ne yapacağımızı biliyorum.”

Gitarı indirdi ve tellerden birini gevşetmeye başladı. Teli yuvasından çıkardı. Elinde telle çömeldi. Kız da onun yanına çömeldi.

Teli birçok kez çemberler oluşturarak büktü. Doksan derecelik bir açı oluşturdu ve hepsini bağladı. Böylece yuvarlaklardan aşağı inen bir kök ortaya çıkardı. Bunu El Maestro’nun eski telleriyle çok kez yapmıştı, öğretmeni uyurken tellerle oyuncaklar yapmıştı. Ama daha önce hiç gitarından tel çıkarmamıştı.

Telin ucunu toprağa soktu ve düz durabilmesi için iki küçük taşla bastırdı.

Kız, “Bir çiçek,” diye şaşırdı.

Frankie, “Cennete gidebilmeleri için,” dedi.

“Ama şimdi de gitar çalamayacaksın.”

Frankie kızın haklı olduğunu biliyordu. Yine de bir tel daha çıkardı, sonra bir tel, bir tel daha.

Kız, “Ben de deneyebilir miyim?” diye sordu.

Birlikte çömeldiler. Bu kez kız ona, “O kadar yakınımaya gelme,” demedi. Beş telden beş çiçek daha yaptılar ve bunları cesetleri kaplayan toprağın üstüne yaydılar. Sonra ayağa kalktılar ve üstlerindeki tozu toprağı temizlediler. Güneş alçalıyordu. Kız kısa bir dua okudu, Frankie anlamasa da onun söylediklerini tekrar etti.

Mezara bakarlarken kız parmaklarını Frankie'nin parmaklarına doladı. Frankie de onun elini sıktı. Tanrının, yarattıklarının beklenmedik tatlılığına bakıp gülümsediği zamanlar vardır. İşte bu an da o anlardan biriydi.

“Adın ne?”

“Francisco.”

“Soyadın ne?”

“Rubio.”

“Francisco'nun bir anlamı var mı?”

“Ünlü bir gitaristin adı.”

“Ya.”

“Senin adın ne?”

“Aurora.”

“Soyadın ne?”

“York.”

“Aurora'nın bir anlamı var mı?”

“Şafak demek.”

“Şafak ne demek?”

“Güneşin çıktığı zaman. Bunu herkes bilir.”

Frankie kafasını çevirdi. El Maestro'dan ona daha çok İngilizce öğretmesini istemek zorunda kalacaktı.

“Gitarı çok güzel çalıyorsun, Francisco.”

Frankie kızardı.

“Bence sen dünyadaki en iyi gitaristsin.”

“Gerçekten mi?”

“Yalan söyleyecek değilim ya.”

Tüysüz köpek inledi.

“Daha önce bir kız öptü mü seni?”

“Bir kez öptü.”

“Nerede?”

“Okulda.”

Kız güldü. “Hayır. *Nereden?* Yanağından mı?”

“Kulağımdan.”

“Hangisinden?”

Frankie kulağını gösterdi.

“Ben de diğerini öpeyim,” dedi.

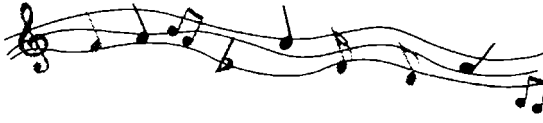
Öptü de. Yumuşacık. Hemencecik. Sonra sanki halinden çok memnunmuş gibi tüysüz köpeğin başını okşadı.

Frankie gözlerini kırptırdı.

Sanki denermiş gibi, “Aurora,” dedi. “Au-ro-ra.”

Frankie kızın adını söylerken kız gülümsedi. Frankie de karşılık verdi, daha farkına bile varmadan başka bir gruba dâhil olmuştu. O andan itibaren Aurora York, Frankie’nin müziğindeydi. O gün. O gece. Sonsuza kadar.

13

Benim dünyamda her şeyin majörden minöre çok hızlı bir şekilde değiştiğini anlamamız gerek. Bu basit bir akor değişimi, üçlünün yarım ses kalından çalınmasıdır. Tek bir parmağı hareket ettirirsiniz, olur biter. Frankie ormandan ayrılırken bulutların üstündeydi sanki. Tüysüz köpek de yanında yürüyordu. Ama fabrikaya döndüğünde bir şeylerin yolunda gitmediğini anladı. Dışarıda polis arabaları vardı. Gri üniformalı adamlar fabrikanın ön duvarına yaslanmıştı. Tüysüz köpek hırladı.

Bir polis, “Ne istiyorsun, çocuk?” diye sordu.

Frankie yutkundu. “Babamı istiyorum.”

“Baban nerede?”

“İçeride.”

“İçeride mi? Gerçekten mi?” Polis doğruldu. Başka bir kamyonet geldi. Frankie bunun az önce ormanlıkta gördüğü kamyonet olduğunu fark etti. Az önce cesetleri gömen askerler

kamyonetten indi ve sigara yaktı. Frankie'nin kalbi gümbür gümbür atıyordu.

Polis memuru, "Senin baban kim?" diye sordu.

Tüysüz köpek havlamaya başladı.

"Kapa çeneni hayvan!"

Adam silahını çıkardı.

Frankie, "Hayır!" diye çığlık attı.

Adam ateş etti ve ıskaladı. Topraktan duman tütüyordu.

Köpek koşarak kaçtı.

Polis, "Şimdi," diye devam etti. "Senin baban kim?"

Sonra fabrikanın ön kapısı açıldı. Baffa'nın işçilerinden biri elleri arkasında bağlanmış bir halde dışarı çıktı. Arkasında iki polis vardı.

Frankie, "Luis!" diye bağırdı. "Luis! Babam?.."

Luis sert sert baktı ve kafasını salladı.

Frankie sustu.

Polis, "Bu adam senin baban mı?" diye sordu.

Luis, "Onun babası bugün burada yok," dedi. "Hastaydı, gelmedi."

Onu tutan memur, "Sessiz ol!" diye bağırdı. Adamın kaburgalarına sopayla vurdu. Sonra Luis'i kamyonete doğru çekti ve içeri soktu. Frankie arka koltukta iki işçinin daha oturduğunu gördü. Çok korkmuş görünüyorlardı.

"Bu doğru mu müzikçi çocuk?"

Frankie gözyaşlarının yüzünden süzüldüğünü hissetti.

"Konuşsana, çocuk. Doğru mu söylüyor? Baban evde hasta mı?"

Frankie en sonunda, "Sı," diye fısıldadı.

"O zaman neden içeride dedin?"

Frankie dümdüz karşıya baktı. "Ben... su içmek istedim."

“Suyu başka yerden al. Şu gitarı ver bakalım bana. Sana bir İspanyol nasıl gitar çalar göstereyim.”

Memur hiç beklemeden gitarı Frankie'nin sırtından çekti ve çevirdi.

“Bu ne böyle? Bunda tel yok.”

Memur yere tükürdü.

“Gitar çalmak için tel gerekir. Baban öğretmedi mi bunu sana?”

Gitarı fırlattı. Gitar yere düştü. Diğerleri güldü.

Luis, kamyonetten, “Francisco, eve git!” diye bağırdı.

Memurlar tekrar güldü.

“Evet, Francisco, eve git. Babana yarın iş olmadığını söyle. Bir sonraki gün de.”

Frankie arkasını döndü ve koştu. Giderken ayakları çakıl-taşlarının üstünde ses çıkarıyordu. Dokuz on adım attıktan sonra durdu, geri döndü ve gitarını aldı. Polis memuru tekrar güldü.

İçlerinden bir tanesi, “Tel bulsan iyi olur!” diye bağırdı.

Ama Frankie ortadan kaybolmuştu bile. Nefesi ciğerlerini öyle bir dolduruyordu ki ülkedeki bütün havayı yutuyormuş gibi hissediyordu kendini.

Uzun bir süre koştu. Bacakları pes ettiğinde yürüdü. Tekrar koştu. Çingenelerle dolu bir kamyonet yanında durdu. Cebindeki bütün paraları ve gitarını verirse onu Villareal'e götürebileceklerini söylediler. Frankie gitarını gönülsüz bir şekilde verdi.

Çingeneler onu izlerken arkaya kıvrıldı. Bir çuval patatesle siyah başörtülü ve horlayan bir kadının arasına sıkıştı. Kamyonet batıya doğru hareket ederken yanından askeri bir kamyonet geçti. Bu kamyonet sardalya fabrikasında duracak

ve orada bir polis memurunu indirecekti. Memur, fabrikaya bir çocuğun geldiğini fakat kaçtığını duyunca oradaki askerin suratına bir tokat patlatmış ve, “Piç oydu işte! Rubio’nun oğluydu o!” diye bağırmıştı.

O sırada Frankie kamyonetin arka tarafında zıplayarak yol alıyor ve ağlamamaya çalışıyordu. Baffa’yı bir daha göremeyeceğini söylemek zalimlik olabilirdi. Ama doğrudu. Frankie Presto aşkı bulduğu gün yuvasını yitirdi.

Majörden minöre.

Abby Cruz

Şarkı sözü yazarı, yapımcı

Frankie Presto'yla bir ofis kabininde tanıştım.

Evet, doğru. 20 yaşındaydım ve New York'taki Aldon Music'te çalışmaya daha yeni başlamıştım. Broadway'deki bir binadaydık. Benim gibi şarkı sözü yazarlarını yan yana kabinlere yerleştirmişlerdi. Neil Sedaka vardı. Carole King. Gerry Goffin. Cynthia Weill. Barry Mann. İşimiz, hit olacak parçalar yazmaktı.

Hepimizin piyanosu, küçük bir masası ve küllüğü vardı, o zamanlar herkes sigara içiyordu. Bu şekilde çalışıyorduk. Şimdi tuhaf geliyor ama birbirimizin çalışmalarını duvarlardan duyabiliyorduk. Ama bu bize ilham veriyordu. Bu bir yarıştı. Bu kabinlerde pek çok ünlü şarkı yazılmıştı. "On Broadway", "Breaking Up Is Hard To Do", "Will You Still Love Me Tomorrow" gibi.

Benim o kadar büyük bir hit parçam olmamıştı hiç. Mücadele ediyor, uğraşıyor ve beni kovmamalarını umuyordum.

Haftada elli dolar veriyorlar ve karşılığında onlara para kazandırmamı bekliyorlardı.

Orada çalışan tek Latin yazar bendim. Bu yüzden İspanyolca konuşma durumu söz konusu olmuyordu. Ama 1961 senesinde bir gün, ofiste benden başka herkes öğle yemeğindeydi ve ben büyük bir hit yazmaya çalışıyordum. İlk çocuğuma hamileydim ve beni kovmamaları için dua ediyor, piyano çalıyor ve iyi olduğunu düşündüğüm bir nakarata çalışıyordum. Birden bir gitar sesi duydum. Dikkatimi çekti çünkü öncelikle orada gitar filan yoktu. Bir de bu gitar, benim piyanoda çaldığım melodiye eşlik ediyordu.

Ben durdum. O da durdu.

Ben tekrar başladım. Gitar da hızlı bir solo çalmaya başladı. Biraz daha zor bir şey denedim. Kolombiyalı büyükanneimin bana öğrettiği bir şarkıyı çaldım. “La Malagueña.” Sonra gitarın da aynı melodiyi çaldığını, hatta çok iyi çaldığını duydum.

Sonra durdum ve İspanyolca, “Pekâlâ, bunu kim yapıyor?” diye sordum.

Yan taraftaki kabinden o zamana kadar gördüğüm en yakışıklı adam çıktı. Siyah saçlar, mavi gözler, pembe tişört, siyah pantolon. “*Hola, me llamo Frankie,*”¹ dedi. Onu hemen tanıdım. *American Bandstand*’e ve iki kez de *The Ed Sullivan Show*’a çıkmıştı. “I Want To Love You” ülkenin müzik listelerinde birinci sıradaydı. Bu sektördeki herkes Frankie Presto’yu tanırdı. Ama İspanyolca konuştuğunu hiç duymamıştım. Hepimiz onu Kaliforniyalı sanıyorduk.

Herneyse, orada hamile bir şekilde duruyordum. “Selam, ben Abby,” dedim. “La Malagueña’yı nereden biliyorsun?” diye

1 Ç. N. İsp. Merhaba, benim adım Frankie.

sordu. Ben de “Burada ne yapıyorsun?” diye sordum. “Saklanıyorum,” dedi. Pencereyi gösterdi. Biraz yürüdüm ve aşağı baktım. Elllerinde plak olan bir grup genç kız girişe yığılmıştı.

Frankie Presto buraya menajeriyle birlikte gelmişti. Bir sonraki albümünün şarkıları için bizim şirketle görüşeceklendi. Heyecanlanmıştım. Belki onun için şarkı yazabilirdim. Ama bana başkalarının yazdığı şarkıları seslendirmek istemediğini söyledi. Sanırım buraya gelerek sadece nazik olmaya çalışıyordu.

“Bence bir sanatçı kendi şarkılarını seslendirmeli,” dedi.

“O zaman ‘I Want To Love You’yu sen yazdın, değil mi?”

“Evet.”

“Bir kız için mi?”

“Hıhı.”

“Beğendi mi peki?”

“Bilmiyorum ki,” dedi. “İzini kaybettim.”

Onunla yalnız olduğuma inanamıyordum. Bu kadar ünlü olmanın nasıl bir şey olduğunu sordum. *LIFE* dergisine çıkmıştı. Sinatra ve Bobby Darin’le arkadaştı. Güldü ve genellikle eğlenceli bir şey olduğunu söyledi. Çılgılık atan kadınlardan kaçmak zorunda kaldığı günler hariç. Bir keresinde yangın merdiveninden kaçmaya çalışırken bileğini incitmiş.

Tam giderken, “Bebek ne zaman doğacak?” diye sordu. Bu hoşuma gitti. Çoğu erkek hemen bu konuyu açıyordu ama o böyle yapmamıştı. Ona altı hafta kaldığını ve o zamana kadar beni kovmamalarını umduğumu söyledim. “Kovmazlar. Güzel yazıyorsun,” dedi. Sonra, “Bir gün çocuklarıma müzik öğretmek istiyorum,” dedi.

Kızım doğdu. Birkaç ay izin aldım. İşe döndüğümde kabinde bir kutu oyuncak ve “Tebrikler!” yazan bir not

buldum. Altında “Gitarist Kapı Komşun” yazıyordu. Kutunun içinde bir kâğıt vardı. Kâğıtta “No, No Honey” adında bir şarkı yazıyordu. Başlığın altında, “Frankie Presto ve Abby Cruz tarafından yazılmıştır,” ifadesi yer alıyordu.

Kâğıda uzun süre baktım. Sonra piyanoya geçtim ve şarkıyı çaldım. Nakarat benim o gün çaldığım nakarattı. Nasıl hatırladı bilmiyorum! Ama bütün parçaya ortak etmişti beni. Muhtemelen bildiğiniz gibi “No, No Honey” şarkısı listelerde ilk ona girdi. Bu ilk altın plağımdı. Size yemin ederim bu beni kovulmaktan kurtardı. Carole ve Gerry, Shirelles ve The Drifters için hit parçalar yazmıştı. Neil Sedaka, Connie Francis için yazmıştı. Barry ve Cynthia, The Crystals için yazmıştı. Benimse Frankie Presto’yla bir hit parçam vardı. Bu inanılmazdı!

Sonraki birkaç sene ofise küçük notlar göndererek yazdığım şarkılar için tebrik etti. Nota her zaman “Kendi şarkılarını söyle!” yazıyordu ve altına, “Gitarist Kapı Komşun” diye imza atıyordu. Sonra notlar durdu. Ondan yıllarca haber alamadım. Başından çok şey geçtiğini ve müziği uzun süre bıraktığını biliyordum.

Yine de ölüm haberini aldığımda şoke oldum. Gelmek ve saygılarımı sunmak istedim. Bana çok iyi davranmıştı. O olmasaydı müzik piyasasından silinip gidebilirdim. “No, No Honey” şarkısı kızımın üniversiteye gidebilmesini sağladı. Frankie’nin İspanya’ya gömülmesi bana garip geliyor. Çünkü bir keresinde bu ülkeyle ilgili çok sert bir şey söylediğini hatırlıyorum.

Onu son görüşümde olmuştu bu. 1964 senesinde New York’ta müzikle ilgili bir şey için büyük bir oteldeydik. O zamanlar diğer hitleri de çıkmıştı. “Shake, Shake”, “Our

Secret.” Ama sanki daha az mutlu gibiydi. Sarı bir takım elbise giymişti ve güneş gözlüğü takmıştı. Yanında menajeri ve nişanlısı vardı. Hani şu oyuncu olan. Adını unuttum. Benim yanımda da kızım vardı. Onu rahatsız etmek istememiştim. Ama o bizi görür görmez hemen yanımıza geldi.

“Bebeğin bu mu?” diye sordu.

“Evet, bu.”

“Kaç yaşında?”

“Üç.”

“Vay.”

“Bu arada nişanlın çok güzel.”

“Teşekkürler.”

“‘I Want To Love You’ şarkısını ona mı yazdın?”

“Yok.”

Eğilip kızımınla konuştu ve ona bir çocuk şarkısı söyledi. Bitirince kızım ona sarıldı.

“Nerede evleniyorsun?” diye sordum.

“Hawaii’de.”

“Sahiden mi?”

“Tappy her şeyle ilgileniyor.”

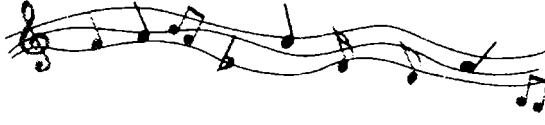
“Ailen Hawaii’de mi?”

“Ben İspanyalıyım, unuttun mu?”

“O zaman neden İspanya’da evlenmiyorsun?”

Yüzü kasıldı.

“O ülkeye bir daha asla dönmeyeceğim,” dedi.

Anlatmaya söz verdiğim ikinci gün küçük Frankie'nin ülkesini terk ettiği gündü. Bu olay, Baffa memnuniyetsiz işçilerinin uydurduğu bir şey yüzünden tutuklandıktan on bir ay dokuz gün sonra gerçekleşti. İşçilerin yaptıkları şey benim idrakımın ötesinde. Siz insanlar her zaman birbirinizin yoluna taş koyuyorsunuz. Hücreler. Zindanlar. İlk hapis-hanelerinizden bazıları, insanları kendi pisliklerinin içine koyduğunuz lağım çukurlarıydı. Başka hiçbir canlıda kendi türünü mahkûm etme kibri yoktur. Bir kuşun başka bir kuşu mahkûm ettiğini hayal edebiliyor musunuz? Bir atın başka bir atı hapse attırdığını? Açıkça ifade etmek gerekirse bunu hiçbir zaman anlayamayacağım. Sadece şunu söyleyebilirim: Benim en hüznü seslerimden bazıları böyle yerlerde duyulmuştur. Kafesin içinde söylenen şarkı, şarkı değil bir yalvarıştır.

Frankie, fabrika baskınının yaşandığı günün gecesinde Calvario Caddesi'ndeki eve Baffa'yı bulma umuduyla geldi.

Arna evi boş buldu. Sabah uyandığında hâlâ boştu. Ön kapının kilidinin kırıldığını ve mobilyaların yerinden oynatılmış olduğunu fark etti. Midesi guruldadı. Keşke Baffa ona yine kahvaltı hazırlayabilseydi. Pencereden baktı ve evin önünden insanların gelip geçtiğini gördü. Ama Luis onu korumak için kasten yalan söyledikten sonra Frankie kimseye güvenmemesi gerektiğini anlamıştı. Karanlıkta bekledi ve babası için dua etti. Yüzünü ve kulaklarının arkasını yıkadı. Belki iyi davranışlar Baffa'nın dönüşünü hızlandırabilirdi. Gitarı olmadan müzik de yapamıyordu. Biri duyar korkusuyla radyoyu da açmıyordu. Bir süre sonra sessizlik öyle şiddetlendi ki Frankie elleriyle kulaklarını kapattı.

Onu rahatlatmak istedim. Onu sakinleştirici bir melodiyle sarmak istedim. Ama o esnada takip edildiğini biliyordum, böyle bir şeye karışmaya cesaret edemedim.

Frankie iki gün boyunca evin içinde saklandı; konserve yedi ve musluktan su içti. Gözünü her kırpışında Baffa'nın yüzünü gördü; İtalyan otomobilini sürdüğü sırada mırıldanırken, Frankie gitar çaldığında ayağıyla ritim tutarken, ona iyi geceler öpücüğü verirken.

Üçüncü sabah Frankie kapıda bir gıcırta duydu. Askerler olduğunu düşünerek korktu ve arka bahçeye koştu. Bir zamanlar üstünde *jota* ritimleri çaldığı masanın altına saklandı.

Birinin kapıyı tekmeleyerek açmasını bekledi. Bunun yerine bir inilti duydu. Saklandığı yerden çıkınca tüysüz köpeğin ona doğru geldiğini gördü. Soluk soluğaydı. Sarkıttığı pembe dilinden salyaları akıyordu.

O hayvanın eve geliş yolculuğunu anlatamam, ancak Frankie hayatında bir şeyi gördüğü için hiç bu kadar sevin-

memiştii. Köpeğii boynuna sarıldı ve onu kucakladı. Yüzünü hayvanın tüylerine gömdü ve uzun süre ağladı. Üçlü grubun iki üyesi, orada bahçede birlikte yattılar. Gruplarının üçüncü üyesini kaybetmişlerdi.

Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Ve şu veya bu şekilde gruplar dağılır.

O öğleden sonra Frankie tişörtünü değıştirdi, ayakkabılarını bağladı, kafasına bir şapka geçirdi ve tüysüz köpeğı de yanına alarak bahçedeki arka kapıdan çıktı. Bir saat sonra bir polis arabası geldi ve iki polis memuru evi tekrar aradı. Bu tesadüf gibi görünebilir, ancak sizden daha büyük bir gücün sizin için planları varsa hayat böyle tesadüflerle dolu olabilir.

Frankie Presto, Crista Senegal Caddesi'ndeki eve varana kadar başı önde, şapkası iyice öne doğru indirilmiş bir halde yürüdü. Merdivenleri çıktı. El Maestro'nun kapısını çaldı. Cevap gelmedi. Tekrar çaldı.

Pürüzlü bir ses, "*Quién es?*"¹ dedi.

"Benim, Maestro."

"Dersin dündü."

"Evet, Maestro."

"Bugün dün mü?"

"Özür dilerim, Maestro."

"Git buradan."

"Lütfen, Maestro."

"Bugün senin günün değıl."

"İçeri gelebilir miyim, Maestro?"

"Babanın yanına git."

1 Ç. N. İsp. Kim o?

“Gidemem, Maestro.”

“Neden?”

Frankie cevap vermedi.

“Neden *gidemezsin*?”

Frankie nefes alamıyordu.

“Uyumaya devam...”

“Babam yok!”

Frankie, “yok” dediği anda ağlamaya başladı. İçinde tuttuğu her şey dışarı akın etti. Dizleri pes etti. Kapının önüne çöktü. Hıçkırıkları, soluk veriştikten çok soluk alış şeklindeydi. Tüysüz köpek de burnunu çocuğun yüzüne sürerek onunla birlikte ağladı ve acısını paylaştı.

En sonunda kapı açıldı. Frankie öğretmenin bacaklarına sarıldı ve sımsıkı sıktı. Kör adam, burnunda gözlükleriyle, çenesi yukarı kalkık bir halde dikiliyordu.

Yumuşak bir sesle, “İçeri gelip yemek yiyeceksin,” dedi. “Sonra bana olanları anlatacaksın.” Kafasını salladı. “Bu ülke cehenneme döndü.”

Şu kadarını söyleyeyim. Frankie ve tüysüz köpek o günden, Frankie'nin bir gemiye bindiği güne kadar El Maestro'yla birlikte yaşadılar. Detayların çoğunu şimdilik atlayacağım (yetişmemiz gereken bir cenaze var) ama öğrenci ve öğretmenin birbirini derinden etkilediğini söyleyebilirim; travmaların bir araya getirdiği insanlarda olduğu gibi. Frankie, mutfak masasının altında bir çarşafın üstünde yattı. Sabah olduğunda daireyi temizledi ve gitarların tozunu aldı. El Maestro'nun çekmecesindeki para bitene kadar marketten yiyecek aldı. Sonra da fırından ve meyve tezgâhlarından çalmaya başladı. Tezgâhların kenarına gidiyor ve yiyecekleri

ceketinin cebine atıveriyordu. El Maestro bunu fark ettiğinde onu çok sert bir şekilde azarladı.

“Yeterince şey kaybettin, oğlum. Ruhunu da kaybetme.”

“Karnımızı nasıl doyuracağız?”

“Yine mi acıktın?”

“Evet, Maestro.”

Kör adam şarabına sarıldı. Daha önce hiç çocuğu olmadığı için onlara ne kadar yemek yedirmek gerektiğini de bilmiyordu. Frankie’nin masanın altındaki yerini aldığını ve, “İyi geceler, Maestro,” diye mırıldandığını duydu. Tüysüz köpek de onu taklit eder gibi inledi. Maestro şarabı bitene kadar sandalyesinde oturdu, sonra gidip yattı.

Ertesi gün erkenden kalktı, banyo yaptı, tıraş oldu. Deri ayakkabılar ve temiz beyaz bir gömlek giydi. Frankie’ye nasıl görüldüğünü sordu. Çocuk, “İşe gidecekmişsin gibi,” deyince çocuğa dışarı çıkacaklarını söyledi.

“Nereye gidiyoruz, Maestro?”

“Beni söylediğim yere götür.” Durdu. “Köpeği de getir.”

Dakikalar sonra Frankie onları Villareal sokaklarında, Calle Mayor’da, tente ve dükkânların arasından ilerletiyordu. Eski *taberna*’yı arıyorlardı. Baffa’nın kör adamın performansını dinlediği yeri yani. İçeri girdiklerinde, El Maestro, sanki odayı kokusundan tanır gibi burnunu kaldırdı ve yüzünü iki tarafa çevirdi. Sonra yüksek sesle, “Mekânın sahibini görmek istiyorum!” diye buyurdu. Adam yaklaştığında El Maestro bunu sezdi ve o konuşmadan elini uzattı.

El Maestro, “Yine karşılaştık,” dedi.

Taberna’nın sahibi, temkinli bir şekilde, “Öyle oldu,” dedi.

“Bugün buraya bir öneriyle geldim. Size tekrar burada çalmama izin verme olanağı sunuyorum.”

“Bunu neden yapayım?”

“Çünkü bu işte iyiyim.”

“Sarhoş olmadığında.”

“Bu artık endişe edilecek bir konu değil.”

“Öyle diyorsan.”

“Öyle diyorum.”

“Ne öneriyorsun?”

“Her gece iki gösteri. Tabii ki adil bir ücret karşılığında.”

“Daha önceki müzikleri çalmıyoruz.”

“Biliyorum.”

“*Generalísimo* ne derse o.”

“Bunu da biliyorum.”

“Yine de çalışmak istiyor musun?”

“Burada karşında durmuyor muyum?”

“Ya içki meselesi?”

“Artık içki kullanmıyorum. Çocuk da bunu söyleyebilir.

Değil mi, oğlum?”

Frankie'nin omzuna hafifçe vurdu. Frankie zorla gülümsedi.

El Maestro, “Yeğenim,” dedi. “Ve sevimli köpeğimiz.”

Köpek inledi.

Taberna'nın sahibi dudaklarını büzdü.

“Hayatını oldukça değiştirmişsin.”

“Gördüğün gibi.”

“Tıraş bile olmuşsun.”

“Aynen öyle.”

“Burada şimdiye kadar çalanlar arasında en iyi *sensin*.”

“Katılıyorum.”

“Ama müşterileri üzmem.”

“Tabii ki.”

“Zamanında gelmen gerek.”

“Erken bile gelirim.”

“İçki içersen de bu iş biter, anlaşıldı mı?”

“Anlaşıldı.”

Adam, çocuk ve köpekten oluşan yeni üçlüye baktı.

“Yarın başlarsın.”

El Maestro, “Nasıl istersen,” dedi.

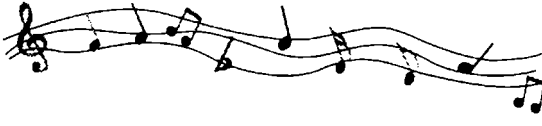
Eve vardıklarında Frankie şarap ve *aguardiente* şişelerini topladı ve bir çöp torbasına doldurdu.

El Maestro, “Ne yapıyorsun?” diye sordu.

Frankie, “Yalan söylemek doğru değil,” dedi. “O adama artık içki içmediğini söyledin.”

El Maestro homurdandı ama çocuğu durdurmadı. Bunun yerine, yeni kaderine razı gelir gibi kanepeye çöktü. Yüzünü ellerinin arasına aldı. Sonra öne eğilerek gitarını bulmaya çalıştı. Frankie içki meselesinin çözülmesine çok sevinmişti. El Maestro’yu içmediği zamanlar daha çok seviyordu. Öğretmeni bir Segovia bestesi çalmaya başlayınca Frankie de şişeleri aşağı götürdü ve birkaç ay bedava çamaşır yıkatma ve o gecelik yemek karşılığında çamaşırları yıkayan kadına verdi.

Frankie Presto, en yeni grubunda, bir daha asla yapmayacağına yemin etmesine rağmen güzel müziğini çalmak için sahnelere geri dönen kör liderini işte böyle etkilemişti.

Belki Baffa'yı, o zavallı ruhu merak ediyorsunuzdur. Frankie de merak ediyordu. Başlarda her sabah El Maestro'ya babasını sordu ama cevap alamadı. Zorbaların korkusunun insanları nasıl boğduğundan bahsetmiştim. O yıllarda, "ortadan kaybolan birini" sadece soruşturmak bile sıradakinin sen olabileceği anlamına geliyordu. Dünya savaştaydı, İspanya sıkıyönetimle yönetiliyordu. *Generalísimo*'nun politik veya dini inançlarına ters düşen her şey hapisle, hatta ölümle cezalandırılıyordu. El Maestro, çocuğa evin dışında Baffa'dan bahsetmenin çok tehlikeli olduğunu söyledi. Zamanla Frankie sormayı tamamen bıraktı.

Ama sessiz kalmak unutmak demek değildi. Çocuk babasını hiçbir zaman unutmadı. Her gece masanın altındaki yerini almadan önce çalıntı gramofonu açıyor ve sessizce Ella Fitzgerald'ın "A-Tisket A-Tasket" plağını dinliyordu. Bu şarkı, kahverengi sarı sepetini kaybeden bir çocuktan bahsediyordu.

Şarkıda, Ella sepetini özlüyor ve nerede olabileceğini merak ediyordu. Grubundaki adamlar, “*Biz de merak ediyoruz! Biz de!*” diyorlardı. Frankie, Baffa konusunda aynı hisleri besliyordu. *Ben de merak ediyorum! Ben de! Nerede olabilir?* Şarkı onu teselli ediyordu. Zaten sizler çoğunlukla bu yüzden müziğe koşarsınız, değil mi? Yalnız olmadığınızı hissetmek için?

Bu sırada Frankie gün içinde artık içki içmeyen öğretmeniyle yoğun bir şekilde gitar çalışıyordu. Bu dönem çocuğun müzik açısından en verimli gelişme dönemi olacaktı. Artık okula da gitmediği için (bu Frankie’yi hiç de rahatsız etmeyen bir uygulamaydı) ikisi bir oturuşta saatlerce gitar çalışıyordu. Frankie daha dokuz yaşına girmeden cazdan flamenkoya çeşitli stillerde çalabiliyor, tırnaklarını içe döndürerek *rasgueo* tekniğini uygulayabiliyordu. Klasikte bir el ardı ardına notalar yaratırken, diğeri de bas dizilimi çıkarıyormuş gibi gelen zor arpejleri çalabiliyordu. El Maestro, kör olmasına rağmen, anlatarak ve dinleyerek, daha çok anlatarak ve daha çok dinleyerek Frankie’ye nota okumayı öğretmişti. Öğretmeni yanlış her notayı duyabiliyor, Frankie’ye nota kâğıdını kontrol etmesini, her noktayı olduğu gibi okumasını söylüyordu.

Yanakları hâlâ yumuşak olsa ve gür saçları toyluğun izlerini taşısa da çocuğun müziği yaşından öte bir hassasiyet gösteriyordu. Bu durumu bazen “yaşlı, bilge ruh” olarak tanımlıyorsunuz. Ama benim gibi yetenekler doğduğunuzdan beri içinizdedir. Her sanatçı bu açıdan yaşlıdır.

Frankie, Heitor Villa-Lobos’un saygıdeğer on iki eserini bile çalışmıştı, ki bu eserler için sol parmaklarınızı oldukça esnetmeniz gerekir. Frankie bunun zorluğundan şikâyet etti-

ğinde, El Maestro ona, “Bay Lobos bu müziği öğrenmek için Brezilya ormanlarında yamyamlarla birlikte yaşamış. Zor olan işte *oydu*. Senin yaptığın zor değil,” dedi.

“Bu doğru mu, Maestro?”

“Ne doğru mu?”

“Bu hikâye?”

“Tabii ki doğru.”

“Yamyamlar?”

Maestro iç geçirdi.

“İnsanlar sanatları için acı çekerler, Francisco. Hatırlaman gereken şey bu. Bu bazen yamyamlar olur, bazen de çok daha kötüsü.”

Pek çok kez istemesine rağmen Frankie'nin El Maestro'yla *taberna*'ya gitmesi yasaktı. El Maestro, “Uykunu alman gerek,” diyordu. Sakallı bir tumba sanatçısı olan Alberto her gece geliyor ve kör adamı işe götürüyordu.

Alberto, Frankie'ye sık sık, “*Tu tío es un gran artista*,” diyordu. *Amcan harika bir sanatçı*.

Frankie, “*Yo sé*,” diyordu. *Biliyorum*.

Çocuk bazen sabahları uyanıyor ve hafif bir parfüm kokusu duyuyordu. Dolaptaki elbiseleri düşünüyor ve gece uyurken eve bir kadının gelip gelmediğini merak ediyordu. Bu ona Aurora York'un pembe yanaklarını ve ince beyaz parmaklarını, o öğleden sonra her şey değişmeden önce geçirdikleri zamanı anımsatıyordu.

Bir gün kahvaltı ederlerken, “Maestro,” dedi. “Evlenmek için doğru yaş kaçtır?”

“Benden bir şey mi saklıyorsun, Francisco?”

“Hayır.”

“Bir kızla mı tanıştın?”

“Evet.”

“Onunla evlenmek mi istiyorsun?”

“Olabilir.”

“Onunla nerede tanıştın?”

“Ormanda.”

“Yoksa peri miydi?”

“Sanmıyorum.”

“Gözleri garip miydi?”

“Evet.”

“Kibar ve yardımsever miydi?”

“Evet.”

“Onu tekrar gördün mü?”

“Hayır.”

“O zaman peridir. *Anjana*. Perilere âşık olma, Francisco. Onlar gerçek değildir.”

“O gerçektir.”

“Bana peri gibi geldi.”

“Peri filan değildi!”

“Peki, peri değildi.” Maestro ağzındakini çiğnedi ve yuttu. Sonra kahve fincanını bulana kadar masayı araştırdı. “Gerçekse onu tekrar görürsün.”

“Ne zaman?”

“Zamanı geldiğinde.”

Kahvesini yudumladı. Frankie kaşlarını çatı.

“Dolaptakiler kimin elbiseleri?”

Bunu sormak istememişti ama kızgın olduğu için ağzından çıkıvermişti. Kör adam fincanını bıraktı.

“Yemeğini bitir, Francisco.”

Her kayıp, insanın kalbinde bir delik açar. Tahmin ettiğiniz gibi El Maestro da hayatında bir kayıp yaşamıştı. Karısını, onu sahneden indirip dudaklarına öpücük konduran karısını kaybetmişti. O öldüğünde, Maestro bu dünyadan hiçbir şey istemez oldu. Melankoliye, içkiye, sersem ve sonsuz bir uykuya bıraktı kendini. Kalbinin fişini çekip anılarını karartabilecek olsa bunu yapardı.

Ama yeni arkadaşıyla birlikte aylar geçtikçe öğretmen de yavaş yavaş iyileşti. Daha iyi yürür oldu. Göbeği küçüldü. Başı daha az ağrır oldu. Tenine renk geldi. Alkolün yarattığı sersemlik bulutu olmadığında yavaş yavaş belli bir amaca yönelmeye başlamıştı. Sabahları uyanıp Frankie'nin yaptığı tostun kokusunu duyduğunda memnun olmaya bile başlamıştı. Çocuğun ona gösterdiği saygıdan, sandalyesini çekmesinden, ona gitarını vermesinden hoşnut oluyordu. Frankie'nin dairede ikisinin paylaştığı gizli plaklardan şarkılar söylemesi hoşuna gidiyordu. Hatta gönülsüzce de olsa köpeği bile kabul etmişti. Bazen hayvan başını El Maestro'nun kucağına koyuyordu. Adam da köpeğin kulaklarını kaşıyordu.

Frankie, "Seni seviyor," dedi.

El Maestro, "Bataklık gibi kokuyor," diye yanıtladı.

Kör adam, içinde bir yerde Frankie'nin babası için çok üzüldüğünü biliyordu. Çocuğu artık o da sevdiğinden Baffa'nın çektiği acıyı ancak tahmin edebiliyordu. Bu yüzden El Maestro bir gece *taberna*'da şansını dener. *Taberna*'nın sahibine dinleyiciler arasında asker olup olmadığını sordu.

Bir grup askerin ön tarafta oturduğu söylendi.

El Maestro, "Beni onlarla tanıştır," dedi.

Bütün akşam flamenko ezgileri ve *Generalísimo*'nun onayladığı müzikleri çaldı. Adamlardan "liderimize hizmet

eden cesur adamlar” olarak bahsetti. İnsanlar alkışladılar, *taberna*’nın sahibi gülümsedi, askerler memnun oldular. Daha sonra gitaristi masalarına davet ettiler. El Maestro onlara içki ısmarladı. Hikâyeler anlattı. Daha çok içki ısmarladı. Hiç gülmediği kadar güldü. Aslında bu El Maestro için çok üzücü bir durumdu. Savaşla kötü bir geçmişi vardı ve askerlerle generallerden hiç hoşlanmazdı. Ama ölçü çalışmak gibi, bazı şeylere bir nedenle katlanırdı insan. Askerler içtikçe onlara birkaç soru sorma cesareti buldu.

Gecenin sonunda Baffa Rubio adlı sardalya üreticisinin kaderini öğrenmişti.

3 Ağustos 1945 günü, yani Frankie kendi iyiliği için ülkeyi terk etmeden iki gün önce El Maestro Villareal’in oldukça dışındaki hapisaneye bir ziyaret gerçekleştirdi. Bunu başarmak için yalanlar, rüşvet ve motosikletli bir çingene gerekmişti. Bu hikâyenin diğer detayları önemsiz. Önemli olan, o öğleden sonra, kırmızı tuğlalı hapisanenin arkasındaki boş arazide, nehirde bir bebek bulan evlenmemiş bir adamla, bu bebeğe kaderini öğreten kör gitarist arasında gerçekleşen son konuşmaydı.

Yirmi dört dakika boyunca, fısıltıyla, *mosso* temposunda ve 7/4 ölçüsüyle sarsak, kesik kesik bir ritimle konuştular. Her zamankinden daha solgun, yaralı ve çok daha zayıf olan Baffa Rubio koyu renk gözlüklü adamı gördü ve titremeye başladı. Gardiyanların gitmesini bekledi. Fısıldadığı ilk sözcük, “Oğlum?” oldu.

“Benim yanımda...”

“Tanrıya şükür.”

Gözyaşları. Soluk alıp verişler. Sessizlik.

“İyi mi peki?”

“İyi.”

“Beni soruyor mu?”

“Tabii ki.”

Gözyaşları. Soluk alıp verişler. Sessizlik.

“Ben kötü bir babayım. Bana bir şey olursa neler yapacağımı planlamadım.”

“Ben ona göz kulak oluyorum, Senyor Rubio.”

“Onun benim oğlum olduğunu kimseye söylememeniz gerek.”

“Neden?”

“Fabrika yüzünden. Benden nefret eden üç işçi polise sosyalist olduğumu, diğerlerinin de sendikadan olduğunu söylemiş. Bunu inkâr ettiğimde de yalan söylediğimi söylediler. Çocuğu kanıt olarak gösterdiler. İyi bir Katoliğin hiçbir zaman bir piçi evine almayacağını söylediler. Annesinin solcu olduğunu...”

“Bir dakika. O sizin çocuğunuz değil mi?”

Gözyaşları. Soluk alıp verişler. Sessizlik.

“Ben yanlış bir şey yapmadım.”

“Tabii ki.”

“Bir hayat kurtardım.”

“Elbette.”

“Bu domuzlar...”

“Alçak sesle, Senyor Rubio.”

“Bu Franco...”

“Ondan bahsetmeyin, Senyor Rubio.”

“Ben yanlış bir şey yapmadım.”

“Anlıyorum.”

Gözyaşları. Soluk alıp verişler. Sessizlik.

“Ona hâlâ gitar dersleri veriyor musunuz?”

“Her gün veriyorum.”

“Peki nasıl çalıyor?”

“Fevkalade.”

“Keşke dinleyebilseydim.”

“Sizi burada ne kadar tutacaklar?”

“On iki yıl bir gün.”

“On iki yıl mı?”

“Cezam bu. Bu nasıl mümkün olabilir? Buradan çıktığımda Francisco koca bir adam olacak.”

“Çok üzgünüm.”

“Sizden bir şey istemem gerek. Yapabilir misiniz?”

“Yaparım.”

“Çocuğu buradan gönderin.”

El Maestro midesinin kasıldığını hissetti.

“Göndereyim mi?”

“Evet.”

“Nereye?”

“Amerika’ya. Orada bir kız kardeşim var.”

“Amerika mı?”

“Orada güvende olacaktır.”

“Böyle bir yolculuk...”

“Burada ona gelecek yok.”

“Ama ben ona...”

“Çok riskli olur.”

“Benimle birlikte...”

“Lütfen, Maestro. Birileri konuşacaktır. Hainlerin çocuklarına neler yapıldığını duydum. Dayak yiyorlar ve aç bırakılıyorlar.”

“Ama sen hain değilsin.”

“Ama yine de buradayım.”

El Maestro yüzünü ovuşturdu. Terliyordu.

“Bunu nasıl yapacağım?”

“Param var. Gizli bir yerde. Onu al. Limandaki adamlara para ver.”

“Hangi adamlar? Hangi liman?”

“Yeteri kadar paran olursa her limandaki her adamı satın alabilirsin.”

“Ama nasıl?..”

“Dinle. Çok az zamanımız var. Bunu al.”

Kör adamın elini tuttu ve gömleğinden yırttığı bir parça kumaşı eline tutuşturdu. Üstünde yazılar vardı.

“Bu Amerika’dan bir adres. Gideceği yer burası.”

“Tamam.”

“Çocuğa yeni bir soyad verin. Benim soyadım artık lekeli.”

“Tamam.”

“Ona benim bir gün onu bulacağımı söyleyin.”

“Tamam.”

“Beni unutmamasını söyleyin.”

“Tamam.”

“Onu sevdiğimi söyleyin.”

“Söyleyeceğim, Senyor Rubio.”

Gözyaşları. Hıçkırıklar.

“Ben yanlış bir şey yapmadım, Maestro. Bana inanmanız gerek.”

“İnanıyorum.”

“O sahip olduğum tek şey.”

“Çok üzgünüm.”

“İstediğim şeyi yapın.”

“Yapacağım.”

“Kalan parayı alın.”

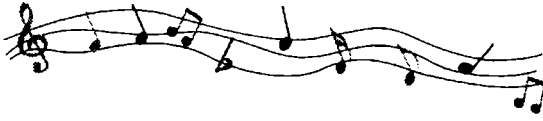
“Sizin paranızı istemiyorum, Senyor Rubio.”

“Sizi kırmak istemedim. Bir çocuktan ayrılmanın nasıl bir şey olduğunu bilemezsiniz.”

Gözlüklerin arkasındaki gözlerde yaşlar belirmeye başlamıştı.

Kör adam, “Tabii ki,” dedi. “Bilemem.”

16

O gece, *taberna*'daki işini bitirdikten sonra El Maestro ve tumba sanatçısı Alberto, Calvario Caddesi'ndeki (yağmalanan ve eşyaları alınan) eve gizlice girdiler. Tıpkı Baffa'nın tarif ettiği gibi döşemenin altına saklanmış ince bir kutu buldular. Kutuda, içinde 600.000 peseta olan kadife bir kese vardı. Bunlar, sardalya fabrikasından elde ettiği paralardı ve küçük bir orduyu finanse etmeye yeterdi. İki adam hemen arka bahçeden çıktılar ve Crista Senegal Caddesi'ndeki çamaşırhaneye gittiler. Burada mum ışığında oturdular ve Alberto paraları 10.000 pesetalık desteler halinde ayırdı. El Maestro elinde kaç para tuttuğunu bilsin diye her bir desteye lastik doladı.

Maestro, Alberto'ya, "Üç tanesini kendine ayır," dedi.

"Maestro, olmaz..."

"Evet, olur. Lütfen. Sonra bir kâğıt bul. Sana söylediklerimi yazman gerekiyor."

Sekiz dakika boyunca talimat verdi. Bitirdiğinde Alberto soluk verdi, listeye baktı ve gitaristin kolunu tuttu.

“Kısa zaman için çok fazla iş, Maestro,” dedi.

“Çocuk tehlikede.”

“İstediklerinizi yapacağım.”

“Teşekkürler, Alberto.”

Alberto, kadife para kesesindeki paralara baktı.

El Maestro, tabii ki onun yüz ifadesini göremedi ancak ben gördüm. Bu bakışı, yeni zenginlikler el altında olduğu zaman pek çok kez görmüştüm. Gözler küçülür. Dudaklar sıkılır.

Alberto, “Endişelenmeyin lütfen, Maestro,” dedi. “Tanrı bizimle.”

El Maestro o gece pek iyi uyuyamadı. Sabah Frankie hâlâ uyurken banyo tezgâhının üstündeki kıyafetlerini giydi (çocuk her akşam kıyafetleri hazır ediyordu) ve dolaba gitti. Askıdaki çantayı bulana kadar dolabı araştırdı. Sonra çantanın kopçasını açtı ve içinden bir şey aldı. İç içe koyulmuş bir dizi tel vardı. Bir süre dolabın önünde heykel gibi durdu. Sonra dolabı kapatıp mutfığa gitti.

“Francisco, uyan,” dedi.

Çocuk gözlerini açtı. Tüysüz köpek kafasını kaldırdı.

“Çok mu uyudum, Maestro?”

Maestro, elindeki telleri sıkarak, “Hayır,” dedi. “Ama bugün yapacak çok işimiz var.”

5 Ağustos 1945 gününün kalan saatleri çok hareketli geçti. Sanki bir trompet sanatçısı her ölçüyü doldurabilmek için sekiz notalı üçlemeler üflüyordu. El Maestro, Frankie’ye diş fırçası, sabun, tarak ve içine girebildiği bütün kıyafetlerini,

özellikle de iç çamaşırlarını alarak bir çanta hazırlamasını söyledi.

“Nereye gidiyoruz?”

“Bir maceraya çıkıyoruz.”

“*Senin* çantan nerede, Maestro?”

“Ben daha sonra hazırlayacağım. Hadi acele et.”

Evden çıktılar. Adam Frankie'nin elini tutarak onu San Miguel Caddesi'ndeki bir dükkâna götürdü. Duvarda gitarlar ve kemanlar asılıydı. Frankie daha önce hiç böyle bir yer görmemişti. Burası ahşap ve yağ kokuyordu. Arka taraftan sakallı bir adam çıktı. El Maestro'ya yaklaştı ve ona sarıldı. Sessizce konuştular, Frankie bu sohbeti duyamadı.

“Maestro, sen misin?”

“Uzun zaman oldu, eski dostum.”

“Nasıl yardımcı olabilirim?”

“Bugün bana en iyi gitarın lazım. Seyahat edecek kadar sağlam bir şey olmalı.”

“Bir Estruch'ım var. Ladin, gül ağacından yapılma, boynu abanozdan.”

“Mükemmel.”

“Ama pahalı olabilir.”

“Hemen getir. Bir de en sağlam kılıfını.”

“Tekrar çalmaya mı başladınız, Maestro?”

“Gitar, çocuk için.”

“Bu çocuk için mi?”

“Evet. Bir şey daha isteyeceğim. Markayı gizle.”

“Ama bu, enstrümanın değerini düşürür.”

“Değerini bilmesine gerek yok.”

“Karşılaştığı kişilerin de mi bilmesine gerek yok?”

“Aynen öyle.”

“Teller?”

“Tel olmasın.”

“Nasıl istersen, eski dostum. Ama tek bir şey sorabilir miyim?”

“Tabii.”

“Bu kadar küçük bir çocuk için bu gitar fazla iyi değil mi?”

“Hayır. Bu gitar ömrünün sonuna kadar onunla olmalı.”

“Neden?”

“Çünkü ben olamayacağım.”

El Maestro, ceketinin cebindeki keseden parayı çıkarıp adama uzattı. Adam birkaç dakikalığına gözden kayboldu. Frankie yaklaştı ve öğretmeninin dirseğine dokundu. Küçük amfileri inceleyerek, “Bu siyah kutular ne, Maestro?” diye sordu.

“Üstünde düğmeler var mı?”

“Evet.”

“Kablo?”

“Evet.”

“Zaman kaybı.”

“Bunlar ne işe yarar?”

“Bunlar gitarın sesinin yüksek çıkmasını sağlar. İnsanlar çok uzaktan da duyabilsinler diye.”

“Bu kötü bir şey mi, Maestro?”

Kör adam Frankie’nin omzunu buldu.

“Şunu unutma, Francisco,” dedi. “Önemli olan müziğin sesini yükseltmek değil dünyayı sessizleştirmektir.”

Dükkânın sahibi elinde bir gitar kılıfıyla geldi. El Maestro’yu çağırdı. Fısıldaştılar ve bir kez daha sarıldılar. El Maestro elinde yeni aldığı gitarla olduğu yerde döndü. Sol elini uzattı. Frankie onu kapıdan çıkardı.

“Yeni bir gitar mı aldın, Maestro?”

“Evet.”

“Ne zaman çalacaksın?”

“Sağa dön.”

Üç yerde daha durdular. Gittikleri her yerde Frankie Maestro'nun onu tanıyormuş gibi görünen insanlar tarafından karşılanmasına şaşırıyordu. Çocuk öğretmenin pek kimseyle konuştuğunu duymamıştı bile. Aslında kör adamın ismen hitap ettiği tek kişi alt kattaki çamaşırhanenin sahibi olan ve arada bir onlara *peladilla*, yani badem şekeri yapan Isabel'di.

Ama o gün, insanlar kör adama sanki eve hoş geldin der gibi sarılıyordu. Frankie savaştan önceki yılları bilemezdi ama El Maestro o zamanlar tanınan bir gitarist ve ünlü bir taverna sanatçısıydı. Gece geç saatlere kadar dışarıda kalmayı, müzik dinlemeyi, içki içmeyi ve kadınlara eşlik etmeyi seven adamları tanıyordu. Müzisyenler çoğunlukla gecenin sonuna kadar kalan kişilerle arkadaşlıklar kurardı. Kendileri dışında bütün dünya uyurken bir saat içinde kaynaşıyorlardı. Bu adamlardan bazıları sert suratları ve büyük göbekleriyle Frankie'yi korkutuyordu. Ama Maestro onlara cebinden birer deste para verince hepsi çok çabuk hareket ediyordu. Her konuşma bir fısıltı ve el sıkışmasıyla bitti. Sonra Maestro döndü, Frankie'ye uzandı ve yollarına devam ettiler.

Bu duraklar arasında çocuğa yiyecek aldılar. Fırında Frankie'ye çantasına koymak için fazladan ekmek ve küçük kavanozlarda bal almasını söyledi. Sonuç olarak Frankie için heyecanlı bir gün olmuştu. Sürekli Maestro'nun kendi çantasını hazırlamasını bekledi. Tüysüz köpeğin de sürekli

onun peşinde dolaştığını, hatta bazen bacağına çarptığını fark etti.

Öğleden sonra geç saatte El Maestro, “Güneş nerede?” diye sordu.

Frankie, “Neredeyse battı,” dedi.

Kör adam çocuğa onu yakındaki bir restorana götürmesini söyledi. Frankie ve köpek dışarıda beklediler. Frankie elini nazik bir şekilde yeni gitar kılıfında gezdirdi. El Maestro’nun biraz yiyecek getirmesini umuyordu. Karnı tekrar acıkmıştı.

Bir saat geçti. Hava neredeyse kararmıştı. Öğretmeni sonunda geldiğinde elinde hiçbir şey yoktu. Sesi derin ve ağırdı.

“Hadi gidelim, Francisco.”

“Nereye, Maestro?”

“*Taberna’ya.*”

“Seni çalarken izleyebilecek miyim?”

“Bu seferlik, evet.”

Frankie o kadar heyecanlandı ki açlığını unuttu. Ama El Maestro onun bu hevesini taşımıyordu. Güçlkle soluk alıp veriyordu. Homurdanıyordu. Yeni gitarıyla yürürken hafifçe sallandı. Frankie öğretmenininin restoranda yemek yemediğini, içki içtiğini fark etti.

“Bugün pantolonun ne renk, oğlum?”

Frankie kaşlarını çattı.

“Sana bir soru sordum.”

“Kahverengi, Maestro.”

“Ayakkabıların?”

“Kahverengi.”

“Saçların?”

Frankie cevap vermek istemedi. Öğretmeninin sözünü tutmamasına üzölmüştü, sanki yeniden kötü şeyler olmaya başlayacak gibiydi.

“Saçların, oğlum?”

“Siyah gibi görünüyor.”

“Gözlerin ne renk? Hiç bilmiyorum.”

“Gözlerim mavi, Maestro.”

“Ah, mavi demek.”

Burnundan derin derin nefes aldı. Çenesini göğsüne doğru indirdi. Mırıldanır gibi bir şarkı söyledi.

*“Am I blue?.. Am I blue?..”*¹

Öksürdü.

“Bu bir şarkı, oğlum. Bir gün öğreneceksin.”

İnsanlar içkide cesaret ararlar ama buldukları şey cesaret değil kaybettiklerinin korkusudur. Sarhoş bir adam uçurumdan atlayabilir. Bu onu cesur yapmaz, sadece unutkan yapar.

O gece, içki *taberna* sahnesinde El Maestro'nun ülkesindeki sanatçılara getirilen kısıtlamaları unutmamasına yardım etti. Sonuç, kariyerinin en korkusuz performansıydı. Şarkılar arasında neredeyse hiç durmayarak “St. Louis Blues”, “Tiger Rag” gibi Amerikan bestelerini çaldı. Efsane Django Reinhardt'tan “Parfum”ü çaldı. Fransız klasiği “Parlez-Moi d'Amour”u (Bana Aşktan Bahset) eşsiz bir şekilde yorumladı, ayrıca Schumann, Vivaldi ve Ferdinando Carulli'den eserler çaldı. Performansı güçlü ve tutkuluydu. İtiraf etmeliyim, o gece onda bir şelale gibi çağladım. İleri geri sallanıyor, her bir notanın titreşimini hissediyordu. Kala-balıktaki insanlar o kadar sessizlerdi ki bazen içeride kimse

¹ Ç. N. Ing. Üzgün müyüm? Bir Billie Holiday şarkısı.

yokmuş gibi geliyordu. Devlet bu müzikleri yasaklamıştı. Ama bu kadar güzel bir performansta böyle bir kalabalığı büyüleyebilirdim. İki saat boyunca hiç kimse itiraz etmedi. Buna performansı arka taraftan izleyen kat kat giyinmiş kişi de dâhildi.

Sonlara doğru Maestro gözlüklerinin altından gözlerini ovuşturdu. Sonra o gece ilk defa konuştu.

“Sevgili yurttaşlarım, bu son şarkı bugüne kadar sahip olduğum en iyi öğrenci için.”

Kafasını, Frankie’yi mutfağın yakınlarında bir sandalyeye oturttuğu yere doğru çevirdi.

“Gel, oğlum. Birlikte çalalım.”

“Avalon”un akorlarını çalmaya başladı. Bu, Frankie’nin çalıntı gramofonda dinlemeyi sevdiği bir Al Jolson şarkısıydı. Müşteriler sağa sola bakmaya başladılar. Bazıları köşedeki çocuğu gösterdi.

Frankie bütün vücudunun titrediğini hissetti. Sandalyeden kalktı ve sahneye yaklaştı. Geldiğini anlasın diye öğretmeninin omzuna dokundu.

El Maestro, “Hadi,” diye fısıldadı, çalmaya devam ederken. “Diğer gitarı al ve şarkıyı söyle.”

“Ama istemiyorum.”

“Neden?”

“Korkuyorum.”

“Evet. Daha çok korkacaksın. Bütün hayatın boyunca. Bunu yenmen gerek. Onlarla yüzleş ve orada yoklarmış gibi davran.”

“Maestro...”

“Bunu yapabilirsin. Sana bunu yapabilirsin dediğimi asla unutma.”

Frankie donup kalmıştı. Ama öğretmenine güveni tamdı. Gitarı aldı, askısını boynuna geçirdi ve Maestro'yla çalıştıkları notaları çalmaya başladı. En sonunda, giriş kısmı bittikten sonra ilk kez dinleyici karşısında şarkı söylemeye başladı:

*I found my love in Avalon
Beside the bay...*

İnsanlar sağa sola bakmaya başladılar. Şarkı İngilizceydi!

*I left my love in Avalon
And I sailed away...*

İnsanların tepkisini izlerken eğlendiğimi itiraf edeceğim. Frankie'nin sesi o kadar zengin ve doğruydı ki hayran olmadan edemediler (tabii ki aslında bana hayran oluyordı). O ve Maestro gitarlarını mükemmel bir uyum içinde çalıyordu. Ritmi Frankie yönlendiriyordu, öğretmeni de tıpkı bir kurabiyenin üstündeki şekerlemeler gibi solo notaları çalıyordu. İlk dörtlük boyunca insanlar büyülenmişti. İlk dörtlük boyunca sanat politikaya, güzellik korkuya ağır bastı.

*I dream of her in Avalon
From dusk till dawn
So I think I'll travel on
To Avalon.*

Frankie'nin sesi tıpkı güçlü bir içki gibi, efendilerin korkularını bir an için unutmasını sağlamıştı. Ama yine içki gibi etkisi uzun sürmedi. Bej takım elbiseli bir adam ilkti. Protesto

etmek için bardağını vurdu. Bir kez. Sonra tekrar. Diğerleri de onu izledi.

Kısa bir süre sonra bütün *taberna* bardaklarını veya çatal kaşıklarını masaya vuruyordu. Korku perdeyi kapatmıştı. Frankie şarkı söylemeyi kesti. Gözlerinde yaşlar birikmişti. Sanki bunu bekliyormuş gibi çalmayı kesen öğretmenine döndü.

El Maestro, “Kalkmama yardım et,” dedi.

Frankie’nin elini tutarak kalktı. Müşteriler yuhalarken El Maestro, Frankie’ye doğru eğildi ve “Şimdi bu şekilde selam ver,” dedi.

Belinden eğildi. Frankie de aynısını yaptı. Tepkiler arttı. Birisi, “Hain!” diye bağırdı.

El Maestro, “Her zaman dinleyicine teşekkür et,” diye fısıldadı. Frankie’nin elini sıktı.

“Şimdi bizi arka taraftan dışarı çıkar.”

Geri kalanı Frankie için çok bulanıktı. Tumba sanatçısı Alberto’nun bir arazide arabanın arkasında beklediğini hatırlıyordu. Karanlıkta geçen bir yolculuk hatırlıyordu. Yolculuğun çoğunda o insanları nasıl kızdırdığını düşünerek ağladığını anımsıyordu. El Maestro’nun yeni gitarı dizlerinin arasına alarak oturduğunu ve çok az konuştuğunu hatırlıyordu. Alberto’ya, “Ne kadar kaldı?” diye sorduğunu ve onun da, “Yirmi dakika, dostum,” dediğini hatırlıyordu.

Öğretmeninin ona gümüş rengi bir şişe uzattığını ve bundan içmesini, önlerinde uzun bir yolculuk olduğunu, Frankie’nin uyuması gerektiğini söylediğini hatırlıyordu. Sıvının tatlı ama yakıcı bir tadı olduğunu hatırlıyordu. El Maestro’nun ona gitarı verdiğini hatırlıyordu.

“Bu artık senin, oğlum. Bu, gül ağacından ve ladinden yapılma, boynu da abanozdan. Bu gitarın üreticisi eski bir aileden. Bu önemli. Çaldığın her şeyin bir geçmişi olmalı.”

Frankie mutlu olmak istiyordu. Yeni bir gitarı vardı. Ama içinde bir sürü duygu dolaşıp duruyordu.

“Maestro, neden şarkı söyledim?”

“Bir gün anlayacaksın.”

“Ama bardaklarını vurdular.”

“Sen cesaret gösterdin. Buna hayatın boyunca ihtiyacın olacak.”

“Nereye gidiyoruz?”

Kör adam kafasını çevirdi.

“İlk dersini hatırlıyor musun?”

“Evet, Maestro.”

“Ne yapmıştın?”

“Dinlemiştim.”

“Evet. Gittiğin yerde de dinlemen gerekecek. Dinlersen öğrenirsin. Bunu unutma. Hem hayatında hem müziğinde.”

“Ama Maestro...”

“İlk çalmaya başladığında ne olmuştu, ne hatırlıyorsun?”

“Canım yanmıştı.”

Kör adam, “Evet,” dedi. Sesi derinden geliyordu. “Bu da canını yakacak.” Boğazını temizledi. “Ama bütün yaralarını saracaksın. Gittikçe kolaylaşacak.”

Araba sarsıldı. Kör adam yüzünü ovuşturdu.

“Francisco.”

“Efendim, Maestro?”

“Gitar kılıfının içinde gitar telleri var. Onları bu gitara takacaksın.”

“Tamam, Maestro.”

“O teller benim için çok özel.”

“Neden, Maestro?”

“Çünkü onları karım almıştı.”

“Senin bir karın mı var, Maestro?”

“Artık yok.”

“Nereye gitti?”

“Cennete gitti. Teller onun hediyesiydi. Hiç kullanmadım.”

“Öldüğü için mi?”

“Evet, onları bana veremedi. Öldüğü için. Telleri çantasında buldum.”

Frankie kadının nasıl görüldüğünü hayal etmeye çalıştı.

“Dolaptakiler onun elbiseleri miydi?”

“Onun elbiseleri. Onun ayakkabıları. Onun parfümü. Birini hatırlamak için çok şeye gerek yoktur, Francisco. Tek bir şey bile yeterlidir.”

Uzanıp çocuğun dizine hafifçe vurdu.

“O teller benden sana hediye. Bu yeter.”

Frankie artık daha da çok korkuyordu.

“Yuvamızdan ayrılıyor muyuz, Maestro?”

“Orası sadece bir daire.”

“Sen de benimle geliyor musun?”

Cevap gelmedi.

“Nereye *gidiyoruz*?”

Kör adam eğildi. “Dışarıda ne görüyorsun?”

Frankie pencereye doğru eğildi. Dışarısı çok karanlıktı. Ama bir tepeye geldiklerinde Alberto arabayı yavaşlattı. Uzakta, ufukta ay ışığı parlıyordu.

Frankie, “Deniz,” diye fısıldadı.

Jaz trompet sanatçısı Dizzy Gillespie bir keresinde “Neleri çalmamam gerektiğini öğrenmem bütün hayatımı aldı,” demişti. Benim için özel kişilerden biriydi o. Söylediğinde de haklıydı. Sessizlik müziğin değerini artırır. Çalmadıklarınız yaptığınız işi daha da güzelleştirebilir.

Ama sözcükler için durum böyle değildir. Söylemedikleriniz peşinizi bırakmaz. El Maestro (ruhu bana ait olan) bir sanatçıydı ama içgüdüleri bu hayata göre fazla müzikaldi. Notaları çalmadığı gibi sözcükleri de söylemedi.

O gece Valencia limanında otururlarken çocuğa her şeyi anlatmadan uyuyakalmasına izin verdi. Bir saat sonra işaret geldiğinde çocuğu kollarında taşıdı ve gemiye giden uzun bir rampada yürüdü. Arkasından, elinde gitarla çantayı taşıyan Alberto geliyor ve ona, “Dümdüz git, Maestro... kalasa dikkat et, Maestro,” diye fısıldıyordu. Kör adam pek çok kez çocuğun kafasını yüzüne doğru kaldırdı, yanaklarını Frankie'nin burnuna ve çenesine değdirdi. Sanki çocuğun yüzünü ezberlemek istiyor gibiydi.

Ona pek çok şeyi söylememiştii. Bu yolculuğa birlikte çıkmayacaklarını, çocuğun geminin gövdesinde bir yerde, onun bu yolculuğuna eşlik etmek için rüşvet alan adamların yanında uyanacağını, gitar kılıfında bir tomar para, yolculuk için gereken belgeleri, Amerika'daki bir adres yazan kâğıdı ve kör adamın titrek el yazısıyla yazdığı şu notu bulacağını söylememiştii:

Francisco,

Gitme zamanın geldi. Burası senin için çok tehlikeli.

Bu babanın isteği. O seni seviyor ve bir gün seni

bulacak. Sana ders vermeye devam edemeyeceğim

için çok üzgünüm. Ama sen artık kendi kendine öğrenebilirsin. Amerika'da halanı bul. Paraya ihtiyacın olursa gitar çal. Benim seni özleyeceğim gibi sen de beni özlersen gözlerini kapat ve sana verdiğim telleri çal. Ben her zaman müziğinde olacağım.

Maestro

Ona hiçbir şey söylememişti. Hapishane ziyaretinin detaylarını, Baffa'nın mahkûmiyetinin süresini söylememiş, Frankie'nin sorularından hiçbirine cevap vermemişti. Maestro'nun körlüğüyle ilgili soru da dâhildi buna. Aslında evet, öğretmeninin gözleri bir zamanlar görüyordu. Ülkesindeki iç savaşta kaybetmişti gözlerini. Cumhuriyetçilerle savaşmak için giden karısının kardeşini korumak istemiş ve peşinden gitmişti. Vahşi bir saldırıda genç adamı bir el bombasından kurtarmıştı ama hardal gibi kokan zehirli bir gaz içeren bu bomba, El Maestro'nun yanında patlamıştı. Bunu takip eden günlerde adamın teni kızarmış ve gözleri yavaş yavaş, hayatına inen bir perde gibi kör olmuştu.

Olaydan sonra utanan genç adam ülkeyi terk etmişti. El Maestro ise evine kör bir adam olarak dönmüştü.

Alberto, "Geldik, dostum," dedi.

"Bağlantıların nerede?"

Alberto makine dairesindeki iki tıraşsız adama başıyla işaret ederek, "Tam önümüzde," dedi.

Gemicilerden birisi, "Adam kör mü?" dedi.

Alberto, "Çok iyi bir sanatçıdır," dedi.

El Maestro, "Bu çocukla ne yapacağınızı biliyor musunuz?" dedi.

“Evet, evet. Önce İngiltere, sonra Amerika. Acele edin.”

“Alberto? Bu adamlara güvenebilir miyiz?”

“Güvenebiliriz, Maestro.”

Gemici, “Biz bunu defalarca yaptık,” dedi. “Para nerede?”

“Cebimde. Çocuğu al. Dikkatli ol.”

El Maestro uyuyan Frankie'yi adama uzattı. Kollarının yükten kurtularak rahatladığını hissetti. Birden nefesi kesildi. Onu saran bu boşluğa hazır değildi.

“Bekle. Çocuk nerede? Çocuk nerede?”

“Burada, Tanrı aşkına.”

“Francisco!”

“Sakin ol! Onu aldık. Bak.” Gemici El Maestro'nun elini aldı ve Frankie'nin yüzüne götürdü. “Tamam mı? Sesini alçalt.”

“Tamam. Beni bağışlayın.”

“Çocuk güvende olacak.”

“Güzel.”

Alberto, “Bu onun için çok zor bir durum,” diye araya girdi.

“Para. Şimdi.” Gemici tükürdü. “Adamın gözlerinin görmemesi benim hatam değil.”

Tabii ki El Maestro görebilseydi hikâyemiz çok farklı olurdu. Çocuğu ay ışığında onlara teslim etmeden çok önce Frankie'nin koyu renk saçlarında, mavi gözlerinde, dudaklarının kıvrımında bir şeyler fark ederdi. Çocuğun yüzünün aşikâr biçimde karısı Carmencita'nın yüzünün yansıması olduğunu görebilirdi. Bir şekilde onun Frankie'nin annesi olduğunu ve kilisede bırakılan o yanmış cesedin, sadece bir kişiye ait olduğunu fark ederdi.

Baffa çocuğun babası olmadığını itiraf ettiğinde, Frankie'nin babasının aslında kendisi olduğunu fark ederdi.

Bunca yıldır, aslında yasını tuttuğu çocuğa öğretmenlik yaptığını fark ederdi.

Ama burası, kaderin hiç işe karıştırmadığı kısım. Melodiyi kederli bir hale getirerek gölgeliyor. Kör adam, tek oğlunu her şeyden habersiz bir halde makine dairesindeki iki gemiye teslim etti. Onlara ceketinin cebindeki kadife keseden on deste peseta verdi. Adamlar çocuğu, çantayı ve içinde hediye tellerle Carlos Andrés Presto imzalı belgeler olan gitar kılıfını aldılar. Çocuk belgelerde Rubio olarak değil, Francisco Presto olarak kaydedilmişti.

Frankie, babasını kaybettiği gün soyadını kazandı.

Dakikalar sonra gemi limandan ayrıldı. El Maestro motorun sesini, dalgaların sesini, ayrılığın bütün seslerini duydu. Orada, suyun üstünde, rampada dikildi. Ta ki sesler kaybolana, gemi iyice uzaklaşana dek. Sonra koyu renk gözlüklerini çıkardı ve gözlerini elinin tersiyle ovuşturdu.

Alberto, “Neden ağlıyorsun, Maestro?” diye sordu.

Maestro’nun buna verecek cevabı yoktu. Ama kendisini gitarın iç kısmı gibi bomboş hissediyordu. Kolunu uzattı ve tumba sanatçısının omzunu buldu.

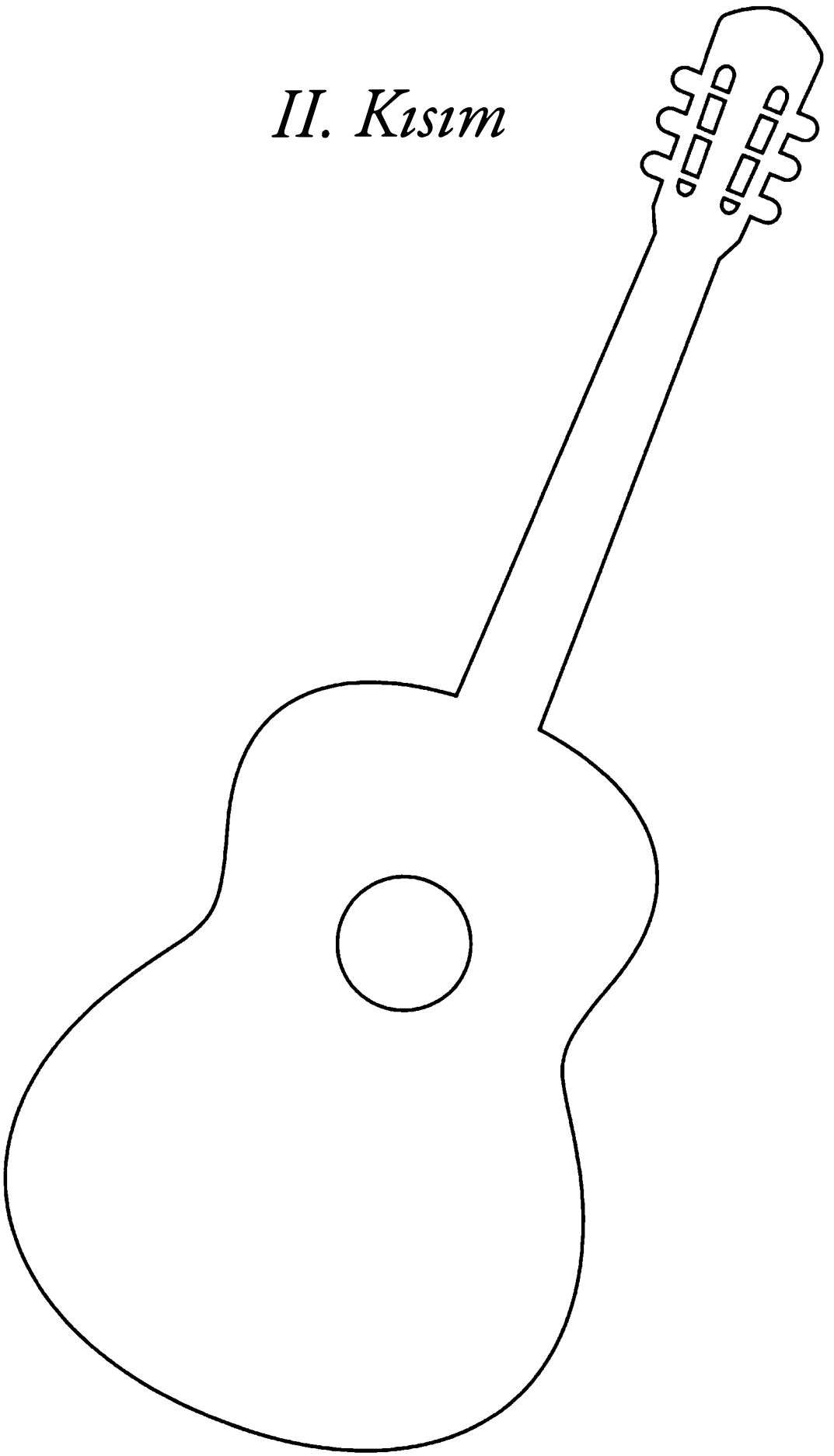
“Dostum... Yardımların için teşekkürler.”

Alberto’nun yüzündeki boş ifadeyi göremedi. Adamın gözlerinin küçüldüğünü ve çenesinin sımsıkı kapandığını görmedi. Sadece adamın elinin hızlıca ceketinin cebine uzandığını ve kadife para kesesini çaldığını hissetti.

Alberto, “Rica ederim,” dedi. “Hoşça kal.”

Kör adamı rampada, yedi sekiz metre yükseklikten suya itti. Maestro’nun gözyaşları denizle birleşti.

II. Kısım

Niles Stango

Müzik tarihçisi, yazar

Frankie Presto'da sahne korkusu vardı.

Bunu biliyor muydunuz? Doğru söylüyorum. Bunun, çocukluğunda burada, İspanya'da gerçekleştirdiği bir performansta seyircilerin onu yuhalamasından kaynaklandığını söylemişti. Bunu hiçbir zaman aşamadı. Her gösteriden önce diz çöküp derin derin nefes almak zorunda kalırdı. İyi müzisyenlerin birçoğu bundan muzdariptir. Streisand. Adele. David Bowie. Carly Simon. Terlerler, kusarlar.

Ama Frankie Presto'da sahneye çıkar çıkmaz gerginlik filan kalmıyordu. Şarkı söyleyip enstrüman çalabiliyordu. Dans edebiliyordu. Gerçekten edebiliyordu. Onu en iyi beş *rock and roll* sanatçısı listeme koydum. Bu beşliyi bilmek ister misiniz? James Brown. Elvis. Chuck Berry. Frankie Presto. Little Richard. İşte listem böyle. Ben bir sürü liste tutarım.

Onu ilk görüşüm mü? The Buffalo Municipal Oditoryumu. *LIFE* dergisi için yazmaya yeni başlamış, üniver-

siteden yeni mezun olmuştum. Bana “Twist” hakkında, evet, aynen, Chubby Checker dansı hakkında bir hikâye yazmamı söylemişlerdi. Ben de Chubby’yle röportaj yapmak için Buffalo’ya gittim. Chubby içlerinde Frankie Presto’nun da olduğu bir grup sanatçıyla sahnede idi. Ama size şunu söyleyeyim; Frankie Presto konseri aldı götürdü. Dört şarkı söyledi, sadece bir tanesinde gitar çaldı ama yine de sahnedeki en iyi müzisyendi. “My Girl Josephine”in hızlı bir versiyonunda solo çaldı. İnanılmazdı. Tellerle oynuyor, ritmi vurguluyordu. Sanırım araya birkaç caz melodisi de karıştırdı. Bütün bunları dans ederken, bir o yana bir bu yana giderken, gitarı bir indirip bir kaldırırken, sanki bir kılıçmış gibi sallarken yapıyordu. Gruptakilerin birbirilerine bakıp kafalarını salladığını görmüştüm. İşte birinin gerçekten iyi olduğunu buradan anlarsınız. *Grubu* bile gördüklerine inanamaz.

O gece sahne arkasında ona sorular sordum. “Bunca zaman nasıl oldu da gitar çalmadın? Harika çalışıyorsun.” Güldü ve, “O gitara çok dikkat etmem lazım, nasıl kuvvetli bilsen,” dedi.

Bu sözcükleri hatırlıyorum. “Nasıl kuvvetli bilsen.” Bunlar Mississippi’de filan büyüyünce söylenen sözcüklerdir, değil mi, İspanya’da değil? Ama sonradan öğrendiğimiz kadarıyla, ki bunları ikinci kitabım olan *Rock’ın Özgeçmişi*’nde yazmıştım, Frankie Presto her yerde büyümüş: İngiltere, Detroit, Nashville, Louisiana, Kaliforniya. Onun bu ülkede geçirdiği zamanların gerçek hikâyesini hiçbir zaman öğrenemedim. “İspanya hakkında pek bir şey hatırlamıyorum,” derdi. Her zaman yalan söylediğini düşünürdüm. Kim böyle *bir şeyi* hatırlamaz ki?

En önemli hit parçalarını sormuştunuz. Bunun da bir listesini yaptım. İşte ilk üçüm:

Bir numara tabii ki “I Want To Love You”. Tam iki milyon sattı. Bu o zamanlar inanılmaz bir rakamdı. O zamanlar hiç kimse şarkılara çıplak bir bateri sesiyle başlamıyordu. Ama Presto başladı. Gümbürtülü bir ritim. *Ba-bam-bam*. Sonra tiz bir gitar girişi. Ardından şarkıya giriyordu, *Abhh-abhh want to love you...* Kalabalık çıldırıyordu. Aynen öyle. Bunu 1960 senesi *rock and roll* şarkıları listemde bir numaraya koydum.

Benim iki numaram, Abby Cruz’la yazdığı “No, No, Honey,” dir. Bu, bir adamın yaptıklarına rağmen gitmemesi için bir kadına yalvardığı komik bir şarkıdır. En sonunda kim olduğu belli olmayan bir kadın sesi vardır, “Yes, Yes, Honey,” diyerek adamı geri alır. İnsanlar bugüne dek o kadının kim olduğunu tahmin etmeye çalıştılar. Ben Darlene Love olduğunu düşünmüştüm. Ses onun sesine benziyordu ama kendisi bunu inkâr etti. Herneyse, “No, No Honey” benim iki numaramdır. Bu da çok satmıştı.

Sonuncu, yani üç numaram da “Our Secret.” Bu şarkı sadedir. Etkileyicidir. Onca insanın içinde yapımcısı Burt Barbarach’tır. Presto’nun sesine bir yankı kattığı için kulağa gerçekten hayalet söylüyormuş gibi gelir. Bu şarkı diğerleri kadar çok satmamıştı ama yine de bence Frankie’nin en iyi baladıydı. Bir keresinde “Our Secret” şarkısına kimin ilham olduğunu sormuştum. Bana, “Sen onu tanımazsın,” demişti.

Arkadaş mı? Arkadaştık diyemem. Yıllar boyu bana iyi davrandı ama açık konuşalım. Bir muhabirin işi insanların gizlisini saklısını araştırmaktır. Frankie Presto’nun da gizlisi çoktu. Bu yüzden benim geldiğimi görünce sevinmezdi. Özellikle de ben *Rolling Stone* için çalışmaya başladıktan

sonra. Bana bir keresinde, “Niles, benim çaldıklarımı sen yazamazsın, senin yazdıklarını da ben çalamam,” demişti.

Ailesi, Amerika’ya nasıl geldiği, hangi okullara gittiği, tabii okula gittiye, hakkında hiçbir bilgi bulamadım. Sanki *rock and roll* dünyasına gökten zembille inen bir hayaletti. Onunla son kez kırk yıl önce, 1960’ın sonlarında röportaj yapmıştım. Uzun süre ortadan kaybolmadan önce. O zamanlar hepimizin yaptığı gibi o da uyuşturucuya bulaşmıştı. New York’ta bir kulüpteydik, çok tuhaf bir şey söylemişti. “Niles, üç telim kaldı.” Yaşını kastettiğini düşünmüştüm...

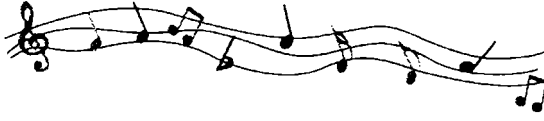
Ben mi? Yetmiş iki yaşındayım. Çoğunlukla emekliyim diyebilirim. Şu anda Paris’te yaşıyorum ve yeni bir kitap üzerinde çalışıyorum. Presto’nun öldüğünü, hem de kala-balığın üstünde uçarmış gibi yükselip sirk gösterisi yapar gibi aşağı düşerek öldüğünü duyunca Barselona’ya uçtum ve buraya geldim. Sanırım eski muhabir dürtülerim harekete geçti. *Newsweek* veya *Time* için bir şeyler yazabileceğimi düşündüm. “Gizemli bir popstarın yaşamı ve ölümü” gibi bir şey. Ama konuştuğum çoğu yer Presto’nun kariyerini değil de öldürülüp öldürülmediğini merak ediyor. Sizin ekibiniz de bu yüzden geldi, değil mi? Ölüm çok satar. Müzik, pek değil.

Ama size şunu söyleyeyim. Buradan bir hikâye çıkar. Tuhaf bir hikâye. Biraz araştırma yaptım. Birkaç kişi bana Presto’yu öldüğü sabah Francisco Tárrega heykelinin yanında gördüklerini söyledi. Yanında gitarı ve birisi varmış.

Keşke onun gitar çalışını bir kez daha duyabilseydim. Yıllardır plak çıkarmadı. Tabii “piyasaya sürmediği” efsanevi albümü *Frankie Presto’nun Sihirli Telleri*’ne inanmıyorsanız. O olup olmadığını kim bilir? Çok söylenti var. Bir keresinde bir yazar Frankie’ye şu ana kadarki en cesur performansını

sormuştu. Bir geminin kışında tek başına gerçekleştirdiği performans olduğunu söylemişti. Ben de, “Tabii canım,” demiştim. Geminin kışında mı? Neydi ki bu adam, korsan filan mı? *The Sound of Music* (Neşeli Günler) filmindeki şarkı gibi. Maria gibi bir problemi nasıl çözersin? Frankie Presto gibi bir hikâyeyi nasıl anlatırsın? Neye inanacağımızı kim bilir?

17

1969

Tezgâhın arkasındaki adam, “Size nasıl yardımcı olabilirim?” diye sordu.

Frankie, “Yumurta,” diye fısıldadı.

Adam bir parmağını kulağına koydu. “Seni duyamıyorum, dostum.”

Frankie tıraş olmamıştı. Havacı güneş gözlüklerinin arkasındaki bakışları donuktu. Eğildiğinde uzun siyah saçları kemikli elmacık kemiklerine döküldü. Yüzü neredeyse hiç görünmüyordu.

“Bana biraz... yumurta lazım.”

Sırıtan bir genç Frankie’nin omzuna vurarak aniden tezgâha atladı. Başında yeşil bir şapka vardı.

“Bira satıyor musun?”

Adam, genci duymazdan gelerek, “Yumurtalar orada,” dedi ve bir grup gencin arkasındaki buzdolabı raflarını gösterdi. Sakallı ve bandanalı erkekler, yanlarında basma elbiseli, kot şortlu kadınlar. Pek çoğunun ayakları çıplaktı. Dükkânın zemini çamurlu ayak izleriyle kaplıydı.

“Yumurtalar altmış sent.” Adam gözlüklerini kaldırdı. “Altmış sentin var mı, dostum?”

Birisi, “Kafam çok güzel!” diye çığlık attı. Diğerleri de onaylar gibi gürledi.

Yukarıda bir pervane dönüyordu. Frankie cebine uzandı ve topuklarının üstünde sallandı. Sırtında, yumuşak kılıfındaki gitarını hissedebiliyordu ama artık önündeki adamı göremiyordu. Kendini, dışarıdan sıkılan bir balonun içindeymiş gibi hissediyordu.

Frankie, elindeki para demetinden bir yirmilik çıkararak, “Al,” diye mırıldandı.

Genç, “Ben de bir tane alabilir miyim?” diye sordu.

Frankie bir yirmiliği daha yere bıraktı.

Genç, “Yirmi bira alacağım!” diye bağırdı.

Frankie bir karton yumurta buldu ve döndü. Adam, “Para üstünü istemiyor musun?” diye bağırdı. Ama Frankie sinekliği itip sıcak yaz havasına çıkmıştı bile.

Burası Amerika, New York’tu. 1969 Ağustos ayıydı. Woodstock diye bilinen üç günlük bir müzik festivali vardı. Yarım milyon insan iki yüz kırk hektarlık bir çiftlikte toplanmıştı. Otuz üç yaşına gelen Frankie uzun ve zayıftı. Mavi gözleri, geniş omuzları, iri elleri, yanaklarında ve çenesinde sakalları vardı. O anda hayatı, müzikal açıdan *lontano* yani uzaktı. Böyle değişken zamanlarda benim ortaya çıkmam

imkânsızdır. Bunun sebebi Frankie'nin festivalde sahne arkasında içtiği veya yuttuğu bir şeydi. Size ne olduğunu söyleyemem. Frankie'nin bildiğinden de şüpheliyim.

Bir ara, size hikâyemizi neden bu kadar ilerlettiğimizi ve Frankie'nin Woodstock'taki yolculuğunun hayatında, müziğinde ve gençliğini onu aramakla geçirdiği ağaçtaki o küçük kızla, Aurora York'la olan aşk ilişkisinde neden bir dönüm noktası olduğunu açıklayacağım.

Ama önce sizlere, şu anda Frankie'nin ruh hali gibi dengesiz bir ruh halinde olmakla ilgili bir şey söylemek istiyorum. Bu hal sizi bana yakınlaştırmıyor. Sadece beni sersemletiyor.

Yüzyıllardır müzisyenler beni bir iğnenin ucunda veya şişenin dibinde aradılar. Bu bir yanılsama. Çoğunlukla da kötü bitiyor.

Rus öğrencim sevgili Modest Mussorgsky'yi ele alalım. 1881 yılında St. Petersburg'daki bir tavernada yüzüstü yatıp kaldı. Bu adam bir zamanlar inanılmaz eserler bestelemişti. *Pictures at An Exhibition* ve *Night on Bald Mountain* (daha sonra *Fantasia* adlı bir animasyon filmiyle ünlü olmuştu) gibi. Tavernanın zemininde alkolün onu sanatçı yaptığına inanırken hiçbir şey bestelemeydi. Kırk iki yaşında öldü.

Yeteneğini geri almak için oradaydım.

Daha kırk dört yaşındaki sevgili Billie Holiday'imin ölüm döşeginde, hastanede yanındaydım. Karaciğeri alkol yüzünden zarar görmüştü. Olağanüstü caz saksafoncum Charlie Parker'ın otel odasında vardım. Otuzlu yaşlarının ortasında ölmüştü, ancak vücudu uyuşturucu nedeniyle o kadar harap olmuştu ki adli tabipler altmış yaşında olduğunu düşünmüştü.

Grup lideri Tom Dorsey uykusunda boğularak ölmüştü. Elli bir yaşındaydı, o kadar çok ilaç almıştı ki uyanamamıştı.

Johhny Allen Hendrix (siz ona Jimi derdiniz) bir avuç uyku hapı almış ve ölmüştü. Yirmi yedi yaşındaydı.

Bir maddede sizi daha saf bir sanatın beklediği fikri yeni değil. Ama naif. Ben ilk üzümler fermente olmadan önce vardım. İlk viski damıtılmadan önce. Aynı şekilde afyon, pelin otu, kenevir veya eroin, kokain, ekstazi ya da diğerleri bulunmadan önce. Bunlar sizin ruh halinizi değiştirebilir ama gerçeği değiştiremez: Ben Müziğim. Ben sizin içinizdeyim. Neden bir tozun ya da dumanın arkasına saklanayım?

Beni bu kadar önemsiz mi görüyorsunuz?

Ama biz Frankie'nin çamurlu bir çiftlikte elinde gitarı ve bir koli yumurtayla gerçekleştirdiği sersemlemiş yürüyüşe dönelim. Uzaktaki sahnede Santana adlı bir grup konser veriyordu. Vokalistin sesi gökyüzüne kadar uzanıyor gibiydi:

You've got to change your evil ways... baby¹

Frankie kaybolmuştu. Güneş doğmadan önce bünyesine aldığı kimyasallar onu müzisyenlerin alanından çok uzaktaki bir alana götürmüştü.

Tek hatırladığı şunlardı:

Aurora York'la birlikteydi. Hatta onun kocasıydı. Aurora bir battaniyenin üstünde uzanıyordu. İlk çocuklarına hamileydi. Onu uyandırmak istemiyordu ama uyandırmıştı.

“Francisco?”

“Aurora,” diye fısıldadı.

“Şafak anlamına geliyor.”

“Biliyorum.”

“Ben acıktım, Francisco. Eğer beni seviyorsan bana kahvaltı hazırlarsın.”

¹ Ç.N. İng. Kötü huylarını değiştirmen gerek, bebeğim.

Gözlerini kırıştırarak gülümsedi. Frankie ona burada beklemesini, ona yumurta alıp pişireceğini söyledi. Ama ondan sonra işler tuhaflaştı. Marketin dışında dururken bunun ne kadar süre önce gerçekleştiğinden emin olamadı.

“Yoksa *peri* miydi?”

“Sanmıyorum.”

“Gözleri *garip* miydi?”

“Evet.”

“*Kibar ve yardımsever* miydi?”

“Evet.”

“O zaman *peridir*.”

Sık sık aklına düşen El Maestro’nun sesini uzaklaştırmak için kafasını salladı. Aurora’yı bıraktığı sahneyi seçmeye çalıştı ama sadece bir yığın dinleyici görebiliyordu. Bazıları hareket ederken arkalarında kayan bir yıldız gibi iz bırakıyordu. Uyku tulumlarının ve battaniyelerin üzerine bastı.

Hoparlörlerden bir erkek sesi duyuldu.

“YENİ BİR DUYURU YAPMAMIZ GEREKİYOR, ARKADAŞLAR... PEKÂLÂ, ÇOK GÜZEL... NEW YORK STATE THRUWAY YOLU KAPANMIŞ! THRUWAY YOLUNU KAPATTIK!”

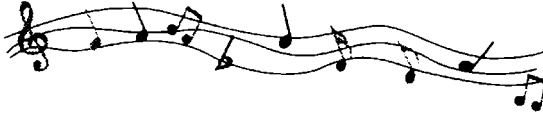
Alkış ve tezahürat sesleri duyuldu. Frankie kafasını çevirdi. Her şey çok gürültülüydü. Kutlama için ellerini çırpın insanların arasında elindeki yumurta kartonuna baktı. Ta ki kulakları müziği seçene kadar.

Lord knows you got to change...¹

Beni bir pusula gibi kullanmaya ve hangi grupta, ne zaman çalması gerektiğini hatırlamaya çalışarak sese doğru ilerledi.

¹ Ç.N. İng. Tanrı biliyor, değişmen lazım.

18

1946

“Bir şeyler çal. *Joue*.”¹

Frankie kafasını kaldırıp baktı. On yaşındaydı. Üstü başı yırtık pırtıktı. İngiltere’ye iki saat uzaklıktaki Southampton Limanı’nda, açık gitar kılıfının yanında oturuyordu. İnce bıyıklı, Fransızca konuşan bir adam gelmişti.

Adam, bileğini sallayarak tekrar, “*Joue*,” dedi. “*Pompe*.”²

“Pardon, anlamadım efendim?”

“*Pompe*. Gütarın. Büyle.”

Adam göğsünde pompalama hareketi yaptı. Hava çoktan kararmıştı. Frankie gitar kılıfındaki iki bozuk paraya baktı. Bunlarla bir patates bile alamazdı, sabahtan beri sadece patates

¹ Ç. N. Fr. Çal.

² Ç. N. Fr. Pompa, bir gitar çalma tekniği.

yemişti. Gemiler bu gecelik içeri çekilmişlerdi. Bu yabancı tek seçeneği idi.

“Lütfen, efendim. Çok açım. Bir şiline bir şarkı çalarım.”

Adam sigarasını ısırdı ve cebinden bozuk para çıkardı.

Parayı atarak, *Joue*, dedi. “Mutlu bir şeyler, *oui?*”¹

Mutlu bir şeyler. Bunun düşüncesi bile Frankie’ye yabancı geliyordu. O gemiyle İspanya’dan ayrılalı bir yıldan fazla zaman geçmişti. Güvertenin altında geçen üç günden sonra gece yarısı uyandırılmış ve kirli kırmızı bir battaniyenin altında kıvrılıp yatması söylenmişti.

Denizcilerden birisi, “Bu seni korumak için,” dedi.

“Öğretmenim nerede?”

“Geliyor.”

“Gitarım?..”

“Eşyalarını getiriyoruz. Eğlenceli bir oyun, değil mi?”

“El Maestro’yu istiyorum ben!”

“Sesini alçalt! Oyun böyle. Sen saklanıyorsun, sonra o seni buluyor.”

“Ama...”

“Sessiz ol! Konuşursan gelmez!”

Dünya kararırken Frankie soluk aldı. Bir battaniyeye sarılı halde iki adam tarafından gemiden indirildi. Suyun şırıltısını, tahtaların gıcırtısını, yelkenlerin birbirine çarpışını, kendi hızlanan soluklarını duyabiliyordu. Sert bir zemine bırakıldı. Gitar kılıfı battaniyenin altına doğru itildi. Gitara tutunmak onu güvende tutacakmış gibi tek koluyla kılıfı yakaladı.

Bir denizci, “Öğretmenin yakında gelecek,” diye fısıldadı. “Onun sesini duyana kadar battaniyenin içinde kal.”

1 Ç. N. Fr. Evet, tamam.

Tabii ki öğretmeni hiçbir zaman gelmedi. Başka kimse de gelmedi. Denizciler onu bu İngiliz limanında bıraktılar. Geçen aylarda, Francisco Presto karnını doyurabilmek için müziğiyle yalvaran yetenekli öncülerinin izinden gitti. Bu durum ne kadar eskiye uzanıyor? İtalyan barok gitar virtü-özüm Francesco Corbetta on yedinci yüzyılda Floransa sokaklarında çalmak zorunda kaldı. Üç yüz yıl sonra Irving Berlin, Manhattan'ın doğusunda sokaklarda şarkı söylüyordu. Benim çocuklarıma bu şekilde davrandığınız için utanmalısınız. Artıklar için yalvaran köpeklerden daha iyi durumda değiller.

Frankie yanından ayırmadığı gitarıyla bu limanlardan öteye pek gitmezdi. Nottan, Amerika'daki halasını bulması gerektiğini biliyordu. Ancak kaçakçılar bütün parasını almıştı. Bu yüzden bunu yapması imkânsızdı. Her gece Maestro'nun yanında tumba sanatçısı Alberto'yla birlikte bir gemiden indiğini görüyordu rüyasında. Frankie ona koşuyordu ve elinden tutuyordu. Kör adam, "Gitar çalışıyor musun, Francisco?" diye soruyor ve her şey tekrar yoluna giriyordu. Çocuk bu pis kokan limanda, yolculara gitar çalarak, hatta bazen istediklerinde dans ederek beklemeye devam etti. Müzisyenden sanatçıya dönüştü. Bazı günler karnını doyurabildi, bazı günler doyuramadı.

Gitarını incecik kemikli dizine dayadı. Tırnakları, kısa kalmaları için sürekli yediğinden yamuk yumuktu. *Mutlu bir şeyler*. "Billets Doux" adlı hareketli bir parça seçti. Eserin sahibi Belçika doğumlu Django Reinhardt, Avrupa'da en iyi caz gitaristi olarak kabul edilen ünlü bir çingeneydi. (El Maestro bir keresinde ondan, *Bu dünyadan değil*, diye bahsetmişti.)

Şarkı bir çocuğun sekişi gibi canlı ve hareketliydi. Frankie'nin tüm dikkatini şarkıya vermesi gerekiyordu. Bu yüzden gitarını çalarken Fransız adamın yüzündeki afallamış ifadeyi veya sigarasını ağzından düşürdüğünü fark etmedi.

“Bu şarkının adı ne?” diye sordu adam.

“Billets Doux.”

“Kim yazmış?”

“Django Reinhardt.”

“O kim?”

“Mükemmel bir gitarist.”

“Ne demek? ‘Billets Doux’?”

“Bilmiyorum. Ben sadece adını biliyorum.”

“Güzel çalışıyorsun.”

“Teşekkürler, efendim.”

“Annen nerede?”

“Öldü, efendim.”

“Baban nerede?”

“Bilmiyorum, efendim.”

Adam bir sigara daha yaktı ve suya baktı.

“Ben bir yere gidiyorum. Çok uzağa.”

“Şanslısınız, efendim.”

“Gitmek istemiyorum.”

“Neden, efendim?”

“Bebeğim var. Senin gibi bir oğlum.”

“Ne güzel, efendim.”

“Bebeğim öldü. İki ay önce. Yolculuğa çıkmak istemiyorum.” Elini hafifçe korkuluğa vurdu. “Hiçbir şey yapmak istemiyorum.”

Frankie ne söyleyeceğini bilemedi. Su, ahşap sütunlara vuruyordu.

Adam aniden, “*Parles-tu français?*”¹ diye sordu.

“Hayır, efendim. Sadece İngilizce.”

“Sen İngiliz değilsin.”

“İngilizim, efendim.”

“*Hablas Español?*”²

Frankie cevap vermedi.

Adam yine de, “*Bueno,*”³ dedi. O andan itibaren bozuk bir İspanyolcayla konuşmaya başladı. “Aslen nerelisin?”

Frankie omuz silkti.

“İspanya, değil mi? Neresinden?”

“Ben artık oralı değilim.”

Adam ayağını hafifçe Frankie’nin gitar kılıfına vurdu.

“Beni dinle. Benim gitmem gereken yerde İngilizce konuşacak birine ihtiyacım var. Benim İngilizcem kötü.”

“Eee?”

“Senin İngilizcen iyi. Sen gel? Tercüme yap? Belki o zaman giderim.”

“Hayır, teşekkürler.”

“Sana ödeme yaparım.”

“Hayır, teşekkürler.”

“Yatacak yer veririm.”

“Hayır, teşekkürler.”

“Yiyecek veririm.”

“Neden gidiyorsunuz?”

“Müzik yapmaya.”

“Siz müzisyen misiniz?”

“*Oui.* Belki senin kadar iyi değilimdir ama.”

Adam sağ elini uzattı ve Frankie’nin gitarını işaret etti.

1 Ç. N. Fr. Fransızca konuşabiliyor musun?

2 Ç. N. İsp. İspanyolca konuşabiliyor musun?

3 Ç. N. İsp. Güzel.

“Bir deneyeyim.”

“Telleri koparma ama.”

Adam gitarın askısını ayarladı. Sol elini gitarın boynuna yerleştirdi. Frankie işte o zaman adamın parmaklarının kötü bir şekilde zarar görmüş olduğunu fark etti. İkisi sakattı. Sadece birinci ve ikinci parmağı perdeye yerleşti.

“Bu güzel gitar.”

“Biliyorum.”

“Bu telleri nerden buldun?”

“Öğretmenimden.”

“Neyden yapılmışlar?”

“Bilmiyorum.”

Kadifeye dokunur gibi mırıldandı. “*Magnifique.*”¹

“Gerçekten çalabiliyor musunuz?” İki parmağını görünce Frankie şüphe duymuştu.

Adam, “‘Billets Doux’u deneyeyim,” dedi.

Çenesini çevirdi, derin bir soluk verdi ve aynı şarkıyı çalmaya başladı. Ama o kadar hızlı çalıyordu ki Frankie’nin nefesi kesildi. Adamın iki parmağı perdelerde geziniyordu. Bir notaya basıyor, sonra diğerlerine geçiyordu. Ezgi, huniden akıp giden yağ gibi kayıp gidiyordu. O iki parmak, beş parmağın yapabileceğinden daha çok müzik ürettiyordu. Akorları, açıklamaya çalıştığı “pompa” tekniğini kullanarak çalarak bitirdi. Bu teknik, gitarın bir tren motoru gibi ses çıkarmasını sağlayan aksak ritimli bir teknikti.

Fransız adam, gitarı sahibine geri vererek, “‘Billets Doux,’” dedi. “Aşk mektupları, demektir.”

“Siz nereden biliyorsunuz?”

“Ben yazdım da ondan.”

1 Ç. N. Fr. Mükemmel.

Adam ilk kez gülümsedi, bıyığı havaya kalkmıştı.

“Ben Django.”

“Siz mi?”

“*Oui*. Öyle dedim ya.”

Frankie gitarı aldı. Tüyleri diken diken olmuştu.

“Ellerinize ne oldu?”

“Yangın.”

“Yandılar mı?”

“Küçükken.”

“İki parmakla mı çalışıyorsunuz?”

“Bununla çalışıyorum.”

Kalbinin yanına, göğsüne dokundu.

Frankie buna inanamıyordu. Çamaşırhanenin üstündeki dairede El Maestro'nun yanına oturarak bu adamın plaklarını o kadar çok dinlemişti ki. Her ikisi de geniş, güçlü elleri, inanılmaz dokunuşu olan bir adam hayal etmişlerdi. Çocuk hayatında ilk defa bir adamın vücuduyla yaptığı müzik arasındaki bağlantısızlığı fark etti.

Django, Frankie'ye “Sen çingene misin?” diye sordu.

“Hayır.”

“Ben çingeneyim. Benimle gel, sana çingeneler gibi çalmayı öğreteyim.”

Frankie alt dudağını ısırıldı. Karnı çok açtı. Ayrıca karşısında Django Reinhardt duruyordu!

“Ne zaman?”

“Sabah gidiyoruz.”

“*Yarın* sabah mı?”

“Evet.”

“Neden bu kadar çabuk?”

“Grupla birlikte çalışıyorum. Bekliyorlar.”

“Ne grubu?”

“Duke Ellington.”

“*Duke Ellington mı?*”

“*Oui.*”

“Nereye?”

“Amerika’ya.”

Frankie titredi. Amerika mı? Halasının olduğu Amerika?

Django avucunu uzattı.

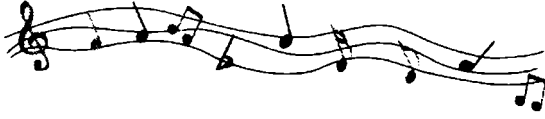
“Sen gidersen ben de giderim?”

Frankie, “Tamam,” dedi.

El sıkıştılar. Frankie gitarına baktı.

Altaki tel maviye dönmüştü.

19

1969

“Vuhu, vuhu! VUHUUUU!”

Güneş Woodstock üstünde batarken Frankie çığlık atan, dans eden ve davul çalan büyük bir grup dinleyicinin yanından geçti.

“Vuhu, vuhu! VUHUUUU!”

Bazılarının üstünde panço vardı. Bazıları tişört giymemişti. Kardeş olabilecek iki sarışın adam boyunlarına pelerin, gibi yeşil havlular sarmışlardı. Şarkı söylerken bir yandan da bir şişeyi aralarında gezdiriyorlardı. Kardeşlerden biri şişeyi Frankie’ye uzattı ve içmesini söyledi.

“Vuhu, dostum!”

Frankie bir yudum aldı.

“Vuhu,” dedi.

“Bize katıl! Çal hadi!”

Adam Frankie’nin gitarını gösterdi.

“Hadi, dostum. Haydi çal!”

Kalabalık, “Haydi çal! Haydi çal!” diye tezahürat etmeye başladı. Davul sesleri devam ediyordu.

“Hey, ben seni tanıyorum! Sen Frankie Presto’sun!”

“Vayy!”

“Gerçekten mi?”

“Kim?”

“Frankie Presto, dostum! Hani “Shake, Shake”¹ şarkısı! Hatırladın mı?”

Frankie bilincinin puslu olduğu bu anlarda bile kaçma refleksinin devreye girdiğini hissetti.

Sen Frankie Presto’sun! Birisi bunu söylediğinde hemen uzaklaşması gerekiyordu.

“Salla, salla, Frankie! Salla, salla, Frankie!” Şişeyi alıp vermeye ve davul çalmaya devam ettiler. Şimdi hepsi bağırıyor ve ona tezahürat ediyordu. “Salla, salla, Frankie!” Döndü ve sendeledi. “Yuuh!”, “Hayır!”, “Ovvvv!”, “Çıldırıldı galiba,” dediklerini duydu. Kalp atışlarının hızlandığını hissetti. Onlardan güvenli bir şekilde uzaklaştıktan sonra sarı otobüslerin içinde çamurlu bir alana düştü. Otobüslerin hepsi renkli mesajlarla boyanmıştı. Derin derin nefes alıp verdi. Kulaklarının müziği bulmasına izin verdi. Duyabildiği ama göremediği bir grup daha. Canned Heat, “Going Up The Country” adlı şarkıyı söylüyordu. Flüt mü o, diye düşündü Frankie. Evet flüttü.

Bir kadın sesi, “Hey,” dedi. “Sakin ol.”

¹ Ç. N. İng. Salla, salla.

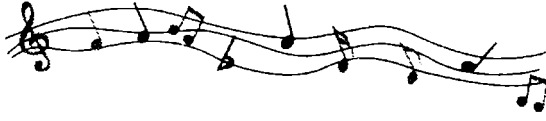
Mor bir karavanın içinde çekici, koyu renk saçlı bir kadının oturduğunu gördü. Kolsuz turuncu bir üst ve kot şort giymişti. Teni bronzdu ve ayak parmaklarını farklı renk ojelere boyamıştı. Kadın Frankie'ye Aurora'yı hatırlatmıştı. Onu en son nerede görmüştü? Yumurta. Ona yumurta götürmesi lazımdı. *Eğer beni seviyorsan, bana kahvaltı hazırlarsın.*

Kadın, "Adın ne?" diye sordu.

"Frankie."

"Gel buraya, Frankie..." dedi.

20

1946

Django, “Gel buraya, Francisco!” diye bağırdı. “Geldiler!”

Frankie, New York’taki Grand Central tren istasyonunda, bir kapının önünde, kırmızı bir fular ve mavi spor ceketıyla dikilen Fransız adama doğru koştu. Terminalin üst pencerelerinden içeri süzülen güneş ışınları arasında zıplayıp duruyordu.

Daha önce hiç bu kadar yüksek duvarlar görmemişti. Frankie’nin dünyası dokuz yaşına kadar Villareal sokaklarıyla sınırlıydı. Southampton Limanı’nda genişlemişti bu dünya. Amerika’da adeta patlama göstermişti. Gördüğü her şey, daha önce gördüklerinden büyük ve genişti. Arabalar. Binalar. İnsanların taşıdığı çantalar. Taktıkları şapkalar.

“Bak, Francisco. Bu o, değil mi?”

Yolcuların el sallayışlarının arasında Frankie iki yabancıya kendilerine doğru geldiğini gördü. Birisi ince bıyıklı bir adamdı, saçları geriye doğru yatırılmıştı. Frankie bu yüzü albüm kapağında görmüştü. Kâğıdın yaşama dönmesi gibi bir şeydi bu.

Duke Ellington, elini uzatarak, “Mösyö Django sizsiniz sanırım?” diye sordu.

“Mösyö Duke, bu ne büyük bir zevk.”

Frankie'nin dili tutulmuştu. El Maestro'nun ona tekrar tekrar Duke Ellington'ın plağını çaldırdığı geceyi hatırladı. En sonunda gramofonun onlarda kalabileceğini söylemişti.

Django, Frankie'nin omzuna dokundu ve *chavo* diye mırıldandı (bu, onun dilinde “çocuk” demekti). Sonra İspanyolca Fransızca karışımı bir şeyler söyledi. Frankie sözcükleri İngilizce olarak aktardı.

Frankie, “Bay Django, sizinle tanıştığı ve orkestranızla çalışacağı için çok heyecanlı olduğunu ve bundan onur duyduğunu söylüyor,” dedi. “Ayrıca Dizzy Gillespie'in de çalışını bir yerde dinlemek istiyor.”

Duke Ellington gülümseyerek, “Peki ya sen küçük bey?” diye sordu.

“Efendim?”

“Oğlu musun?”

“Hayır. Ben...” Frankie ne olduğunu bilmiyordu. “Ben onun tercümanıyım.”

“Çok güzel, tercüman. Ona bir saat içinde Cleveland'a doğru yola çıkacağımızı söyle.”

Frankie, “Cleveland'ın ne demek olduğunu bilmesede aynı şekilde söyleyerek adamın dediğini yaptı. Duke

Ellington'ın yanındaki adam, "Ben Bay Reinhardt'ın gitarını taşıyabilirim," dedi.

Frankie, "O benim gitarım," dedi.

"Bay Reinhardt'ın gitarı nerede?"

"O gitar getirmedi."

"Gitar getirmedi mi?"

Frankie söylenenleri çevirdi. Django utanmış, hatta kızmış gibiydi. Birkaç sözcük sıraladı.

"Burada birilerinin ona bir gitar vereceğini düşünmüş."

Cleveland'a giden trende, Frankie yerinde duramayacak kadar heyecanlıydı. Üstünde Django'nun tren istasyonundan aldığı yeni bir mont vardı. Ve müzisyenlerle seyahat ediyordu! Platformdaki bavullarına hayranlıkla bakmıştı. Trampetler, bateriler, bir tane kontrbas. Bazıları kılıflarını açtılar ve Frankie için birkaç şey çaldılar.

Frankie, bir grup adama "Siz ne çalışıyorsunuz?" diye sordu.

"Saksofon," diye cevap verdiler.

"Hepiniz aynı enstrümanı mı çalışıyorsunuz?"

"Tenör."

"Alto."

"Bariton."

Frankie afallamıştı. Müzisyenler Frankie'nin farklı üfle-melileri tutmasına izin bile vermişlerdi, altın renkliler, gümüş renkliler, ileri geri kayan bir valfi olan uzun bir trombon. Bir hazine sandığını açmış gibi hissetmişti. Hepsinden iyisi, tur programını alabilmiş ve programda *Detroit* sözcüğünü okuyabilmişti. Bu o şehirdi! Gitar kılıfında sakladığı kumaş parçasında yazan şehir! Halasını bulacaktı, o da İspanya'ya, babasına ve El Maestro'ya dönmesine yardım edecekti.

Her şey yoluna girecekti.

Frankie, Villareal'den beri hissetmediği hevesli bir duyguyu yaşama izni verdi kendine. Bu, onu ertesi gün için meraklandıran bir heyecandı. Yataklı vagonda alt ranzayı Frankie'ye verdiler ama tıknaz bir trompetçinin yanında dururken, “Yukarıda ben yatabilir miyim?” diye soruverdi.

Adam, “Tabii ki,” dedi. “Tırmanmaya hiç ihtiyacım yok.”

Frankie yukarı çıktı ve yatağın üstünde zıpladı. Ellerini başının altına koydu. Tren öne atıldı ve gümbürdemeye başladı. Müzisyenlerin kahkahalarını duydu. Birisi bir şarkı mırıldanıyordu. İspanya'daki erkeklere göre daha çocuksu olan bu adamlara eşlik etmek hoşuna gitmişti. İsimleri bile çocuksuydu. “Cat”, “Taft”, “Shorty” gibi. Frankie yatağında yatarken gülümsedi.

Daha hiç çalmadan bir gruba daha katılmıştı.

O gece Django, Frankie'nin odasını görmeye geldi. Müzisyenler yatmak için üstlerini değiştiriyorlardı. Django hepsinin renkli çiçekli iç çamaşırları giydiklerini fark etti.

Gülerek, “*Que están usando?*” dedi.

Frankie, “Ne giydiğinizi bilmek istiyor,” dedi.

Adamlar şaşırdılar.

“Daha önce hiç güzel içlik görmemiş mi?”

Django, “Siz delisiniz,” dedi.

“Deli olduğunuzu söylüyor.”

“Duyduk.”

“Minicik bir tercümanla gezen biz değiliz.”

“Git de Duke'a söyle.”

Frankie, Django'nun peşinden Bay Ellington'la birlikte kaldıkları kompartımana gitti. İçeri girdiklerinde onun da üstünü değiştirmekte olduğunu gördüler. Django, onun iç

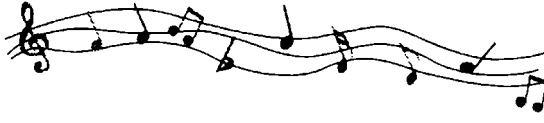
amaşırlarının daha şatafatlı, kalpli iekli olduğunu görünce Şoke oldu.

Duke, “Bir sorun mu var?” diye sordu.

Django, “*Non, non,*”¹ dedi.

Frankie’ye doğru eğildi ve İspanyolca fısıldadı. “*Chavo,* burası tuhaf bir ülke.”

¹ . N. Fr. Hayır, hayır.

1969

Karavandaki kadın, “O yumurtaları pişirecek misin?” diye sordu. Gözlerinde mavi far vardı. Dudaklarına ruj sürmüştü, boynuna üç tane kolye takmıştı.

“Pişirmek mi?” Frankie kartona baktı. “Evet.”

“Nerede?”

Müziğin olduğu tarafı, daha doğrusu müziğin olduğunu düşündüğü tarafı gösterdi.

“Orada.”

“Nerelisin?”

“Ben mi?”

“Evet, yakışıklı.” Gülümsedi. “Sen.”

Normalde birisi bu soruyu sorduğunda Frankie, Kaliforniya, diye cevap veriyordu. Bu sefer, “İspanya,” dedi.

Kadın, “Çok uzaklardansın,” diye cıvıladı. “Müzik dinlemeye mi geldin?”

“Müzik yapmaya.”

“Sahne mi?”

“Evet.”

“Sahnedan çok uzaktasın.”

“Yumurtam var.”

“Demiştin ki...”

“Kahvaltı için.”

“Gerçekten İspanyol musun?”

“Sı.”

“Çok komiksin.”

Frankie dizlerinin titrediğini hissetti. Karavanın kapısına tutunarak dengesini sağladı.

“İçeri gelsene?”

“Nereye?”

“Yanıma.”

Frankie içeri girdi. Kendi kendine, sadece bir dakika kalacağım, dedi.

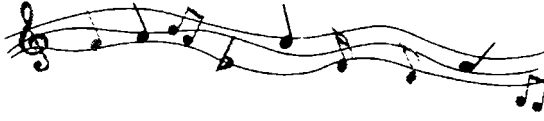
Kadın, “Buraya nasıl geldin?” diye sordu.

“Dükkândan buraya kadar yürüdüm.”

“Hayır.” Kadın güldü. “İspanyol olduğunu söyledin. *Buraya* nasıl geldin?” Kollarını açtı. “Amerika’ya.”

Frankie başını büyük işlemeli bir yastığa bıraktı. Kadının sigara sarışını izledi.

“Bir grupla,” dedi.

1946 .

Ellington grubu üç ay boyunca turnedeydi. Bu süre boyunca Frankie (trenin penceresinden) ilk kez inek gördü, ilk kez külahta dondurma yedi, ilk kez sinemaya gitti. Django'dan çingenelerin gitar tekniklerini ve birlikte yarattıkları İspanyolca-Fransızca karışımı dili öğrenmeye devam etti. Ayrıca Django'nun oğlunun adının Jimmy olduğunu, birkaç hafta yaşadıktan sonra öldüğünü, Django'nun cenazede Bach, Handel ve Mozart çaldırıldığını ve küçük bebeğin bir Fransız mezarlığına gömüldüğünü de öğrendi. Düzgün bir cenazeden bahsedildiğini ikinci kez duyuyordu (ilkini Aurora York'tan duymuştu). Detroit'e vardıklarında annesinin gömüldüğü yeri görmeyi düşündü.

Ayrıca Django'nun, Amerika'ya yapacağı tek seyahati iptal etmek üzere olduğunu da öğrendi. Ta ki Frankie onunla gitmeyi kabul edene kadar. Bir çocukla seyahat edecek olmak, oğlunun ölümünden sonra bu seyahati daha katlanılabilir kılmıştı. Ben bütün gelecekleri görebilirim. Yeteneklerimin seçeceği veya sırt çevireceği gelecekleri (bir klavyedeki çalınmış ve henüz çalınmamış bütün melodileri duyabildiğim gibi). Frankie orada olmasaydı Django'nun Amerika tecrübesini ve bu tecrübenin onun hayat ve sanatındaki etkilerini hiçbir zaman yaşamayacağını söyleyebilirim.

Tanıştıklarında Frankie'nin gitarının alt teli işte bu yüzden maviye dönüşmüştü.

Bu konuya geri döneceğiz. Ama önce açılış gecesine bakalım. Cleveland'a vardıklarında Django konser için yeni bir gitar almak zorunda kaldı. Bu da onu kızdırdı. Yeni enstrümanının akorunu yaparken Frankie'ye, "Bu çok gülünç," dedi. "Bana neden bir gitar vermiyorlar ki? Tam istediğim gibi bir Selmer mesela? Ben Django'yum. Bana altından bir gitar vermeleri lazım."

Frankie, "Benimkini çalabilirsin," dedi.

"Öyle mi?"

Yeni gitarı bıraktı ve Frankie'nin elindeki gitarı aldı. Birkaç nota çaldıktan sonra durdu.

"Harika. Akorunu yaptın mı?"

"Evet, efendim."

Django, Frankie'yi inceledi. "Bu gece senin gitarını çalacağım ve onlara kim olduğumu göstereceğim. Ama gitarı sana geri vereceğim. O zaman onu bir daha asla bırakmayacaksın. Satmayacaksın. Kaybetmeyeceksin. Birine verip geri gelme-

sini beklemeyeceksin. Müziğinden vazgeçme, *chavo*. Yoksa kendinden vazgeçersin.”

“Tamam, Bay Django.”

O gece, Cleveland Konser Salonu'ndaki sahnenin yan tarafında, Frankie sonsuza kadar onunla kalacak bir deneyim yaşadı. Bir orkestranın ilk notaları. Üflemeli çalgıların senkoplu bölümleri. Klarnet ve saksofonların şık kıvrımları. Trombon ve basların gücü. Hatta grubun görünüşü, hepsinin bir giyinmesi. Koyu renk smokinleri. Bunların hepsi onu etkilemişti. Tabii bir de kalabalık! Neredeyse iki bin insan! Bu gürültülü tezahürat Frankie'nin asla hayal edemeyeceği bir şeydi. Bu içine girmiş, resmen kanına işlemişti. Alkışın fiziğini anlayamamıştı ama o andan itibaren bunu bir gün kendisinin de yaşamak istediğini anlamıştı.

Django, konserin sonunda sahneye çıktı, yanında piyanoda Duke Ellington'la onlara yetişmeye çalışan bir başçıdan başka kimse yoktu. Neredeyse hiç prova yapmamışlardı. Bir keresinde birisi Reinhardt için, “O adam müzikten yapılmış,” demişti. Bu iltifatı kabul ediyorum. O benim ödüllерimden bir tanesi. O gece Frankie'nin çok yol tepmiş gitarıyla gerçekleştirdiği performans o kadar olağanüstüydü ki grup üyeleri bile, “Süpersin! Bravo!” diye bağırıyorlardı. Dört şarkı çaldı. Her biri, bir öncekinden daha büyük etki yarattı.

Ertesi sabah otelde Django Frankie'ye bir gazete bulmasını ve kendisiyle ilgili yazılan her şeyi okumasını söyledi. Frankie sayfaları çevirdi. Ta ki şu başlığı bulana kadar: FRANSIZ GİTARİST DUKE'UN KONSERİNİ ÇALDI.

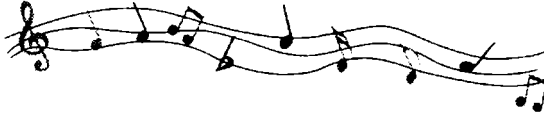
Django kahvesini yudumlarken, “Hımmm,” dedi. “Olması gerektiği gibi.”

Birlikte geçirdikleri zaman o kadar dolu dolu ve hızlı geçti ki yıllar sonra bu Frankie'ye bir anıdan ziyade rüyaymış gibi gelecekti. Bir gece Frankie, Chicago'da grubun yerleşmesini izlerken bas davullardan birinin üstünde RCA Victor plak şirketinin bir çizimini gördü. Bir gramofona bakan bir köpek.

Frankie'nin midesi kasıldı. Tüysüz köpeği ve El Maestro'nun dairesindeki gramofonu hatırladı. Hayatının geride bıraktığı bütün kısımlarını düşündü. Birden büyük bir üzüntü duydu. Seyahati heyecanlı geçiyordu ama neticede o hâlâ bir çocuktı ve bütün çocuklar eninde sonunda evlerine gitmek isterdi.

Turne Detroit'e vardığında, bunu gerçekleştirmek için işe koyuldu.

23

1969

Karavandaki kadın dilini dişlerinin üstünde gezdirdi.

“İnsanın aklını başından alan bir hikâye,” dedi. “Çocukken bunca yere seyahat mi ettin? Hem de Duke Ellington’la?”

“Evet.”

“Çok havalı.” Sardığı sigarasından bir fırt çekti. Sonra sigarayı Frankie’ye uzattı. Frankie’nin bacaklarına doğru eğildi.

“O gitarı görmek istiyorum.”

Kopçaları çözerek kılıfı açtı.

Frankie, “Dikkatli ol,” diye mırıldandı.

“Neden?”

“O gitar tuhaf şeyler yapıyor.”

“Ne gibi?”

“Sihir gibi. Öyle şeyler.”

Kadın sıırttı.

“Çok komiksin.”

“Değilim.”

“Bence öylesin.”

Frankie eline baktı. Kocaman görünüyordu. Duman gözle-
rini kırptırtmasına neden oldu. Kadın biraz daha yaklaştı.

“Şunlardan bir tane al.”

“Bu ne?”

“Lemmon.¹ Sever misin?”

Küçük yeşil bir hapi ağzına attı ve yuttu. Frankie’ye doğru
kıvrıldı.

“Yumurtalar ne için?”

“Karım için. Karıma aldım. Benim bir karım var. Bebek
bekliyoruz.”

“Karın nerede peki?”

“Bilmiyorum.”

“Bilmiyor musun?”

“Sahnede.”

Kadın gülümsedi.

“O zaman burada değil yani, değil mi?”

Yüzünü Frankie’nin yüzüne yaklaştırdı.

“Sonra ne oldu?”

“Sonra mı?”

“Hikâyede. Gruptan ayrıldıktan sonra.”

“Hatırlamıyorum.”

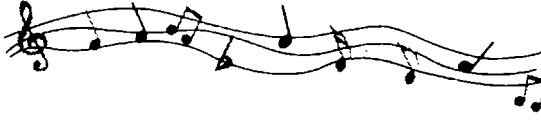
“Hatırlamaya çalış.”

Frankie gözlerini kapattı.

“Hava soğuktu.”

¹ Ç. N. Bir tür sakinleştirici ilaç. Metakuanol.

24

1946

Hava soğuktu. Kar yağıyordu. Frankie Django'nun aldığı yün ceketini çekiştirirdi ve beton verandadaki yerini ayarladı. O anda iki buçuk aydır Amerika'daydı; ekim, kasım ve aralığın bir kısmı. İnsanların böyle bir havada nasıl yaşayabildiğini bilmiyordu. Bininci kez gitar kılıfını açtı ve üstünde Baffa'nın el yazısıyla kumaşa yazılmış adresi çıkardı: 467 Claret Caddesi, Detroit, Michigan.

Frankie kapıyı çoktan çalmıştı. Defalarca. Kimse cevap vermemişti. Öğleden sonranın çoğunu verandada bekleyerek geçirmişti. Django onunla birlikte gelmeyi teklif etmişti ama bağımsızlığı konusunda artık daha cesur olan Frankie ona halasının Baffa'yla ilgili olayları öğrenmek isteyeceğini, bu

yüzden bu ziyaretin uzun sürebileceğini söylemişti. Ayrıca halası, İspanya'ya dönene kadar onunla yaşamasını da isteyecekti muhtemelen.

Django, "Eğer dediğin gibi olursa," demişti, "gelip vedalaşman gerek, *chavo*. Yarın gidiyoruz, tamam mı?"

Frankie, "Tamam," demişti.

Montunu çekiştirdi. Küçük tuğla ev bloktaki diğer evlere benziyordu. Hepsinin önünde kısa, düz bir garaj yolu vardı. Tıpkı gitarın boynuna sıralanmış perdeler gibi. Park edilmiş arabalar kar toplamıştı. Büyük arabalar. Uzun arabalar. İnsanların hâlâ at arabası ve at kullandığı Villareal'in aksine Amerika'da herkesin arabası varmış gibi görünüyordu.

Frankie gözlerini kapattı ve Baffa'nın Calvario Caddesi'ndeki evini, bahçede oturduğunu, yanında tüysüz köpeklerle radyo dinlediğini hayal etti. O günleri sıcak ve tatlı günler olarak hatırlıyordu.

"Kayıp mı oldun, oğlum?"

Frankie gözlerini açtı. Mavi üniformalı ve deri çantalı bir postacı önünde duruyordu. Kar taneleri şapkasını nokta nokta lekelemişti.

"Hayır, efendim."

"Ne yapıyorsun peki?"

"Bekliyorum."

"Karda mı?"

"Evet."

"Kimi?"

"Halamı."

Frankie kumaş parçasını uzattı.

"Doğru eve gelmişsin. Demek halan burada oturuyor?"

"Evet, efendim."

“Buraya nasıl geldin?”

“Bay Django araba tuttu.”

“Taksi mi?”

“Sanırım.”

“Geleceğini biliyor muydu?”

“Geç kaldım.”

“Bu sabah mı gelmen gerekiyordu?”

“Daha da önce.”

Frankie oturduğu yerde kımıldandı.

Adam dudaklarını birbirine bastırdı ve önündeki çocuğu inceledi. Birkaç zarf uzattı.

“Postalarını sen vermek ister misin?”

Frankie zarfları aldı.

Adam, “Isınmaya çalış,” dedi. “İşten her an gelebilirler.”

Frankie, “Neden çoğul konuşuyor?” diye düşündü. Gözden kaybolana kadar adamın rotasını tamamlamasını, her evde tek tek durmasını izledi. Hava karardı. Frankie burada uyumak zorunda kalıp kalmayacağını merak etti.

Tam o sırada, soluk yeşil bir Chevrolet, farları yanık bir şekilde köşeden döndü. Araba yavaşlarken Frankie’nin kalp atışları hızlandı.

Sessizce, *burada dur*, diye yalvardı. *Burada dur. Burada dur.*

Araba durdu. Frankie ayağa kalktı. Daha önce hiç halası olmadığı için “hala”nın ne işe yaradığını bilmiyordu. Ama o gemide El Maestro’nun notunu okuduğundan beri, her şeyi düzeltir, onu eve götürür ve esas grubuna kavuşturur umuduyla onunla tanışmayı bekliyordu.

Gördüğü şeyler her şeyi değiştirdi.

Arabanın kapılarının açıldığını gördü. Bir tarafından bir adam, diğerinden açık renk saçları olan tombul bir kadın indi.

Frankie bu kadının yüzünü yüzlerce kez görmüştü. Bir fotoğrafta, kollarını Baffa'ya dolamış bir halde. Bu fotoğrafı yastığının altında saklamıştı. Bütün vücudunu bir ürperme sardı. Beyninde çanlar çaldı. Mektupları düşürdü, oturduğu yerden kalktı. Kadın ağzı açık bakarken o karlı çimlerde kolları açık bir şekilde koştu ve, "Anne!" diye bağırdı.

Batı müziğinde, işler çözüme kavuşur. Havada kalmış bir dörtlü üçlüye geri döner. İncelmiş bir akor, tonuna geri döner. Akortsuzluktan akora. Uyum bu şekilde sağlarım.

İnsanlar böyle kurallara bağlı değildir. Claret Caddesi'nde o gece, soluk yeşil Chevrolet arabadan inen Danza Rubio ona doğru koşan çocuğu görünce afallamıştı. Abisi Baffa'yla yıllardır hiç teması olmadığı için aniden ortaya çıkan bir çocuk onu şüphelendirmişti. Frankie ona sarılmaya çalışırken o hareketsiz kaldı. "Ben senin oğlunum!" deyip Baffa'nın ona anlattığı hikâyeyi anlattığında (karısını, arabayı, Amerika'daki kazayı) kızdı ve hemen orada, sokakta bir trompetten çıkan sesler gibi gerçekleri patır patır anlattı.

Bam!

Frankie'nin annesi filan değildi.

Bam!

Baffa'nın karısı da değildi.

Bam!

Baffa'nın hiçbir zaman bir karısı olmamıştı.

Bam!

Hiçbir zaman karısı olmayacaktı.

Bam!

Baffa Amerika'ya hiç gelmemişti.

Bam!

Kaza filan olmamıştı.

Bam!

Mezarlık da yoktu.

Bam!

Baffa bir yalancıydı.

Bam!

Baffa'yla yıllardır görüşmüyordu.

Bam!

Hatta hep onun öldüğünü varsaymıştı.

Bunların hepsi bir dakikadan kısa sürmüştü. Her bir üfle-yiş Frankie'yi daha büyük bir sessizliğe sürüklemişti. En sonunda Danza'nın kocası ters bir şekilde araya girdi. "Bak çocuk, eğer beklediğin buysa sana para filan vermeyeceğiz." Afallayan çocuğun çenesi titremeye başladı. Bütün gücünü toplayarak gitarını aldı ve koştu. Danza arkasından bağırdı ama çocuk geri dönmedi. Yanaklarından yaşlar süzülürken sokak lambalarının ışığında düşen kar tanelerinin arasında kayboldu.

Müziğin çabuk yaratımlara olanak sağladığını söylemiştim. Ama bu, siz insanların tek bir konuşmayla yok ettikleriyle kıyaslanamaz bile.

Burt Bacharach

Şarkı sözü yazarı, sahne sanatçısı, besteci, yapımcı

Frankie Presto stüdyoları çok severdi. Stüdyolarda yatak olsa orada yaşayabilirdi.

Ah, tabii... Benim adım Burt Bacharach. Amerika... Los Angeles. Ama Frankie'yle New York'ta tanıştım. 1964'te "Our Secret" adlı şarkısını ben çıkarmıştım. Harika bir baladdı. Sesine şarkıya esrarengiz bir ton veren bir yankı koymuştum. Çalgı kısmına geceyarısı karar verdik. Telefon görüşmeleri yapıp sabah saat üç veya dörtte gelecek bir iki kemancı bulmuştum. Frankie ve ben dünyanın farklı kısımlarındandık ama ortak bir noktamız vardı: Bir iş mükemmel hale gelene kadar stüdyodan çıkmıyorduk. Bazı müzisyenler bundan hoşlanmıyordu. Onları yirmi, otuz prova boyunca orada tutuyordum. Ama güzel olmadıktan sonra sanat yapmanın ne anlamı var?

Frankie bunu anlıyordu. Çok güzel bir ruhu vardı. Hâlâ gitar çaldığını bilseydim dünyanın öbür ucuna gider onu

dinlerdim. Birkaç gün önce ölüm haberini alana kadar nereye gittiğini veya hayatta olup olmadığını bilmiyordum. Gerçekten sahnedeyken mi olmuş? Aman Tanrım... Çok kötü...

Onu ilk dinleyişim mi? Evet... Aslında zaten bu şekilde tanıştık. New York'taki Bell Sound stüdyolarındaydım. Dionne Warwick'le stüdyoya girmeden hemen önceydi. Erken gitmiştim. Büyük salonda arkasını bize dönmüş bir adamdan başka kimse yoktu. Kulaklık takmıştı ve bir elektrogitarın üstüne doğru eğilmişti. Teknisyenden sesi açmasını istedim ama çocuğa dışarı çıkmasını söyleme fırsatı bulmadan donup kaldım. İnanılmaz çalıyordu. Klasik *rif*'lerden caz melodiye geçiyor, "Body and Soul"u çalıyordu. "Tanrı aşkına kim bu?" diye sordum. Teknisyen, "İnanamayacaksınız ama Frankie Presto," dedi. "Şarkıcı Frankie Presto mu?" Adam, "Bu şarkıcı dehşet gitar çalıyor," dedi.

Sanırım bizden önce o kayıttaydı. Herkes gitmişti ama o iki saat daha kalmış, bütün enstrümanlarla uğraşmıştı. Davuldan piyanoya, oradan gitarlara geçmişti. Benim adamlarım gelmeye başlıyordu. Bu yüzden odanın mikrofonunu açtım ve, "Böldüğüm için kusura bakma dâhi çocuk ama bizim zamanımız geldi," dedim.

Kulaklıkları çıkardı ve özür diler gibi el salladı. Mikrofona, "Harika çaldın, bence bütün binayı yerinden oynatmalıydın," dedim. Mikrofona eğildi ve, "Öylesine takılıyordum," dedi.

Dışarı çıktı. Kendimi tanıttım. Beni hemen tanıdı. Bu beni şaşırtmıştı çünkü o zamanlar henüz kayıt yapmıyor, sadece söz yazıyordum. Ama o yaptığım bazı işleri çok sevdiğini söyledi. Shirelles'ten "Baby, It's You" ve Gene Pitney'den "Only Love Can Break a Heart" gibi. Trompetler ve *flugel-*

horn'larla¹ ilgili bir şey söyledi. Bu *rock and roll* yapan bir adam için olağandıydı. Ben de, "Üflemeli kısımlarını nerede öğrendin?" diye sordum. O da, "Duke Ellington'la seyahat ederken," dedi. Güldüm, "Getir götürücüsü müydün?" dedim. Sonuçta Duke'a göre yaşı çok küçüktü.

Sandığımdan daha uzundu ve göz alıcıydı. Grup elemanları bile içeri girdiklerinde ona dik dik baktılar. Varlığını belli ediyordu hani. Üstünde parlak kırmızı spor bir ceket vardı. Bunun da zararı yoktu. Dionne Warwick'in kaydını yaptığımı söyleyince onun sesini sevdiğini ve kalıp dinlemesinde bir sakınca olup olmadığını sordu. Normalde çalışırken dışarıdan birilerinin dikkatimi dağıtmasını sevmem ama Frankie'nin iyi bir enerjisi vardı. Müzikaldi, bunu hissedebiliyordu insan. Ben de, "İstersen burada kabinde takılabilirsin," dedim. Kabul etti.

Yaptığımız şarkı *A House Is Not A Home* adlı bir film içindi. Sözleri Hal David yazmıştı. Müziği ben yazmıştım. Açıkçası bu kaydı yapmamızın sebebi orijinalini Brook Benton'ın yapmış olması ama benim Dionne'un da bir denemesini istememdi. Orkestranın tamamıyla birkaç prova aldık. Tellilerle, vokallerle. Dediğim gibi ben böyle çalışıyordum. Frankie'nin arka tarafta oturduğunu unutmuştum bile. Sonra banttın çalma esnasında Dionne tam şu kısmı söylerken arkamı dönüverdim:

*But a room is not a house
And a house is not a home
When the two of us are far apart
And one of us has a broken heart²*

¹ Ç. N. Trompete benzer bir enstrüman.

² Ç. N. İng. Bir oda ev değildir, Bir ev yuva değildir, İkimiz ayrı olduğunda, Birimizin kalbi kırık olduğunda.

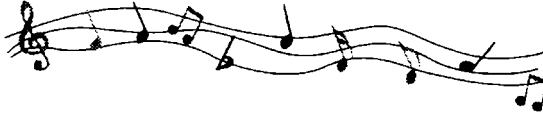
Frankie'nin ağladığını gördüm.

“İyi misin?” diye sordum.

“Evet,” dedi.

Ama bu şarkının onu etkilediği belliydi. Gözyaşlarını silmedi bile. Öksüz olduğunu çok sonra öğrendim. Annesi yoktu. Babası yoktu. “A House Is Not A Home”. “Bir Ev Yuva Değildir”. Şaşırmamak gerek, değil mi? İnsan bundan daha ağır bir şey duyabilir mi?

25

1950

Rahibe, “Beni duydunuz mu?” diye bağırdı. “Sıraya girin dedim!”

Çocuklar sıraya girdiler.

“Şimdi yürüyün!”

Çocuklar kafeteryaya doğru yürüdüler.

Uzun bir çocuk Frankie’yi arkadan itti.

Frankie, “Kes şunu,” diye fısıldadı.

Uzun çocuk, “Hadi kestirsene,” dedi.

Hikâyemizin bu kısmında Frankie ya on üç ya da on dört yaşındaydı. Emin değildi. Baffa’nın gerçek babası olmadığını öğrendiğinde kendisine söylenen doğum tarihinin de yalan olduğunu düşünerek bunu umursamaz olmuştu.

Rahibe, “Başlayın!” diye bağırdı.

Masanın yanında dikilen çocuklar yüksek sesle dua ettiler. Masaya oturduklarında rahibeler bardaklarına portakal suyu doldurdular. Yanına da balık yağı koydular.

Çocuklardan biri, “Bunun tadı iğrenç,” diye şikâyet etti.

“Bunu bulduğuna şükret. İçin!”

Frankie portakal suyunu dudaklarına götürdü. Bu tat ona Villareal’i ve sokakta dolaşan portakal arabalarını hatırlattı. Ama böyle anılar artık Frankie’yi sadece kızdırıyordu. Baffa onun babası değildi. Fotoğraftaki kadın da annesi değildi. Kimlik belgeleri onu “Presto” olarak gösteriyordu. Bu hiç bilmediği bir soyaddı. Bunların hepsi yalandı işte. Artık portakallar ona tatlı gelmiyordu.

Bu noktada Frankie’nin hayatı katı bir oluşum dönemindeydi. En iyi *mosso* ya da çalkantılı olarak tanımlanabilecek bir uyumla 4/4’lük bir tempo.

Üç yıldır Detroit Katolik Öksüzler Yurdu’nda kalıyordu. Dokuz çocukla aynı odayı paylaşıyordu. Django ve Ellington grubunun bineceği treni kaçırdıktan sonra polis onu bir gün bir restoranın arka tarafındaki arazide uyurken bulmuş ve yurda götürmüştü. (Frankie tren istasyonuna varmayı başardığında onlar çoktan gitmişti. Orada dirseklerini gitar kılıfına dayayarak oturmuş ve ağlamıştı. Ta ki üniformalı bir adam ona artık burada oturamayacağını ve “eve, annesine dönmesini” söyleyene kadar).

Dilenciliğe ve çöplerden yemek yemeye geri döndü. En iyi artıkları restoranların arkasındaki çöplerden buluyordu. Polisin onu bulması aslında Frankie’yi şaşırtmıştı. (Yetkililerden gizlenme konusunda oldukça ustalaşmıştı artık.) Ama rahibeler kendine ait bir yatağı olacağını söylediğinde sevin-

mişti. Verdikleri mavi pantolonu, beyaz gömleği ve siyah deri ayakkabıyı kabullendi. Çok eski püskü olduklarını söyleyip eski kıyafetlerini attıklarında bile ses çıkarmadı.

Frankie yurda ilk geldiğinde çok cılızdı ama üç senede uzun boylu bir gence dönüştü. Göz alıcı beyaz dişleri, iri elleri (ki bu gitar çalması için iyi bir şeydi), sınıfındaki kızların ona gergin gergin gülümsemesine sebep olan derin mavi gözleri vardı.

Erkek çocukları ayrı bir dertti. Yurttaki çocuklar en ufak bir ayrımcılığı unutmuyorlardı. Frankie'nin rahibelerin Noel ve Paskalya törenlerine katılmasına izin vereceği kadar iyi gitar çalmasından nefret ediyorlardı. Ya da her gece müzik çalışmak için kütüphane izni almasından. Frankie farklıydı. Onlar da bununla dalga geçmek için fırsat kolluyorlardı. İngilizcesine renk veren o küçük aksan gibi.

“Hey, Hispanik,”¹ diye kızdırıyorlardı. “Hispanik dilin nerde?”

“Hey, hindistancevizi. Beyaz mısın, kahverengi mi?”

“Hey Çingen. Şu çingene arkadaşını tekrar anlat bakalım.”

Bir gece, Rafael adındaki uzun çocuk doğumgünü kutlamasından sonra küçük keklerden dağıttı. Fakat bilerek Frankie'yi atladı.

“Senin geldiğin yerde yemek yemiyorlar,” diye fısıldadı.

Frankie, “Beni senin kadar aptal yapacaksa kek filan istemiyorum zaten,” dedi.

Bir an sonra yerde boğuşmaya başladılar. Diğer çocuklar alkışladılar ve tezahürat ettiler. Frankie Rafael'in gözüne vurdu, çocuk inledi. Frankie'yi ittirdi, hemen Frankie'nin yatağına koştu ve altındaki gitarı çıkardı. Frankie üstüne

1 Ç. N. İspanyol.

atladı. Boğuştular, gitar aralarında gidip geliyordu. Birbirilerinden ayrıldıklarında Frankie alt telin koptuğunu gördü. Bir zamanlar İngiliz limanlarında maviye dönen alt tel.

Frankie gözyaşlarına boğuldu. "Seni öldüreceğim! Öldürecekim!" diye bağırdı.

Rafael'i tekrar alaşağı etti ve kafeteryadaki kadın çocukları ayırdı. O gece iki çocuk da ceza olarak yerde yattı. Rafael papaz evinde, Frankie de mutfakta. Frankie tavanı izledi ve daha önce hiç hissetmediği bir boşluk hissetti. Sebebi kavga değildi.

O ana kadar gitarının teli hiç kopmamıştı.

Gitar tellerinin birkaç ay sonra koptuğu düşünülürse bu olağandışı bir şeydi. Frankie bunun, tıpkı öğretmeninin öğrettiği gibi dikkatli, hatta nazik bir şekilde çalmasından kaynaklandığını düşünüyordu.

"Tellere zarar verme, Francisco."

"Vermem, Maestro."

"Onları tatlılıkla ikna et."

"Tamam, Maestro."

"Bir sonraki notan için merakla beklemelerini sağla. Aynı yaşamdaki gibi."

"Yaşamdaki gibi mi, Maestro?"

"Birilerinin seni dinlemesini istediğinde onlara saldırır mısın?"

"Hayır, Maestro."

"Hayır, saldırmazsın. Onların, sunduğun şeyin güzelliğini duymasını ve bunu kendileri için istemesini sağlarsın."

Frankie o dersleri özlemişti. El Maestro'nun sigarasını yakmayı, döktüğü şarapları temizlemeyi bile özlemişti.

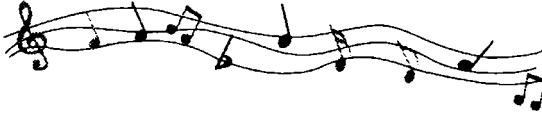
O, gitara kıymet verirdi. Django'nun dediği gibi, gitarı El Maestro'nun en kıymetli şeyiydi. Bu teller öğretmeninden kalan tek şeydi. Şimdi birisi bu tellerden birini koparmıştı.

Frankie o gece uyuyamadı. El Maestro'yu düşündü. Ağaçtaki kız Aurora York'u düşündü. Öğretmeni haklı mıydı, merak etti. Kız gerçekten de peri filan mıydı? Bütün bunlar çok uzun zaman önce gerçekleşmiş gibiydi. Kendi kendine pek dua etmiyordu (rahibeler çoğunlukla onları dua etmeleri için bir yerlere yönlendiriyordu zaten) ama gözlerini kapattı ve Tanrıdan evine, İspanya'ya gidebilmeyi diledi. Amerika'dan bıkmıştı. Uzun bir masanın altına kıvrıldı ve yan tarafına doğru yatarak "How Great Thou Art"ı mırıldandı.

Dakikalar sonra gözleri açıldı. Binanın dışından bir ses geliyordu. Duvara bir sandalye çekti ve lavabonun üstündeki pencereye tırmandı. Arazide gördüğü şeyle yüz ifadesi değişti. Hemen pencereyi açtı ve oradan dışarı çıkıp kendini yere bıraktı.

Burada olan imkânsız görünebilir. Ama doğru olduğunu söyleyeyim.

Frankie gözlerini açarken yanaklarını yalayan tüysüz köpeğin ıslak dilini hissetti.

O tellerden bahsetmemiz gerek.

Tellerin Frankie'nin güzel, siyah saçlı annesi Carmencita'dan geldiğini biliyorsunuz.

Bunları, Frankie'nin gerçek babası olan El Maestro'ya, yani kocasına vermeye niyetlendiğini de biliyorsunuz.

Bunların dokuz yıl boyunca kullanılmadığını ve El Maestro'nun dolabındaki bir çantada durduğunu biliyorsunuz. Ta ki Frankie İspanya'dan ayrılırken bunları ona verene kadar.

Bilmediğiniz şey, Carmencita'nın bunları nereden aldığı.
Veya kimden.

Bu, hayatının son sabahında gerçekleşti. Doğmak üzere olan çocuğu karnında dönerken uyuyamamıştı. Şafakla birlikte kalktı. Kocasını uyandırmamak için sessizce giyindi. Üstüne bir şal aldı ve Mijares Nehri'ne doğru yürüdü. Dünyayı bir sis tabakası kaplamıştı, bütün renkleri şeffaf bir beyaza boyu-

yordu. Nehir kenarında oturan çingene bir aileyi az daha fark etmiyordu. Adamın iri kulakları vardı, saçları çoğunlukla dökülmüştü. Yanında oturan kadın ondan yaşlı görünüyordu. Arkalarında uzun kahverengi örgüleri olan küçük bir kız vardı. Bir atı tımar ediyordu.

Adam, “Tanrı sizinle olsun, senyora,” dedi.

Bunlar o dönemde tehlikeli sözcüklerdi. Ama Carmencita, “Tanrı sizinle olsun,” diye yanıtladı.

Kadın, “Bebğiniz doğmak üzere,” dedi.

Carmencita elini karnına koydu.

“Size bir şal verebilir miyim?” İçinde eşyalar olan ahşap bir kutuya uzandı.

Carmencita, “Yanımda para getirmediğim,” dedi.

Adam, “Biz bir şey satmıyoruz,” dedi. “Hediye olarak veriyoruz.”

“Kocam başkalarının...”

“Onlara ihtiyacımız yok...”

“O Tanrıya inanan bir...”

“Ben sadece bir at tüccarıyım...”

“Onu öldürmek istiyorlar, senyora!”

Kadın ağlamaya başladı. Carmencita elini karnından indirdi. Ülkesindeki pek çok kişi bu haldeydi, bir yerden bir yere kaçıp duruyorlardı. Savaş hayatları mahvediyordu. Kocası gözlerini kaybetmişti. Erkek kardeşi ortadan kaybolmuştu. Papazların peşine düşmüşlerdi. Bunun gibi aileler de kaçıp duruyordu. Bebeğini getirdiği dünyanın halini düşündü.

Carmencita, “İsterseniz bizimle kalabilirsiniz,” dedi.

Çingener birbirilerine baktılar.

“Nerede?”

“Bizim evimizde. Çok odamız yok ama buyurun gelin.”

“Ama biz size yabancıyız.”

“Bana adlarınızı söyleyin, o zaman yabancılığımız kalmaz.”

Adam gülümsedi. “Bir isim çok şey değiştirir mi?”

Carmencita, “Tabii ki hayır,” dedi. Bazen savaşta isim bilmemek daha iyiydi.

Adam, “Teşekkürler, nazik hanımefendi,” dedi. “Ama sizi bu şekilde tehlikeye atmak istemeyiz.”

Karısının elini tuttu ve fırçayı elinden bırakan kızını yanına çağırdı.

“Sizin bu cömertliğiniz karşısında teklif edecek çok az şeyimiz var. Belki bir şarkı?”

Çocuk, yumuşak bir çingene melodisi söylemeye başladı.

Carmencita, “Ne güzel bir ses,” dedi.

Adam, “Müzik sever misiniz?” diye sordu.

“Kocam gitaristtir.”

“Ben de öyle. Ya da öyleydim. Ben Tanrıya şarkılar söylerdim. Ne yazık ki gitarım yok artık.”

Karısı, “Elimizden alındı,” dedi.

Carmencita, “Çok üzüldüm,” dedi.

“Kocanız çocuğunuza gitar çalmayı öğretecek mi?”

“Hep bundan bahsediyor.”

“O zaman bunları alın.”

Kutuya uzandı ve sarı bir bantla tutturulmuş gitar telleri çıkardı. Yepyeni, parlak görünüyorlardı.

Kadın, “Alamam,” diye itiraz etti.

“Gösterdiğiniz nezaket için.”

“Hiç gerek...”

“Lütfen. Çocukla babası arasında bağ kurmak için. Bunlar özel teller.” Sesini alçalttı. “Bunların içinde hayat var.”

Karısı koluna vurdu. “Tellerin, ipekten yapıldığını, ipeğin de kurtlardan elde edildiğini söylemek istiyor. O kurtlar da bir zamanlar canlıydı ya.”

Kadın adama sert sert baktı. “Bilmece gibi konuşma.”

Adam gülümsedi ve durduğu yerde ileri geri sallandı. Karısı ata doğru döndüğünde adam Carmencita’ya doğru eğildi.

“Ben kurtları kastetmedim,” diye fısıldadı.

Cebinden bir tespih çıkardı. Tespihin basit siyah boncukları ve küçük siyah bir hacı vardı. Carmencita, tespihin kendisine verilene benzer bir gitar teliyle tutturulmuş olduğunu fark etti. Adam iki ucunu da çekince tel, tıpkı bir alevın özü gibi mavi mavi yanmaya başladı.

“*Le duy vas xalaven pe,*” dedi. Bu, “Eller birbirini yıkar,” anlamına gelen, yani hepimizin birbirimize bağlı olduğunu söyleyen bir çingene sözüydü.

Karısı yaklaştığında adam hemen tespihi cebine koydu. Beyaz gökyüzüne baktı.

“Yola çıksanız iyi olur, senyora.”

“Gelmeyeceğinizden emin misiniz?”

“Tanrı bizi korur. Sizi de koruması için dua edeceğim.”

“Bazilikada sizin için bir mum yakacağım.”

“San Pascual’da mı?”

“Orayı bilir misiniz?”

“Eskiden oradaydık. Diğer kızımızla birlikte. Dikkatli olun, bu zamanlar dua eden insanlar için tehlikeli zamanlar.”

Carmencita tellere baktı.

“Adınızı sorabilir miyim?” dedi. “Bir şey değiştirmese bile.”

Karısı, “Ona El Pelé derler,” dedi.

Carmencita sise doğru yürüdü. Bir dakika sonra arkasını dönüp baktı ama kimseler yoktu.

★

Carmencita eve giderken telleri küçük el çantasına koydu. Bunları, çocukları doğduğunda El Maestro'ya vermek istiyordu. O gece hem bebeğine hem de o sabah tanıştığı çingene aileye mum yakmak için katedrale giderken çantasını da yanına almıştı. Duasını etti, acıyla yere yığıldı ve çantasını bir daha hiç görmedi. Mumların yağmacılar tarafından ters çevrildiğini göremedi. Yaktığı mumun alevinin kendinden daha büyük olan o yangına katıldığını ve yolundaki her şeyi tükettiğini göremedi.

Ertesi gün Villareal polisi yıkıntıyı araştırdığında Carmencita'nın kötü bir şekilde yanmış bedeninin kalıntılarını buldu. Yağmacılar Carmencita'nın üstündeki pelerini görünce rahibe olduğunu sanmışlar ve bedenini mahvetmişlerdi. Vücudu tanınmayacak kadar kötü durumdaydı. Kemiklerini hemen kimsesiz bir mezara gömdüler.

İki gün sonra genç bir çocuk yıkıntıları karıştırırken alevlerin arasından kurtulmuş küçük bir çanta buldu. İçinde bir kimlik vardı. Çocuk çantayı orada yazan adrese götürdü ve kapıyı açan adama teslim etti.

Carlos Andres Presto adlı uzun boylu, kör adama.

El Maestro olarak bilinen adama.

Adam çantayı aldı ve bir sandalyeye çöktü. Bunun ne anlama geldiğini anlamıştı. Karısı üç gündür eve gelmemişti. Çantanın içindekini ahşap masaya döktü. Sarmal bir nesne hissetti.

Çocuk, "Bu ne?" diye sordu.

"Tele benziyor."

"Gitar için mi?"

"Evet."

El Maestro dudağını ısırdı.

“Beni yalnız bırak! Hemen!”

Çocuk hemen gitti.

Adam karısının veremediği hediye, onun bu son nezaket örneğini eline alınca kendini kaybetti. Akşama kadar ağladı. Sonra her şeyi tekrar çantanın içine koydu, çantayı dolaba kitledi. O teller, içindeki “yaşamlarla” birlikte yıllarca kullanılmadan durdu. Yabancı bir adamın nezaketinin hikâyesi de kimseye aktarılamadı.

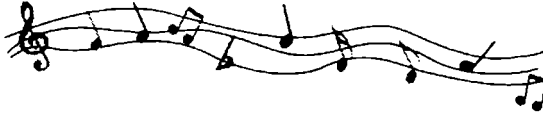
Haftalar sonra, “El Pelé” olarak bilinen adam, Cumhuriyet askerleri tarafından dövülen bir rahibe yardım etmeye gitti. Tutuklandı ve tespihini teslim etmesi emredildi. Bunu reddedince idam mangası tarafından vuruldu. Katiller vücudunun yıkıldığını gördüler ama bir şeyi görmediler. Öldüğü an, o tespihin maviye döndüğünü.

Yıllar sonra El Pelé Katolik Kilisesi tarafından ilk çingene rahip olarak kutsandı. İnsanlar hâlâ onun cesaretinden, tevazusundan ve tabii ki tespihinden bahsederler.

Kimse hediye ettiği tellerden bahsetmez.

O teller kendi hikâyesini kendi anlatacaktır.

27

1969

Karavandaki kadın Frankie'nin boynunu öpüyordu. Frankie o kadar ağırlaşmıştı ki hareket edemiyordu. Kadının vücudunun yan tarafına, turuncu üstüne, kot şortuna, bronz bacaklarına, kırmızı siyah ve mor ojeli ayak tırnaklarına baktı.

“Mavi yok,” diye mırıldandı.

“Hımm?”

“Mavin yok?”

“Mavi tırnak mı? Çok komiksin.”

Frankie, “Am I blue...” diye bir şarkı mırıldanmaya başladı.

“Kim olduğunu biliyorum.”

“Hımm?”

Kadın Frankie'yi biraz daha öptü.

“Sen şarkıcı...”

“Karım bekliyor...”

“Frankie Presto’sun...”

“Kahvaltı...”

“Gerçekten sahneye çıkacak mısınız?”

“Bu yumurtaları pişirmem lazım.”

“Hikâyeyi bitirmedin. Kaçtıktan sonrasını.”

“Gitar çaldım.”

“Daha çocuktun.”

“Bu işte iyiydim.”

“Ne kadar iyiydin?”

“Onun hayatını kurtardım.”

“Kimin?”

“Aurora’nın.”

“Aurora kim?”

Frankie’nin bakışları donuklaştı.

Kadın, “Şarkı söylemeye devam et,” dedi.

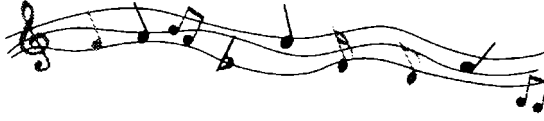
Ama Frankie’nin allak bullak olmuş aklı, mavi tellerde ve Aurora York’ta, onu hamile haliyle battaniyenin üzerinde uyurken nerede bıraktığındaydı. Geri dönmesi gerektiğini biliyordu. Daha önceki geceler gibi onu hayal kırıklığına uğratmak, sorumsuz davranmak istemiyordu.

Birden, “Gitmem lazım,” dedi.

O kadar hızlı kalktı ki kadın üstünden yere düştü. Eşyalarını topladı ve sürgülü kapıyı açarak dışarı çıktı. Sürgülü kapı açılırken aslan kükremesi gibi bir ses çıkardı.

Kadın arkasından, “Hey, n’oluyo?” diye bağırdı.

28

1951

Bir adam, arabasının bagajını açarak, “N’oluyo?” diye bağırdı.

Adamın adı Hampton Belgrave’di. Köpeğine sarılmış genç Frankie’ye bakıyordu.

Frankie, gözlerini kırpıştırarak, “Açıklayabilirim,” dedi.

“Bana az daha kalp krizi geçiriyordun!”

“Burası Tennessee mi?”

“Bu benim arabam mı?”

“Evet, efendim.”

“O zaman soruları ben sorarım!”

“Evet, efendim.”

“Sen de kimsin?”

“Frankie, efendim.”

“Frankie ne?”

“Frankie Presto, efendim.”

“Bu kimin köpeği?”

“Benim, efendim.”

“Neden kamyonetimdesiniz?”

“Marcus Belgrave, efendim.”

“Kuzenim olan Marcus mu?”

“Evet, efendim.”

“Müzisyen olan Marcus?”

“Evet, efendim.”

“Seni kamyonetime o mu koydu?”

“Hayır, efendim.”

“O zaman neden bu kamyonettesiniz?”

“Tennessee’ye gidebilmek için, efendim.”

“Neden trenle gitmedin?”

“Param yetmez.”

“Otobüse binseydin.”

“Ona da param yetmez.”

“Sen de benim kamyonetime bindin.”

“Evet, efendim.”

“Bir köpekle?”

“Kusura bakmayın, efendim.”

“Ne zamandan beri bu kamyonettesin?”

“Detroit’ten beri, efendim.”

“Oradan dün ayrıldım!”

“Evet, efendim.”

“Dünden beri bir şey yemedin mi?”

“Hayır, efendim.”

“Dünden beri bir şey içmedin mi?”

“Hayır, efendim.”

“Dünden beri tuvalete gitmedin mi?”

“Hayır, efendim.”

“Bunlar umurumda mı sanıyorsun?”

“Hayır, efendim?”

“Aynen öyle, umurumda değil! Sen kaçak yolcu...”

“Hayır, efendim...”

“Tennessee’ye gitmek istiyorsun.”

“Evet, efendim.”

“Kamyonetime işememişsindir umarım.”

“Hayır, efendim.”

“Umarım o köpek de işememiştir!”

“Hayır, efendim.”

“Nereye gittiğimi nereden anladın?”

“Geldik mi, efendim?”

“Nerede olduğumuzu söylemedim. Ama torpidomda bir tabanca var...”

“Marcus söyledi, efendim!”

“Marcus nereden biliyormuş?”

“Siz onun kuzenisiniz! Adınız Hampton! Ona Tennessee’ye geri döneceğinizi söylemişsiniz!”

“Marcus sana bunu neden söylesin ki?”

“Ben onun için çalışıyordum.”

“Marcus için çalışan beyaz bir çocuk. Hadi canım. Ne yapıyordun ki?”

“Müzik yapıyordum.”

“Doğruyu söyle.”

“Grubunda.”

“Marcus’la mı çalışıyordun?”

“Evet, efendim.”

“Sen daha çocuksun!”

“15 civarındayım, efendim.”

“Civarında mı?”

“Emin değilim, efendim.”

“Ne yapıyorsun?”

“Gitar, efendim. Gitarım da burada.”

“Bir dakika...”

“Gördünüz mü?”

“O şapkayı çıkar!”

“Neden...”

“Sen o çocuksun! Çok hızlı çalan çocuk!”

“Evet, efendim.”

“Ben de oradaydım! Gördüm! O bıçaklı adamı resmen hipnotize ettin!”

“Evet, efendim.”

“Sen şeytansın!”

“Hayır, efendim!”

“Hem de benim kamyonetimde!”

“Lütfen...”

“Şeytan kamyonetimde!”

“Hayır...”

“Şeytan köpeğiyle birlikte!”

“Ben sadece gitar...”

“Bu dünyadan kimse o şekilde...”

“Kızın başı beladaydı, efendim.”

“Benden ne istiyorsun, şeytan?”

“Ben şeytan değilim!”

“Yemin et!”

“Yemin ederim!”

“İsa üstüne yemin et!”

“İsa üstüne yemin ederim!”

“O zaman neden buradasın?”

“Nerede?”

“Tennessee’de.”

“Geldik mi?”

“Kahretsin, beni aptal yerine koyma!”

“Kız, efendim.”

“Hangi kız?”

“O adamın yanındaki kız.”

“Az daha boğazı kesilecek olan kız mı?”

“Evet, efendim.”

“Ne olmuş o kıza?”

“O burada yaşıyor.”

“Kim söyledi bunu?”

“Adam.”

“Bıçaklı adam mı?”

“Evet, efendim.”

“Ee, ne olmuş?”

“Kızı tanıyorum.”

“O kızı mı?”

“Evet, efendim.”

“Sen *o kızı* tanıyor musun?”

“Adı Aurora.”

“Aurora.”

“Sanırım.”

“Sanırım mı?”

“Uzun süre oldu da.”

“Ne kadar?”

“Çocuktuk.”

“Tanrım...”

“Başka bir ülkedeydik...”

“Çık şurdan.”

“Gerçekten mi, efendim?”

“Sen şeytan değilsin.”

“Evet, efendim.”

“Sadece bir aptalsın.”

“Hayır, efendim...”

“Hem de en kötü türünden.”

“Hayır, efendim...”

“Âşık bir aptal.”

“Hayır, efendim ben...”

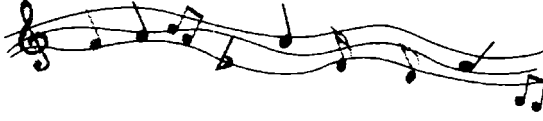
“Git de tuvaletini yap. Köpek de tabii. Sonra gidip öne otur. Şehir merkezine gidip size yiyecek bir şeyler bulalım.”

“Teşekkürler, efendim. Çok teşekkürler.”

“Bana neden teşekkür ediyorsun? Sen iki gününü bir arabanın bagajında geçirdin. *Bir kız için.*”

Kıs kıs güldü. “Şeytansan, halin o kız olmadan daha iyi olurdu.”

29

1952

Şimdi biraz arayı kapatalım. (“Happy Birthday” şarkısının eksik ölçüsünden önce “Happy” kısmındaki gibi bir “giriş” yapalım.)

Frankie tüysüz köpeğe kavuştuğunda yurttan kaçtı. Bundan sonraki aylarda, Detroit’in genelde siyahi insanların yaşadığı bir bölgesinde iş buldu. Burada, yaşına rağmen geceleri kendisi ve köpek için yemek ve bodrumda yatacak yer karşılığında caz gruplarıyla gecelik gösterilerde çalışıyordu. Trompetçi Marcus Belgrave’le burada arkadaş oldu, onun dörtlüsüne burada katıldı ve inanılmaz bir hızda gitar çalıp saldırganın dikkatini dağıtarak genç bir sarışının hayatını burada kurtardı.

Daha olgun görünmesine rağmen Frankie bu sarışının Aurora York, yani ağaçtaki kız olduğunu düşündü. Bıçaklı adam kızla yeni tanıştığını ve kızın buraya Tennessee'den geldiğini itiraf etmişti. Frankie'nin güneye giden bir araçla yollara düşmesinin sebebi buydu.

Hatırladığı bir sonraki olay Marcus'un kuzeni Hampton Belgrave'in kanepesinde yattığıydı.

Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Bazıları şans eseri olur.

Kamyonetteki bu yolculuktan altı ay sonra Frankie Aurora'yı kendine çekebilmek umuduyla ilk solo performansını sergiledi. Nashville oto galerinin önünde şarkı söyledi.

Cars, cars, cars,

We've got cars, cars, cars...¹

Vines Fines Cadillacs'ın sahibi Bay Rutland Vines, parmaklarını pantolon askısına takmayı seven kel kafalı, gıdıklı bir işinsanıydı. Frankie'yi (müşteri çekme umuduyla) tamircisi (Frankie'yi kazara Tennessee'ye getiren) Hampton Belgrave'in teşvikiyle tutmuştu.

Rutland, "Benim Cadillac'larımın, Shimey Motorları'ndaki Cadillac'lardan farkı yok," derdi. "Tek fark, onlara sunduğum müşteri tecrübesi, anladınız mı?"

Frankie pek anlamamıştı. Ama Hampton adamın ona para ödeyeceğini söylemişti. Frankie bu kısmı anlamıştı.

Rutland, "Onlara biraz ilahi tarzı, kilise şarkılarından söyle. Red Foley gibi. Tennessee Ernie Ford gibi biraz köylü

¹ Ç. N. İng. Arabalar, arabalar, arabalar, Arabalarımız var...

danslarından filan, belki biraz da gece kulübü şarkılarından,” diye talimat verdi.

“Onları mutlu et, tamam mı?”

Frankie başını salladı.

“Güzel giyinmen lazım. Kendine bir kravat al. O saçlarını da jölele. Her yere dağılmış. Beni duydun mu?”

O akşam, Hampton'ın evinde Frankie radyonun yanında otururken, Hampton da et, tahıl ve soğandan güveç yapıyordu. Bu ikili, Hampton kuzeni Marcus'u arayıp Frankie'nin hiçbir şekilde şeytan olmadığını onaylattığından beri, yani aylardır birlikte kalıyordu.

Hampton, kısa boyunlu, kalın dirsekli, bodur bir adamdı. Tatlıyı, fötr şapkaları ve blues tarzı müziği severdi. Müzik yapmayı her zaman istemişti ama hayatını kazanmak için otomobil tamir ediyordu. Biraz mızıka çalıyordu (doğduğunda benden az miktarda almıştı) ve geceleri Frankie gitar çalışırken o da plak çalıyordu.

Frankie'ye, “Sende iyi kulak var,” diyordu. “Dinliyorsun ve çalışıyorsun.”

O akşam, Frankie radyoda istasyondan istasyona atlıyor, kendine hızla bir *country* repertuarı oluşturmaya çalışıyordu. Sunucuların anons ettikleri müziğin çoğuna “pavyon” müziği veya “köylü” müziği deniyordu. Bunlar yeterince basitti. Üç veya dört akor yap, bas notası çal, biraz tıngırdat. Ama şarkıcıları taklit etmek o kadar kolay değildi. Sözcükleri güneyli aksanıyla söylüyorlardı. Yine de Frankie bu tarzı sevmişti. Bu şarkılar kalp kırıklıklarından, aşktan ve sarhoşluktan bahsediyordu. Ayrıca bunlar El Maestro'nun ona öğrettiği Heitor Villa-Lobos'un on iki eserini çalmaktan çok daha kolaydı.

Frankie, Elton Britt'in seslendirdiği "Chime Bells" adlı şarkıdaki bir sesi taklit etmeye çalışarak, "Yodel-ley-ee-hee-hoo," diye bağırdı. "Yodel-ley-ee-hee-hoo..."

Hampton elinde büyük bir çorba kaşığıyla koşup geldi ve radyoyu kapattı.

"Kes şunu! Beni delirteceksin!" Kafasını salladı. "Giyin hadi. Seni bir yere götüreceğim ve gerçek müzik neymiş göstereceğim."

Tüysüz köpek ayağa kalktı.

Hampton, "Köpekler alınmıyor," dedi.

Tüysüz köpek yerine oturdu.

Hampton, "Yodel-leyymiş," diye homurdandı. "Tanrı bu dünyaya yardım etsin."

O gece Hampton, Frankie'yi Nashville sokaklarında dolaştırdı. Ryman Auditorium adında tuğla bir binanın yanından geçtiler. Hampton, "*Grand Ole Opry Show*'u burada yapıyorlar," dedi. "Ülkenin her yanında radyoda çıkıyor. Bu yer insanı çok ünlü yapıyor."

Frankie, "Burada çalabilir miyim?" diye sordu.

"Bence insanlar ne kadar hızlı çaldığını görürse çalabilirsin."

Hampton çenesini ovuşturdu.

"Bunu yapmak istiyor musun?"

"Tabii ki."

"Pekâlâ. Belki yapabilirsin."

Frankie'yi *country* tarzında müzikler çalan kulüplerin olduğu Printer's Alley'ye götürdü. Kapılar açıldığında gitar ve baslarla karışık bir müzik sesi duyuldu.

Hampton, "Şu sesi duyuyor musun?" diye sordu.

"İçeri girebilir miyiz?"

“Sen girebilirsin. Renkli kulüpler bu semtin yukarısında.”

Frankie, Hampton'ın sürekli bahsettiği “renkli”nin ne demek olduğunu tam olarak anlamıyordu. Ama bunun adaletsiz olduğunu biliyordu. Frankie Amerikalı bile değildi ama Hampton'ın giremediği yerlere girebiliyordu.

Frankie, “O zaman diğer kulüplere gidelim,” dedi.

Hampton gülümsedi. “Tamam, oğlum. Ama orada duyduğun müziklerden hiçbirini otoparkta çalma. Rutland seni kapı dışarı eder.”

O gece Hampton Frankie'yi Jefferson Caddesi'nde gezdirdi ve Club Baron, The Del Morocco, Maceo's, Sugar Hill, Pee Wee's gibi yerlere götürdü. Yapılan müzikleri duyunca çocuğun gözleri faltaşı gibi açıldı. Gitarlar, baslar, şarkılar, parmaklarını aynı anda hem yürütüp hem koşturuyor gibi görünen piyanistler. Kahkahalar, inilti, yerlerinden kalkıp kalçalarını sallayan ve, “Hadi, oh, oh!” diyen insanlar vardı. Frankie bunlara bayılmıştı. Müzik de kalabalık da aynı sahnede gibiydi. Fötr şapkalı Hampton bile biraz dans etmiş ve terli bir halde, elleriyle kendini serinletmeye çalışarak gelmişti.

Elinde içkisiyle dolaşan bir adam, “Hampton, bu çocuk kim?” diye sordu. “Kendine beyaz bir oğlan mı buldun?”

Hampton güldü. “Pete bu çocuk şehirdeki birçok kişiden daha iyi gitar çalabiliyor. Ona menajerlik yapmaya çalışıyorum. Onu Opry'ye sokmaya çalışıyorum.”

“Menajerlik yapmak mı?”

“Evet.”

“Ama sen araba tamircisisin.”

“Şimdilik.”

“Müzikten anlar mısın?”

“Yeterince anlarım.”

“Ona menajerlik yapmaya ne zaman başlayacaksın?”

“O aradığını bulur bulmaz.”

“Ne arıyormuş?”

“Onun yaşındaki çocuklar ne arıyor?”

Hepsi kahkahaya boğuldular. Frankie kızardı.

Tabii ki Frankie Nashville’e gelme sebebini unutmamıştı: Aurora York’u bulmak. Detroit’te gece kulübündeki kızın o olduğundan emindi. Ama bu şehrin bu kadar büyük olacağını hiç tahmin etmemişti. Dünya Frankie için gittikçe daha da büyüyordu, içindekilerini bulmak da gittikçe zorlaşıyordu.

Haftaiçi her gün, sabah Nashville sokaklarında yürüyor ve dükkânlarda durup Aurora adlı bir kızı tanıyıp tanımadıklarını soruyordu. Çoğu kişi bir resmi olup olmadığını sordu.

“Hayır,” diyordu. “Ama çok komik konuşuyor. İngiliz aksanıyla.”

“Oğlum, sen de komik konuşuyorsun,” diye cevap veriyorlardı. Kimse Aurora’yı hatırlamıyordu. Kısa bir süre sonra işyerlerinden sıkılan Frankie evlerin kapısını çalmaya başladı. Annelere, yaşlı teyzelere onun yaşında sarışın bir kız görüp görmediklerini soruyordu. Cadillac galerisindeki işe başladı ve herkese İspanyol olduğunu söyledi. Sözleri bir şekilde Aurora’ya ulaşır umuduyla yapmıştı bunu. O ülkeden gelen bir gitaristi muhakkak merak edecekti.

Havalar ısındıkça Frankie gençlerin üstü açık arabalarla eğlence parklarına ya da göllere gittiğini fark etti. Kendini çok yalnız hissetti. Hampton iyi biriydi ama yaşlıydı. Çocuk-

ları dört bir yana dağılmıştı, karısı ölmüştü. İşyerindeki hiç kimse Frankie'yle konuşmuyordu. Ona daha mutlu günler için umut veren tek kişi tüysüz köpekti. Frankie sürekli bu hayvanla ilgileniyor, yanına yatıyor ve kulaklarının arkasını okşuyordu.

Frankie çok üzgün olduğunda tabii ki gitarına başvuruyordu. Saatlerce. Günlerce. Çalıştı, çaldı, biraz daha çalıştı. Jefferson Caddesi'ndeki kulüplerde dinlediği blues dizilerine çalışıyordu. Benim öğrencilerim için harita basittir. Yalnız yolların hepsi müziğe çıkar. Ben size kucak açarım. Sizi affederim.

Sizi hiç bırakmam.

İnsanlar aynısını söyleyebilir mi?

Bir gün Frankie galerinin önünde Rutland'ın çok sevdiği bir şarkı olan "By and By"ı söylüyordu.

*Temptations, hidden snares
Often take us unawares,
And our hearts are made to bleed
For a thoughtless word or deed;
And we wonder why the test
When we try to do our best,
But we'll understand it better by and by.*

Bir araba yanaştı. Kovboy şapkalı uzun, zayıf bir adam arabadan indi. Elindeki şişeden bir yudum aldı ve ağzını kolunun tersiyle sildi. Frankie adamın çıkık kulaklarını, dudaklarının tuhaf inceliğini fark etti. Sanki bir yanağından diğer yanağına doğru çizgi çekilmiş gibiydi.

Adam kolunu arabanın kaportasının üstüne koydu ve Frankie'nin şarkısına eşlik etti.

Sürücü, "Geliyo' musun?" dedi.

"Siz gidin, ellerinde neler varmış bakın," dedi adam. "Ben biraz müzik dinleyeceğim."

Arkadaşı içeri Rutland'la konuşmaya gitti. Frankie şarkıyı bitirdi. Uzun adam alkışladı.

"Ne iş ama, otoparkta gitar çalmak."

"Evet, efendim."

"İstek kabul ediyor musun?"

Frankie çevresine bakındı. Başka müşteri yoktu.

"Evet, efendim. Biliyorsam neden olmasın."

"Bana bildiğin en hüzünlü şarkıyı çal."

Frankie tereddüt etti. Hava sıcaktı, şakaklarında ter biriktiğini hissedebiliyordu.

"Neden hüzünlü bir şarkı dinlemek istiyorsunuz?"

Adam şişesinden bir yudum daha aldı. "Çünkü hüzünlü şarkılar mutlulardan daha gerçek, sence de öyle değil mi?"

"Mutluysanız mutlu şarkılar da gerçek olabilir."

Adam güldü. "Sen nerelisin, oğlum?"

Aurora'yı düşünerek, "İspanya," dedi. Rutland'ın bakıp bakmadığını kontrol etti. Sonra, "Bu, benim geldiğim yerin hüzünlü bir parçasıdır," dedi.

"Lágrima"yı çaldı. Adaşı Francisco Tárrega'nın bestesi olan, annesinin ona mırıldandığı, Segovia'dan dinlediği, Tárrega'nın yurdunu özlediği için yazdığı besteyi çaldı.

"Gözyaşı" anlamına gelen o besteyi.

Uzun yabancı dikkatle dinledi. Bir yandan da sanki yerde bir delik varmış gibi asfalta bakıyordu.

Frankie şarkıyı bitirdiğinde adam gözlerini ovuşturdu.

“Bu iyiydi, gayet iyiydi.” Kafasını kaldırıp baktı. “Burada çalışmak için fazla iyi olduğunu biliyor musun?”

Frankie, “Lütfen Bay Rutland’a bunu çaldığımı söylemeyin,” diye rica etti.

Adam alaycı bir şekilde gülümsedi. “Sırrın bende güvende.” Frankie’ye yaklaştı. “Gitarını biraz çalabilir miyim?”

Frankie dükkânın içine baktı.

Adam, “Sorun değil,” dedi. “Patronun bir şey demez.”

Frankie gitarı verdi.

Adam, gitarı inceleyerek, “Sağlam bir enstrüman,” dedi. “İyi ahşap. Güçlü bir boyun. Ama etiketi gizlenmiş. Neden böyle?”

“Bilmiyorum, efendim, aldığımda böyleydi.”

Adam omuz silkti. “Tamam madem. Benim bildiğim en hüzünlü melodi de bu.”

“I’m So Lonesome I Could Cry” adlı bir şarkı söyledi. Şarkı, bir tren düdüğünden, uzun gecelerden, kuşların ağlayışlarından, ayın bir bulutun arkasına saklanmasıyla söz ediyordu. Her dörtlük şarkıcının ne kadar yalnız olduğunu söylemesiyle son buluyordu. En sonunda, Frankie dokunsalar ağlayacak hale gelmişti.

Son notadan sonra adam, “Ne düşünüyorsun?” diye sordu.

“Bunu siz mi yazdınız?”

“Aynen öyle.”

“Çok hüzünlü.”

“Dedim sana.”

“Bunu kimin için yazdınız?”

“Karım için. Artık karım değil.” Öksürdü. “Sende biri var mı?”

“Onu bekliyorum.”

“Burada mı?”

“Evet.”

“Daha bekleyeceksin sanırım.”

“Gerçekten çok iyi bir şarkıcısınız.”

Adam kıkırdadı. “Kim olduğumu gerçekten bilmiyorsun, değil mi?”

“Hayır, efendim. Kimsiniz?”

Adam dükkâna baktı, arkadaşına el salladı. Sonra Frankie’ye baktı ve sııttı.

Elini uzatarak, “Luke,” dedi. “Sahne adım Luke the Drifter’dır.”

“Plak mı yapıyorsunuz?”

“Bazen.”

Frankie adamın elini sıktı. “Ben Frankie Presto.”

“Bir araba seçmeme yardım eder misin, Frankie?”

Birden Rutland dükkândan çıktı. Gülümsemesi Frankie’nin şu ana kadar gördüklerinden çok daha büyüktü. Frankie adamın bir çocuğa benzediğini düşündü. Kısa, tombul bacaklarıyla onlara doğru geliyordu.

Adamın elini tutarak, “Vay canına!” diye bağırdı. “Buna inanamıyorum! Bay Williams, bu ne büyük bir şeref! Müziğinizin büyük bir takipçisiyim. Bizim zamanımızın en büyük sanatçılarından birisiniz! Aman Tanrım! Hank Williams!”

Uzun adam Frankie’ye döndü ve göz kırptı.

“Şeref duydum, ne büyük şeref! Ama bunu zaten söylemiştim, değil mi?” Rutland coşmuştu. “Size bir araba satacağım için gurur duyuyorum, efendim! Tabii ki bir Cadillac! Elimizdeki en iyi araba!”

Adam şapkasını düzeltti. “Mavi neyin var?”

Biraz sonra araba sıralarının arasında dolaşıyorlardı. Rutland hiç susmuyordu. O şarkıdan, bu şarkıdan konuşup duruyordu. “Hey, Good Lookin”, “Move It On Over”, “Cold, Cold Heart” gibi şarkılar. “I Saw The Light” adlı bir şarkıdan da bahsetmişti. Rutland kilise korosunun bu şarkıyı söylemeye çalıştığından bahsetti.

“Çok güzel bir ezgi Hank, enerjik bir şarkı!”

Şapkalı adam parmaklarını arabaların kaportalarında gezdirdi. Bebek mavisi bir arabaya denk gelince durdu.

“Oooovv, bu çok tatlıymış,” dedi.

Arkadaşı, “Bunu alabiliriz,” dedi.

Rutland, hemen, “Daha iyi bir seçim yapamazdın, Hank,” dedi.

Adam, “Frankie Presto, sen ne düşünüyorsun?” diye sordu.

Frankie herkesin ona baktığını hissetti. Gitarını sırtına taktı ve elini kaportaya koydu. Soğuk, korkutucu bir şey hissetti. Yüzü düştü. Şoke olmuş gibi hemen elini çekti.

Luke veya Hank ona, “Ne oldu ?” diye sordu.

Frankie, “Bu arabayı alma,” dedi.

“Ne oldu ki?”

“Bu arabayı alma. Bunda kötü bir şeyler var.”

Rutland, Frankie’ye kötü kötü bakarak, “O ne bilir, daha çocuk,” dedi. “Bugün zaten işteki son günü. İşine dön.” Gülümsedi. “Kusura bakma, Hank. Eminim senin için iyi bir anlaşma yapabiliriz. Bu çok iyi bir araba. Cadillac. En iyisi.”

Kovboy şapkalı adam Frankie’ye omuz silkti. Frankie sırtında gitarıyla ağır ağır uzaklaştı.

Bir saat sonra belge işlemleri tamamlandı, iki adam ofisten çıktılar ve araçlarına döndüler. Frankie güneşin altında

oturuyor, gitarını tıngırdatıyor ve ağlamamaya çalışıyordu. Bu işi kaybetmek istemiyordu. Yoksa Aurora onu nasıl bulacaktı?

Adam, “Biz yola çıkıyoruz Frankie Presto,” dedi.

“O arabayı aldın mı?”

“Evet.”

Frankie başını öne eğdi.

“Bu sadece bir araba. Ayrıca patronun bize iyi bir fiyattan verdi. Böylelerine az rastlanır. Benim paraya ihtiyacım olmayabilir ama borçlu olduğum insanların var.”

Adam kendi şakasına güldü. Frankie hiçbir şey söylemedi. Adam elini cebine soktu ve küçük haplar çıkardı. Bir tane hap aldı ve şişedeki şeyle birlikte yuttu. Sonra koltuğa oturdu ve kapıyı kapattı. Kolunu pencereden sarkıttı.

Frankie, “Efendim?” dedi.

“Evet?”

“Siz gerçekte kimsiniz?”

Adam burnunu kaşıdı. “Müzik yaparak hayatını kazanmak istiyorsun oğlum, bu yüzden birçok insan olmak zorunda kalacaksın. Bazılarını diğerlerinden daha çok seveceksin.”

Kafasıyla dükkânı işaret etti. “Patronundaki zarfı almadan bir yere gitme.”

Araba, egzozundan küçük bir duman çıkararak uzaklaştı. Ortam birden çok sessizleşti. Güneşin önünde ısınıp azaltacak bir bulut yoktu. Frankie biraz daha çaldı. Saat altı olduğunda ofise gitti. Ona gücendiği açıkça belli olan Rutland bir zarf uzattı ve bir daha gelmesine gerek olmadığını söyledi.

“Sana bunu bile vermemem gerekirdi,” dedi. “O satış senin yüzünden yapılmayacaktı neredeyse. Bir yerde çalışmak istiyorsan biraz saygı göstermeyi öğrenmen lazım.”

Hampton'ın evine doğru yürürken Frankie yolun kenarında durdu. Kendini kötü hissediyordu. Hampton'ın kovulduğu için söyleyeceği şeylerden korkuyordu. Keşke Hank veya Luke'la en baştan hiç konuşmasaydı.

Zarfı açtı ve ağzı açık kaldı. Zarfın içinde Cadillac'ın satışından gelen komisyon olan 107 dolar vardı. Hank bunun Frankie'ye ödenmesi için ısrar etmişti. Bu Frankie'nin hayatında şimdiye kadar gördüğü bütün meblağlardan, otoparkta yarım senede kazanacağı paradan daha çoktu.

Zarfın içinde bir kağıt parçasına yazılmış şarkı sözleri de vardı:

Sunflowers waiting for the sunshine.

Violets waiting for dew.

Bees just waiting for honey

And honey, I'm just waiting for you!'

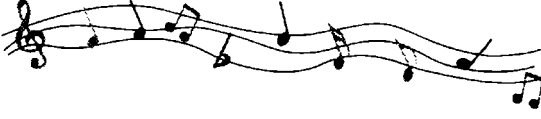
Bunların altında, "Seninkini beklerken bol şans," yazıyordu. "Hank Williams" olarak imza atmıştı.

Altı ay sonra, 1953 senesinde yeni yılın ilk saatlerinde, kanına morfin karışan Hank Williams bebek mavisini Cadillac'ının arka koltuğunda sessizce öldü. Hank'i bir konsere götürmeye çalışan sürücü, bir benzin istasyonunda durduğunda şarkıcının battaniyenin altındaki bedeninin soğuk ve tepkisiz olduğunu fark etmişti. Hank daha yirmi dokuz yaşındaydı.

Frankie'nin o gün o arabanın kaportasında hissettiği şeyler benim öngörülerim, iletmesini istediğim şeylerdi. Ölümün

gelebileceğini, şarkıcının kendini düzeltmesi, biraz yavaşlaması, alkolü ve hap almayı bırakması gerektiğini iletmek istemiştim. Her işe burnumu soktuğumu mu düşünüyorsunuz? Neden? Size öğrencilerimi sevdiğimi söylemiştim. Size en kederli ziyaretlerimin çok erken yaptığım ziyaretler olduğunu söylemiştim. Bütün gelecekleri görebildiğimi söylemiştim. Bu gücü arada bir paylaşmam beni aşıyor mu? Her zaman susup müziğin ölmesine izin mi vermeliyim?

30

1969

Hava kararmıştı. Frankie, Woodstock'taki kalabalık arasında sendeleyerek ilerledi. Ta ki kadının mor karavanı geride kalıncaya kadar. Yağmur yağmıştı. Ayakları çamur olmuştu. Sırtındaki gitarı düzeltti. *Sahne. Sahneye ulaşması gerekiyordu.* Neredeydi ki? Nasıl bu kadar kaybolabilmişti? Kahkahalar duydu. Döndü ve bir grup gencin çamur havuzlarına girdiğini ve üstlerine çamur sıçradıkça çığlık attığını gördü.

Genç bir adam, “Ben Çamur Kralıyım!” diye bağırdı.

Frankie devam etti. Sucuklu sandviç dağıtan bir adamın ve ortak bir su şişesinden su içen bir grubun yanından geçti. Kafasına sivrisinekler üşüşmüştü. Bunları yumurta kutusuyla savuşturmaya çalıştı. Tuhaf, yamru yumru bir gezegen keşfeder

gibiydi. Derme çatma çadırlar, sıra sıra uyku tulumları, bir su birikintisinde iki çocuğunu yıkayan çıplak bir anne.

Uzun bir insan sırası gördü. Akıllı hâlâ sersem gibiydi. Sıraya girdi, öndekilerden birisi ona yol gösterebilirdi.

“Sen kimi arayacaksın, dostum?”

“Hı?”

Çilli suratlı bir adam ona sırtıyordu. Üstü çıplaktı. Gür göğüs kılları vardı. Kot pantolonunun kemeri, göbeğini kenarlardan sıkıyordu.

“Bu telefon kuyruğu, dostum. Sen kimi arayacaksın?”

“Telefon kuyruğu mu?”

“Evet. Bedava arama yapmamıza izin veriyorlar. Ben bizim valideyi arayacağım. *Dün* dönmüş olmam gerekiyordu da.”

Frankie yüzünün terlediğini hissetti. Çenesini oynattı. Kadının verdiği yeşil hap her neyse etkisini göstermişti. Kemikleri birbirinden ayrılacak gibiydi.

“Eve gitmeye mi çalışıyorsun, dostum?”

“Sahneye.”

“Sahneye mi çıkacaksın?”

“Hıhı.”

“Çok uzakta. Çok.”

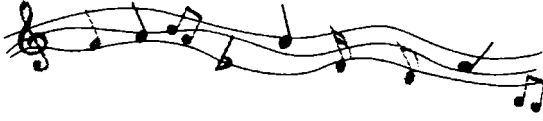
Adam gözlerini kıstı. Frankie de gözlerini kıstı.

“Hey, dostum?”

“Evet?”

Adam, Frankie’nin omzunun üstünden işaret etti.

“Sahne o tarafta.”

1953

Hampton, “Sahne bu kapının arkasında,” diye fısıldadı.

Frankie başını salladı.

“Oraya gir, müziğini yap. Gitarı hızlı çalarsan sana hayır diyemezler.”

2/4’lük canlı, sıcak bir gündü. Tempo, *vivace* yani canlı ama *sostenuto* yani, sürekliydi. Hampton ve Frankie, Grand Ole Opry’nin önünde seçmeler için bekliyorlardı. Artık on yedi yaşında olan Frankie Nashville’e geldiğinden beri çok sayıda *country* tarzda şarkı öğrenmişti. Ayrıca beş santim uzamıştı ve artık bir çocuktan çok genç bir delikanlıya benziyordu. Hampton ona, “En büyük sahne için artık hazır olduğumu sanıyorum,” dedi.

Seçmeler için Frankie'ye gri kovboy şapkası, kenarları işlemeli beyaz bir spor ceket giydirmişti. Bu Hampton'a bir haftalık yevmiyesine mal olmuştu. Şunu da söyleyeyim, tamirci Frankie'ye onun menajeri olmayı teklif ettiğinde Frankie bu pozisyonun ne yaptığını tam olarak anlamasa da hemen evet dedi. Hampton'ı seviyordu. Frankie'ye göz kulak olması ve radyo dinlemesine izin vermesi nedeniyle Frankie bu teklifi zaten reddedemezdi.

“Sadece Detroit'teki gibi çal. Asla hayır diyemezler.”

“Tamam.”

“Sen onların görebileceği en hızlı şeysin.”

“Tamam.”

Hampton gergin görünüyordu. Bir saat daha geçti. Frankie kapıyı çalmak istiyordu ama Hampton istemedi. “Çok ısrarcı gibi görünmeyelim. Onlar bizi çağırırlar.”

En sonunda güneş batmaya başlamışken ön kapıdan takım elbiseli bir adam çıktı. Frankie hemen koştu ve, “Pardon,” diyerek onları çağırıp çağırmayacaklarını sordu.

Adam, “Seçmeler güney kapısından alınıyor,” dedi. “Köşeyi dönünce görürsünüz. Ama gittiler. Haftaya tekrar gelmeniz gerek.”

Frankie Hampton'a baktı. Adamın ağzı bir karış açık kalmıştı. Frankie takım elbiseli adama döndü.

“Efendim... Burada olduğumuzu belirten bir şey alabilir miyim? Belki sıranın en başına geçebiliriz?”

Adam onu baştan aşağı süzdü ve sırtıttı. Cebine uzandı ve bir kartvizit çıkardı.

“Bende sadece bu var, genç adam.”

Adam dönüp gitti. Hampton küfretti ve kafasını salladı. *Yanlış kapı mı?*

Frankie, “Sorun değil, Hampton,” dedi. “Önümüzdeki hafta geliriz.”

Ama adam homurdanmaya devam ediyordu. Yaptığı hata onu çok üzmüştü. Yoğun bir şekilde terliyordu. Eve giderken yolda birçok kez direksiyona vurmuştu. Bir trafik ışığından geçtikten sonra kolunu tuttu ve arabanın kapısına doğru yığıldı. Araba kaldırıma doğru yönelmişti.

Frankie, “Hampton,” diye bağırdı. Direksiyonu tuttu ve çılgınca çevirdi. “Ne oldu? Hampton! Hey!” Bacağını adamın bacaklarının üstüne atarak arabayı çığlık gibi bir fren sesiyle durdurdu.

Frankie, “Hayır, olamaz, olamaz,” diye yalvardı. Hampton’ın yakasını açtı. Adamın gözleri ters dönmüştü. Frankie pencereden, “Yardım edin! Hastane nerede?” diye bağırırken adam da inliyordu.

Dakikalar sonra, kollarını adamın göğsüne dolayarak Hampton’ı hastanenin kapısından geçirdi. Sürekli, “İyileşeceksin, iyileşeceksin,” diyordu ama içeri girince, “Yardım edin!” diye bağırdı. Bir hemşire ona yardım etmek için koşup geldi ama kısa saçlı, geniş göğüslü bir doktor ellerini kaldırdı.

“Bekleyin,” dedi. “Onu renkli hastaneye götürmeniz lazım.”

Frankie, “Lütfen!” diye bağırdı.

Doktor kafasını salladı. “Renkli hastanede ona müdahale ederler.”

“Ama çok zor durumda!”

“O zaman harekete geçsen iyi olur.”

Frankie’nin nefes alıp veriş hızlandı. Gözlerini sımsıkı kapattı. İçinde bir şeyler koptu. Belki Baffa, belki El Maestro veya annesini hiç bulamaması ya da hayatta elinden alınan

pek çok değerli şey yüzünden içinde bir gücün oluştuğunu hissetti. Klavyenin bir ucundan diğerine kadar uzanan kızgın bir *glissando*'gibi kulaklarının arasında bir ses yükselmişti.

Hampton'ı da kaybedemezdi.

Doktorun tepesine dikilerek, “Dinleyin,” dedi. “Grand Ole Opry'den geliyorum. Bu adam da öyle. O çok önemli bir kişi.”

Doktor kıs kıs güldü. “Opry'den mi geliyorsunuz?”

Frankie cebindeki kartviziti çıkardı ve adamın avucuna yapıştırdı.

“Aynen öyle. Cumartesi gecesi orada çalacağım. Bu adamı tedavi ederseniz ön sıradan bedava bilet ayırırım size.”

Frankie bunları söylerken sanki bir başkasını dinliyor gibiydi. Bu sözcükleri nereden bulmuştu?

Doktor kartviziti okurken burnunu çekti. Kart, üst düzey bir organizatöre aitti.

“Gerçekten Opry'de çalacak mısınız?”

Frankie, “Kıyafetlerime baksana,” dedi.

Doktor dudaklarını büzdü. Hemşireye başını salladı.

“Hastayı arka tarafa alın,” dedi.

Birkaç saat sonra Frankie bir yatağın kenarında oturuyor, gitarını tıngırdatıyordu. Kendi ritmini bulacak gibi görünen bir *blues* melodisiydi bu.

“Çalmaya devam et. Beni sakinleştiriyor.”

Yetmiş yedi yaşındaki Hampton Belgrave kalp krizi geçirmişti ama erken müdahaleyle kurtulmuştu. Yaşayacaktı.

Hampton, “O doktora gerçekten bilet sözü mü verdin?” diye fısıldadı.

Frankie başını salladı.

“Hem de sergilemeyeceğin bir performansın biletini?”

“Evet.”

Hampton başını salladı ve gülümsedi.

“Artık seni kamyonetimde bulduğum zamandan çok daha akıllısın.”

Frankie bir tele dokundu. Hampton tılandı.

“Bana neler olacağını söylemeyecek misin?”

“İyileşeceksin, Hampton.”

“Sayende.”

“Yok canım.”

“Şimdi biraz uyuyacağım. Bir ilahi söyleyebilirsin belki.”

Yaşlı tamirci gözlerini kapattı. Bu yüzden olanları görmedi: Frankie'nin gitarındaki Re teli maviye dönmüştü. Frankie bakakaldı. Kollarında ve bacaklarında bir ürperti hissetti. Çocuğumun hikâyesindeki kritik geçişleri merak etmiştiniz. İşte bir tanesi:

Bir hastane odasının sessizliğinde, yaşlı bir adamın nefes alıp verişinde Frankie, nihayet her nasılsa bu tellerle yaşamı elinde tuttuğunu anlamıştı.

Hampton iki hafta sonra dört kilo vermiş bir halde eve döndü. Frankie'yi karşısına oturttu ve bir müzisyene menajerlik yapmanın onun için çok yorucu bir iş olduğunu söyledi. “Belki bu iş için kafası daha çok çalışan birini bulsan iyi olur,” diye ekledi.

Frankie üzülmüştü. Hampton'ı seviyordu ve Grand Ole Opry'nin içini görmek istiyordu. Aslında kovboy kıyafetleri pek ilgisini çekmiyordu. Nashville'de Aurora York'u filan da bulamamıştı ki bu geliş sebebiydi. Bulabildiği tek şey, Harvey's

mağazasında makyaj tezgâhındaki orta yaşlı kadının İngiliz aksanlı sarışın bir kızı hatırlaması ve kızın New Orleans'a taşınacağından bahsettiğini söylemesi olmuştu.

Elinde devam edecek pek bir şey yoktu.

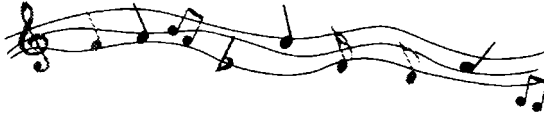
Ama yine de bir şeydi.

Opry olayından birkaç ay sonra bir sabah, Frankie Hank Williams'ın bıraktığı zarfta kalan paradan yirmi dolar aldı ve kalanını, Hampton'a kendisine göz kulak olduğu için bir teşekkür mahiyetinde, çekmeceye gizledi. Güneş gözlüklerini taktı, yaşlı adama sarıldı ve elinde gitarı, bavulu ve tüysüz köpeğiyle Greyhound otogarına doğru yola koyuldu. Burada New Orleans'a bir bilet aldı.

Otobüse binerken şoför, "Körler haricinde köpek almıyoruz," dedi. Hızlı düşünen Frankie elini öne doğru uzattı ve, "Bu gözlükleri neden taktım sence?" diye sordu. Ona ve köpeğe izin verdiler. Otobüs hareket etti. Karşısında oturan yaşlı bir kadın koluna hafifçe vurdu ve avucuna on dolar sıkıştırdı. "Tanrı şifa versin."

Frankie kadına teşekkür etti. Köpeğin inlediğini duydu. Hayatının en olağandışı anlarında neden Tanrıdan bahsedildiğini merak etti.

32

1954

Köpeğe gelince.

Frankie artık on sekiz yaşındaydı. Bu, dört ayaklı arkadaşının daha da yaşlı olduğu anlamına geliyordu. Bir köpeğin yaşamında bu nadir olan bir şeydi. Ama bu sıradışı bir hayvandı ve ömrü yıllarla değil, ihtiyaçla belirleniyordu.

Köpek, Frankie'yi nehirden çekmek için oradaydı. Sardalya fabrikasında askerlerin dikkatini dağıtmak için oradaydı. Baffa tutuklandığında Frankie'ye arkadaşlık etmek için oradaydı. Her nasılsa, Frankie çaresizce bir arkadaşına ihtiyaç duyduğu anda, burada Detroit'te yurdun önünde belirmişti.

New Orleans'ta, Frankie *doo-wop*¹ gruplarında ve caz d rtl lerinde gitar çalıp para kazanırken köpek de otel odalarında bekledi. Gün içinde köpek Frankie'yi sokak sokak takip ediyor, Frankie bir dükkâna girip Aurora'yı sorarken dışarıda bekliyordu. Çocuğum elinde sıfır bilgiyle  zg n bir halde döndüğünde, köpek soluk solu a ayağa kalkıyor ve ona bir sonraki dura ına kadar eşlik ediyordu.

Ancak 1954 senesi sona ererken Frankie arkadaşının yavaşladığını fark etti. O sokaklarda yürümesi veya Mississippi Nehri'nin tepesine inşa edilmiş Huey P. Long Köprüsü'nün altındaki çimlerde gezmesi artık daha uzun sürüyordu. Tepe-sinden trenler geçerken, Frankie köprünün altında her gün üç saat gitar çalışıyordu. Ritim ve caz konusunda artık oldukça ustala mı tı. Tren tekerlekleri raylarda bir bo lu a denk geldiğinde Frankie tekerlerin çıkardığı sesi çalmaya çalışıyordu. Tüysüz köpek kafasını kaldırıp sesin geldiği yere bakıyordu.

Frankie, "Tıkır tıkır tıkır tıkır," diyordu.

Ama son haftalarda Frankie'nin çaldığı hiçbir şey hayvanın kafasını kaldırmasını sa layamıyordu. Elvis Presley'nin tiz sesini ve "That's Allright (Mama)" adlı yeni pla ındaki ritmi taklit etmesi bile.

Frankie, "Sen zor be enen bir dinleyicisin," dedi.

Köpek burnunu çekti.

"Ne dinlemek istiyorsun?"

Köpek gözlerini kırpı tırdı ve doğrudan ona baktı.

"Hımm? Ağır ve güzel bir şeyler mi?"

Frankie bir a aca yaslandı ve 2/5'lik bir tempoyla çalmaya ba ladı. Hava ılıktı, güneş tek bir bulutun arkasına saklanmıştı. Frankie'nin anıları canlandı. Farkına bile varmadan,

1  . N. Amerika'da Afro-Amerikan topluluklarında ortaya çıkan bir müzik türü.

“Maalaala Mo Kaya”yı, yani bir zamanlar bir İspanyol arazi-sindeki cesetleri onurlandırmak için çaldığı şarkıyı çalmaya başladı. Frankie bu şarkıyı çalmayı yıllardır denememişti. Ne kadar kolay çalabildiğini fark edince şaşırdı. Bu basit melodi yatıştırıcıydı. Tüysüz köpek sessizce esnedi. Frankie şarkıyı bitirdiğinde hayvan yanına geldi. Frankie hayvanın kulaklarını kaşıdı. Köpek parmaklarını yaladı.

Frankie gülümseyerek, “Teşekkürler,” dedi. “Şimdi her yanıma yapış yapış oldu.”

Köpek döndü ve nehir kıyısına doğru yürümeye başladı. Çamurlu akıntı hızlı bir şekilde hareket ediyordu.

Frankie, öne doğru eğilerek, “Dikkat et,” dedi ama hayvan ilk kez dönüp hırladı ve Frankie’nin kafası karışık bir halde geri çekilmesine sebep oldu.

Yeniden başlamak zorunda olduğunuz şarkılar vardır, bir de hiçbir zaman kusursuz bir şekilde çalamayacağınız şarkılar. Ama bir şarkı tamamlandığında elinizden daha fazlası gelmez.

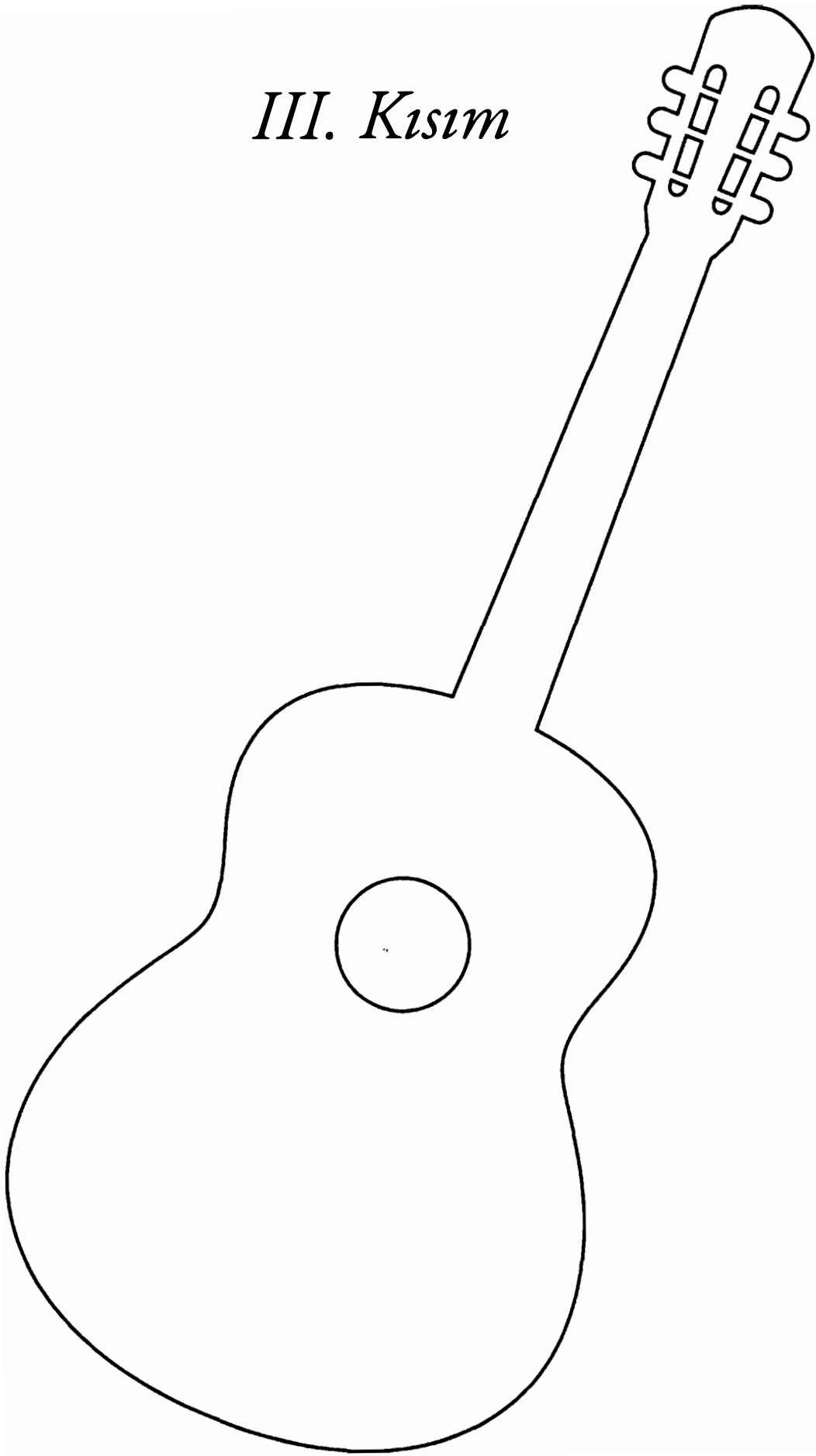
Tüysüz köpek suya atladı ve akıntıyla yüzerek uzaklaşmaya başladı.

Üç kişilik grubunun sonuncu üyesi de Mississippi Nehri’nde gözden kaybolurken Frankie, her nasılsa peşinden gitmemesi gerektiğini bilerek boş boş onu izledi.

Bir dakika sonra arkasındaki uzun çimenlerden bir hışırtı duydu. Kafasını çevirdi ve güneşe doğru gözlerini kısarak baktı. Tepesinde gülümseyen birini gördü.

“Beni aradığını duydum,” dedi Aurora York.

III. Kısım

Cecile (York) Peterson

*Aurora York'un kız kardeşi,
Londra Ekonomi Okulu emekli matematikçisi*

Babamız bir casustu.

İspanya'ya bu şekilde geldik, canım. Babam, İkinci Dünya Savaşı'nda bir casustu ve İspanya'da daha güvende olacağımızı düşündü. Nitekim Blitz¹ düşünüldüğünde sanırım haklıydı da. *British Intelligence for Operation Fortitude* için çalışıyordu. Aslında oldukça ünlü. Başka bir yerde daha büyük bir saldırı planlıyormuş gibi yaparak Almanların dikkatini Normandiya'dan uzaklaştırmışlardı... Evet, canım. Bu konuda kitaplar yazdılar. Aç da bak.

Babam, Almanların güvendiği bir çift taraflı İspanyol casusla çalışıyordu. Aslında çok verimli bir işti ama bizim ailemiz için değil tabii. Babam bizi Valencia yakınlarında küçük bir evde bıraktı. Annemi, Aurora'yı ve beni. Sonra

1 Ç. N. II. Dünya Savaşı sırasında Birleşik Krallık'ın Nazi Almanyası tarafından 7 Eylül 1940 ile 16 Mayıs 1941 tarihleri arasında aralıksız bombalandığı döneme verilen addır.

bizi temelli terk etti. 1945 yılında, Normandiya'dan sekiz ay sonra öldürüldü. Telle boğulmuş bedenini Barselona'da bir otel odasında buldular. Sanırım ihanete uğramıştı. Kimse bilmiyor.

Babam, "Gizlilik, seçtiğimiz hayatın bir parçası," derdi.

Kız kardeşim ve ben oldukça farklıydık. Aurora özgür bir ruhtu. Tuhaf, uyumsuz kıyafetler giyerdi. Sabah ilk iş dans etmeyi severdi, ağaçlara tırmanmayı, yağmurda koşmayı, suratına domates salçası sürmeyi ve bu gibi şeyler yapmayı severdi. Ben daha çalışkandım. Ben iyi, uslu çocuktum. Etliye sütlüye karışmazdım. Sanırım annemin kızıydım. Rakamlar ilgimi çekerdi. Matematik. Bilim. Ben düzenli şeyleri severdim. Aurora ise dağınık şeyleri severdi.

Frankie ve Aurora'yı bu şekilde tanımlayabilirdiniz. Dağınık.

Açıkçası ben "Francisco"nun adını daha onunla tanışmadan önce duymuştum. Kız kardeşim onunla daha küçükken İspanya'da bir ormanda tanışmıştı. O akşamüstü ne konuştular veya ne yaptılar bilmiyorum ama Francisco kız kardeşimin sözcük haznesinin bir parçası olmuştu. "*Bir gün, Francisco'yla evlendiğimde...*" diyordu. Ya da "*Francisco'yla ev aldığımızda...*" Açıkçası ben onun hayali bir kişi olduğunu düşünmüştüm. Daha yedi veya sekiz yaşındaydı. Küçük kızlar nasıldır bilirsiniz. Bir casusun çocukları olduğumuz için bizim evde gerçekler ve doğrular genellikle birbirinden ayırt edilemezdi.

Amerika'da evden kaçana kadar "Francisco"nun gerçek bir kişi olduğunu fark etmemiştim. O zaman Aurora genç kız olmuştu. O yaz annem ve yeni üvey babamla bir tıp konferansı için Tennessee'ye gitmişti. Adam doktordu. İskoçtu.

Çok asabiydi. O ve Aurora sürekli kavga ediyorlardı. Aurora annemin babamın yerini doldurmaya çalışması fikrinden nefret ediyordu. O seyahat sırasında da kötü bir kavgaya tutuşmuşlardı. Yeni, sarı bir bavulu vardı. Annem otel odasına döndüğünde sarı bavul ortada yoktu. Aurora da öyle. Birkaç hafta orada kalıp araştırdılar ama en sonunda pes ettiler ve eve döndüler.

Kapıdan iki değil de üç kişi olarak girdikleri anı hatırlıyorum. Kendimi ihanete uğramış hissetmişim. Sanki bütün her şeyimi alıp gitmişler ve elleri boş dönmüşlerdi. Çocukluğumdan ne kaldıysa hepsi kız kardeşimle gitti, üvey babam aldı götürdü. Onu bunun için hiç affetmeyeceğim. Sanırım Aurora'yı da affetmeyeceğim. Annemi ve beni o adamla yalnız bıraktığı için.

Aylar boyu, iyi olduğunu bildiren kartpostallar aldık fakat çok az detay veriyordu. Yalnız, "Francisco" nun da Amerika'da bir yerde olduğuna inanıyordu. Bunu hissettiğini söylüyordu. Bunu çılgın kız kardeşimin saçmalamaları olarak gördüm. Açıkçası nasıl hayatta kaldığını bile bilmiyordum.

Sonra 1955 senesinde bir gün Londra'daki dairemize telefon etti. Ben yirmi üç yaşındaydım galiba, o da on sekiz miydi, on dokuz muydu? Telefona cevap verdim ve, "Cecile, gelmen lazım. Evleniyorum!" dediğini duydum. Daha selam bile vermeden. Sesini duyunca afallamıştım. "Aurora? Gerçekten sen misin?" diye sordum. "Niyahet buldu beni, Cecile," dedi. "Kim buldu?" dedim. "Francisco tabii ki!"

İkisinin arasında işler bu şekilde yürüyordu. Uzun kaybo-luşlar, sonra çılgın, yoğun bir romantizm. Birlikte az zaman geçirmiş olsalar da Aurora ve Frankie'nin birbirine ait olduğuna inanıyorum. Sanki bağlı oldukları bir sırları vardı.

Onları çoğu zaman neşeli ama geri kalan zamanlarda da çılgın yapan bir sır.

Aşk mı? Evet, canım. Frankie ve Aurora benim gördüğüm herkesten daha âşıktı birbirine. Buna tam kırk iki sene süren kendi evliliğim de dâhil. Frankie'nin gitar çalıştığını veya beste yaptığını hatırlıyorum. Kız kardeşim arkasından yaklaşır ve kulağından, her zaman kulağından, öperdi. Frankie, "Aurora şafak demek," derdi ve birlikte gülerlerdi. Artık neye gülüyorlarsa. Birlikte küçük düetler yaparlardı. Vagonla ilgili İspanyolca bir şarkı vardı. *Laaaa-paaan-de-ro la-la-la, la-la-la...* Bu şarkıyı biliyor musunuz? Burada, İspanya'da olduğunuzdan... Neyse.

Frankie ünlü olmadan önceki zamanlar en mutlu zamanlarıydı. Düğünlerini yaptıkları zaman yani. New Orleans'ta yaşıyorlardı. Aurora'nın baş nedimesi olmaya gitmiştim. Üvey babam annemin gitmesine izin vermemişti. Buna inanabiliyor musunuz? "O küçük sürtük yeterince baş ağrısına neden oldu," dedi. Adam tam bir yıldı.

Ben de Amerika'ya kendim gittim. Ama New Orleans'a vardığımda, Frankie'nin de Aurora'nın da belgeleri düzgün olmadığı için yasal olarak evlenemeyeceklerini öğrendim.

Bu onları durdurmadı. Fransız Mahallesi'nde bir gece kulübünde kendi kendilerine bir düğün yaptılar. Hayır, kulübün adını hatırlamıyorum. Ama gece saat ikide başladığını hatırlıyorum. Kulüp kapandıktan sonra. Bir sürü müzisyen vardı. Fats Domino piyano çalmıştı. Frankie'nin bir arkadaşıydı. Bir sürü başka caz sanatçısı daha vardı.

Frankie'nin sahne performansını ilk kez orada izlemiştim. Gerçekten de mükemmeldi. Kız kardeşimin ona neden âşık olduğunu anlayabiliyordum. Bülbül gibi şakıyordu

ve gerçekten çok etkileyiciydi. O zamanlar, bir grupla çalışıyordu. “Doo-wop müziği” miydi neydi? Evet... evet. Her birinin farklı tonda sesi vardı. Biri çok alçak, biri çok tiz. Kız kardeşim için “Earth Angel”adlı bir şarkı söylediler. Şarkıda “Will you be mine?”¹ diye sorduğunda Frankie dizinin üstüne çöktü. Aurora’nın parmağına yüzüğü takarken Aurora ağlamaya başlamıştı. Onun adına çok mutluydum. Sonuçta benim kız kardeşimdi. Aurora mutlu olduğunda kimse ondan daha mutlu olamazdı. Ellerinizi tutar, kollarınızı sallar ve küçük bir çocuk gibi, “Ne kadar harika değil mi!” derdi.

Belki de Frankie’yle birbirilerinden bu yüzden etkilenmişlerdi. Çocukken ikisinin de çocuk olmasına izin verilmemişti. Bu yüzden yetişkinliklerinde çoğunlukla çocuk gibi hareket ediyorlardı. Geç saatlere kadar uyurlardı. Randevuları kaçırlırlardı. Sürekli güler ve özür dilerlerdi. Ama çocuk değillerdi, değil mi? İşte dertler de bu noktada başladı.

Aurora, Frankie’yi uzun dönemler için terk ettiğinde ona çıkışıldım ama onun her zaman bir bahanesi vardı. Frankie’nin müziğine çalışması gerektiğini ya da kendisinin bir şeyleri olduğunu söylerdi. Frankie ona para gönderirdi. Aurora parayı iade ederdi. Frankie telefon ederdi. Aurora yüzüne kapatırdı. Aurora başka kadınlar olduğunu bilirdi. Bu onu üzmezdi. Ben ona, “Aurora, o senin kocansa birlikte olmalısınız,” derdim. O da, “Of Cecile, birlikteyiz zaten. Sadece ayırınız, o kadar,” derdi.

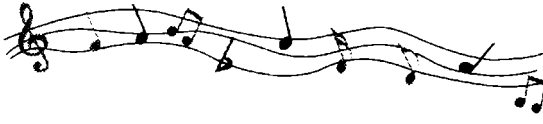
Çok sır saklarlardı. Babam olsaydı onaylardı. Ama bu beni birçok konuda karanlıkta bırakmıştı. Buna büyük ayrılığın sebebi de dahil. Bugün bile bilmiyorum. O aktrisle evlenmesinin bir faydası olmadı tabii. Kadının adını bile söyleye-

1 Ç. N. İng. Benim olur musun?

miyorum, o kadar üzüldüyorum ki. Frankie ne düşünüyordu, bilmiyorum. Kız kardeşimin gençlik fotoğraflarını gördünüz mü? Görüp görebileceğiniz tüm aktrislerden daha güzeldi. Aurora aklına koyduğu her erkeği elde edebilirdi. O Frankie'yi seçti. Aslında gerçek buydu.

Londra Ekonomi Okulu'nun Latince sloganını biliyor musunuz? *Rerum cognoscere causas*. "Olayların sebebini bilmek," demek. Frankie ve Aurora hakkında bilmediğim çok şey var. Belki de raporunuza hiç yardımcı olamıyorum. Sadece Frankie'nin Aurora için neşe kaynağı olduğunu söyleyebilirim. Aynı zamanda üzüntü kaynağı da tabii. Belki de bu yüzden ondan hoşlanmadığımı düşünüyordu. Ne zaman ziyarete gelseler Frankie bana sarılır ve, "Cecile, dur sana bir şarkı çalayım," derdi. Ben de, "Hayır, hiç gerek yok," derdim. Müziğinin beni etkilemesine izin verecek değildim. Sanatçılar, sanatın bütün davranışları kabul edilebilir kıldığına inanır. Ben buna katılmıyorum. Bunu ona da söyledim.

Geriye dönüp baktığımda belki de bu biraz sert olmuş. Ama ben her zaman mantıklı olan taraftım. Aurora bunu anlıyordu. Güler ve, "Sana çalmaması daha iyi olur, Cecile," derdi. "Bu çocuğun bir gitar ve telleriyle hayatını değiştirmesi sadece birkaç dakika alıyor."

Frankie ve Aurora. Kendi içinde bir senfoni.

Daha önce aşk ve müzikten, bu birbirine karışmış düetten bahsetmiştim. Ama şu kadarını söyleyeyim, bütün o aşk maceralarının arasında Frankie Presto'nun birlikte olduğu her kadınla kendini eksik hissetmesinin bir sebebi vardı.

Mea culpa.

Yani benim hatam.

Aslında ben pek paylaşımcı değilim. Ben sizi yalnızca kendime isterim. Siz benim değerli yardımcılarım da beni istersiniz. Bu başkalarına mal olsa da. Siz yalnız çalışma odalarına, uzak sahnelere, dumanlı kayıt stüdyolarında geç saatlere, piyano tuşlarına basan yorgun parmaklara, enstrümanı kavrayan yorgun dudaklara kadar beni takip eder ve çalmaya devam edersiniz. Sizi sevenleri, sizden sevgi bekleyenleri terk edersiniz. Onlar sizi cezbederler. Ama ben sizi daha çok cezbederim. Benim istediğim, sizin de ödeyeceğiniz bedel budur.

Frankie bunu en başından anlamıştı. Duke Ellington'la birlikteyken bir gece, grup liderini uzun siyah bir arabada iki çekici kadın bekliyordu.

“Şu güzel hanımları beğendin mi, Francisco?”

Frankie sıırttı.

“Katılıyorum. Güzeller. Ama benim asıl sevgilim müziktir. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?”

Frankie kafasını salladı.

“Bu hanımlar sabah gidecek. Ama piyanom hâlâ yanımda olacak.”

Frankie daha çocuk olduğu için bunu anlayamamıştı. Ama yetişkin bir adam olarak kesinlikle anlıyordu. Yıllar boyu Frankie kimin yatağına girerse girsin asıl sevgilisi bendim. Onu herkesten çalabilirdim.

Herkesten.

Aurora York hariç.

Frankie Aurora'ya daha çocukken âşık oldu ve bir daha kimseyi böyle sevemedi. Bu kadar basitti işte. Onu düşündü, onu takip etti. Her kaybedişinde yeniden düştü peşine. İspanyol ormanındaki o ilk günden Woodstock'taki o can alıcı geceye kadar, onların aşkı siz insanların gerçek aşk hikâyesi dediği türdendi.

Ama bütün aşk hikâyeleri aslında birer senfonidir.

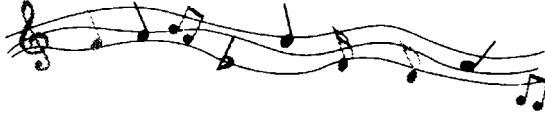
Tıpkı senfoniler gibi dört bölümü vardır:

- *Allegro*, hızlı ve canlı bir giriş
- *Adagio*, ağır bir dönüş
- *Minuet/Scherzo* ¾'lük bir tempoda kısa adımlar
- *Rondo*, çeşitli geçişlerle bölünen, tekrarlayan bir melodi.

Frankie ve Aurora'nın ilişkisinin nereye doğru gittiğini ben hep biliyordum.

Frankie'nin müzik yeteneğine bakılırsa yukarıdaki senfoni nasıl takip etmezlerdi ki?

34

1955

İlk hareketleri. *Allegro*. Hızlı. Canlı. İspanya'da başladı ve Louisiana'da hız kazandı. New Orleans'ta bir eczanenin üstünde bir oda bir salon bir daire tuttular. Aurora tek kişilik yatakta, Frankie ise salondaki kanepede yatıyordu. Aşkları konusunda hâlâ utangaçlardı. Ayrıca Frankie Aurora'nın, "Şu ana kadar yaşananlar sayılmaz. Yeni bir sayfa açıyoruz," uyarısını da dikkate almıştı.

Her gece, fasulye ve pilav yerken Frankie Aurora'ya maceralarından bahsediyordu. İspanya'dan gemiyle gelişinden, limanda Django'yla tanışmasından, yurttta yaşadıklarından, Hank Williams'la tanışmasından, Grand Ole Opry'den bahsetti. Aurora, yanaklarını elleri arasına alıp dinlerdi,

Frankie'nin gittiği yerler onu büyülerdi. Kendi seyahatlerinden pek bahsetmezdi. Frankie de Detroit'teki sakallı adam veya birlikte olmuş olabileceği diğer adamlar hakkında soru sormazdı. Ama bazen sabahları Frankie gitar çalırken Aurora Frankie'ye bakıp ağlardı. Bir keresinde Frankie, "Ne oldu?" diye sordu. "Beni neden daha önce bulmadın?" diye sordu Aurora. Frankie, "O gece peşinden geldim," dedi. Aurora da, "O gece utanmıştım," diye cevap verdi. Frankie, "Bu beni durdurmadı ama," dedi. Tüysüz köpekle farklı şehirlerde kapı kapı dolaştıklarını anlattı.

Aurora, "Teşekkürler," dedi.

"Ne için?"

"Vazgeçmediğin için."

"Neden vazgeçecektim ki?"

Bazen geceleri Mississippi Nehri kıyısında yürüyorlar ve kağıt bir torbadan kızarmış hamur yiyorlardı. Fransız Mahallesi'nden müzik sesleri geliyordu. Frankie şarkılara eşlik ediyordu. Villareal'deki çocukların treni takip ederken söylediği şarkıyı söylüyordu.

La-pan-der-o-la-la-la

La-pan-der-o-la-la-la

Aurora gülüyor ve başını Frankie'nin omzuna yaslıyordu. Frankie bir keresinde bir zamanlar gitar öğretmeniyle yaptığı konuşmayı hatırlamıştı.

"Âşık olduğunu nasıl anlarsın, Maestro?"

"Soruyorsan âşık değilsin demektir."

"Sen hiç âşık oldun mu, Maestro?"

“*Recuerdos de la Alhambra’yı kim yazmış?*”

“*Francisco Tárrega.*”

“*Bu şarkıda hangi teknik kullanılmış?*”

“*Tremolo tekniği.*”

“*Sorman gereken sorular bunlar. Aşk soruları değil.*”

“*‘Tremolo’ sözcüğü nereden geliyor, Maestro?*”

“*‘Tremble’ sözcüğünden.*”

“*O ne demek?*”

“*Titremek, demek. Ürpermek, korkmak, gerilmek demek.*”

“*Peki bunlar ne zaman olur?*”

El Maestro duraksadı. “Âşık olduğun zaman.”

Frankie New Orleans’ta, her yerden daha çok nüfuz ettiğim bu şehirde çok müzik yaptı. Caz gruplarına katıldı. Dew Drop Inn’de caz parçalar çaldı. Aurora onunla küçük barlara, açık hava sahnelerine, Fransız Mahallesi’nde hırdavat dükkânının arkasındaki bir kayıt stüdyosuna gitti. Frankie’nin gitar yeteneği, onu burada çok sevilen biri yapmıştı. Mekânın sahibi müşterilere, “Ne lazımsa! *Presto!* Bu çocuk fena gitar çalıyor! Ona bu yüzden *Presto* diyorlar!” derdi.

Bir yaz gecesi, Frankie stüdyodayken kabarık saçlı, ince bıyıklı siyahi bir adam birkaç şarkı kaydetmeye geldi. Çoğu caz şarkılarıydı, ki bunları Frankie kolaylıkla çalıyordu ama yapımcının sonuçlardan memnun olmadığını görebiliyordu. Birkaç saat sonra mola verdiler. Adı Richard Penniman olan şarkıcı ayakkabılarını boyatmak için stüdyonun arkasındaki alana gitti. Hayal kırıklığına uğramış gibiydi. Frankie de dışarı çıktı. Ayakkabı boyacısı ona gitarda akor gösterdiği için Frankie’ye hayran olan altı yaşında Ellis adlı bir çocuktü.

“İyice bir parlatayım ister misiniz, Bay Presto?” diye sordu. Ama Frankie ona önce diğer adamın ayakkabılarını parlatmasını söyledi.

Richard Penniman, “Teşekkürler,” dedi.

“Önemli değil.”

“Oradaki kız senin sevgilin mi? Sarışın olan?”

“Evet.”

“Vay vayy.”

Frankie gülümsedi.

“Sen de yakışıklısın,” dedi. “Sahneye çıkıyor musun?”

“Daha çok gitar çalıyorum.”

“Hımmm.”

“Ne oldu?”

“Kimse gitar çalarak ünlü olmaz. Ünlü olmak istiyorsan şarkı da söylemelisin. En önde. Tek başına.”

Aurora dışarı çıktı ve dondurma almaya gittiğini söyledi. Onlara da isteyip istemediklerini sordu.

Adam, “Bir tutti frutti fena olmaz,” dedi.

Frankie güldü.

“Neden güldün?”

“Tutti-frutti. İtalyanca da.”

“Ne demek?”

“Tüm meyveler, demek.”

“Hımm. Keşke bunu önceden bilseydim.”

“Neyden önce?”

“Şarkımı yazmadan önce.”

“Ne şarkısı?”

“Tutti Frutti.”

“Meyvelerle mi ilgili?”

“Meyvelerle ilgili değil! Hani bilirsin işte...”

Biraz kafasını biraz da kalçalarını salladı.

“Dinlemek ister misin?”

Tam orada, ayakkabı boyacısının tezgâhı başında bir dört-lüğü yüksek sesle, hızlı bir caz müziğiyle söyledi. Frankie gözleri irileşmiş bir halde başını salladı. Ayakkabı boyacısı küçük Ellis bile sırtıyordu.

Frankie, “Belki de *bu şarkıyı* kaydetsen daha iyi olur,” diye önerdi.

Birkaç dakika sonra aynen bunu yaptılar. Hemen şarkıya geçildi. Odadaki enerji inanılmazdı. Richard Penniman, saksa-foncu giriş zamanının geldiğini anlayabilsin diye “Aaahhh,” diye bağıırıyordu. Sözler fazla müstehcendi. Bu yüzden stüd-yodaki bir kadın hemen yeni sözler yazdı, on beş dakika sonra şarkının son hali kaydedildi. (Hızlı yaratım, hatırladınız mı? Benim size bahşettiğim?)

“Tutti Frutti” (Frankie’nin de gitar çalmasıyla) inanılmaz başarılı bir plak oldu ve daha sonradan Little Richard olarak tanınacak olan bıyıklı adamın kariyerini şekillendirdi.

Aurora’nın elinde dondurmayla dönüşünü kimse fark etmedi.

“Ne kaçırdım?” diye sordu.

Allegro devam etti. Frankie kazandıklarından para biriktirdi ve Noel’den hemen önce küçük bir yüzük aldı. Elmas bir parçayla birbirine bağlanan iki kalp. Ertesi gece, Aurora’yla Canal Caddesi’nde yürürlerken Maison Blanche mağazasının önünden geçtiler.

Burada, vitrinlerden birine, gelenektir diye kağıt hamu-rundan büyük bir kardanadam koymuşlardı. Adı da Bay Bingle’dı; Noel Baba’nın yardımcısı olarak tasvir ediliyordu.

Aurora küçük şapkası ve yuvarlak kara gözleri olan bu tuhaf yaratığı sevmiştir.

Yüzünü cama yaklaştırarak, “Noel Baba Bay Bingle’sız hiçbir şey yapamaz,” dedi.

“Aurora?”

Frankie yüzük kutusunu açtı.

“Ben de sensiz hiçbir şey yapamam. Benimle evlenir misin?”

Aurora’nın nefesi kesildi. Yanaklarından yaşlar düşmeye başladı. Ben müziğin eksikliğini derinden hissetmişim ama her zaman güvenebileceğim Frankie “Earth Angel”ın sözlerini mırıldandı ve an tamamlandı.

Earth angel, Earh Angel,

Will you be mine?¹

Aurora, “Noel Baba ve Bay Bingle her zaman birlikte,” diye fısıldadı.

Frankie, “Her zaman,” dedi.

“Ne olursa olsun.”

“Ne olursa olsun.”

“Tamam. Seninle evleneceğim.”

Tatlı bir öpüşmeden sonra Aurora yüzüğü parmağına taktı. Frankie kağıt hamurundan yapılma kardanadama hayali bir şapka selamı gönderdi. Aurora güldü.

Düğünlerini yakındaki bir kilisede ayarladılar. Düğün haftası gelene kadar belgelerinin eksik olduğunu fark etmediler. Frankie’de de Aurora’da da eksiklikler vardı. İkisinin de ehli-

¹ Ç. N. İng. Dünyadaki melek, benim olur musun?

yeti yoktu, kazandıkları paraların çoğu nakit olarak geliyordu ve anlayabildiğim kadarıyla (böyle ayrıntılar beni bunaltıyor) belgelerin halledilmesi uzun bir gecikmeye sebep olacaktı.

Kilisedeki töreni iptal ettiler ve bir arkadaşlarının gece kulübünü kullandılar. Bir zamanlar ilahiyat okuluna gitmiş bir kemancı birlikteliklerini sabaha karşı 3:07’de kutsadı. Aurora’nın kız kardeşi Cecile onun baş nedimesiydi. Ayakkabı boyacısı küçük Ellis de Frankie’nin sağdııcıydı. Yiyecekler, içecekler vardı. Fats Domino piyano çaldı. Richard Penniman o vahşi şarkılarından söyledi. Hampton Belgrave Nashville’den geldi ve armonikanın başına geçti.

Sabahın erken saatlerinde herkes eve gittiğinde üstlerinde hâlâ düğün kıyafetleri olan Aurora ve Frankie nehir kenarında uzun bir yürüyüşe çıktılar.

Aurora, “Tanıştığımız günü hatırlıyor musun?” diye sordu.

Frankie, “Ormanda,” dedi.

“Çok korkuyordun.”

“Hayır, korkmuyordum.”

“Evet, korkuyordun.”

Aurora ayakkabılarını çıkardı. Suyun üstünden bir kuş sürüsü uçtu.

“O gün babanı son görüşün olmuştu.”

“O benim babam değildi.”

“Burada olamadığı için çok üzgünüm.”

“Senin annen de burada değildi.”

“Evet, haklısın, değildi.”

Aurora, Frankie’nin elini tuttu. Sessizce yürüdüler. Uzakta önlüklü bir adam, kaldırıma bir kova su döktü ve gecenin kalıntılarını süpürmeye başladı.

“Francisco?”

“Efendim?”

“Artık ikimizin de bir ailesi var.”

“Sen ve ben mi?”

“Her zaman.”

Frankie, Ink Spots ve Frank Sinatra tarafından söylenen ünlü bir şarkı olan “Always”ın ilk mısralarını mırıldanmaya başladı. Aurora Frankie’nin kolunu şifonla kaplı omzuna doğru çekti.

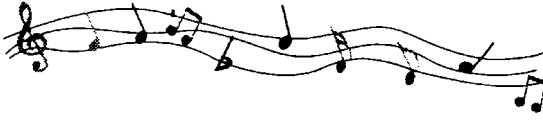
“Her şey şarkı değildir.”

“Evet, şarkıdır.”

“Tamam. Her şey şarkıdır.”

Güneş, New Orleans’ın doğu yakasından doğarken eczanenin üstündeki dairelerine giden merdivenleri çıktılar. Aynı yastıkta beraber yattılar. Frankie burnu Aurora’nın sarı saçlarında, kolu da onun beline dolanmış bir halde uyuyakaldı. Birçok gruba katılmıştı. Ama en sevdiği grup buydu.

35

1969

Woodstock'ın karanlıklarında müzik sesi iyice yükselmişti. Frankie gökyüzünden Janis Joplin adlı bir caz şarkıcısının pürüzlü sesini duydu. Bu sersemlik halinde bile “Piece of My Heart” adlı şarkının 1/4/5’lik akor dizisini ve şarkıcının sevgilisine kalbinden bir parça, bir parça daha alması için yalvardığı o vurucu nakaratı çözebiliyordu.

Frankie, bir kalabalığa, “Sahne ne tarafta?” diye sordu.

Birisi, işaret ederek, “Bu tarafta!” diye bağırdı.

Bir dakika sonra, “Sahne?” diye bağırdı.

“O tarafta!”

Bir tarafa yöneldi. Yumurtalar elindeydi. Bacaklarına yürü emri verdi. Ancak yeşil hap sağ olsun, sanki bir kuklaymış

gibi diz eklemleriyle zihinsel manevralar yapması gerekiyordu. Kaldır, uzat, yere indir. Kaldır, uzat, yere indir...

“Bayım, gitarınızı çalabilir miyim?”

Frankie başını eğdi. Karşısında çizgili tişörtü, beyaz bir külotu olan çıplak ayaklı, kabarık saçlı bir çocuk duruyordu. Altı yaşında filandı. Yanında ondan da küçük bir kız vardı. O da iç çamaşırlarıyla. İkisi de çamurda oynuyordu.

Kız, “Ondan sonra da ben çalabilir miyim?” dedi.

Frankie olayı anlamaya çalışarak boynunu çevirdi. *Çocuklar. Gece vakti. Çamurda oynuyorlar.* Devam etmesi gerekiyordu. Ama bir sebepten eğildi ve sırtına uzandı.

“Bunu mu?” diye sordu.

Çocuk, “Evet,” dedi.

“Nasıl çalınacağını biliyor musun?”

“Tabii ki.”

Kardeşi, “Ben de,” dedi.

“Annemizin erkek arkadaşı gitar çalıyor.”

“Anneniz nerede?”

“Orada.”

Çocuk battaniyeye sarılmış, sigara içen bir grup insanı gösterdi. Frankie çocukların annesinin kim olduğunu anlamaya çalıştı. Kafasını kaşdı. *Hareket etmeye devam et,* dedi kendine.

Çocuk, “Çamur ister misin?” diye sordu.

“Hı?”

“Biraz verebilirim.”

“Tamam.”

Çocuk Frankie'nin eline biraz çamur koydu.

“Teşekkürler.”

“Şimdi gitarını çalabilir miyim?”

“Daha çok küçüksün.”

“Hayır, değilim.”

Frankie Villareal’de müzik okulunda Baffa’nın müzik okulunun sahibiyile tartıştığı günü hatırladı.

Frankie, “Hayır, değilsin,” diye mırıldandı. “Haklısın.”

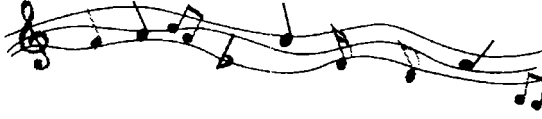
Battaniyenin üstündeki Aurora’yı düşündü. Burada ne yapıyordu? Aurora neden yanında değildi? Bu çocuklar kimdi? Dinlediği bu şarkının sözleri neydi? *Take it, take it* mi? Sahne. *Hareket etmeye devam et.*

“Gidip annenizi bulun,” diye mırıldandı.

“Ama biz gitar istiyoruz.”

Frankie çamuru tekrar çocuğun avucuna bıraktı ve ayağa kalktı. Müziğe doğru yöneldi. Kalbinden küçük bir parça daha alınmıştı.

36

1956

Frankie ve Aurora'nın ikinci bölümü. *Adagio*.

Ağır bir dönüş.

Frankie'nin yeteneği çok talep görmesini sağlamıştı. Canlı performanslar. Stüdyo kayıtları. Benim hesabıma göre, 1955 ve 1958 yılları arasında 48 grupta birlikte çalışmıştı. İlk başta bu hiç sorun olmadı (başlarda hiçbir zaman sorun edilmez). Aurora her gittiği yerde ona eşlik ediyordu. Bu sırada küçük dairelerini de demir parmaklıkları olan bir balkon ve eski ahşap aksesuarlarla dolu, pastel seramikli bir mutfakla daha konforlu hale getirmişti.

Aurora burada mutluydu. Frankie'nin saçlarını kesmiş ve kıyafetlerini seçmesine yardım etmişti. Konserlerde Jimmy

Clanton veya Sam Cooke için çığlık atan kızların tutkulu, siyah saçlı gitaristi, yani kocasını da kestiğini fark etmişti. Bu onu rahatsız etmedi. Gösterilerden sonra Frankie'yi bekliyordu. Frankie her zaman onun elini tutuyor, şehirde yürüyorlar ve sabahın ilk ışıklarıyla eve varıyorlardı. Sızana kadar plak dinliyorlar, sonra birbirilerine sarılı halde uyuyakalıyorlardı. Aurora güneş tepede yükselmişken uyanıyor ve çay demliyordu. Frankie'nin yanına gidiyor, "Kalk uykucu, çalışman lazım," diyerek onu uyandırıyor.

Frankie Aurora'ya tellerden bu dönemde bahsetmişti. Bir gece yataklarında uzanırlarken ona gitarını gösterdi ve şu üç olayı anlattı: Django'yla limandayken, Hampton'la hastane odasında ve tabii ki Aurora bıçaklı bir saldırgan tarafından tehdit ediliyorken.

"Hayatımı kurtardın."

"Galiba."

"Orada ölebilirdim."

"Böyle söyleme."

"Teller maviye mi döndü?"

"Evet."

"Ne kadar süre için?"

"Birkaç saniye."

"Neden mavi?"

"Bilmiyorum."

"Ne zaman olacağını tahmin edebiliyor musun?"

Frankie kafasını salladı.

"Bu ne demek oluyor?"

"Sanırım bir şeyleri etkileyebiliyorum."

"Canın istediği zaman mı?"

"Hayır. Yani..."

“Ne?”

“Sanırım gerçekten önemli olduğunda.”

“O zaman ben gerçekten önemliydim?”

Frankie gülümsedi. Aurora ona yaklaştı.

“Bence bunda başka bir şey var, Francisco.”

“Ne mesela?”

“Teller nereden geldi?”

“Öğretmenimden.”

“Ona nereden gelmiş?”

“Karısından.”

“Karısı telleri nereden almış?”

“Kim bilir?”

“İşte cevap burada yatıyor.”

“Tellerden üçü koptu.”

“Maviye dönen üçü mü?”

Frankie başını salladı.

“Belki kullanılıp bitmişlerdir. Belki de altı hakkın vardır.”

Dalıp gitti. “Altı ruh.”

“Neden bahsediyorsun?”

“Ormanda, hatırladın mı? Tellerden çiçek yapmıştın ve bunları mezarların üstüne koymuştuk?”

“Ee?”

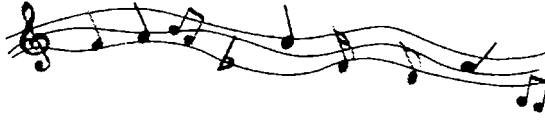
“Yabancı insanlar için bir şeyler yaptın sen. Altı yabancı için bir nezaket gösterdin. Belki de o sana bu şekilde geri dönüyordur.”

“Sanmam.” Omuz silkti. “Ben sadece bir gitaristim.”

Aurora Frankie'nin gözlerine baktı.

“Hayır, değilsin.”

37

1957

Adagio dönemleri devam ederken Frankie ve Aurora gitgide aynı şeylere farklı bakmaya başladılar. Frankie bir gün, New Orleans'ın yakınlarında bir eğlence parkında Ponctchartrain Kumsalı'nda çalması için bir telefon aldı. Elvis Presley burada sahne alacaktı ve grubun bir gitariste ihtiyacı vardı. Elvis sürekli gitar takmasına rağmen nadiren gitar çalıyordu. Aurora bu gösteriye katılmak istedi. Çıglıklar kulakları sağır ediyordu. Son parçadan sonra sahne arkasına geçmeye çalıştı ama bir sürü histerik genç kız vardı, Aurora sonunda pes edip eve gitti.

Frankie o gece eve geldiğinde onu görünce rahatladı. "Neredeydin? Her yerde seni aradım."

“Çok kalabalıktı,” dedi.

“Müziği sevdin mi?”

“Duyamadım ki.”

“Onlarla daha çok çalışmamı istiyorlar.”

“Kumsalda mı?”

“Shreveport’ta.”

“Orası biraz uzak.”

“Yine de çok kötü değil.”

“Nasıl bir duyguydu?”

“Çok çılgıncaydı!”

“Elvis iyi miydi?”

“Çok fazla konuşmadı. Sadece saç kesimimi beğendiğini söyledi.”

Aurora gülümsedi. “Tabii ki.”

En basit harmonilerde notalar bir yukarı bir aşağı birlikte hareket eder, aralarındaki uzaklığı korurlar. Bir tren yolunun kenarları gibi.

Bunun daha karmaşık bir versiyonu bir kontrpuandır. Burada iki müzik dizisi birbirinden bağımsız olarak ama bir uyum içinde hareket eder. Ancak artık birbirilerine bir şaftla bağlı değildirler.

Düğünlerinden sonraki üç yıl içinde, *adagio* ağır dönüşünü tamamlarken Frankie ve Aurora harmoniden kontrpuana doğru hareket ettiler. Frankie New York City’ye gitti. Aurora çiçekçide bir iş buldu. Frankie Vancouver’da bir gösteride gizlice Elvis’in yerini aldı. Aurora kiliseye katıldı. Frankie Los Angeles’a gitti, menajer Tappy Fishman’la tanıştı ve bir sözleşme imzaladı. Aurora kerevit pişirmeyi öğrendi.

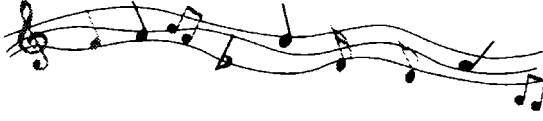
Frankie eve döndüğünde, “Çok bomba haberlerim var,” dedi. “Kaliforniya’ya taşınıyoruz.”

Bundan sonra iki hafta süren bir tartışma yaşandı. Bu, çiftlerden birisi bir yere gitmek istediğinde, diğeryse istemediğinde yaşanan yaygın bir durumdu. Nihayet ay sonunda suratsız ifadeler ve çok az konuşmayla eczanenin üstündeki daireden eşyalarını topladılar. Tappy Fishman Frankie’nin ehliyet almasına yardım ettikten sonra satın aldıkları ikinci el bir Plymouth Belvedere’in arkasına doldurdular.

New Orleans’tan ayrılırlarken sadece Aurora arkasına baktı.

Önceki günlerde olsaydı bu yolculuğu el ele geçirirlerdi. Ancak araba enstrümanlarla, giysilerle ve geleceğe dair çok farklı iki fikirle doluydu. Amerika’nın güneyinden batısına doğru tam üç gün yol aldılar. Şafaktan hemen önce batı kıyısına vardıklarında Frankie güneşin dev bir portakala benzediğini fark etti.

38

1958

Aurora, “Gitarını çalmayacak mısın?” diye sordu.

Frankie, “Leonard çalmamı istemiyor,” dedi.

Noel’den hemen önceydi. Los Angeles’ta ağaçsız bir sokakta süslenmemiş bir dairedeydiler.

“Neden çalmanı istemiyor ki?”

“Dansıma engel oluyormuş.”

“Ama sen bir gitaristsin.”

“Şarkı da söylüyorum, Aurora.”

“Çok güzel şarkı söylüyorsun. Ama...”

Frankie avuçlarını uzattı.

“Ne?”

“Ben gitar çalmanı daha çok seviyorum.”

“Gruptayken gitar çalıyorum.”

“Grupta olmayacak mısın?”

“Grup benim arkamda olacak.”

“Arkanda mı?”

“Kanada’daki gibi. O gece gitarsız birkaç şarkı söylemiştim.”

“Ee?”

“Farklı geldi. Hoşuma gitti.”

“İyi de Kanada’da sen sen değildin. Farklı gelmesinin nedeni bu. Sen o değilsin, bunu biliyorsun.”

“Biliyorum.”

“Sen Elvis Presley değilsin.”

“Biliyorum.”

“Ama öyleymişsin gibi hissediyorsun.”

“Niye böyle şeyler söylüyorsun?”

“Çünkü bunlar doğru, Francisco.”

Frankie kaşlarını çattı. “Frankie.”

“Frankie. Leonard’dan başka bir fikir daha. Ya da Tappy’dan. Adı her ne haltsa artık.”

Aurora çantasını aldı ve karıştırmaya başladı. “İnsanlar neden birden çok isme ihtiyaç duyar ki?”

“Bana yardım ediyor.”

“Öğretmenin sana nasıl hitap ederdi?”

“Çoğunlukla ‘oğlum’ derdi.”

“Baban sana nasıl hitap ederdi?”

“O benim babam değildi.”

Aurora bir paket sigara buldu.

“Ne istiyorsan yap,” dedi.

“Senin istediğin bu değil mi?”

“Benim ne istediğimin önemi var mı?”

“Evet.”

“O zaman benim istediğim bu değil.”

Frankie'nin bacağı hemen seğirdi.

“Gitar çalmayı unutmayacağım.”

Aurora yere oturdu.

“Evet. Unutabileceğini sanmıyorum.”

“Leonard şimdiden on gösteri ayarladı. Birçok insanla. The Drifters. The Everly Brothers. Kalabalık, büyük gösteriler. Bunlar gitar çalıp çalmamamı önemsemiyorlar. Şarkı söylememi istiyorlar. Kayıt işi yaklaşıyor ve...”

“Tamam.”

“Bir plak büyük bir fark...”

“Tamam, dedim.”

Aurora'nın sesi yumuşadı.

Frankie, “Tamam mı?” diye sordu.

“Ne istiyorsan onu yap.”

“Emin misin?”

“Şu konuyu kapatabilir miyiz artık?”

Frankie zorla gülümsedi.

“Göreceksin. Çok güzel olacak. *Fantástico*.”

“Bu turne ne kadar sürecek?”

“Ünlü olabilirim...”

“Ne kadar?”

“Bir veya iki ay.”

Aurora bir sigara yaktı. “Yani üç diyorsun.”

“Neden sigara içiyorsun?”

“New Orleans'ı özledim.”

“Bu da güzel bir daire.”

“Burası çok yeni. Ben eski şeyleri severim.”

Frankie odayı adımladı ve gitar kılıfını açtı.

Şaka yapmaya çalışarak, “Aaa, bak. Bir gitar,” dedi.

Aurora, “*Parlez-Moi d’Amour,*” dedi.

“Bak *bu* eski.”

“Lütfen. Çal hadi.”

“Tamam.”

Frankie gitarı omzuna taktı ve tellere nazikçe dokundu. Sonra diz çöktü ve Aurora’nın istediği şarkıyı çaldı. Bu şarkı neredeyse otuz yıl önce bir Fransız besteci tarafından bestelenmişti.

Başlık, “*Parlez-Moi d’Amour,*” diyordu. “Bana aşktan bahset.” Ama aşktan bahsetmek sözcükleri rüzgâra söylemek gibi bir şeydi. Aurora son kısmı bekledi. Gözünde bir damla yaş belirdi.

Du Coeur on guerit la blessure

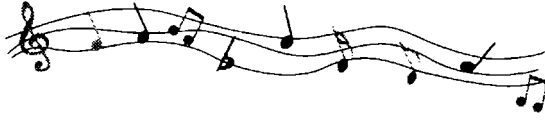
Par un serment qui le rassure

“İyileştiririz kırık bir kalbi, güven verici bir yeminle,” diyordu.

Frankie ilk duraklarına varınca arayacağına söz verdi.

Ama Aurora o zamana kadar buradan gitmiş olacağını biliyordu.

39

1969

Frankie nihayet Woodstock sahnesini görebilmişti. Karanlıkta bir kare gibi parlıyor ve kalabalık izleyici kitlesini aydınlatıyordu.

“Hey dostum, dikkat et...”

“Hop?”

“Yavaş, dostum...”

“Pardon...”

Yeşil hap artık sağa sola sallanmasına, insanlara çarpmasına sebep oluyordu. Her şey bir bulanıklaşıyor bir netleşiyordu. Sırtına vuran gitarı hissedebiliyordu. Frankie öğrenciyken El Maestro çalmaya çalıştığı melodiyi mırıldanarak dikkatini dağıtan şeyleri engellemeyi öğretmişti ona. Böylece zihniyle parmakları bir oluyordu.

Çadırların, tuvaletlerin, bağdaş kurup oturan veya yatan insanların yanından geçerek uzun, eğimli bir yamaçta yürürken üç sözcüğü tekrarlayıp duruyordu. “Aurora... Bebek... Kahvaltı.”

İşleri yoluna koymaya kararlı bir halde hızlandı.

“Aurora... Bebek... Kahvaltı.”

“Ovvv...”

“Dikkat et.”

“Bebek...”

“Yavaş ol...”

“Kahvaltı...”

Birden koşmaya başladı. Ya da ona koşuyor gibi geliyordu. Işıklar büyüyor, müzik sesleri yükseliyordu. İlerlerken yorumlar gelmeye devam ediyordu.

“Pardon!”

“Aurora...”

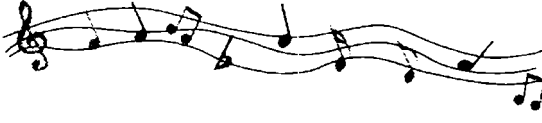
“Şu adamı gördünüz mü?”

“Bebek...”

“Hangi adam?”

“Kahvaltı...”

“Gitarlı olan. O adam... Adı neydi ya? Presto! Frankie Presto! O adam *oydu!*”

Villareal'deki bu kiliseden çok da uzak olmayan bir yerde, Francisco Tárrega'ya ithaf edilmiş küçük bir müze vardır. Bu müzede Tárrega'nın birçok fotoğrafı, gitarlarından birkaçı ve büyük bir büstü vardır. Bu büst bir zamanlar *Castellón'da* San Félix adında fakir bir mahallenin en değerli şeyiydi. Bu mahalleye sert işçi sakinleri sebebiyle "Gunpowder Mahallesi" yani Barut Mahallesi derlerdi. Bu vatandaşlar Tárrega'yı o kadar kıymetli sayarlardı ki 1924 yılında, yani Tárrega'nın ölümünden on beş sene sonra onu koruyucu azizleri haline getirdiler.

Her ekim ayında, diğer mahalleler geleneksel Katolik figürlerini taşıırken San Felix'liler; genç kızlar, biniciler ve çiçeklerle dolu bir at arabasıyla Tárrega'nın büstünü sokaklarda dolaştırırlardı. Bu büste sihirli güçler atfedilmişti. Hastaları iyileştirmesi için evlere götürüldüğü bile olmuştu.

Diğer mahalleler bunu onaylamadılar. Bir gitarist kutsal sayılır mı, dediler. Ama bunun sizin bugünkü şöhret anlayışı-

nızdan ne farkı var? Sizin dünyanız tanrılara dönüşen sanatçılarla dolu. Varlıkları tutkulu çığlıklara ilham oluyor.

Aurora ortadan kaybolunca Frankie Presto da böyle bir dönem yaşadı. 1959 Ağustos ayından 1964 Ekim ayına kadar üç milyondan fazla plak sattı. Beş albüm yaptı. Dört şarkısı müzik listelerinde ilk ona girdi. Buna zirveye çıkan iki şarkısı da dahildi. “I Want To Love You” ve “Shake, Shake.” Her ikisi de Frankie’nin bestesiydi. Konserlerindeki kalabalıklar yüzlerden binlere, hatta on binlere çıktı. *American Bandstand*’te, *The Ed Sullivan Show*’da ve *The Kraft Music Hall*’da performanslar sergiledi. Yüzü, dergi kapaklarında, reklam panolarında yer aldı. Renkli takım elbiseler, buna uygun ayakkabılar giydi. Siyah dalgalı saçlarını geriye doğru yatırıyordu. Bazen şarkı söylerken birkaç tutam saç alnına düşüyor ve dans ederken sallanıyordu. Bu, kızların “*Frankie! Frankie!*” diye çığlık atmasına sebep oluyordu.

Amerika’daki plak mağazalarında hayranları sadece yakışıklı yüzüne bakabilmek için albümlerini eline alıyordu. Bu albümlerden bir tanesi “Frankie Presto Wants To Love You”, Frankie’yi üstü açık bir arabada ten rengi bir spor ceket ve pembe bir gömlekle tasvir ediyordu. Pencereden eğilmiş çekici bir esmerin elini imzalıyordu. Bu, Frankie’nin konser sonrası fotoğraflarından birine benziyordu ama aslında profesyonel bir fotoğrafçı tarafından ayarlanmıştı. Badem gözlü, endamlı esmer Teksas eyaletinden bir modeldi ve Tappy Fishman tarafından özellikle seçilmişti.

Adı Delores Ray’di.

Delores Ray bana göre Frankie’yle zaman geçiren diğer kadınlardan farklı değildi. Kalbi için bir tehdit oluşturmuyordu. Burada bana sadece Aurora rakip olabilirdi. Ama az

önce bahsettiğim gibi bu yıllarda Aurora ortalarda yoktu. Frankie Kaliforniya'daki dairelerine döndüğünde Aurora'nın sarı bavulunun ortada olmadığını gördü.

İlk başta kızdı. Kırıldı. Onu unutmak için kendini içkiye verdi. Sonra Tappy onu tekrar turneye çıkardı ve iki sene boyunca durmasına izin vermedi. Aurora'nın ortadan kayboluşu Frankie'nin artan şöhretine paraleldi. Tesadüf gibi görünse de değildi. Artık Frankie'nin kalbini sadece benimle değil (buna tolerans gösterebilirdi) bir de hırsla paylaştığını biliyordu (ki buna tolerans gösteremezdi). Evden ayrılırken gösterdiği öngörüye, başarının Frankie'yi bir girdap gibi saraçağını ve akıntının onu kendisinden uzaklaştıracağını anlamasına hayran kalmıştım.

Bu yüzden ilk o gitti.

Bu sırada Delores Ray kısmen bu albüm kapağı sayesinde, *The Adventures of Dee Dee* adlı bir televizyon dizisinde rol aldı. Tappy Fishman'ın kariyerini yönlendirmesiyle kendi başına çok ünlü oldu. Sinema filmlerinde başrol oynadı. Romantik anlamda birçok aktörle ilişkilendirildi, ancak en güçlü tutkusu Frankie olarak kaldı. O fotoğraf çekiminin olduğu gece Frankie'yi öpmüş ve onu, "Şimdiye kadar gördüğüm en egzotik şey," diye tanımlamıştı. Benim kıymetli çocuğuma abayı yakmış gibi görünüyordu. (Çekiciliğime bakılırsa neden yakmasındı ki?) Frankie onu sevmese de kadın oldukça baştan çıkarıcıydı. Tappy Fishman da bu ilişkiyi teşvik ediyordu. Halkın çekici ünlüleri birbirine yakıştırmayı çok sevdiğini biliyordu. Restoranlarda yedikleri yemeklerin hesabını bile kendisi ödedi. Çiftin nerede olduğunu söylemek için muhabirleri arayıp haber verdi.

En sonunda evlenmelerini istedi.

1964 yılının sonlarıydı. O sıralar Frankie'nin şöhreti azalmaya başlamıştı. Plak satışı gitgide azalıyordu. Halkın zevki bir çocuğun dikkati kadar gelgeçti.

Britanya'dan gelen yeni popüler müzik dalgası satışlara hâkimdi. Artık kendi şarkılarını kendi yazmıyordu. Başkaları tarafından yazılan şarkıları söylemeye zorlanıyordu. İtiraz ettiğinde Tappy ona plak şirketiyle yaptığı büyük anlaşmayı hatırlatıyordu. Bu sözleşme Frankie'yi "gençlik idolü" olarak tanımlıyordu. Bu, kulağa geldiği kadar kısa süreli bir ifadeydi.

Gitarı mı? Neredeyse çalmıyordu bile. Sihirli telleri bir kenardaydı. Gitarı, benim hesabıma göre beş yatak odası, iki havuzu ve on altı aynası olan büyük yeni evindeki karanlık bir odaya kilitlenmişti.

Ama şunu söyleyeyim: Yıldızı soldukça Frankie birincilikle ikinciliğin aynı olduğunu, bir milyon plak satmanın yarım milyon satmakla aynı olduğunu, sadece tek bir şeyin, müziğin önemli olduğunu düşünmedi. Şöhret bağımlılık yaratıyordu. Hayatının yönlendirici güçleri, yani El Maestro, Baffa, Hampton veya Aurora olmadan Frankie sürüklenip duruyordu.

Bir zamanlar nehirde sürüklenirken tüysüz bir köpeğin tasmaına tutunmuştu. Bu kez başka bir şeye tutundu.

"Düğün mü?"

Tappy, "Hawai'de! Kumsalda!" dedi. "Ben ayarlayacağım. Mutlu çifte bir hediye olarak."

"Ama Leonard..."

"Ama ne?"

"Ben Aurora'yla evliyim."

“Kim diyor? Evlilik cüzdanınız var mı? Bana kendin söyledin belgemiz yok diye. Onu en son ne zaman gördün? Dört yıl önce mi? Beş mi? Tanrı aşkına Frankie. Geri dönmüyor işte.”

“Böyle söyleme.”

“Pek sadık kaldığın da söylenemez.”

“Leonard...”

“Ben seni yargılamıyorum. Ama Delores sana deli oluyor. İkinizin arasında bir şey olduğunu da hepimiz biliyoruz.”

“Benimle evlenmek istediğini kim söylüyor ki?”

“Bana güven. Teklif et.”

“Yüzüğüm bile yok.”

“Ben sana bir kuyumcu ayarlarım. Bu hafta istediğin zaman git. İstersen bugün git.”

Tappy'nin söylemediği şey, bu evliliğin Delores'ten çok Frankie'nin yararına olduğuydu. Şarkıcısının ününü kaybetmesinden, bir zamanlar ona tapan insanların artık onun büstünü indirip bir daha adını haykırmayacak olmasından korkuyordu. Frankie Presto düşüşteydi. Delores ise yükselişteydi. Delores'in ışığı Frankie'nin ışığını canlandırabilirdi.

“Bilmiyorum, Leonard...”

“Bilecek ne var? Her akşam eve bu kadının yanına gelmen sorun olur mu?”

“Ondan değil...”

“Ben neler vermezdim.”

“İyi biri ama...”

“Frankie. Beni dinle.” Ellerini Frankie'nin omuzlarına koydu. “Kariyerine faydası olacak.”

Bu sözü kim buldu bilmiyorum. Bu sözcüğü kim icat etti bilmiyorum. Sadece şunu söyleyebilirim. Ben insanlığın

başlangıcından beri varım ve yaşamın dokusundaki her ilmik için sesler ürettim. Uyanışı, acıyı, aşkı, dört mevsimi teşvik eden sesler. Ancak sonsuz sayıdaki yaratımımda “kariyer” için bir ses olmadı hiçbir zaman.

O zaman bunun beni bu kadar etkilemesine neden izin veriyorsunuz?

Düğün Tappy’nin istediği manşetleri yarattı. Çift balaylarını Hawaii’de yaptı. Buraya günlük olarak fotoğrafçılar gönderiliyordu. Frankie Presto’nun satışları geçici de olsa arttı. Delores başka bir filmde rol aldı. Frankie’nin büyük evine taşındı ve gitarı daha küçük bir dolaba koydu. Frankie bu esnada onu izliyordu. Aurora’yı düşündü. İçkiye yeniden başladı. Şişeleri yanında havuza veya verandaya götürüyordu.

1965 yazında bir gün, Tappy Frankie’yi ofisine çağırdı. Ofiste Frankie’nin hiç görmediği bir adam vardı.

Tappy, “Gel buraya,” dedi. Frankie ona doğru yaklaştı. Tappy uzandı ve Frankie’nin saçlarını karıştırdı. Ta ki saçlar alnına tutam tutam dökülene dek.

Tappy adama, “Ne düşünüyorsun?” dedi.

Adam başını salladı. “Saçlarını böyle kullansın.”

“Bu Allan Edgars. Kendisi yönetmen. Seni bir filmde oynatacağız, Frankie. Ne dersin?”

Frankie omuz silktilti. Saçlarını dağınık haliyle sevmemişti.

“Delores’le birlikte. Sen ve o birlikte. Romantik şeyler. Yaşlı kurtlar çalışıyor, ha?”

Yönetmen güldü.

“En iyi kısım geldi. Çekimler Londra’da yapılacak. Allan’ın fikri. Şu İngiliz İstilasası’nın¹ canı cehenneme. Biz *onları* istila

¹ Ç. N. 1960’larda müzik piyasasına İngilizlerin hâkim olduğu döneme verilen ad.

edeceğiz! Buna ne diyorsun? Hiç İngiltere'ye gittin mi, Frankie?"

Frankie başını eğdi. İspanya'dan yaptığı gemi yolculuğunu hatırladı. Bir battaniyeye sarıldığını, kargoların üstüne yerleştirildiğini, Southampton Limanı'na bırakılıp "sessiz kalma"sının söylendiğini hatırladı. Orada saatlerce kalmış, hareket etmeye bile korkarak kendi nefes alıp verişini dinlemişti. En sonunda karnında bir şeylerin hareket ettiğini hissetmişti. Battaniyeyi açınca yüzünün önünden bir martı geçmişti. Martı bulutlu beyaz gökyüzüne doğru uçarken Frankie çığlık atmıştı.

Frankie, "Hayır," dedi. "Gitmedim."

"Üç hafta içinde gidiyoruz."

"Kaydetmem gereken şarkılar vardı."

"Filmi çektikten sonra yaparsın."

"Ya albüm?"

Tappy yönetmene baktı. Sonra tekrar Frankie'ye döndü.

"Önce filmi çekeceğiz. Güzel olacak. Eğleneceksin."

Frankie hiçbir şey söylemedi. Midesi yanmaya başladı. Saçlarını düzeltmek için cebinden bir tarak çıkardı.

Tappy, "Bırak öyle kalsın," dedi. "Böyle daha iyi."

Frankie tarağı yerine koydu. Midesindeki yanma daha da arttı.

Roger McGuinn

Gitarist, şarkıcı, Byrds'in kurucu üyesi;

Rock and Roll Onur Listesi'nde

En iyi Frankie Presto hikâyem mi? Onu Beatles'la tanıştırdım. Bu çok güzel bir hikâye.

1965 senesinin yazıydı. The Byrds olarak ilk Londra turnemize çıkmıştık. Frankie de orada bir film çekiyordu. Bizim konserlerimizden birini izledi. Sonrasında sahne arkasına geldi ve Rickenbacker marka on iki telli gitarımı sordu. Lisedeyken konserine gitmiştim. Saçlarının çok havalı olduğunu düşünürdüm. Bu kadar iyi bir gitarist olduğunu bilmiyordum. Ama öğrenmek üzereydim.

The Byrds 1965 senesinde oldukça popülerdi. “Mr. Tambourine Man” adlı plağımız İngiliz listelerinde bir numaraydı. Londra'ya da bu yüzden gitmiştik. Ama çok iyi bir turne değildi. Bizi “Amerika'nın The Beatles'a cevabı” olarak görüyorlardı ve buna dayanmak zordu. Basın bizi sıkıştırıyordu.

Herneyse, Frankie sahne arkasına geldikten bir gece sonra bizi izlemeye gerçek Beatles geldi. Reklamcımız Derek Taylor eskiden onların reklamcısıydı ve her şeyi o ayarlamıştı. Konser sonrası kulübün üstündeki bir odada buluşacaktık.

Gerçekten çok gergindik. Başçımız konser sırasında bir telini koparmıştı. Bu neredeyse hiç olmazdı. Herhalde o kadar sert davranmış ki kendi bile fark etmemişti.

Neyse odaya girdik. John Lennon ve George Harrison oradaydı. John, "Harika bir konserdi," dedi ve ben özür dileme ihtiyacı hissettim. Hayır, çok iyi değildi, dedim. Benimle biraz alay etti. Sonra yuvarlak gözlüklerimi kastederek, "Şu küçük camlara bir bakayım," dedi. Gözlükleri denedi. Herkesin bildiği gibi böyle bir gözlük takmaya başladı ve bu gözlükleri bayağı popüler yaptı.

Bir ara, Frankie Presto'nun bir gece önce buraya geldiğinden bahsettim. John, "Our Secret"tan bir kuple mırıldandı ve bunun şimdiye kadar dinlediği en iyi baladlardan biri olduğunu söyledi. Ayrıca Frankie Presto'nun o zamandan beri iyi bir plak yapmadığını da ekledi.

Ertesi gece, Paul McCartney'yle özel bir kulüpte buluştum. Yeni Aston Martin DB5'yle bana Londra turu yaptırdı. Frankie'den Paul'e de bahsettim. Heyecanlandı ve birisinin Frankie'nin eskiden Elvis Presley'nin grubunda olduğunu söylediğinden bahsetti. O hafta başka bir gün, Rolling Stones'un evlerinden birinde bir parti vardı. O zamanlar bütün büyük İngiliz grupları birlikte takılırdı. Paul partiye Frankie'yi de getirmemi, böylece bu dedikodunun doğru olup olmadığını sorabileceğini söyledi. Herkes The Beatles'ı örnek alıyordu. Onlarsa hâlâ Elvis'i örnek alıyordu.

Ertesi gün Frankie'nin filminin çekildiği yeri öğrendim ve bir uğradım.

Carnaby Caddesi'nde, bir satış mağazasıdaydı. Hani dar pantolonlar, botlar aldığımız yerler vardı ya. Frankie'nin yönetmen sandalyelerinden birinde oturduğunu, hatta uyukladığını gördüm. Beni görünce hemen ayağa kalktı. Beni karısı, Amerika'daki büyük TV yıldızı Delores Ray'le tanıştırdı.

Frankie'ye Paul McCartney'nin söylediklerinden bahsettim biraz. Delores çok şaşırmışa benziyordu. "Elvis'le ne zaman çaldın sen?" diye sordu. Frankie bunun saçma bir dedikodu olduğunu söyledi. Onu partiye davet edince Delores heyecanlandı. "The Beattles *ve* The Rolling Stones mu? Geliyoruz!" dedi. Ama sonra Delores sahnelerden birinin çekimini yaparken Frankie bunun iyi bir fikir olmadığını söyledi. Karısının hareketinden utandığını hissettim.

Gitarlardan konuştuk. O gece otelde bir şeyler çalmak ister mi diye sordum. Yarım saat erken geldi. Yanında çok eski bir gitar kılıfı vardı. Çok eksi bir akustik gitar çıkardı. Ne marka olduğunu bile bilmiyorum, markası yoktu. Çalmaya başladık. Ellerin çok büyük olduğunu fark ettim. Birçok iyi gitaristin elleri büyüktü. Jimi Hendrix gibi. Başparmağını gitarın boynuna kadar götürebilmesi insana büyük kontrol olanağı sağlıyordu.

O ana kadar iyi bir gitarist olduğumu sanıyordum. Ama yirmi dakika sonra çalmak bile istemiyordum. Frankie öyle sololar yaptı, öyle sesler çıkardı ki. Ona, "Bu neydi?" diye sorduğumda sürekli bir klasik müzik bestecisinden; Giuliani, Haydn'den filan bahsediyordu. Tekrar soruyordum. "Bu neydi?" Cevap Antonio Carlos Jobim veya Wes Montgomery

filan oluyordu. Hava atmaya çalışmıyordu. Bu işte o kadar iyiydi ki gizleyemiyordu.

“Midnight Special” ve Jimmy Reeds’in “You Got Me Dizzy” gibi klasiklerini de çaldık. Birkaç Beatles şarkısı da. Bu şarkıların altyapısını mükemmel bir şekilde biliyordu. Bir noktada gülümsemeye başladı. “Bu kadar komik olan ne?” diye sordum. “Hiçbir şey. Bir süredir gitar çalmıyordum da.” Ben yine yerin dibine girdim. Yani bu bir süredir çalmadığı hali miydi? Biraz paslanmış gibi hissettiğini düşündüm. Eminim pek çok *rock and roll*’cu bu şekilde hissederdi. O günlerde herkes bizden tekrar tekrar aynı şeyi yapmamızı bekliyordu.

Frankie bir grupta yer almayı özlediğini söyledi. Ben de The Beatles bizi seyrederken tel koparmayacağına söz verirse Byrds’e katılabileceğini söyleyerek şaka yaptım. Gitarına baktı ve, “Roger, üstteki üç tel kaç yaşında biliyor musun?” diye sordu. Hayır, dedim. “Yirmi,” dedi. Yok artık, dedim. Kopmamışlar mıydı? Bu mümkün değildi. Kafasını salladı. “Biliyorum ama doğru söylüyorum.”

Evet... The Beatles hikâyesine gelelim. Parti Rolling Stones’ların evlerinden birindeydi. Keith Richards’inkinde olabilir. Neyse, varlıklı kişilerden birinin üç katlı evindeydi. Bize uşakların nasıl ot sarıp sabah merdivene bıraktıklarını gösterdiklerini hatırlıyorum. O partide uyuşturucu gırla gidiyordu. O yıllarda *her* partide durum böyleydi.

Bir saat sonra Frankie geldi. “Gelmeyeceksin sanmıştım,” dedim. “Çok kalmayacağım,” dedi. Onu diğerleriyle tanıştırdım. Herkes oldukça samimiydi. Ben, Frankie, George Harrison ve Eric Clapton’ın eski caz sanatçısı Leadbelly’yle ilgili bir tartışmaya girdiğimizi hatırlıyorum.

Frankie Louisiana'da yaşadığı için onu iyi tanıyordu. Bize Leadbelly'nin çok iyi bir sanatçı olduğunu, gardiyanlar onu dinledikten sonra *iki kez* hapishaneden salıverildiğini söyledi. Hem de bir tanesinde adam öldürmüşken! Biz de güldük ve tutuklanırsak bunu deneyelim, dedik.

Frankie'nin Paul ve Ringo'yla tanıştığını iyi hatırlıyorum. İyi de anlaşımlardı. Paul, Frankie Elvis'le çaldığını reddedince hayal kırıklığına uğrasa bile. Ama Frankie, John'la tanıştığında John saçıyla ilgili bir yorum yaptı; Frankie'nin saçları dağınık tarzdaydı. John güldü. "Büyük Frankie Presto. Yoksa bize benzemeye mi çalışıyorsun?" Bence ciddi değildi ama bu yine de Frankie'yi rahatsız etti. Bundan kısa bir süre sonra partiden ayrıldı.

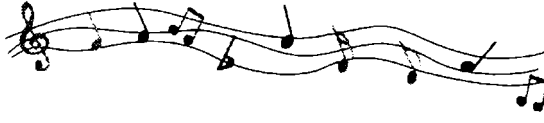
Birkaç gün sonra onu tekrar gördüm. Hâlâ üzgün görünüyordu. John'un söylediği şeyi unutmasını, onun böyle biri olduğunu söyledim. Gitar çalmaya geri dönmesini, çok iyi olduğunu, bizim plaklarımızda yer almak isterse bunun bizim için büyük bir şans olacağını da ekledim.

O hafta Amerika'ya döndük. Frankie'nin çektiği filme ne oldu bilmiyorum. Ayrılmış diye duydum. Menajeriyle yollarını ayırdığı da geldi kulağıma. Onu bir sonraki görüşüm aynı zamanda son görüşümdü. Sanırım dört sene sonraydı. Greenwich Village'da bir kulüpteydik. Bir rock grubuyla birlikteydi. Arkada ritim tutuyordu. Şarkı söylemiyordu. Gözünde güneş gözlüğü vardı. O olduğundan konser sonrası emin olabildim. Yanına gidip, "Frankie?" dedim. İlk başta beni gördüğüne sevinmiş gibiydi. Ama birkaç dakika konuştuktan ve o partiyi hatırladıktan sonra sustu. Bir ara gitar çalmak ister mi diye sordum ama yoğun olduğunu, gelemeyeceğini, karısının bebek beklediğini söyledi. Belki de böyle bir yerde çaldığı için

utanmıştı. Bilmiyorum. The Byrds'in Woodstock'ta sahne alıp almayacağını sordu. Ben de hayır, bir süre festivallere çıkmayacağız, dedim. Sonra lavaboya gitmek için izin istedi ve geri dönmedi.

Öldüğünü duyunca kendimi çok kötü hissettim. Fransa'da turnedeydim. Cenazesine gelmeyi ona borçlu olduğumu düşündüm. Çünkü o benim daha iyi bir gitarist olmamı sağladı. Gerçekten de. Birlikte çaldığımız o gece bu işte ne kadar ileri gidebileceğimi fark ettim. Müzik bu açıdan rekabetçi bir şeydi. Demir demiri biler.

Birisi onun Woodstock'ta yer aldığını söylemişti ama kesin olarak bilmiyorum. Öyle olsaydı şimdiye kadar duyardık, değil mi?

Durun Mcguinn'in sorusuna cevap vereyim. Frankie gerçekten de Woodstock'ta yer aldı. Hatta gitar bile çaldı. Ama bu herkesin hayal ettiği şekilde değildi. Oraya davet edilmemişti. Orada olmasını isteyen yoktu. Bir zamanlar sahip olduğu şeyi tekrar yakalama hayaline kapıldı. Müziğine bayılan büyük kalabalıklar. Ama artık ona hiçbir grubun ihtiyacı yoktu. Birazdan duyacağınız üzere işler çok kötü gitti. Bu festival, yolunu kaybeden bir adam için hüzünlü bir bölüm, Aurora York'la olan senfonisindeki büyük bir bölümün de sonu oldu.

$\frac{3}{4}$ 'lük tempoda giden, *minuet/scherzo*'ydu. Parmaklarınızla ritim tutarsanız; 1-2-3, 1-2-3, 1-2-3; havai bir ritim yakalayabilirsiniz. Zaten *scherzo* sözcüğü de "şaka" demek.

Bu, 1960'lı yılların ortasında Frankie'nin kendini tanımlamak için kullandığı bir sözcüktü. "Kötü bir şaka." (Bundan daha vurucu bir ifade var mı?) Yaptığı müziğin artık dikkate alınmadığını hissetti. Arzularının artık duyulmadığını hissetti.

Tappy Fishman'ın ofisinde midesinde başlayan o yanma arttı. John Lennon'ın onun bir taklit olduğu konusunda yaptığı yorum bunu kaynayan bir kazana dönüştürdü. Bu uyanışla, 1965 yılının geri kalan zamanlarında Frankie Presto'nun yaptığı şeyler şunlardı:

Londra'daki çekimleri terk etti. Bu, karşısına çıkabilecek film fırsatlarına zarar verdi.

Tappy Fishman'la yollarını ayırdı. Bu onun iş konusundaki fırsatlarına zarar verdi.

Delores Ray'den ayrıldı. Bu onun evliliğine zarar verdi ve onu karmaşık yasal ve finansal süreçlere soktu ki bunları zararına da olsa umursamadı.

Saçlarını kesti.

Çevresindeki duvarları yıkan Samson gibi Frankie de özgür olmak için bağlı olduğu her şeyi un ufak etti. Bunu takip eden yıllarda kendini bu enkazların içinde kaybetti. Benim yakındığım gibi içindeki gerçek güçlerin keşfedileceğine inanarak uyuşturucuya kapıldı.

New York City, Greenwich Village, On İkinci Caddesi'nde ışıksız bir zemin kat dairesinde yaşamaya başladı. Zaman kavramı tuhaflaştı. Uykusu düzensizleşti. Aralıksız olarak gitar çaldı. Gitar çalmadığında genelde kötü bir durumda oluyordu. Hangi grup para ödüyorsa o grup için çaldı. Hangi stüdyo onu kullanmak istiyorsa orada çaldı. İsminin kayıtlara geçmemesi için para aldı. Paraları yoksa hap, sigara, içki de kabul etti.

Kendini çocukluğunu düşünürken buldu.

“Neden bu kadar çok içki içiyorsun, Maestro?”

“Bu müzikle ilgili bir soru değil.”

“Üzgün müsün, Maestro?”

“Yine müzikle ilgili bir soru değil.”

“Ben bazen üzülüyorum, Maestro.”

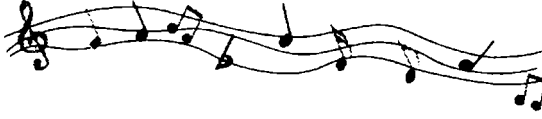
“Daha çok gitar çal. Daha az konuş. Daha mutlu olursun.”

“Tamam, Maestro.”

Hayatta herkes bir gruba katılır.

Ama bazıları yanlış gruplardır.

42

1968

Ama hadi aşk hikâyemize geri dönelim. *Minuet* bölümündeyiz. Kısa dans.

Bir aralık günü, Frankie Greenwich Village'daki evinin kapısını açtı. Karşısında yarı çıplak hali ve kızarmış gözleriyle Aurora York duruyordu. Atkıyla eldiven takıyordu. Sarı saçları bir şapkanın altına gizlenmişti.

“O aktrisle işin bitti mi?” diye sordu.

“Evet.”

“İşlemler bitti mi?”

“Evet.”

“Artık evlenebilir miyiz?”

“İstersen.”

“Gerçek anlamda?”

“Gerçek anlamda.”

“Sadece emin olmak için geldim.”

“Kalacak mısın?”

“Hayır.”

Frankie Aurora’yı bir daha haftalarca görmedi. Sonra bir perşembe akşamüstü kapısı tekrar çalındı.

“Gitar mı çalışıyorsun?”

“Evet.”

“Yine çalıyor musun?”

“Çalabildiğim zaman çalıyorum.”

“Uyuşturucu ve alkol kullanıyor musun?”

“Bazen.”

“Bırakman lazım.”

“Biliyorum.”

“O zaman bırak.”

“Kalacak mısın?”

“Hayır.”

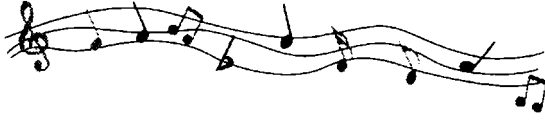
Ertesi ay tekrar geldi. Bu defa birkaç saat kaldı. Ertesi ay geldi ve geceyi orada geçirdi.

Bu kısa dansları kış ve baharda sürdürdü. *Minuet*. Sonra bir pazartesi sabahı Aurora bir fırtınanın ortasında tekrar ortaya çıktı. Bu defa bir elinde şemsiyesi ve diğerinde sarı bavulu vardı.

Frankie gülümsedi.

“Kalacak mısın?” diye sordu.

“Hamileyim,” dedi.

1969

Woodstock hikâyesini bitirme zamanımız geldi. Frankie en sonunda sahne arkasına ulaşmıştı. O anda festival tam bir karmaşaya dönüşmüştü. Helikopterler sanatçıları bir alana getiriyordu. Burada sahneye ulaşmak için ahşap bir köprüden geçiyorlardı ama uzun süre beklemeleri gerekiyordu ve pek çoğu ne zaman çalacağını bilmiyordu. Yağmur elektriği mahvetmişti. Amfiler cızırdıyordu. İkmaller yeterli gelmemişti. Pazar sabahının karanlık saatlerinde organizasyon bitmek bilmeyen bir partiye benzemişti. Sonu gelmeyecekmiş gibi duran bir partiye. İnsanlar uyumaya ve kuru kalmaya çalışıyordu.

Sık sık anlatılan bir hikâyeye göre arkadaki içkilere halüsinasyona neden olan ilaçlar eklenmişti. Bunu doğrulaya-

mıyorum. Ama Frankie sonunda sahneye vardığında çok susamış olduğunu ve ilk gördüğü şeyi, yani katlanan bir masanın üstündeki kağıt bardaktaki şeyi içtiğini biliyorum. Yüzü çamurla kaplıydı ve beyaz tişörtü kirlenmişti. Kafasını sağa sola salladı.

“Aurora... Bebek... Kahvaltı,” diye mırıldanmaya devam etti.

Diğer müzisyenlere baktı. Ona sırtıyor veya kafalarını çeviriyorlardı. Kağıt havluların yanında büyük bir kova su vardı. Frankie yüzüne su çarptı ve çamuru yıkadı.

En sonunda Sly & The Family Stone diye bir grup “Stand!” isimli şarkılarını söylerken Frankie sağa sola bakındı ve son *minuet*’ine başladı.

“Aurora!”

Dönerek bağırdı. Sendeleyerek bağırdı. Yumurta kartonunu kaldırdı.

“Aurora! Geldim! Aurora!”

Kaydı. Tekrar ayağa kalktı. Çılgınlıkları müzik tarafından yutuluyordu. Bir vokal veya gitar da işe dahil olunca sesi hiç duyulmadı.

“Stand!”

“Aurora!”

“Stand!”

“Aurora!”

“Stand!”

Hiçbir yerde yoktu.

En sonunda grup büyük alkışlarla performansı bitirdi.

Saat sabah 4:05’ti. Sahne ışıkları kapanmıştı. Her yer karanlıktı.

Ve Frankie gitar çalmaya karar verdi.

Aurora'yı kendine çekmek için.

Kaderlerini değiştirmek için.

Bundan sonra olanları anlatması pek hoş değil. Sevgili öğrencimi savunmam gerekirse, kendinde değildi. Vücudu, aklı ve kalbi üç farklı yerdeydi. Rampadan geçti ve devasa sahneye doğru ilerledi. Kimse onu durdurmadı. Boynunda gitar vardı ve nereye gittiğini bilen bir müzisyen gibi hareket ediyordu. Birkaç işçi bir sonraki sahne (The Who adlı İngiliz grup) için hazırlık yapmaya başlamıştı ama saat çok geç olmuştu ve çok yorgunlardı. Amfilere doğru yürüyen uzun saçlı müzisyene hiç önem vermediler.

Frankie kendi kendine mırıldanırken gri kablonun ucunu, elektrik düzeni olan gitarına taktı. Hem yumurtaları tutup hem gitar çalamazdı.

Bu yüzden yumurta kartonunu bıraktı. Kartonun kapağı açıldı. Ay ışığında Frankie bütün yumurtaların kırıldığını gördü.

Gözleri yaşlarla doldu.

Bundan birkaç hafta önce, Frankie'nin Roger McGuinn'le karşılaştığı gece neler olduğunu kimse bilemez, bilmiyor. Hamile olan Aurora Frankie'nin dairesine taşınmıştı. Frankie'nin kendine çeki düzen vermesi, gitar çaldıktan hemen sonra eve gelmesi ve iyi bir baba olmaya hazırlanması şartlarıyla. Uyuşturucu yok. İçki yok. Kadın yok. Bebekleri beş aylıktı ve bu yeni düzenleme bir süre devam etti. Ama McGuinn'i gören Frankie, Londra'yı ve 1965 senesini, The Beatles'ı, partiyi, bir zamanlar dünyada şöhret sahibiyken şimdi kokuşmuş bir bara düştüğünü hatırladı. Egosu zede-

lendi ve iyice depresifleşti. Kulübün bodrumunda müzisyenlerle sigara ve içki içerek sabahı etti.

Gün doğduktan hemen sonra bu çöküşünden utanarak ve yüzleşmeye hazır bir halde dairesine döndü. Ama içerisi karanlıktı. Sessizce yatak odasına girdi ve uyuyan Aurora'nın battaniyesinin altına girdi. Bu hareket Aurora'yı uyandırdı. Döndü ve bir kolunu Frankie'ye doladı.

“Francisco,” diye mırıldandı.

Frankie, “Aurora,” diye fısıldadı.

“Şafak demek.”

“Biliyorum.”

“Karnım acıktı. Beni seviyorsan bana kahvaltı hazırlarsın.”

Frankie iç geçirdi. Güvendeydi. Aurora bilmiyordu. Frankie bunu bir daha yapmayacaktı. Kendi kendine yemin etti.

“Gidip biraz yumurta alırım,” diye söz verdi.

Tek yapması gereken uyanık kalmaktı.

Ama gözleri kapandı.

Gecenin yorgunluğu üstüne çökmüştü.

Bir saat sonra uyanıp Frankie'nin horladığını gören Aurora kendine ve ona kahvaltı hazırlamaya karar verdi. Buzdolabında hiçbir şey yoktu. Bu yüzden bir ceket giydi, çantasını aldı ve evden çıktı. Manavdan bir karton yumurta ve bir soğan aldı. Geri dönüşte, evden bir blok uzakta ara sokaktan çıkan üç genç Aurora'ya sarkıntılık etmeye başladı. Onu itip kaktılar ve çantasını almaya kalktılar. Çantanın askısı koluna dolanmıştı. Çantayı geri çekmeye çalışırken tam da saldırganlardan birine doğru döndü. O da Aurora'nın karnına bir tekme attı. Kız dizlerinin üstüne çöktü. Çanta hâlâ omzun-

daydı. Çocuk askıyı kurtarabilmek için bir tekme daha attı. Diğer ikisi bu adama küfrederek kaçtılar. Tekmeci de dönüp kaçtı.

Bir taksi durdu. İçinden bir adam çıktı. Aurora küçük bir öğürme sesi çıkardı. Sonra kaldırıma düştü ve titremeye başladı.

Frankie hastaneden gelen ilk telefonu duymadı. İkinci-sini de. Karısını görebildiğinde, bebekleri ölü doğmuştu ve battaniyeye sarılarak annesinin kucağına bir an için verilip geri alınmıştı. Frankie içeri girdiğinde Aurora pencereden dışarı bakıyordu. Yüzü yara bere içindeydi ve birçok yerinde bandajlar vardı. Kafasını çevirdi. Frankie bir heykel gibi diki-liyordu. Suçluluk duygusunu her bir zerresinde hissediyordu.

“Kim yaptı?” diye mırıldandı.

Aurora kafasını salladı.

“Nasıl...”

Aurora kafasını salladı.

“Neden...”

Sözcükleri tükenmişti sanki.

Aurora, “Neredeydin?” diye fısıldadı.

Bu andan Woodstock'ta gitar çalmaya başladığı ana kadar olanlar bulanık haftalar silsilesiydi. Frankie neredeyse hiçbir şey hatırlamıyordu, ben bu günlerin hiçbirinde ayık olmadığına yemin edebilirim. Aurora'yla yüzleşemedi. Hiçbir şeyle yüzleşemedi. Güçlkle hastaneden eve geldi, gitarını aldı ve bir daha dönmedi. New York'a kadar otostop çekti. Olanları unutmak için önüne gelen ilacı aldı. Ama işkenceye uğramış aklı unutamıyordu. Her gün her şekilde Aurora'yı hayal ediyordu. Ta ki gerçekte fantezi ayrımı kalmayana kadar. En

sonunda, Woodstock'ta onu bir tepede uyurken hayal etti (*Beni seviyorsan bana kahvaltı hazırlarsın.*) ve manasız bir yumurta isteğine kafasını taktı.

Şimdiyse sahnenin karanlığında onu bir kez daha görmek isteyerek, olanları değiştirmek için aklına gelen son şeyi yapıyordu.

Kırık yumurtalardan uzaklaştı ve sinirli bir şekilde ses düğmesini çevirdi. Kocaman bir amfiden bir vızıltı duydu. Amfinin üstünde bir bira şişesi vardı. Bu sersem anlarda Frankie ona Hampton Belgrave'in öğrettiği bir numarayı hatırladı. Bira şişesini amfinin kenarına vurdu ve şişeyi ikiye ayırdı. Şişenin boyun kısmını aldı ve yüzük parmağını ağız kısmından geçirdi. Camdan bir "slide yüzüğü" yaptı. Bu, caz sanatçılarının tellerin ses ve titreşimini etkilemek için kullandığı bir yüzüktü. Nem Frankie'nin tenine iyi gelmişti. Ayağını iki kez yere vurdu ve slide yüzüğünü gitarın boynuna doğru kaydırarak bir si sesi çıkardı. Sanki müziği serbest bırakıyor gibiydi.

Sahnenin dışındaki müzisyenler kafalarını kaldırıp baktılar çünkü ses çok temiz çıkmıştı. Ama karanlıktan başka bir şey göremediler. Frankie, bir hayalet gibi çalışıyordu. *Arpeggio*'ları gitgide hızlanıyordu. Gitarın boynunda bir roket gibi hareket ediyordu. Seste cızırtı, yumuşama gibi şeyler yaratmak için ayağının altındaki pedalları kullanıyordu. Tiz bir re sesi çaldı. Ellerini, sanki gitarın perdesindeki her nefesi boğuyor gibi sallıyordu. Sonra bariz bir caz ölçüsüne geçti. Ondan başka çalan yoktu. Ne davul ne bas. Soloların çoğu bir melodiyle veya bir ritme karşı çalınırdı. Ama bu yalnız bir gitar performansıydı. Frankie'nin *rif*'lerindeki melodiler bunu daha da dikkat çekici kılmıştı. Bu, bir adamın dalgalara karşı yüzme-

siydi. Frankie'nin içinde olduğum bunca zamanda, bundan daha büyük bir mücadele hatırlamıyorum. Bu solonun içinde, fırtınadaki bir çarşaf gibi salınıyordum. Leadbelly'nin, Mozart'ın, Chet Atkins'in, Segovia'nın eserlerinden parçalarla Frankie bildiği her müzik bilgisini hatırladı ve notaları bu duygularla çaldı. Yaşlar gözlerinden akıp parmaklarına düşüyordu.

Bu sırada tellere bakıyor ve, "Değişin! Değişin!" diye bağıyordu.

Tellerin maviye dönmesini istiyordu.

Gölgeli zihninde o iğrenç geceyi değiştirebileceğini, bebeğini kurtarabileceğini, Aurora'yı geri getirebileceğini sanıyordu. O güce sahip değil miydi? Eğer şimdi işe yarayacaklarsa bu tellerin amacı neydi ki?

"Değişin!"

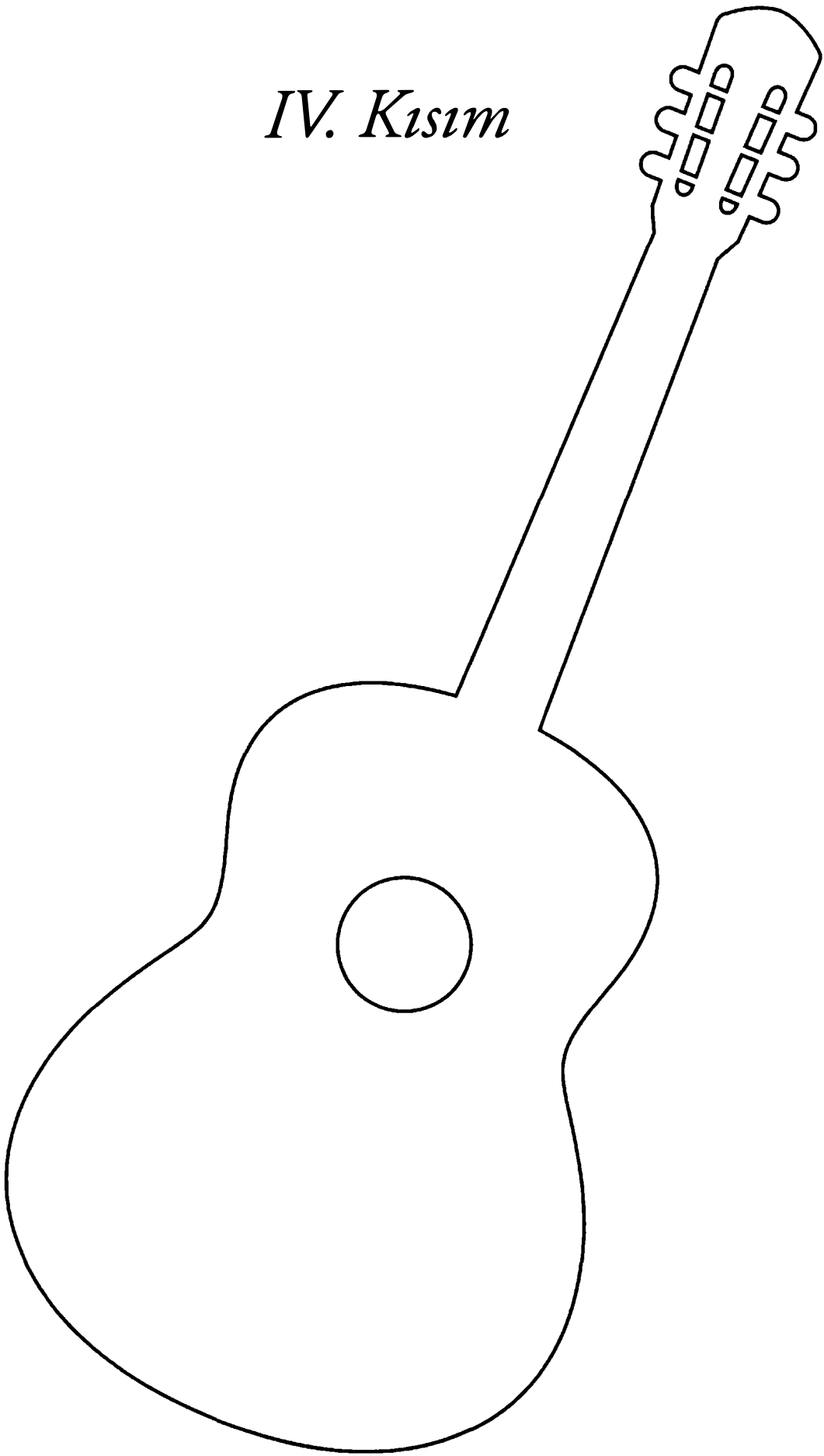
Parmakları uçuyordu. Solosu amfiden her yere yayılıyordu.

"Değişin!"

Son notalar Vivaldi'den bir melodiydi. Chuck Berry tarzı. Gitar boğuluyordu sanki. Duygular ham ve sonsuzdu. Platformun yan tarafında bir sahne görevlisi, "Ben gidip şu adamı indireyim," diye mırıldandı. Ama The Who'nun yanından geçerken gitarist Pete Townshend onu tuttu ve, "Sakın," diye fısıldadı.

Sonuçta Frankie iki dakika on yedi saniye boyunca gitar çaldı. Gitarın boynundaki akorları çalarken elini tıpkı kanatlarını çırpan bir kelebek gibi hareket ettirerek son noktayı koydu. Bunun sonunda bir motor ölüyormuş gibi bir ses çıktı. Sonra cam yüzüğü bir aşağı bir yukarı kaydırды. Ulumaya benzeyen kalın bir nota yarattı, üç uyumlu nota daha çaldı. Ardından final yaptı.

IV. Kısım

Pau Sanz

*Inspector Jefe (Başkomiser), Cuerpo Nacional de
Policia (Ulusal Polis Kuvvetleri)*

Sizinle konuşacağım.

Ama kısa, tamam mı? İngilizcem o kadar iyi değil.

Ben Pau Sanz. Başkomiser. Francisco Presto soruşturmasının başındaki kişi benim.

Efendim? Yok, daha değil. Tek bildiğimiz Teatro Municipal'da çok yüksekte düşünce öldüğü. Tárrega festivali sırasında. Her sene yapılır. Daha önce hiç böyle bir sorun yaşamamıştık.

Efendim? *Sí*, bu soruyu biz de soruyoruz. Oraya nasıl yükseldi? Neden düştü? Yoksa birisi mi itti? Birisi ölmesini mi istiyordu?

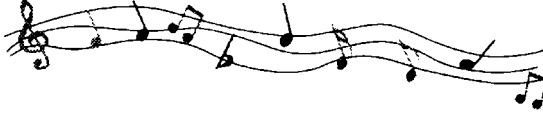
Yara bulamadık. Ellerin de yara izleri vardı ama yara yoktu. *Balas* da yoktu. Yani kurşun. Kimse onu vurmamış.

Soruşturmamız lazım. Burasının bir kilise olduğunu biliyoruz. Saygı duyuyoruz. Ama bu *policía*'nın görevi. Biri öldürüldü, değil mi? Soru sormamız gerek.

Efendim? Şüpheli yok. Henüz yok. Ama insanlar onu sabah biriyle gördüklerini söylüyorlar. Üstüne kat kat kıyafet giymiş, yüzü örtülü biriymiş. Belki bu kişi ona kötü şeyler yapmıştır. Mümkün, değil mi?

Bana göre vaka basit. Bu bir cinayet. Öyle olmalı.
İnsanlar uçamaz.

44

1981

Feribot koya yanaştı ve üç genç adam yeşil tepelere baktılar.

İçlerinden biri, “Olmayan Ülke’ye benziyor,” dedi.

“Peter Pan’daki mi?”

“Belki biz de Kayıp Çocuklarız.”

“Güzel bir grup adı olur bundan.”

“Ben Kaptan Hook.”

“Sen Tinker Bell’sin.”

“Sen de çılgının tekisin.”

“Kapa çeneni.”

Takvimler 1981 yılını gösteriyordu. Aylardan ocaktı. Yeni Zelanda’nın Hauraki Koyu’nda Waiheke Adası adı verilen küçük bir parçasındaydılar. Üniversiteden yeni mezun olan

ve *country* tarzında bir müzik grubu kuran üç genç adamın adları Lyle, Eddie ve Cluck'tı.

Üstlerinde kot pantolonlar, bol pamuk gömlekler vardı. Saçları gürdü, vücutları inceydi. Lyle diğer ikisinden uzundu. Lyle ve Eddie'nin ellerinde gitar kılıfları vardı. Feribottan indiler ve yamaca doğru yürüdüler.

“İygünler, gençler.”

Eski bir cipin içinde sert, kırmızı suratlı, kısa kır saçlı bir adam oturuyordu. Kolunun ön kısmında bir dövme vardı. Ellerini direksiyona dayamıştı. Gülümseyince birkaç altın dişi ortaya çıktı.

“Vasıta lazım mı?”

Lyle, “Evet,” dedi.

“Atlayın.”

Arkaya doluştular.

“Ben Lyle. Bu Eddie. Bu da Cluck.”

“Cluck mı? Hahaha.” Adam güldü.

Cluck, “Herkes de bir eleştirmen kesildi,” diye mırıldandı.

Eddie, “Sizin adınız ne?” diye sordu.

“Keeyvin.”

“Kee-vin mi?”

“K-e-v-i-n.”

“Ha. Kevin. Tamam.”

“Amerikalısınız değil mi?”

“Teksaslıyız.”

“Güzel. Hadi gidiyoruz.”

Saniyeler sonra adanın tek ana yolunda ilerliyorlar, küçük dalgaları kıyıya vuran kayalık koyların ve büyük çimenliklerin yanından geçiyorlardı. Kevin'in yanından geçen her arabaya veya yayaya el salladığını fark ettiler.

İki küçük çocuğa el sallayarak, “Bakın iki küçük fırlama,” dedi.

Üstsüz iki tarla işçisini göstererek, “Burada da iki çalışan işçi,” dedi.

Eddie, “Bu adam ne diyor yahu?” diye fısıldadı.

Lyle, “Ne bileyim,” dedi.

Kevin, “Oz’a gittiniz yani?” diye sordu.

“Efendim?”

“Avustralya diyorum.”

“Haa, evet. Orada indik, sonra buraya uçtuk.”

“Ne derler bilirsiniz. Avustralya şanslı bir ülkedir ama Yeni Zelanda cennettir.”

“Gerçekten mi?”

“Doğru söylüyorum, dostum. Çok güzel bir ülkedir. Şu suya baksana. İnanılmaz, değil mi?”

Açık pencerelerden sıcak hava geliyordu. Yol, birbiri ardına gelen güzel koylar boyunca zikzaklı bir şekilde ilerliyordu. Hiç trafik ışığı yoktu ve Kevin neredeyse hiç frene basmak zorunda kalmıyordu.

Kendi kendine, “Cennet,” diye fısıldadı.

“Ucuz bir otel biliyor musunuz?”

“Bir sürü var. Tatildesiniz, değil mi?”

“Üniversiteyi yeni bitirdik.”

“Ne güzel! Sizi bu adaya ne getirdi peki?”

“Birini arıyoruz.”

Lyle, Eddie’nin koluna vurdu.

Kevin, “Kimi arıyorsunuz?” diye sordu.

“Bir gitarist.”

“Ve şarkıcı.”

“Yeni Zelandalı mı?”

Gençler birbirilerine baktılar.

“Amerikalı. Aslında İspanyol. Bu adada çok insan tanır mısınız?”

Kevin gülümsedi. Yüzündeki kırışıklıklar stor perde gibi toplandı.

“Bence tanıyorum.”

Pencereden dışarıyı gösterdi. “Şuradaki meyve standı Curtis Mormont’un. Sert biridir. Oradaki mavi ev var ya? Buraya sıcak havası için gelen İrlandalı bir adamın. Mulligan. Milligan. Ona Red deriz... Oradaki adam, küçük ev var ya? O benim arkadaşım Tim. Ona ‘Terrible’¹ Tim deriz. Ama sadece içtiği zaman kötüdür...”

Cip, denize doğru uzanan tarlaların çevresinden kıvrılarak ilerliyordu. Her dönüş, yeni bir tablolu manzarayı ortaya çıkarıyordu.

“Bu gitaristin adı ne?”

Lyle, Cluck’a baktı. Cluck da Eddie’ye bakıyordu.

“Presto. Frankie Presto.”

Adam gözünün üstünü kaşdı.

“Yok ya. Tanımıyorum.”

Dikiz aynasına baktı.

“O zaman siz de müzisyensiniz?”

“Bir grubumuz var.”

“Oo, süper. Ne yapıyorsunuz?”

Cluck koltuğunun arkasına vurdu. “Bateri.”

Lyle, “Gitar,” dedi.

Eddie, “Bas,” dedi.

Kevin cipi yavaşlattı. “Bakın dostlar. Benim bir fikrim var. Neden benim evime bir uğramıyoruz? Karımla tanışırsınız.

¹ Ç. N. İng. Berbat, kötü.

Çok iyi biridir. Biraz yemek yer sonra yola devam ederiz. Çok büyük bir şey değil, biraz kıymalıdan yeriz.”

Cluck gergin bir şekilde, “O nasıl bir şey?” diye sordu.

Kevin, “Kalan yemeklerden yaptığımız bir şey,” dedi.

Lyle, “Bunu yapmana gerek yok,” dedi.

“Endişelenmeyin. İkinci Dünya Savaşı’nda siz olmasaydınız biz şu anda Japonca konuşuyor olurduk.”

“Eviniz ne kadar uzak?”

“Waiheke’de hiçbir yer uzak değildir.”

“Ücret ne kadar?”

Kevin başını salladı ve gülümsedi.

“Ben taksici değilim,” dedi. “Ben sadece burada yaşayan biriyim.”

Saatler sonra ay suyun üstünde yükselmişti ve Kevin’in verandasından sayısız yıldız görülebiliyordu. Lyle, Eddie, Cluck tavuk, zeytin, peynir ve domatesle karınlarını tika basa doyurmuştu. Ve tabii şarapla. Bir sürü şarapla. Sadece birkaç dakika kalmayı planlıyorlarken kendilerini Yeni Zelandalıların misafirperverliğine bırakmışlardı. Günbatımına kadar kalmışlardı.

Kevin ve karısı Robbie’ye Frankie Presto’yu bulma isteklerinden bahsetmişlerdi. Onunla görüşmeyi, hatta belki onu dinlemeyi umuyorlardı.

Eddie, “Adam bir efsanedir,” dedi.

Aslında, bu noktada, Woodstock’tan on iki yıl sonra benim sevgili öğrencimle ilgili küçük bir mit ortaya çıktı. Bir eleştirmen Frankie’nin “erken *rock and roll* döneminin en yetenekli gitaristi” olduğunu iddia eden bir kitap yazdı ve bu kitap yok sattı. The Byrds grubunun üyesi olan Roger

McGuinn bir belgeselde, Frankie'yle gitar çaldığını ve onun yeteneğine hayran kaldığını ifade etti. Woodstock'ta karanlık-taki ıstırap dolu solo performansı resmi kayıtlara geçmese de sahne arkasında bir kayıt cihazı çalışıyordu, böylece iki dakika on yedi saniyelik performansın kaçak kopyaları bir koleksiyon parçası haline geldi. Sanatçı olarak tahminler arasında Jimi Hendrix, Jerry Garcia, Pete Townshend ve Carlos Santana vardı. Bunların hepsi festivalde vardı, ancak hepsi bu performansın sahibi olmadıklarını söylemişlerdi. Son zamanlarda Frankie'nin adı da geçmişti ancak kendisi sosyal hayattan çekildiği için bunu doğrulayan olmadı. Siz insanlar bir gizemi ne kadar çözemezseniz size bir o kadar ilginç geliyor.

Lyle, Eddie ve Cluck, Frankie Presto esrarıyla büyülenmişlerdi. Onun nerede olabileceğiyle ilgili teoriler bile geliştirmişlerdi: Eddie'nin müzik şirketlerinden birinde çalışan kuzeni "I Want To Love You" şarkısının telif ücretini taşıyan bir çekin izini sürmüştü. Çek, Yeni Zelanda'daki Waiheke Adası'nda yer alan bir adrese gidiyordu. Grup adları The Clever Yells olan Eddie, Lyle ve Cluck bu geziyi mezuniyet sonrası macerası olarak planlamışlardı. Bu esrarengiz gitaristi ilk bulanlar olmak istiyorlardı.

Özellikle Lyle bu konuya kafayı takmıştı. Bu merakını Yeni Zelandalı ev sahiplerine anlatmaya çalıştı.

"Frankie Presto ben çocukken çok ünlüydü," dedi. "Ailemde albümleri vardı. Ben de albüm kapaklarını duvarıma asardım. Bana çok havalı gelirdi. Her şeyi vardı. Sesi, dış görünüşü, yeteneği. Sonra müziği bıraktı. Ortadan kayboldu. Bazı insanlar gitar konusunda onun herkesten iyi olduğunu söylüyor. Gelmiş geçmiş herkesten. Ama bir gün öylece bıraktı ve gitti."

Robbie, “Peki sen neden onu bulmak istiyorsun?” diye sordu.

Lyle kafasını çevirdi. “Belki saçma gelebilir. Ama ben gerçekten müzik piyasasına girmek istiyorum. Şarkılar yazıyor, onları satmaya çalışıyorum. Ne zaman birisi hayır dese sanki mideme bir tekme atıyorlar. Neyi beğenmediklerini anlamaya çalışarak deli oluyorum. Sanırım Frankie’yle tanışırsam ondan bir şeyler öğrenebileceğimi düşündüm.”

Robbie, “Bir şarkı nasıl satılır?” diye sordu.

Lyle, “Nasıl bu kadar rahat olunur?” dedi.

Kevin karısına baktı. “Bu çocuklar derin felsefeci,” dedi.

Kadın güldü. Kevin güldü. “Eğlenceli, değil mi?” dedi. Lyle sırtıttı ama kafasını çevirdi. Sohbetleri bittiğinde saat geç olmuştu. Kevin bu saatte otellerin kapanmış olduğunu söyledi. Misafirlerinin kanepede yatması için ısrar etti. Gençler itiraz edemeyecek kadar yorgunlardı.

Ertesi sabah güneş doğarken Lyle birinin omzunu dürttü-ğünü hissetti.

Kevin yumuşak bir sesle, “Uyan, dostum,” dedi.

On beş dakika sonra üç müzisyen cipin arkasındaydılar. Kevin ana yoldan çıkıp gizli bir koya doğru ilerlerken onlar da gözlerindeki uykuyu yok etmeye çalışıyorlardı. Ağaçların içinde açık bir alana geldiler. Cip durdu ve Kevin küçük bir patikayı gösterdi.

“Orada.”

Lyle, “Orada ne var?” diye sordu.

“Aradığınız şey.”

Dakikalar sonra üçü de asmaların arasından nemli zeminde kalın dalların yarattığı karanlığa doğru ilerliyorlardı. Bir

ağacın üstünde bir soğutucu gördüler. Merdivenlerin arasına telle yerleştirilen iki eski hoparlör gördüler. İlerleyip de ışıklar artarken uzakta bir ses duyular ve kıyıya yaklaştıklarını anladılar.

Eddie, “Eğilin,” diye fısıldadı.

Üçü de eğildiler.

Lyle, “Ne oldu?” dedi.

“Bak.”

“Nereye?”

Eddie sol tarafı gösterdi. Dalların arasından, yüzü suya dönük bir halde hamakta oturan ve elinde gitar olan bir adam görünüyordu.

“Bu o mu?”

“Tanrım.”

“Buna inanamıyorum! Adamı bulduk!”

“Bir dakika.” Lyle dudaklarıyla sus işareti yaptı. “Dinleyin.”

Öne doğru eğildiler. Kayalara vuran küçük dalgaların çıkardığı seslerin arasından müziği seçmeye çalıştılar.

“Duyuyor musunuz?”

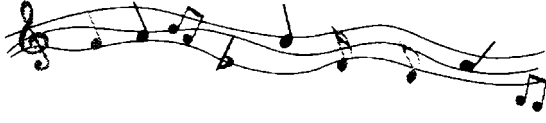
“Neyi?”

“Ne çaldığını. Bu o olamaz.”

“Ne çalıyor?”

Lyle kafasını salladı.

“Gam çalıyor. Bir çocuk gibi.”

1944

“Maestro?”

“Evet?”

“Babam eve dönecek mi?”

“Bilmiyorum, Francisco. Bana içki koy.”

“Ya hiç gelmezse?”

“Böyle şeyler düşünme. İçki koy.”

“Ama ya gelmezse?”

“O zaman yeniden başlamak zorunda kalırsın.”

“En baştan mı?”

“Hayır. İki defa bebek olamazsın.”

“O zaman nasıl yeniden başlarsın?”

“Bir bestecinin yeni bir parçaya başladığı gibi. İçkim nerede?”

“Ben babam olmadan yeniden başlamak istemiyorum.”

“Ağlama, oğlum.”

“Ama...”

“Hemen kes ağlamayı.”

“Ama...”

“Beni dinle, Francisco. Karanlık bir hayatı ben mi istedim sanıyorsun? Parmaklarımı, perdeleri veya mandalları görmek istemiyor muyum? Kayıp bir hayvan gibi dolaşmayı mı istiyorum sence?”

“Hayır, Maestro.”

“İstemiyorum. Hayat bu. Bir şeyler elimizden alınır. Pek çok kez yeniden başlamayı öğrenmen gerek, yoksa hiçbir işe yaramazsın.”

“Tamam, Maestro.”

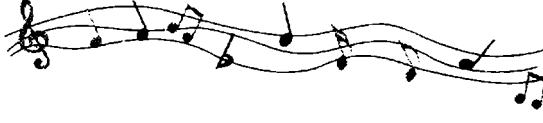
“Şu anda bir işe yaramıyorsun mesela. Hâlâ içkim yok.”

“Özür dilerim, Maestro.”

“Boşver. Sen arpeggio’larına dön. Bu konuda başka bir şey söylemeyeceğim. Duydun mu?”

“Evet, Maestro.”

“Ağlamayı kes. Çalmaya başla.”

İnsanlık tarihinde çok az insan doğduğunda benden Ludwig van Beethoven'ın aldığından daha çok pay almıştır. Benim rengim Ludwig'i hemen cezbetmişti ve benden iki avuç birden kapması müzik yeteneğini garantilemişti. Ama ayyaş babası onu geceyarıları uyandırıp çalışmasını söylediğinde korkan Ludwig, beni ortaya çıkaramazdı. Daha sonra da sağır oldu ama ben ruhunda kalmaya devam ettim. Yine de duymadan müzik üretmeye çalışmak benim aşamayacağım bir yükü. Çok sevdiğim bir çocuğum olsa bile.

Tıpkı sol eli Woodstock sahnesinde çok kötü yaralanan Frankie Presto gibi. Benim tek yapabildiğim olanları izlemkti. Kan revan içinde ve sersem bir halde festival alanından askeri helikopterle götürüldü. Onu tıbbi alana yetiştiren kadın sayesinde. Askeri personel kesiklerine müdahale etti. Ordu cerrahı ameliyatını yaptı ve elini kurtarmaya çalıştı.

Ertesi gün hastanede ilaçlar en sonunda sisteminden temizlendiğinde Frankie neler olduğunu anımsadı. Bandajlı

eline baktı ve gözleri kör olana kadar ağladı. O gece bir hemşire elinde gitar kılıfıyla geldi. Festival alanından birinin gönderdiğini söyledi. Frankie gitarın içinde olup olmadığını sordu. Kadın kopçayı çözdü ve baktı.

“Evet içinde,” dedi. İçi kabardı, kadına kırgın bir sesle, “Kaldırın onu, tamam mı? Götürün,” dedi.

Bundan sonraki günlerde diğer Woodstockzedeleri de öğrendi. Eroinden ölen genç bir denizci, uyku tulumunun içinde traktörün altında kalan bir genç. LSD¹ kurbanı gençleri gördü. Çoğu daha lise mezunuydu. Çıglık attıklarında ya da ağladıklarında yanlarındaki gönüllüler kollarını ovuşturuyordu. Bir ara elinde dosya olan bir hemşire Frankie’ye yaşını sordu. Frankie genç hastalara bakarak, “Otuz üç,” diye cevap verdi. Kendini yaşlı ve aptal hissetti.

Zaman içinde taburcu oldu ve New York City’ye döndü. Ama On İkinci Cadde’deki daire tahmin ettiği gibi boştu. Aurora gitmişti. Sarı valizi de öyle. Bu defa onu bulmaya çalışmadı. Ekipmanlarının çoğunu sattı. Elektrogitarlarını, amfilerini, kayıt makinelerini sattı. Sadece çocukluktan kalma gitarını ve gizemli tellerini bıraktı. Aylar boyu süründü. Otel-lerde kaldı. Eline bakmamak için geç saatlere kadar uyudu. İçmek ve kendini uyuşturucu maddelerde kaybetmek istiyordu ama bu çukura bu şekilde düştüğünü biliyordu. Maestro onu, *Pek çok kez yeniden başlamak zorunda kalacaksın*, diye uyar-mıştı. Ama daha önceleri, dertlerini gitarında boğabilmek için bana koşabiliyordu. Arabasında kasetler dinliyordu. Genç besteciler Randy Newman, Warren Zevon ve gitarist Grant Green ve Freddie Robinson’ı dinliyordu. Ama dinlemek aynı şey değildi. Çalmayı özlemişti. Gitar çalışmayı özlemişti.

1 Ç. N. Açılımı “Lizerjik asit dietilamid” olan, halk arasında asit olarak bilinen bir halüsinojen.

Bir süre sonra saatlerini televizyon izleyerek geçirmeye başladı. Genç insanların savaşı protesto ettiğini gördü. Frankie savaştan nefret ediyordu ama onu kurtaranın ve ameliyat edenin ordu olduğunu da biliyordu. Kendini özellikle de ameliyatını yapan cerraha karşı borçlu hissediyordu. Kırklı yaşlarındaki bu kaslı adama kontrol için gitmeye devam ediyordu. Adam Frankie'ye engelli müzisyenleri hatırlatıp duruyordu.

“Django Reinhardt adlı bir caz sanatçısı var, duydun mu hiç adını?” diye sordu. “Onun sadece iki parmağı vardı ama inanılmaz çalardı.”

Frankie kafasını çevirdi. “Django eşsiz bir insandı.”

“O şarkı söyleyemiyordu. Sen söyleyebiliyorsun.”

“Hıhı.”

“Tekrar şarkı söylemek ister misin?”

“Artık benim şarkılarımı kimse dinlemek istemiyor.”

“Belli bir kesim istiyor olabilir.”

“Artık sahne değişti.”

“Burada değişmiş olabilir.” Doktor gülümsedi. “Ama ben buradan bahsetmiyorum.”

Telefon görüşmeleri yapıldı. Düzenlemeler yapıldı.

Dokuz ay sonra Frankie Presto Vietnam'a gitti.

USO, İkinci Dünya Savaşı'ndan beri yıllardır Amerikan askeri birliklerine sanatçılar getiriyordu. Bing Crosby ve Andrews Sisters gibi sanatçılar bu yolculuğa çıkmıştı. Benim muhteşem kemancım Jascha Heifitz bile bunda yer almıştı, bir yağmur fırtınasında tek bir asker için çalmıştı. Jascha bunun gelmiş geçmiş en iyi performansı olduğunu söylemişti.

Müzik ve savaş, ta eski trompetlerden davullara kadar her zaman iç içe olan şeylerdi. 1970 yılının sonralarında, Frankie Presto bu geleneği sürdürdü ve komedyen Bob Hope, şarkıcı Lola Falana, The Golddiggers adlı bir grup dansçı, bir beyzbol oyuncusu, bir güzellik yarışması kraliçesi ve Frankie'nin kurulmasına yardım ettiği büyük bir grupla birlikte Noel zamanı bir USO turnesine katıldı. İki ünlü şarkısı "No, No Honey" ve "I Want To Love You"yu da söyledi. Çeşitli askeri üslerde performans sergilendi. Kamyonetler boşaltılıyor, sahneler kuruluyor, gösteri sergileniyor, sonra her şey toplanıyor ve kamyonlara yüklenip hareket ediliyordu.

Turne boyu nereye giderse gitsin Frankie askerlerle arkadaşlık etti ve onlardan kendisini savaşın mümkün olduğu kadar yakınına götürmelerini istedi. Şahit olduğu ıstıraplar kendi acısını azalttı. Yolun kenarında gözleri bomboş bakan Vietnamlı çocuklar gördü. Çadıra benzeyen top ayakları gördü. Bir çatıdan patlamalar gördü. Bir keskin nişancının vurulup pencereden düştüğünü gördü.

Ama hikâyemizin gidişatı dolayısıyla hatırlamam gereken o gün, turnesinin son haftasında geldi çattı. Büyük bir askeri üst olan Long Binh'de akşamüstü gerçekleşen bir gösteriden sonraydı. Çok kalabalıktı, neredeyse iki bin kişi vardı. Askerler daha iyi görebilmek için direklere tırmanmıştı. Tezahürat etmiş, eğlenmişlerdi; özellikle de dansçı kızlar çıktığında. Golddiggers grubu Frankie şarkı söylerken arkasında dans etmişti. Bazı askerler, "Şanslısın, Presto!" diye bağırmışlardı.

Gösteriden sonra grup dağılırken Frankie birinin adını haykırdığını duydu.

"Bay Frankie! Benim Ellis!"

Sahnenin kenarında, yeşil kıyafetleri içinde bir asker el sallıyor ve gülümsüyordu. Frankie şaşkınlıkla gözlerini kırptırdı. Ellis Dubois, New Orleans'taki (Little Richard'ın "Tutti Frutti" şarkısını dinleyen) ayakkabıcı çocuktur. Frankie'yle Aurora'nın düğününde ona sağdıçlık yapmıştı. O zamanlar Ellis altı yaşındaydı.

Şimdi yirmi bir olmuştu.

Frankie, "Ellis, buna inanamıyorum," dedi. "Ne kadar büyümüşsün..."

"Evet, efendim."

"Gel buraya!"

Kucaklaştılar ve hızlıca konuştular, birbirilerine sorular sordular. Frankie genç adamın sağlığını (iyiydi), orduya girişini (askere alınmıştı) ve bir hırdavatçının arka tarafındaki New Orleans kayıt stüdyosunu (başka yere taşınmıştı) sordu. Ellis Frankie'nin hit şarkılarını (hepsinin plağını satın almıştı), *The Ed Sullivan Show*'u (iki seferde de izlemişti) ve tabii ki Aurora'yı sordu.

"Artık birlikte değiliz," dedi.

Ellis buna üzüldüğünü söyledi. Aurora'nın ona sandviç, çörek ve çay getirdiği zamanları hatırlıyordu.

Sonra Ellis evlenmek üzere olduğunu söyledi. Vietnamlı bir kadına âşık olmuştu ve askerliği bitmeden onunla evlenecekti.

Onu Amerika'ya götürmek ve ona daha iyi bir hayat sunmak istiyordu. Evlilik süreci uzun ve uğraştırıcı olmuştu ama o akşam kızın ailesiyle bir tören yapılacaktı. Ellis, Frankie'ye törene gelmesi için yalvardı.

"Lütfen. Bizim için bir şarkı çalamaz mısın?"

Frankie yaralı sol elini gösterdi.

“Artık gitar çalamıyorum, Ellis.”

“Ne oldu?”

“Uzun hikâye.”

Ellis yara görmeye alıştı. Ama bunu çok hüznün verici buldu. Frankie’ye dair anıları, gitarından ayrılamayan bir adam olduğu yönündeydi.

“Çok üzüldüm, Bay Frankie.”

“Teşekkürler, Ellis.”

“Bir fikrim var. Ben çalsam siz söylemeniz nasıl olur?”

“Ellis, sen gitar mı çalıyorsun?”

“Arka tarafta bana akorları gösterdiğinizi unuttunuz mu yoksa? Bana sol, re ve la akorlarını öğretmiştiniz. Gerisini kendim öğrendim. Gizlice girer sizi stüdyoda dinlerdim. O kadar iyiydiniz ki bir müzik grubuna katılmam konusunda bana ilham oldunuz.”

Frankie gülümsedi. “Beni suçlama.”

“Lütfen? Gelin ve şarkı söyleyin?”

“Tamam. Sen ve eşin için söyleyeceğim.”

“Süper. Gitarınız var mı?”

Birkaç saat sonra bir Budist tapınağının arka tarafındaydılar. Öndeki üç masayı Vietnamlı aile üyeleri doldurmuştu. Yiyecek, içecek, geleneksel kıyafetler giyen kadınlar vardı. Birkaç ABD askeri silahlarını dışarıda bırakarak içeri girmişti. Ellis Frankie’nin gitarını tıngırdattı (evet, Frankie Django Reinhardt’ın sözlerine uyarak gitarı hâlâ yanında taşıyordu) ve Frankie’nin hit parçası “Our Secret”ın notalarını çaldı. Frankie yıllar sonra ilk kez bu şarkıyı basit, akustik bir performansla söyledi. Tıpkı Aurora’yı düşünerek bu besteyi yaptığı günkü gibi:

*One day our secret
Will not be a secret
Because everybody will see
That my secret
Is your secret
I will love you
And you will love me too.¹*

Misafirler kibarca alkışladılar. Frankie ailenin bu evlilikten pek memnun olmadığını fark etti. Bunu gözlerinden anlayabiliyordu. Ama yine de samimiydiler. Ayrıca Ellis ve müstakbel eşi birbirilerini çok seviyor gibi görünüyorlardı.

Birkaç saat ve birçok içkiden sonra Ellis Frankie'ye gösteri personelinin kaldığı otele kadar eşlik etme konusunda ısrar etti. Bir taksi ayarladı. Araç geldiğinde ikisi de arka koltuğa geçtiler. Otele giderken, ikisi de yabancı bir savaşta tanıdık bir yüz görmenin ne kadar güzel bir şey olduğunu düşünüyordu.

“Bu en güzel düğün hediyesiydi, Bay Frankie.”

“Umarım çok mutlu olursunuz.”

“Olacağız. Onu New Orleans'a götüreceğim ve bir ayak-kabıcı dükkânı açacağım.”

Sürücü bir şeyler söylemeye başladı. Eliyle işaret edip bir benzin istasyonunda durdu.

Ellis, “Gazı bırak. Otele gidiyoruz,” dedi.

Adam sürekli benzin göstergesini işaret ediyordu.

Ellis, “Gazı bırak!” diye bağırdı. “Otel! Hemen!”

1 Ç. N. Ing. Bir gün bizim sırrımız, Sır olmayacak, Çünkü herkes görecektir, Benim sırrımın, Senin sırrın olduğunu, Ben seni seveceğim, Sen de beni seveceksin.

Sürücü Vietnam dilinde hızlı hızlı konuştu ve, “Kısa zaman, kısa zaman,” diye söylendi. Arabayı durdurdu ve arabadan indi. Elleriyle içeride beklemelerini söyledi. Benzin istasyonuna doğru koştu.

Ellis, iç geçirerek, “Kusura bakmayın, Bay Frankie,” dedi. “Buranın insanları böyle işte.”

Frankie adamı pencereden izledi.

“Ellis, bu adam niye koşuyor?”

Ellis’in alkolle sersemleyen gözleri tembel bir şekilde kırıştı. Sonra kocaman açıldı. “İn arabadan! İn! İn!” diye bağırdı. Frankie kapıyı açtı ve ikisi de koşmaya başladılar. Çünkü Ellis Vietnam’da bir arabanın şoförü inmişse arabanın içinde kalmaması yönünde yapılan uyarıları hatırlamıştı. Bazen Amerikan askerlerini öldürmek için arabalara patlayıcı yerleştiriyorlardı. Frankie ve Ellis koşarken Vietnam dilinde bağırarak bir ses duydular. Sonra bir sessizlik oldu. Ardından her ikisini de ileri doğru iten büyük bir patlama yaşandı. Yere düşerlerken Frankie gitar kılıfını Ellis’in üstüne attı. Her yer toza karıştı ve büyük bir gürültü vardı. Kulakları çınlıyor, gözleri yanıyordu. Dumandan hiçbir şey göremiyorlardı.

Sonra birden bir sessizlik oldu. Birisi bağırdı. Köpekler havladı. Arabaya gerçekten de bomba konmuştu. Belki de birisi Vietnamlı bir kızla evlendiği için Ellis’in ölmesini istemişti. Böyle detayları bilmiyorum. Sadece Frankie’nin Ellis’in bir binanın kenarına sığınmasına yardım ettiğini biliyorum. Bir cip askerleri aramaya gelince Frankie onları durdurdu. Ellis’in bacağı hafifçe kanıyordu ama onun haricinde iyiydi. Frankie gibi hafif sıyrıkları ve bereleri vardı. Cipe bindiler. Ellis Frankie’nin VIP olduğunu ve onu hemen otele götürmeleri gerektiğini söyledi. İki adam da soluk soluğaydı. Ama

Frankie gitar kılıfına bakıyordu. Araç bir sokak lambasının altından geçerken Ellis neden baktığını anladı.

Kılıfa şarapnel parçaları saplanmıştı.

Şarapnel parçalarının kılıfa değil de kendisine gelmiş olabileceğini fark eden Ellis kılıfa dokundu. Sesi boğuklaşmıştı.

“Tanrım...”

Frankie, “Bir şey olmadı,” dedi.

“Bunlar beni öldürebilirdi.”

“Bunları düşünme.”

Ellis ağlamaya başladı.

“Bay Frankie, çok özür dilerim. Tanrım, özür dilerim...”

“Özür dileme. Hayattasın.”

Ağzından çıkanları o anda kulağı duydu. Özür dileme. *Hayattasın*. Sanki bunları duyması gerekiyordu. Gitar kılıfını bacaklarının arasına alıp açtı.

Ellis, “O ışık ne?” diye sordu.

Frankie bakakaldı. Gitarın dördüncü teli maviye dönmüştü. Boğazında bir yumru hissetti ve kılıfı kapattı. Sonra ellerini şarapnel deliklerinin üstünde gezdirdi.

“Bir şey olmadı,” dedi. “Bir şey yok.”

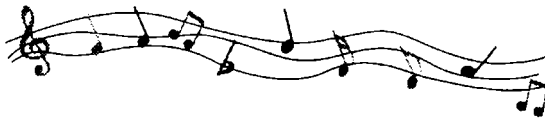
Ama tabii ki bir şey yok, değildi. Bir gelecek değişmişti. Patlamadan kurtulan Ellis Vietnamlı geliniyle evlenecek ve New Orleans’a yerleşecekti. Bir ayakkabıcı dükkânı açacak, üç çocuk ve dokuz torun yetiştirecek, aralarından biri de ünlü bir besteci olacaktı.

Frankie Ellis’i tekrar bulmasaydı bunların hiçbirisi gerçekleşmeyecekti. Dördüncü tel bu hikâyeyi anlatıyordu.

Hayatta herkes bir gruba katılır.

Bazen bu gruplar yeniden birleşir.

47

1981

Teksaslı çocuklar ayakkabılarını çıkardılar, çalılıklardan kaldırdılar ve yavaş yavaş kumun üstünde yürüyerek gitariste arkadan yaklaştılar.

“Bay Presto?”

Frankie kafasını kaldırdı. Sakallıydı, teni yanıktı.

“Biz Amerika’dan geliyoruz.”

Frankie gözlerini kıstı. Onun sessizliği gençleri daha hızlı konuşmaya zorladı.

“Aslında Teksas’tan geliyoruz...”

“Bir grubumuz var...”

“Sizi rahatsız ettiğimiz için özür dileriz...”

“Kevin diye bir adam bize...”

“Bizi buraya bıraktı...”

“Biz bilmiyorduk...”

“Burada olduğunuzu...”

“Müziğinizi çok seviyoruz...”

Frankie bir elini kaldırdı. Bu onları susturdu. Aslında Frankie'nin amacı bu değildi. Aslında kumsalda ona doğru koşan dört veya beş yaşlarındaki kıza selam veriyordu. Kızın saçları örgülüydü. Ayağında ayakkabı, üstünde tişört yoktu. Kız Frankie'nin koluna doğru sarılınca Frankie sırtıttı. Onu havaya kaldırıp hoplattı. Kız gülüyormuş gibi görünüyordu ama hiç ses çıkmıyordu. Yere indiğinde üç yabancıyı gördü ve yüz ifadesi değişti. Geldiği gibi sessiz bir şekilde kumda koşarak uzaklaştı.

Lyle, Eddie ve Cluck onun gittiği yere doğru baktılar: Kumsalın arka tarafında, ağaçlarla çevrili küçük bir ev vardı. Şimdi evin önünde sarışın bir kadın belirmişti. Üstünde renkli bir sabahlık vardı.

“Ne oluyor?” diye sordu.

Diğerleri ağaçlara doğru koştururken Lyle, “Kusura bakmayın, han'fendi,” diye geveledi. “Biz daha sonra geliriz.”

Tony Bennett

*Şarkıcı, ressam; Grammy Ödülü ve
Kennedy Merkezi Onur Ödülü sahibi*

Öncelikle, Frankie'nin ölümü bir trajedi. Hem de bütün müzik dünyası için. O çok iyi bir adamdı. Onu tanıyor muydunuz? Tanıyorsanız şanslısınız. Bunu içtenlikle söylüyorum. Frankie Presto gerçek bir sanatçıydı. Çok nazikti. Çok düşünceliydi. Bugüne kadar karşılaştığım tamamen müzikal olan tek sanatçıydı.

Neden böyle söylediğimi anlatacağım. 1940'ların sonundan beri şarkı söylüyorum ben. Frank Sinatra, Nat King Cole, Billie Holiday. Benim ilham kaynağım bunlardı. Ben caz sanatçılarına bayılırdım. Kendimi de öyle görüyordum. Ama iş para kazanmaya gelince bana caz şarkıcısı olursan para kazanamazsın dediler. Anlatabiliyor muyum? İşler böyle yürüyormuş. Bir keresinde Duke Ellington'a onu plak şirketlerinden attıklarını söylemişler. Duke Ellington, "Neden?" diye sormuş. "Yeterince plak satamıyorsun," diye

cevap vermişler. Duke şöyle cevap vermiş. “Siz karıştırmışsınız. Benim işim plak yapmak. Plakları satmak sizin işiniz.” Duke Ellington. İnanabiliyor musunuz?

1970’li yılların başında benim de yeterince plak satamadığım bir dönem oldu. Benden istedikleri müziği yapamadım. Bu baskı altındayken bir rock albümü yaptım. Benim için kötü bir seçimdi. Hatta albümü yaparken fiziksel olarak hasta oldum. Yapmayı en çok sevdiğim şeyden uzaklaştırılmış gibi hissediyordum.

Plak şirketimi bıraktım ve Londra’ya gittim. Orada neredeyse iki sene kaldım. Bu, hayatımın en harika dönemiymiş çünkü istediğim müziği yapabiliyordum.

Oradayken bir otelde kalıyordum. Her sabah uyandığımda parka bakan dış odanın perdeleri açık oluyordu. Parkta, her zaman elinde gitarla bir adam oturuyordu. Gitarı çalmıyor, sadece kucağında tutuyordu.

Birkaç hafta sonra iyice meraklandım. Yürüyüşten geri dönerken onun yanından geçtim ve yüzü tanıdık geldi. “Pardon, sizi burada her sabah görüyorum...” diye başladım. Ama daha sözümü tamamlayamadan o bana baktı ve ilk albümünden bir şarkı olan “Love Letters”ı mırıldanmaya başladı. Sesi mükemmeldi. Tam tonundaydı.

“Gitaristiniz Chuck Wayne’di,” dedi.

“Doğru,” dedim.

“Harika bir plaktı.”

“Teşekkürler.”

“‘Love Letters’ adında başka bir şarkı daha var.”

“Öyle mi?”

“Django Reinhardt’ın. ‘Billets Doux.’”

“‘Billets Doux.’”

“Fransızcadır. Enstrümantal bir şarkı.”

“Çalabiliyor musunuz?”

“Hayır.” Gitarına baktı. “Artık çalamıyorum.”

İşte yara bere içindeki sol elini o zaman gördüm. “Bu yüzden mi her gün burada oturuyor ama çalmıyorsunuz?” dedim. Bana baktı ve, “Birini bekliyorum,” dedi. “Kimi?” diye sordum. “Karımı,” dedi. “Yakında geliyor mu?” diye sordum. Kafasını salladı ve emin olmadığını, onun hâlâ burada yaşayıp yaşamadığını bile bilmediğini söyledi.

Sohbetimiz devam etti ve karşımdakinin Frankie Presto olduğunu fark ettim. Yıllardır sahnelerden uzaktı. Bana gerçek adının Francisco olduğunu söyledi. Ben de, “Benim gerçek adım da Benedetto, belki kuzenizdir!” dedim. Güldük ve güzel bir muhabbet ettik.

Ben onun her zaman *rock and roll*’a yakın olduğunu düşündüm ama ikimizin pek çok ortak tanıdığının olduğu ortaya çıktı. Frank Sinatra. Bob Hope. Hatta çocukken Duke Ellington’la tanışmış, bunu biliyor muydunuz?

Ertesi gün yine orada oturuyordu. Bir araba çağırdım. *The Talk of The Town* adlı televizyon programını çektiğimiz yere onu da davet ettim. Bu program harika bir deneyimdi. Programı, dünyadaki en iyi aranjör Robert Farnon’la (herkes ona “Amir” derdi) birlikte çekiyorduk. Her hafta şarkılar söylüyor ve müzikten konuşuyorduk.

Francisco, ona bu şekilde hitap etmek çok hoşuma gidiyordu, o gün geldi, stüdyoda oturdu ve bizi dinledi. Gitar kılıfını hiç açmadı. Onu ertesi gün ve birkaç sefer daha çağırdım. Gitmek için arabaya bindiğimizde hep son bir kez çevresine bakınıyordu. Sanki karısı gelebilirmiş gibi.

Ama o hiç gelmedi.

İki hafta sonra gösteri için hazırlık yapıyorduk. Kurt Weill'in bir şarkısı olan "Lost in the Star" ı söylüyordum. Bana sadece bir piyano eşlik ediyordu. Bu, çok güzel ama hüzünlü bir şarkıydı. Biliyor musunuz bu şarkıyı?

*Before Lord God made the Sea and the Land
He held the stars in the palm of his hand
And they ran through his fingers like the grains of sand
And one little star fell alone.¹*

Birden çok güzel bir gitar sesi duydum. Kafamı kaldırıp baktım ve Frankie Presto'nun gitar çaldığını gördüm. Her bir nota büyük bir mücadeleydi. Bunu yüzünden anlayabiliyordunuz. Ama şarkının temposu çok ağır olduğundan parmak değişikliklerini yapmak için zamanı oluyordu. Şarkıyı söylemeye devam ettim.

Durmak istemiyordum çünkü bunun onun için çok önemli olduğunu sezebiliyordum. Birkaç dörtlük daha çaldık ve sona geldik:

*But I've been walking through the night and the day
Till my eyes get weary and my head turns grey
And sometimes it seems Maybe God's gone away...
And we're lost out here in the stars²*

Son notayı da çaldı. Gözlerinden yaşlar döküldüğünü gördüm. Sahne görevlileri bile alkışladı. "Çok hoştu," dedim.

1 Ç. N. İng. Tanrı denizleri ve toprağı yaratmadan önce, Yıldızları avucuna almış, Yıldızlar kum taneleri gibi avuçlarından dökülmüş, Küçük bir yıldız tek başına kalmış.

2 Ç. N. İng. Ama ben gece gündüz yürümeye devam ediyorum, Gözlerim bitkin düşene ve saçlarım ağarana dek, Bazan Tanrı bizi terk etmiş gibi geliyor, Biz burada yıldızlarda kaybolmuşuz gibi.

Onu utandırmak istememiştim ama aslında yalan söylüyordum. Bu hoştan da öte bir performanstı. İnanılmazdı.

O yaz sonunda Amerika'ya dönmeye karar verdim. Araba beni almaya geldi. Francisco her zamanki gibi bankta oturuyordu. Şoföre beklemesini söyledim ve gidip Francisco'nun yanına oturdum.

“Gidiyorum,” dedim.

“Nereye?”

“Yuvama.”

“Beni programlarınıza götürdüğünüz için çok teşekkürler, Bay Benedetto.”

“Burada ne kadar bekleyeceksin?”

“Bilmiyorum.”

“Ya karın hiç geri gelmezse?”

“Gelecek.”

“Bir gün istersen seninle plak yapmaktan onur duyarım.”

Güldü. “Ben artık gitar çalamıyorum.”

“Çalabiliyorsun. Çaldın da.”

“O birkaç notaydı sadece.”

“Nota değildi. Müzikti.”

İçinde müzik olduğu sürece bunun dışarı çıkmasına kimsenin engel olamayacağını söyledim. Sözlerimde ciddiydim.

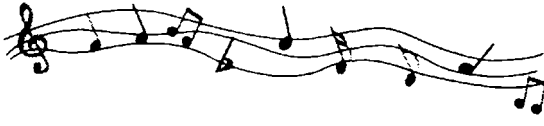
Sonra, “En son ne zaman yuvana gittin?” diye sordum.

“Benim bir yuvam yok,” dedi.

“Herkesin yuva diyebileceği bir yeri vardır,” dedim.

Gitarını kaldırdı.

“Benim sahip olduğum tek şey bu gitar,” dedi. “Ve karım.”

Frankie'nin en sevdiği şarkılardan biri, The Drifters grubunun "Save The Last Dance For Me" şarkısıydı. Sözler, bir kadına onu eve kimin götürdüğünü unutmaması kaydıyla diğer erkeklerle dans etmesinin sorun olmadığını söylüyordu. Bu şarkı, çocuk felci kurbanı Doc Pomus tarafından yazılmıştı. Şarkıyı, düğün gecesi karısı başka erkeklerle dans ederken onu tekerlekli sandalyeden izlemek zorunda kaldığında yazmıştı. Sözleri düğün davetiyelerinin arkasına karalayivermişti.

Size bütün aşk hikâyelerinin birer senfoni olduğunu ve son bölümün *rondo* olduğunu söylemiştim. Çeşitli geçişlerle bölünen tekrarlayan bir melodi. Frankie ve Aurora, kavuşma ve ayrılmalarının *rondo'su*yla, son danslarını yeterince uzun süre bekletmişlerdi. En sonunda takvimler 1974 senesini gösterirken onca şeyin içinde bir radyo programı sayesinde tekrar bir araya geldiler.

Evet. Bir radyo programı. Bay Tony Bennett (ya da Benedetto) yaralı Bay Presto için son bir iyilik yaptı. O gün

Londra'dan ayrılırken limuzinini bir başka yolcuyla, BBC'den bir spikerle paylaşıyordu. İki erkek, havaalanına giderken yolda sohbet ettiler ve Bay Bennett, Frankie'nin adını vermeden hikâyesini aktardı. Her sabah bir adamın kucağında gitarıyla karısını beklediğini söyledi.

Bennett, "Bu ilginç bir şey değil mi?" dedi.

Spiker, "Olağandışı bir şey," dedi.

Bu üzücü hikâyeden etkilenen spiker o hafta bu hikâyeyi kendi radyo programında anlattı. Cecile (York) Peterson işe giderken yolda bu programı dinledi ve Londra Ekonomi Okulu'ndaki ofisine varınca kız kardeşi Aurora'yı aradı. "Sanırım kocan ülkeye geri dönmüş," dedi.

Ertesi sabah yağmur altında Aurora bir otobüsten indi ve parka doğru yürüdü. Frankie'yi fark etti ve posta kutusunun arkasına saklandı. Bir saat bekledi ve Frankie'nin yağmurda ıslanışını izledi. Şemsiyesine vuran yağmur damlalarını saydı ve her bir yağmur damlasına ona geri dönmemesi için sebepler atfetti. Sebepleri bitince şemsiyeyi kapattı ve kendi de ıslandı.

Sonra caddeden karşıya geçti.

Aurora yaklaşırken Frankie kafasını kaldırdı. Yüzünden yağmur damlaları süzülüyordu. Aurora gitarı kaldırdı ve Frankie'nin kucağına oturdu.

Frankie, "Kalacak mısın?" diye sordu.

Aurora, "Evet," dedi.

Müzik bir ruhu sakinleştirebilir. Ama beden başka bir dünyadır. Aurora York, Frankie'nin yaralı elini iyileştirecek en başarılı uzmanları bulabilmek için aylarını harcadı. Bunun için minnettarım. Kız kardeşinin bağlantılarını kullandı. Bir

ameliyata daha para döktü. Her gün ona fizik tedavi egzersizleri yaptırdı. Sevgili öğrencimin elini kullanılabilir noktaya getirdi. İşte bundan sonra benim cazibem Frankie'nin içinde yeniden canlandı.

Birbirilerine geri dönen ikili (*rondo*, hatırladınız mı?) aralarındaki duvarların yok olduğunu fark ettiler. Şöhret artık bir sorun değildi, seyahatler, gece geç saatlere kadar dışarıda kalmalar, başka kadınlar. Aurora narkotik ve alkolle ilgili her şeyi Frankie'nin hayatından çıkardı.

Sonra kendilerine bir yuva aramaya başladı.

Frankie, "Londra'da kalmak istiyor musun?" diye sordu.

Aurora, "Kesinlikle hayır," dedi.

"O zaman neresi?"

"Çok uzakta bir yer," dedi. "Ve sessiz."

İngiltere'de pek çok yere gittiler. Hiçbiri onu memnun etmedi.

"Daha uzağa," dedi. "Daha sessize."

New York'a gittiler. Frankie burada iki gitar daha aldı.

Aurora, "Daha uzağa," dedi. "Daha sessize."

Los Angeles'a gittiler. Frankie burada bir bankadan para çekti. Aurora burada havaalanından dışarı adım atmadı.

"Daha uzağa," dedi. "Daha sessize."

Avustralya'ya gittiler.

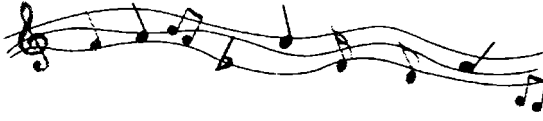
"Daha uzağa. Daha sessize."

Bir gemiyle Yeni Zelanda'ya geçtiler. Geceyi Auckland limanının yakınlarında geçirdiler. O sırada Aurora ay ışığında denize açılan eski bir feribot gördü. Bunun nereye gittiğini sorduğunda resepsiyonist ona "Waiheke" adında bir yer söyledi. Buranın Yeni Zelanda dilindeki adı "Te Motu-arai-roa"ydı ve "uzun ve korunaklı ada" anlamına geliyordu.

Ertesi sabah, Frankie ve Aurora bütün eşyalarıyla birlikte bu feribota bindiler. Bir saat sonra limana vardıklarında yüksek yeşil yamaçları gördüler, suyun sakin sesini duydular. Aurora hayatının aşkına döndü ve gözlerine baktı.

“Burası,” dedi.

49

1981

Teksaslı gençler çöp çektiler. İçlerinden biri şansını tekrar deneyecekti. (Üçünün birlikte gitmesinin fazla göz korkutucu olduğuna karar vermişlerdi.) Kısa çöpü çeken Lyle olmuştu. Bu yüzden ertesi akşam güneş batarken dalların arasından yürüyerek sahile indi. Frankie üstsüz bir şekilde oturuyordu. Gitarın askısı çıplak, bronz tenine dolanmıştı. Fa notasında majör dizi, minör dizi, Dorian, Phrygian, Lydian modunda alçalan yükselen gamlar çalıyordu.

Arkasına bakmadan, “Gelebilirsin,” dedi.

Lyle elleri ceplerinde yaklaştı.

“Merhaba, efendim.”

“Karım geri geleceğinizi söylemişti.”

“Geçen sefer için kusura bakmayın...”

Frankie bilerek ağır ağır gam çalmaya devam etti.

“Ben... sizinle tanışacağımı hiç düşünmemiştim, Bay Presto. Benim adım Lyle.”

Frankie fa diyez gamlara geçti.

“Ben de gitar çalıyorum.”

Frankie başını salladı.

“Tabii sizin gibi değil.”

Frankie başını salladı.

“Woodstock’taki ünlü soloyu çalan siz miydiniz?”

Frankie başını salladı.

“Gerçekten mi? Çünkü kimse sizin orada olduğunuzu doğrulayamadı da.”

Frankie kafasını sallamaya devam etti. Ta ki Lyle onun sorularına cevap vermediğini, dalgaların ritmine göre hareket ettiğini anlayana kadar. Tıpkı bir davulu takip eder gibi.

“Gitar mı çalışıyorsunuz? Yani. Özür dilerim. Aptalca bir soru oldu. Neden gam? Yani neden gam çalışıyorsunuz?”

Frankie çalmayı kesti.

“Hı?”

“Neden gam?”

“Yeniden öğreniyorum.”

“Yeniden mi öğreniyorsunuz?”

“Parmaklarım. Kulaklarım. Uzun bir süreç.”

Lyle yüzlerce soru sormak istiyordu ama Frankie durduğu için o da sessiz kaldı ve dinledi. Frankie si bemol ve si sırasını tamamlayınca tekrar durdu.

“Elimi mahvettim. Yeniden bulmaya çalışıyorum.”

“Neyi bulmaya çalışıyorsunuz?”

“Güzelliği. Sol el güzelliği bulur.”

Avucunu açtı. Lyle avucundaki yaraları fark etti.

“Aman Tanrım.”

“Pek güzel olduğu söylenemez.”

“Ne oldu?”

“Hatırladığımdan emin değilim.”

“Kaza mı?”

“Kaza diyemem.”

“Ne zaman?”

“1969.”

“Bu Woodstock’ın tarihi. O zaman Woodstock’ta *var* mıydınız?”

“Sayılır.”

“Orada çalan siz miydiniz?”

“Neyi çalan?”

“Soloyu. Az önce sorduğum soloyu.”

“Pardon. Dediklerini dinlemiyordum.”

“Çok ünlüdür. Daha doğrusu korsanları çok ünlüdür.”

“Korsanları mı?”

“Korsan kayıtlar. İsterseniz siz de bulabilirsiniz.”

“Solonun mu?”

“Şimdiye kadar dinlediğim en muhteşem solo. Ben denesem bile çalamam. Kimse çalamaz.”

Frankie’nin nefes alıp verşi hızlanmış gibiydi.

“Onu çalan ben değildim.”

Ayaklarına baktı.

“Şimdi gitmen lazım. Benim çalışmam gerek.”

Günler geçti. Lyle ve arkadaşları kumsala üç kez daha geldiler ama üç seferde de kimseyi bulamadılar.

Eddie, “Belki de onu ürküttük,” dedi.

Lyle, “Çalanın kendisi olmadığını söyledi,” dedi.

“Sen inanıyor musun?”

“Bilmiyorum. Artık çok ağır çalışıyor.”

“Elini nasıl yaralamış?”

“Söylemedi.”

“Şimdi ne yapsak?”

Birbirilerine baktılar.

Cluck, “İçelim,” dedi.

On dakika sonra McGinty’s adı verilen bir bara gittiler ve bira aldılar. Bir masa buldular.

“Bunlar Amerikalı *rock and roll*’cular değil mi?”

Kafalarını kaldırınca sürücü Kevin’i gördüler. Barın arkasından sırtıyordu.

Eddie, “Barmenlik de mi yapıyorsun?” diye sordu.

“Yok ya. Kendimi tutamadım. Neyse. Maceranız nasıl gidiyor?”

Lyle, somurarak, “Gitmiyor,” dedi.

Cluck, “Adam ortadan kayboldu,” dedi.

Kevin bir sandalye çekti. “Bilirsiniz dostlar, insanlar genelde yalnız kalmak için bir adaya taşınırlar. Bulunmak isteseler Waiheke’yi seçmezlerdi. Orası kesin.”

“O zaman neden bizi ona götürdün?”

“Bilmiyorum. Uzun bir süredir burada. Onu unutmayan insanlar olduğunu bilmek onu mutlu eder diye düşündüm.”

“Onun kim olduğunu biliyor muydun? 1960’larda ünlü biri olduğunu biliyor muydun?”

“Herhalde yani. ‘I Want To Love You’ şarkısını ordu-dayken çok dinlemiştik. Kalçalarını sallatıyor adama, değil mi?”

“O zaman neden hiç adını duymamış gibi davrandın?”

“Arkadaşlığın ilk kuralı sır saklamayı öğrenmektir.”

Üç arkadaş gevşediler. Biralarını yudumladılar.

“O gece onun evine bu yüzden uğradım. Sorun olup olmayacağını öğrenmek için.”

Lyle, “Bir dakika,” dedi. “Bizi ona götürmen için *izin* mi verdi sana?”

“O değil, karısı verdi.”

“Karısı mı?”

“Aurora. Çok iyi biridir. Bunun iyi bir fikir olabileceğini düşündü.”

Bu haberlerden güç alan Teksaslı gençler haftasonu da adada kalmaya karar verdiler. Bu haftasonu Yarış Günü olarak bilinen geleneksel bir gündü. Atlar, midilliler, traktörler uzun bir kumsalda yarışıyordu. Ada sakinleri güneşte toplanıyorlar, McGinty’s’de biftek yiyor ve fiçılardan bira içiyorlardı. Müzik de şenliklerin bir parçasıydı. The Clever Yells grubunun o akşamüstü birkaç şarkı çalmak için hazırlanması çok kısa sürdü. (Diğer müzisyenler küçük bir bando takımı ve akordeon çalan bir adamdı.) Sahne basit bir düzenlemeye sahipti. Ortada eski bir bateri takımı, küçük amfiler ve toplantılarda kullanılan mikrofonlar vardı. Eddie, Lyle ve Cluck sabırsızlanıyorlardı. Belli bir süreden sonra bir araya gelen gruplar havaalanlarında buluşan âşıklar kadar heyecanlı olurlar. Gitarlarını taktıktan ve kalabalığı kısaca selamladıktan sonra, Lyle’in yazdığı *country* tarzında bir şarkıyla başladılar. Bu şarkı kuvvetli alkış aldı. Hank Williams’tan “Jambalaya”yı çaldılar, “Twist and Shout”u yorumladılar. Bunların hepsi; güneş, bira, çığlık atan çocuklar ve sarhoş adamların çıkardığı seslere karışmıştı.

Lyle, “Bir şarkı daha söylemek istiyoruz,” dedi. “Eski ama çok güzel bir şarkı.”

Cluck bateriye vurdu ve gitarın eski tanıdık bir melodiyi çalmasıyla Lyle, Frankie Presto’nun en büyük hit parçasının ilk dördlüğünü söyledi:

I want to love you

I will be true

No one will love you

The way I do¹

Kalabalık, bildikleri şarkılara eşlik eden insanlar gibi hemen alkışlayarak eşlik etti. Lyle, arka vokalleri söylerken gülümseyen Eddie’ye baktı. Bu müziğe duydukları ilgi barizdi. Ama kalabalığa şöyle bir bakınca Lyle’in yüzündeki gülümseme silindi.

Arka tarafta Frankie omuzlarında küçük bir kızla dikiliyordu.

Şarkının ortasında arkasını döndü ve gitti.

Çocuktan bahsedeyim.

Frankie ve Aurora aradıkları huzuru adada bulmuştu. Burası ucuz bir yerdi. Kumsalda küçük bir yer satın aldılar ve yerel malzemelerden suyun üstünde bir iskele ve küçük bir ev inşa ettiler.

Sabahları yürüyüşe çıktılar. Akşamları Frankie el becerisini yeniden kazanmak için gam ve *arpeggio* çalışırken Aurora da ızgarada taze balık pişirdi. Şortlar, eski keten gömlekler giydiler. Ada sakinlerini sanatçıların, avarelerin, renkli karak-

¹ Ç. N. Ing. Seni sevmek istiyorum, Sadık kalacağım sana, Kimse sevmez seni, Benim sevdiğim gibi.

terlerin oluşturduğunu fark ettiler. Hiçbiri Frankie'nin eskiden şöhret oluşunu umursamıyordu.

Adaya geldikten yaklaşık bir yıl sonra Frankie ve Aurora yürüyüşten dönerlerken bir hayvan iniltisi duydular. Çalışların arasında bir köpek gördüler. Beyaz tüyleri vardı ve yere eğilmiş onlara doğru bakıyordu. Yaklaştıklarında hayvan inledi ve birkaç adım geriledi. Arkasında gri bir battaniyeye sarılı küçük bir kız bebek gördüler. Üç aylıktan fazla olamazdı.

Aurora, onu nazıkçe kaldırarak, "Kimsin *sen*, tatlım?" diye fısıldadı.

Frankie seyrediyordu. Çocuktan ses çıkmıyordu. Aurora onu göğsüne bastırdı. Ama bebeğin gözleri hâlâ açıktı, Frankie'ye bakıyordu.

Frankie, "Birisi onu ölüme terk etmiş," dedi. Sözcükler öylece ağzından çıkıvermişti. Bütün insanların içinde anıları bir bütündür. Bazılarına ulaşabilirsiniz bazılarına ulaşamazsınız. Frankie'nin zihninin derinliklerinde bir yerde kendi terk edilişi, kendi gri battaniyesi ve inleyen köpeği vardı.

Aurora, "Ona güvenli bir yer bulmamız gerek," dedi.

Arabalarına koştular. Ağaçların içinde saklanan, kat kat kıyafetler giymiş kişiyi hiç fark etmediler.

Bebeği en yakın kiliseye götürdüler. Burası, küçük, tek katlı bir binaydı. Oradaki rahibe kalın enseli, ciddi görünümlü bir kadındı. Geldiklerine şaşırmıştı. Bebeği aldı ve onlara beklemelelerini söyledi. Kısa bir süre sonra bir polis memuru geldi. Onlara detayları sordu. Nerede? Nasıl? Ne zaman? Kim?

Frankie, "Bize neden bu kadar çok soru soruyorsunuz?" diye sordu.

Memur, “Çünkü o bebek buraya iki gün önce bırakılmıştı,” dedi. “Birileri onu girişe bırakmış, üstünde kilisenin ona bakmasını söyleyen bir notla birlikte. Sonra bu sabah...”

Durdu.

“Bebek ortadan kaybolmuş.”

Frankie, Aurora’ya baktı.

“Bizim bununla bir alakamız yok.”

“Biz size olanları anlattık.”

“Onu daha şimdi bulduk.”

“Doğruyu söylüyoruz. Ağaçların arasındaydı. Bir köpek onu koruyordu.”

Bebek zarar görmediği için memur hikâyelerini kabul etti. Eve gitmelerine izin verdi. Ama o gece Aurora rüyasında bebeği gördü. Ertesi gün Frankie’yle birlikte kiliseye gitmekte ısrar etti.

Aurora, beşiğin üstüne doğru eğilerek, “Merhaba, güzellik,” dedi.

Rahibe, “Cevap beklemeyin,” dedi.

“Neden?”

“Bir sorunu var.”

“Ne gibi?”

“Gıkı çıkmıyor. Sadece biraz hırıldıyor o kadar. Sağır olabilir. Genelde sebep bu olur. Zavallıcık. Yarın onu anakaraya götürüyoruz.”

Aurora, Frankie’ye baktı.

“Gitarını getir,” dedi.

Frankie akustik gitarını alıp geldi. Birkaç şey tıngırdattı. Çocuk tepki vermedi.

Aurora, “Ona bir şarkı çal,” dedi.

Frankie “Hush Little Baby”nin giriş notalarını çaldı.
Aurora, “Şarkıyı da söyle,” diye fısıldadı. Frankie söyledi.

*Hush little baby, don't say a word,
Papa's gonna buy you a mockingbird.¹*

Çocuk kafasını çevirdi. Bir sonraki dörtlüğü Aurora söyledi.

*And if that mockingbird don't sing,
Mama's gonna buy you a dimond ring.²*

Çocuk ağzını açtı.
İki yetişkin birlikte söyledi.

*And if diamond turns to brass,
Mama's gonna buy you a looking glass.³*

Sustular. Çocuk kafasını çevirdi. Gözlerini sımsıkı kapatarak ağlamaya başladı. Ama doğru düzgün ses çıkmıyordu. Sadece küçük, sessiz hırıltılar duyuluyordu. Bu kadar minik bir canlıdan bunları duymak neredeyse acı veriyordu.

Frankie tekrar çalmaya başladı.

Çocuk ağlamayı kesti.

Aurora rahibeye, “Gördünüz mü?” dedi. “Sağır değil. Duyabiliyor.” Frankie’ye döndü. “Gitar çalman hoşuna gitti.”

Frankie, gülümseyerek, “Bilmem ki...” dedi.

Ama ben biliyordum. Neler olduğunu kesin olarak biliyordum. Ben bütün çocuklarımin geleceğini görürüm. Ben

1 Ç. N. İng. Sus küçük bebeğim, hiçbir şey söyleme, Baban sana bir alaycı kuş alacak.

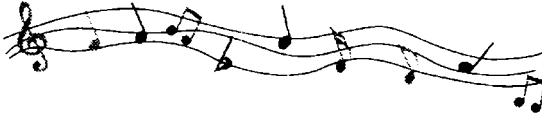
2 Ç. N. İng. O alaycı kuş örmezse, Annen sana elmas yüzük alacak.

3 Ç. N. İng. O elmas yüzük pirince dönerse, Annen sana ayna alacak.

bu gelecekte bir tartışma, bir karar ve evlat edinme görüyordum. Küçük evlerinde minik bir beşik için yer açtıklarını görüyordum. Frankie Presto'nun merkezinde olduğu yeni bir grup kuruluyordu.

Bu seferki bir aileydi.

50

Ama önce Teksaslı çocukların hikâyesini bitirelim.

Frankie ve Aurora bebeğe Kai adını verdiler ve onu sevgi, kum, deniz suyu ve müzikle büyüttüler. Doktorlar Kai'nin ses tellerinin gelişiminde doğuştan bir işlev bozukluğu olduğunu söylemişlerdi. Ama duyuşu keskindi. Gözleri de öyle. Frankie odada dolaşırken gözleri onu takip ediyordu. Eline gitarını alıp oturduğunda avuçlarını birbirine vuruyordu.

Kai, Frankie'nin iyileşmesi için ilham kaynağı oldu. En sonunda bir Giuliani parçasını hatasız çaldığında yanında Kai vardı. Hayatında ikinci kez Heitor Villa-Lobos'un on iki eserini çalmayı öğrendiğinde yanında Kai vardı. The Clever Yells kumsalda "I Want To Love You" şarkısını yorumladıklarında Kai Frankie'nin omuzlarındaydı.

İki hafta sonra Auckland'da The Last Laugh adlı bir plak şirketinin kapısından girerlerken de Kai yanındaydı. Frankie ve Aurora'nın ellerinden tutmuştu. Frankie'nin bir elinde eski gitarı vardı. Aurora'nın teşvikleriyle Frankie Teksaslı gençlerle

bir plak yapmayı kabul etmişti. Tabii adadan ayrılıp onu rahat bırakmaları koşuluyla.

Aurora, “Onlarla çalmanın zararı olmaz ki,” dedi.

“Ama ben çalacak birini aramıyorum.”

“Tamam ama zamanı geldi.”

“Neyin zamanı geldi?”

“Dinleyici kitleni karınla kızının dışına çıkarmanın.”

Lyle o kadar heyecanlıydı ki bir gece önce uyuyamamıştı. Yapacakları şarkıyla ilgili plan bile çıkarmıştı. Bu, satacağını düşündüğü bir rock kompozisyonuydu.

Frankie’ye “Kusura bakmayın,” dedi. “Çok iyi bir stüdyo olmadığını biliyorum ama ekipmanlar iyi. Ayrıca bizden saatlik on beş dolar ücret alacaklar.”

Frankie, “İsim yazılmayacak,” dedi.

“Efendim?”

“İsmimin belirtilmesini istemiyorum. Plakta da diğer şeylerde de.”

Lyle hayal kırıklığına uğramıştı. İnsanlara Frankie Presto’nun bu plakta yer aldığını söyleyince plağın daha çok satacağını ummuştu.

“Tabii ki. Olur. Nasıl isterseniz.”

Frankie sertçe başını salladı. Oturdu ve eski gitar kılıfını açtı. El Maestro tarafından kendisine verilen bu kılıf şimdi neredeyse kırk yaşındaydı. İyice yıpranmış ve aşınmıştı. Üstünde çeşitli havalimanlarında eklenen güvenlik etiketleri, şarapnel deliklerinin üstünde ise bantlar vardı.

Gitarın kendisi sağlamdı. Frankie perde kısmını cilalamaya ve akort düğmelerini yağlamaya büyük özen gösterirdi. Gitarın gül ağacından gövdesinde birkaç çizik vardı. Bunlar onarılmıştı ama renkleri soluktu. Abanozdan boyun zamana

karşı koymuştu. Ve tabii ki teller. Alttaki dörtlü pek çok kez değişmişti. Ama Frankie'nin gözleri hep orijinalliğini koruyan ve henüz mavi sihirden etkilenmemiş üstteki iki teldeydi.

Öğretmeniyle yaptığı bir konuşmasını hatırladı:

“Teller neden farklı sesler çıkarırlar, Maestro?”

“Çok basit. Teller de aynı hayat gibi işliyorlar.”

“Anlamadım.”

“İlk tel Mi'dir. Bir çocuk gibi tiz ve çeviktir.”

“İkinci tel Si'dir. Bu biraz daha alçaktır. Bir ergenin sesi gibi cırtlaktır.”

“Üçüncü tel Sol'dür. Genç bir adamın sesine benzer, daha boğuktur.”

“Dördüncü tel Re'dir. Yetişkin bir adam gibi kuvvetlidir.”

“Beşinci tel La'dır. Güçlü ve yüksektir ama üst notalara ulaşamaz. Tıpkı eskiden yaptıklarını şimdi yapamayan bir adam gibi.”

“Altıncı tel, Maestro?”

“Altıncı tel kalın Mi'dir. İçlerindeki en kalın, en ağır, en karamsar olandır. Ne kadar boğuk duydun mu? Dam-dam-dam. Sanki ölüme hazır gibi.”

“Cennete en yakın olduğu için mi?”

“Hayır, Francisco. Hayat seni her zaman dibe çektiği için.”

Frankie planı sordu. Lyle kağıdı beceriksizce uzattı ama yere düşürdü. Frankie kağıdı yerden aldı. Plana baktıktan sonra kendi gitarını duvara yasladı. Eline bir Fender Stratocaster aldı.

Camın arkasında duran kıvrıcık saçlı teknisyene, “Bunu kullanabilir miyim?” diye sordu. Teknisyen başparmağını kaldırarak onay verdi.

Frankie, Lyle’a, “Tamam, hadi başlayalım,” dedi.

“Prova yapmak istemez misiniz? İstersen birkaç kez çalıp...”

Frankie kafasını salladı.

“Hayır. Kasedi sar.”

Şarkı “What the What?” adında hareketli bir şarkıydı. Cluck bateriyi çılgın bir hızda çalmıştı ve Eddie’nin bası gergin bir gümbürtü gibiydi. Frankie’nin çaldığı kısım ağır ağır tekrar eden dört akordu, bir gam için sadece dört vuruş çalması gerekiyordu. Bana kalırsa yeteneğine göre çok basitti. Ama yine de görevini yaptı. Lyle farklı vokaller denerken Frankie şarkıyı beş kez çaldı. Frankie camın arkasından karısının ve kızının onlara baktığını gördü. Kai ritimle öne arkaya sallanıyordu. Aurora abartılı bir hareketle kafasını sanki duvara vuruyormuş gibi salladı. Frankie hafifçe sırtıttı.

Bitirdiklerinde Lyle, “Ne düşünüyorsunuz, Bay Presto?” diye sordu.

Frankie başını salladı ama göz teması kurmadı.

Lyle, “Fikrinizi bilmek istiyorum,” dedi. “Gerçek fikrinizi.”

“Gerçek fikrimi?”

“Lütfen.”

“Neden yapıyorsun bu şarkıyı?”

“Nasıl yani?”

“Yani sesin bu şarkıya uygun değil gibi. Şarkıyı gerçekten hissederek de söylemiyorsun.”

Kan Lyle’ın suratına hücum etti. Kıpırmızı kesildi.

“Neden böyle söylediniz?” diye sordu.

Frankie, “Beş kez çaldık,” dedi. “Her seferinde farklı tondan. Bu bana hâlâ doğru ton arayışında olduğunu gösteriyor. Neden kumsaldaki tarzda şarkılar yapmıyorsun? En azından onu severek söylüyor gibiydin.”

Huzursuz bir sessizlik oldu. Lyle, Eddie ve Cluck’a baktı. Onlar da mesajı aldılar ve birlikte dışarı çıktılar. Frankie soluk verdi ve camın arkasından Kai ile Aurora’ya baktı. Kalmak istediğinden daha uzun bir süredir buradaydı.

Lyle sesini alçaltarak, “Haklı olduğunuzu biliyorum,” dedi. “Ama ben sektöre uygun hareket etmeye çalışıyorum. Sektör böyle şeyleri alıyor. Çılgın bir ritim istiyorlar. Uç noktalar istiyorlar.”

Frankie, “Uç noktalar mı?” dedi.

“Evet, efendim. Sizin solonuz gibi. Ya da herkesin sizin olduğunu düşündüğü solo gibi. Öyle bir uç.”

Frankie avuçlarıyla gözlerini ovuşturdu. İç geçirdi.

“O uç değildi. O acıydı.”

Lyle kafasını kaldırdı.

“O siz miydiniz?”

“Benim çok farklı bir versiyonum. O hale gelmek istemezsin.”

Frankie Stratocaster’ı bıraktı ve sandalyede geriye yaslandı.

“Kör bir öğretmenim vardı. Bazen o banyodayken gitara vurur gürültü yapardım. O, ‘Kes şunu! Kimse çirkin bir şey dinlemek istemez!’ derdi. Ben kendimi, ‘Okulda bize Tanrı her şeyi dinler, dediler,’ diye savunurdum. O tekrar bağıırırdı. ‘Tanrı dinleyebilir ama ben dinlemem.’”

Lyle güldü, Frankie gülümsedi.

“Mesele şu. Kimin için çaldığına karar vermek lazım. Ben öğretmenimin güzel gitar çaldığını düşünmesini istiyordum.

Bu yüzden gürültü yapmayı kestim ve müzik yaptım.” Çenesini ovuşturdu. “İçinden ne yapmak geçiyor?”

“Daha çok *country* tarzı.”

Frankie, “O zaman öyle yap,” dedi.

“Satmasa bile mi?”

“Parayla müzik dost değildir.” Frankie kıkırdadı. “Bu konuda deneyimliyim.”

Lyle bir an düşündü. “Komik bir şey var. Öğretmeninizin söylediğine benzer bir şarkım var. Aldatan birini affetmekle ilgili. Tanrı affedecek ama ben etmeyeceğim, diyor. Tanrı affeder ama ben affetmem.”

Frankie, “Güzele benziyor,” dedi.

“Benimle çalar mısınız? Lütfen? Ben hemen bir plan hazırlarım. Uzun sürmez. Kalıp çalar mısınız?”

“Yaparsam sen ve arkadaşların Amerika’ya dönecek misiniz?”

“Yemin ederim döneceğiz.”

“Beni rahat bırakacaksınız?”

“Kesinlikle. İsterseniz havaalanında yatarız.”

Frankie başıyla işaret etti. “Başla.”

Lyle ayağa kalktı ve kapıyı açtı. Aurora ve Kai kapının diğer tarafındaydı.

Lyle, “A, pardon,” dedi.

Frankie ailesini içeri davet etti.

Bundan sonra olanlar hem önemli hem de beklenmedikti; bazen dönüm noktalarında olduğu gibi.

Frankie’nin genç takıma tavsiye vermesi Aurora’nın hoşuna gitmişti. “Onlara yardım ediyorsun. İyi çocuklar.”

“Sen söylediğin için yapıyorum.”

Aurora gülümsedi. “Bu yeterince iyi bir neden.”

Frankie, “Gel buraya, Kai,” dedi. Kızını kucağına aldı. Aurora küçük bir meyve suyu kutusunu açtı. Kai bir yudum aldı, sonra babasının kucağından indi.

Aurora, “Ve yine ayaklandı!” dedi.

Kai'nin odanın içinde neşeli ama sessiz bir şekilde dolaşmasını izlediler. Geri döndü ve elektrogitarı Frankie'ye doğru kaldırdı. Yüzünde meraklı bir ifade vardı.

Aurora, “Ona neler yapabildiğini göster, Francisco,” dedi. “Ya?”

“Elin nasıl?”

Frankie kaşlarını kaldırdı. “Görelim nasılmış.”

Kabloyu amfiye taktı ve efekt tuşlarını denedi. Sonra çenesini kızına doğru kaldırdı.

“Kai?” dedi. “Dinliyor musun?”

Her şeyi hatırlamak için neler verirdiniz? Ben bu güce sahibim. Ben sizin anılarınızı alırım. Beni duyduğunuzda onları yeniden yaşarsınız. İlk dans. Düğün. Önemli bir haber aldığınız esnada çalan şarkı. Başka hiçbir yetenek hayatınıza bir *soundtrack* vermez. Ben Müziğim. Ben hayata damga vururum.

O gün Auckland'da Frankie kendi anılarını yaşadı. Çocuk şarkısı “Billy Boy”dan bir dörtlük çalarak başladı. Sonra piyanist Red Garland'ın bir zamanlar Miles Davis'le birlikte yaptığı gibi caz versiyona geçti. Bunu kolayca ve acısız bir şekilde yaptı ki buna şaşırdı. İki dakika kendini zorlayarak doğaçlama yaptı. Sonra bileğinin hızlı bir hareketiyle bitirdi.

Küçük Kai alkışladı. Yüzünde sessiz bir zevk ifadesi vardı.

“Biraz daha ister misin?”

Kai başıyla onaylayınca Frankie El Maestro'yla gramofonda dinlediği şarkılardan "Tea For Two" ile "A-Tisket A-Tasket"ı çaldı. Her defasında basit başladı. Sonra şarkıyı uzak köşelere ve güzel renklere götürdü. Aurora sırtıtışını gizlemeye çalışıyordu. Benim bir ağzım olsaydı ben de aynısını yapardım. Frankie yıllardan beri ilk kez, özgürce ve neredeyse önceki kadar hızlı bir şekilde çalışıyordu. Bu seferki performansı daha iyi, daha zengindi çünkü müziği artık daha tutkulu, daha düşünceliydi. Notaları daha dikkatli seçiyordu. Tıpkı bir ressamın sadece rengi değil rengin doğru tonunu da seçmesi gibi.

Bob Dylan'dan "All Along the Watchtower" ve The Kinks'ten "You Really Got Me" de dahil pek çok *rock* şarkısından parçalar çaldı. Şarkıları yavaşlatıyor, hızlandırıyor, sanki bateri, bas ve gitar bir aradaymış gibi çalışıyordu. Elektrogitarı bırakınca Kai kendi çocukluğunu babasının çocukluğuna bağlayan eski akustik gitarı kaldırdı.

Frankie, "O mu?" diye sordu.

Kai başını salladı.

Aurora, "'Parlez-Moi d'Amour,'" dedi.

Frankie söyleneni yaptı ve şarkıyı ruhunu da katarak çaldı. Bir yandan da mırıldanıyordu. Django Reinhardt'tan "Nuages"ı (çingene gitarist bu şarkıyı ona Cleveland'da bir otel odasında göstermişti) ve Louisiana'da öğrendiği iki caz şarkıyı çaldı. Ayrıca bir zamanlar bir plajda çaldığı Schumann'dan "Träumerei"yi ve Tárrega'dan "Recuerdos de la Alhambra"yı çaldı. Bir zamanlar "altın parmaklı adam" olarak da bilinen Brezilyalı gitarist Garoto'dan zor bir besteyi bile çaldı.

Bir şarkı diğerini kovaladı ve Frankie'nin performansı bir gün ışığı gibi yayıldı. Kızının yüzündeki ifade ona hiçbir

dinleyicinin yapamadığı kadar ilham veriyordu. Aralarda Aurora'yla şakalaşıp gülerek onlara yeni yorum ve tonlamalarla hayatının müzikal dökümünü yaptı. Bemol dokuzlular, dörtlüler ve hiç denemediği akor çevrimleri kullandı. Damarlarında dolaşüyor ve parmaklarından tutku, ustalık ve yaratıcılık olarak dökülüyordum.

Mükemmeldi.

Sevdiği bir şarkıyla bitirdi. Bir daha asla bunun kadar popüler bir şarkısı olmayan bir besteci tarafından yazılmış gizli bir parça, "Nature Boy". Bu şarkı inanılmaz güzeldi. Tıpkı küçük Frankie gibi dünyayı gezen ve bir sır saklayan sihirli bir çocuğun hikâyesini anlatıyordu. O akşamüstü Frankie bu şarkının sadece son iki dizesini onu umutsuzluktan çekip çıkaran iki insanın gözlerine minnetle bakarak söyledi:

The greatest thing, you'll ever learn

Is just to love, and be loved in return.¹

Ağır bir re minörle bitirdi. Altılı, dokuzlu, hatta gitarın boynunda yukarılardaki on birinciye de ekledi. Sonra kızının gözlerine baktı. Küçük Kai o kadar mutluydu ki atıldı ve gitarın perde kısmına severek vurdu.

Frankie, "Dikkat et," diye fısıldayarak gülümsedi. "Bu teller sihirli."

Kontrol odasındaki cam nedeniyle görünmeyen kıvrıcık saçlı teknisyen bu sözcükleri bir kâğıt parçasına yazdı. *Sihirli teller*. Kendisi de yetişmekte olan bir gitarist olan teknisyen konsolun arkasında tek başına bütün performansı dinlemişti ve hoparlörlerden duyduğu müzikle neredeyse donup

¹ Ç. N. İng. Öğreneceğin en güzel şey sevmek, Ve karşılığında sevmektir.

kalmıştı. Kayıt cihazındaki kasede baktı ve rahatlayarak soluk verdi.

Kaset hâlâ dönüyordu.

Bütün performans kaydedilmişti.

Lyle, peşinde Eddie ve Cluck'la kontrol odasına girerek, "Başlamaya hazırız," dedi.

Teknisyen, "Yeni kaset mi koyalım?" dedi.

Eddie, "Evet, her şey yeni," dedi. "Tekrar başlıyoruz."

"Eski kasede ne olacak?"

"Onu unut. İstemiyorum."

Teknisyen, "Tamam, dostum. Sen bilirsin," dedi.

Makarayı yeniden sardı, kasedi bir kutunun içine koydu ve eline bir kalem aldı.

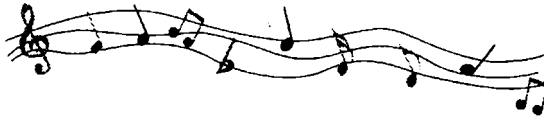
Ayakkabılarını bağlayan Cluck'a, "Hey," dedi. "Gitardaki adamın adı ne?"

Cluck gizemli bir şekilde gülümsedi. Sağa sola baktı.

"Frankie Presto, dostum. Kimseye söyleme."

Teknisyen, "Neden söyleyeyim?" dedi. "Adını ilk defa duyuyorum."

Cluck kaşlarını çattı ve stüdyoya girdi. Teknisyen kutunun kenarına "Frankie Presto'nun Sihirli Telleri" yazdı ve bir rafa koydu.

İlk ses kaydı on dokuzuncu yüzyılın ortalarında yapıldı. Bir mucit, bir silindir ve diyaframa sesler çıkardı. Diyafram da bir iğneyi hareket ettirerek isle kaplı bir kağıda çizgiler çiziyordu.

Yirmi yıl sonra Thomas Edison gramofonu icat etti. O zamandan beri beni bütün araçlarla elde ediyorsunuz. Şellak plaklardan vinil plaklara, manyetize kasetlerden veri işlenmiş disklere kadar. Ben yargılamam. Ben bir yeteneğim. Beni nasıl kaydettiğinize Resim'in boş bir tabloya verdiğiinden fazla değer vermem.

Ama bu kayıtların öğrencilerimi nasıl etkilediği önemli. The Clever Yells grubunun o gün Auckland'da yaptığı şarkı önceki *rock* tarzdaki şarkıdan daha tatmin ediciydi. Lyle'in müziğine hasret katan o hüzünlü, olağandışı sesine daha çok uymuştu. "God Will" adındaki bu şarkı birkaç sene sonra tekrar kaydedildi ve Lyle'in ilk albümü olan *Lyle Lovett*'a da dahil edildi.

Onu Frankie'ye götüren Yeni Zelandalı'nın tavsiyesini (*Arkadaşlığın ilk kuralı sır saklamayı öğrenmektir.*) de unutmayan ve şu anda sizin dünyanızda başarılı bir sanatçı olan Bay Lovett Frankie'nin nerede yaşadığını veya Woodstock'taki soloyu onun çaldığını kimselere söylemedi.

Kasete gelince, kıvırcık saçlı teknisyenin elinde kaldı. Ta ki tanıştığı birisi bu kaset karşılığında ona cüzi bir miktar teklif edinceye kadar. Teklifi hemen kabul etti ve kendine yeni bir *mixing board* aldı.

Kısa bir süre sonra dışı düz beyaz vinil bir albümün kopyaları Güney Pasifik'te dolaşmaya başladı. Müzisyenler ve müzisyen olmayan kişiler tarafından gizlice alındı, hayranlıkla dinlendi. Arka tarafında basit sözcüklerle adı yazıyordu: *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri*.

Ama bunlar olduğunda Frankie ve Aurora Waiheke adasından taşınmışlardı. Kai'nin sekizinci doğumgününden kısa bir süre sonra, kız bir sabah uyanıp aniden ve açıklanamaz bir şekilde pürüzlü bir sesle, "Babam nerede?" diye sorunca adadan ayrılmışlardı.

Doktorlar, "seçici dilsizlik", gizli akciğer problemleri, nörolojik konular veya çocuğun mucizevi bir iyileşme olarak görünen şeyin öncesinde hiç belirti göstermemesinden dem vurarak bu ani olayla şaşkına dönmüşlerdi.

Frankie ve Aurora'nın tek bildiği artık sorular soran bir kızlarının olduğuydu. Telli ve üflemlilerin eklendiği bir müzik eseri gibi, çocuğun küçük evreni genişledikçe onların hayatı da zenginleşip karmaşılaşmıştı.

Aurora, bir gece, "Bavulunu hazırla," dedi.

Frankie, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu.

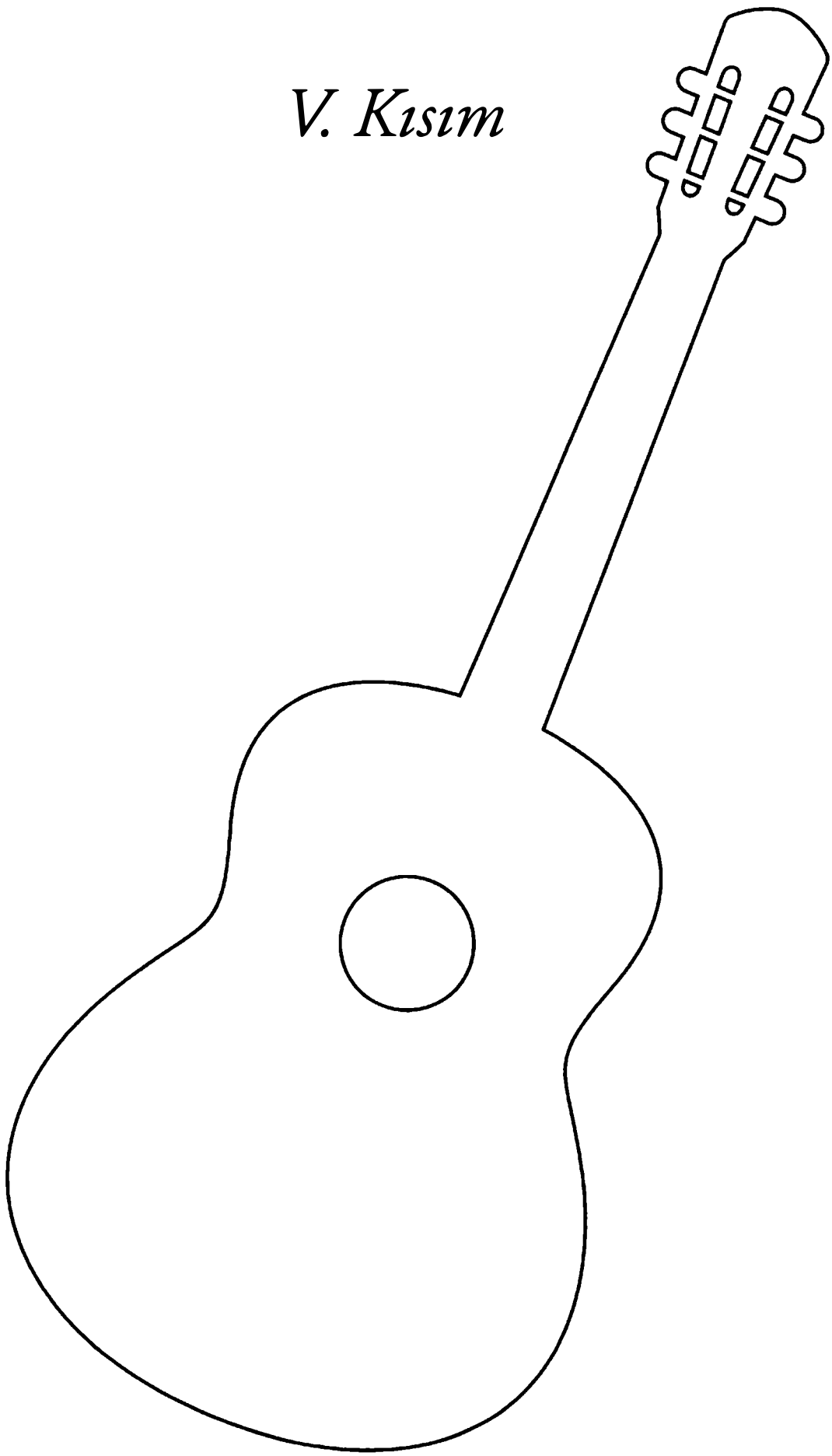
"Onu bir süre bu adadan götürmemiz gerekiyor."

“Neden?”

“Çünkü bugün seninle benim nereden geldiğimizi sordu. Bence artık öğrenmesinin zamanı geldi.”

İşte bu şekilde, ertesi sabah Frankie Presto aile grubunun üç üyesi bavullarıyla birlikte feribota bindiler ve bir keşif yolculuğuna çıktılar. Görünmeyen dördüncü taraf, yani on beş metre arkalarından yürüyen ve her şeyi izleyen o kat kat giyinmiş kişi yine peşlerindeydi.

V. Kısım

Paul Stanley

Gitarist, şarkıcı, KISS grubunun kurucu üyesi

Tabii. Size Frankie'den bahsedeyim... Bir kere KISS grubunun seçmelerine katıldı.

Ciddiyim. Yıllardan... 1984 filandı sanırım. Vinnie Vincent'in yerine bir gitarist arıyorduk.

KISS grubu her zaman erkekleri seçmeye alırdı. Onları stüdyoya çağırır, şarkılarımızdan birkaç tane çaldırırdık. Bir adamın müzikal olarak iyi olup olmadığını hemen anlardık. Ama iyi bir dış görünüşe de sahip olması gerekiyordu. Bizim için görsellik önemliydi. Dış görünüşü *ve* müzik yeteneği iyiyse onu tanımaya çalışıyorduk. Sonuçta gruba yeni bir eleman alınca flörtten evliliğe geçmiş oluyordun.

Özellikle de bizimki gibi bir grupta.

Herneyse, bu işi çabuk bir şekilde halletmemiz gerekiyordu. Bu yüzden aynı günde üç gitarist geldi. İlk iki kişiyle çoktan görüşmüştük. İkisi de oldukça iyiydi. Sonra sonuncu aday geldi. Yaşlı görünüyordu. Kim veya hangi ajans gönderdi

hatırlamıyorum ama başında bir şapka, elinde bir gitar kılıfı vardı. Kılıfı açmadı bile. Oturdu, stüdyodaki gitarlara baktı. Japon malı elektrogitarı, Riverhead’i eline aldı. Gitar, elmas kesimdi. “Bunu kullansam sorun olur mu?” diye sordu.

“Senin gitarının nesi var?” diye sorduk.

“O mu, o eski bir akustik sadece,” dedi.

Ben, “Dalga mı geçiyorsun, KISS seçmesine o gitarı mı getirdin? Kalkıp gidelim hemen,” diye düşündüm. Ama o şapkasını çıkardı, saçlarını geriye doğru düzeltti. İşte o zaman öne doğru eğildim ve, “Yok artık,” dedim. Gene Simmons, “Ne oldu?” dedi. “Bu Frankie Presto!” dedim.

Şimdi şunu söylemem lazım; ben New York’ta küçük bir çocukken Frankie Presto benim *idolümdü*. Dion, The Belmonts, Bobby Rydell, Jimmy Clanton gibi sesleri beğeniyordum. Hepsi şarkı söyleyebiliyordu. Ama Frankie *hem* şarkı söyleyebiliyor *hem* gitar çalabiliyor *hem* havalı kıyafetler giyiyor *hem* de gerçek anlamda dans edebiliyordu. Onu *American Bandstand*’de izlemiştim. Mikrofon ayaklığıyla bir hareket yapmıştı. Öne doğru itmiş sonra ayağıyla geri çekmişti. Joe Tex de bu hareketiyle ünlüydü. Çok havalı bir hareketti.

“I Want To Love You” çıktığında ben sekiz yaşındaydım. Bu aldığım ilk plaktı. Paramparça olana kadar dinlemiştim herhalde. Bir veya iki yıl sonra “Shake, Shake” çok ünlüyken ailemi beni bir *rock and roll* konserine, Frankie’yi dinlemeye götürmeye ikna ettim. Brooklyn’deki Fox Theatre’a. Sadece birkaç şarkı söylemiş ama gitar çalmış ve *canına okumuşt*u. O soloyu hâlâ hatırlıyorum. Sadece parmakları uçmuyordu, en sonda dört akoru arka arkaya çalmış ve yeri yerinden oynamıştı. Bam bam bam bam! Salon inlemişti. Benim için İsa’nın

vaaz vermesi gibi bir şeydi. Şimdi bile gitar çaldığımda tek bir akorla bütün binayı *ele geçirmek* gibisi yok.

Herneyse, KISS grubundaki diğer çocuklar onu seçmeye almak bile istemediler. “Fazla yaşlı,” dediler. Ama ben, “Ona bir fırsat tanıyalım. Bütün bunların en başında o vardı,” dedim. Yüzü hâlâ yakışıklıydı. Güçlü elmacık kemikleri, saçları. Olabilir, diye düşündüm.

Ona eski şarkılarımızdan “Creatures of the Night”ı çaldık ve oradaki gibi bir solo denemesini istedik. Yemin ederim oradaki soloyu *notası notasına* çaldı. Bunu nasıl yaptı bilemiyorum. Sadece bir kez dinlemişti. Ama her notayı bizim çaldığımız şekilde çaldı, whammy bar’ı mükemmel bir şekilde kullandı. Sanki müziğin izini sürüyor gibiydi.

Ben de, “Tamam, bu sefer kendi istediğin bir şeyi çal,” dedim. Az öncekinden daha bile iyi bir solo çaldı. Beni en çok etkileyen şey hızıyla gösteriş yapmamasıydı. Bir veya iki kısımda ne kadar hızlı olduğunu kanıtlıyordu. Ama bunu müzikal bir hale de getiriyordu. Çaldıktan sonra o soloyu şarkı söyler gibi söylemek bile mümkündü sanki.

Daha fazla dinlememize gerek yoktu. Ama yaş konusu hâlâ önemli bir meseleydi. Acaba nasıl biriydi? Gene o gece meşguldü. Ben de Frankie’ye yemek yemeyi önerdim. Aslında derinlerde bir yerde ona eski günleri sormak istiyordum.

Santa Monica’da küçük bir hamburgerciye gittik. 1960’lı yıllarda onu izlediğimi itiraf ettim. Bu konuda çok utangaçtı. Sanki o anılar farklı bir yaşamdandı. Bir süre sahnelerden uzak kaldığını ve uzun süredir de kayıt anlaşması yapmadığını söyledi. “Bu yüzden mi KISS grubuna katılmak istiyorsun?” diye sordum. Neredeyse utangaç bir tavırla, “Hayır, dürüst olmak gerekirse kızım size bayılıyor,” dedi.

“Kızın kaç yaşında?” diye sordum.

“Sekiz yaşında. Sizin giydiğiniz kıyafetleri ve yaptığınız makyajı çok seviyor. Beni de hiç sahnede görmedi. Ben de onun sevdiği bir grupta yer alırsam bu onun için güzel bir anı olabilir, diye düşündüm.”

“Benimle dalga mı geçiyorsun?” dedim.

Gülümsedi. Yaşlandıkça insanın çocuklarının kendisini tanımasını daha çok istediğini söyledi.

Pek çok insandan neden KISS grubuna katılmak istediklerini öğrenmiştim ama bu bir ilkti. Nasıl cevap vereceğimi bilemedim. Ama ona, “Frankie, biliyorsun, artık makyaj yapmıyoruz,” dedim. Afalladı, kızı hayal kırıklığına uğrayacak gibiydi.

“Neden?” dedi.

“Bazı insanlar makyaj yapmamızın ciddi olmadığımızı gösterdiğini düşünüyor.”

“Little Richard da makyaj yapardı,” dedi. “Jimi Hendrix de öyle. David Bowie de.”

“Bu adamlarla birlikte çaldın mı?” diye sordum. Evet, tabii, hepsiyle birlikte çaldığını söyledi.

Buna inanamıyordum. *Rock and roll* tarihiyle konuşmak gibi bir şeydi. En sonunda, “Sen daha önceleri neredeydin, dostum?” diye sordum. “Bir adada,” dedi. Şaka yaptığını sandım ama ciddiydi. “Onca yolu sırf bu yüzden mi geldin?” dedim. Ailesinin bir yolculuğa çıktığını, Avrupa’yı dolaştığını, Los Angeles’taki bir tanıdığının bu seçmelerden bahsettiğini söyledi. Sonra bana baktı ve, “*Gerçekten* artık makyaj yapmıyor musunuz?” dedi.

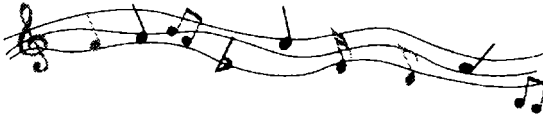
Açıkçası gruba katılmasını istiyordum. KISS’te biraz tarih barındırmak güzel olabilirdi ama en sonunda bu iş olmadı.

Frankie kendi yoluna gitti, biz de Frankie'den yirmi yaş genç birini seçtik. Ama birkaç hafta sonra ondan seçmelere katılma şansı verdiğimiz için teşekkür eden ve bize şans dileyen bir mektup aldım. Böyle şeyler *rock and roll* dünyasında ne sıklıkla olur biliyor musun? Hiç olmaz.

En altta, bir boya kalemle kızı tarafından yazılmış bir cümle vardı: "KISS'i seviyorum!"

Komik. 1999 senesiydi. Toronto'da *Phantom of the Opera*'da başrol oynama imkânı buldum. Daha önce hiç böyle bir şey denememiştim. Ama yine de yaptım. Bunun sebebi kısmen, o sıralar beş yaşında olan oğlumdu. "Beni bu oyunda oynarken görmesini istiyorum," diye düşündüğümü hatırlıyorum.

Sonra Frankie'nin küçük kızından bahsedişini hatırladım. Haklıydı. Bir noktada hayatın, çocuklarına bırakacağın bir mirasa dönüşüyordu.

Beni takip edin.

Şu basamaklardan yukarı.

Aşağıdaki koltuklar doluyor. Rahip üzüntülü kalabalığı selamlıyor. Cenaze kısa bir süre sonra başlayacak. Hikâyemizin yakında sona ermesi lazım. Ama bu kilisede tamamlamamız gereken bir tarih var.

Şu boş odanın içine bakın. Beton zemini ve çıplak duvarları görüyor musunuz? Burası Frankie'nin doğduğu yer. Ayrıca yaklaşık dört yüzyıl önce Pascual Baylón adlı bir adamın öldüğü yer. Çok az eğitim görmüş zavallı bir keşiş olan Baylón daha sonra Tanrıya kendini böyle gösterişsiz bir şekilde adadığı ve çevresinde küçük mucizeler gerçekleştiği için kutsanmış. Cenaze töreninde, şarap ve ekmek yeme törenini izlemek için gözlerinin birden açıldığı söylenir.

Yüzyıllar boyu bedeni bu kiliseye gömülü olarak kaldı. Ta ki Frankie'nin annesi Carmencita'nın da bu odada doğum yaptıktan sonra hayatını kaybettiği o gece yanıp küle dönü-

şene kadar. Carmencita ölmeden, onu koruması umuduyla oğluna Pascual'ın adını, Francisco de Asís Pascual Presto, vermişti.

Ama o çoktan koruma görevini yapmıştı.

O gece daha çok insanın ölmemesinin, yağmacılar geldiğinde kilisenin neredeyse boş olmasının bir sebebi vardı. Saatler önce Pascual son bir mucize gerçekleştirmişti. Bu seferki ölümler dünyasındandı.

Kilisedekilere kaçmalarını işaret etti.

Mezarının içinden el çırparak.

Şak şak şak.

Ve kilisedekiler kaçtılar.

Uyarı müziği.

Frankie İspanya'ya geri döndüğünde bu müzik tekrar çalıyor olmalıydı.

“Maestro, bugün nehir kıyısına gidebilir miyiz?”

“Bunu neden yapalım?”

“Babam beni bir kez Pastoret heykelini görmeye götürmüştü. Küçük çoban çocuğu.”

“Ee, görmüşsün işte. Bir daha gitmeye gerek yok.”

“Heykelin hikâyesini biliyor musun, Maestro?”

“Villareal'deki herkes bu hikâyeyi bilir.”

“Doğru mu peki?”

“Gitarı al.”

“Küçük çobanın bir mağaradan müzik sesi duyduğu doğru mu?”

“Gitar...”

“Mağaranın içinde Meryem Ana'nın heykelini bulduğu?”

“Francisco...”

“Heykeli şehre getirdiği...”

“Böyle saçmalıklar...”

“Sonra heykelin tekrar ortadan kaybolduğu?”

“Yeter...”

“İnsanların mağaralara döndüğünde müzik sesini tekrar duydukları ve Meryem Ana heykelini tekrar buldukları?”

“Yeter! Müzik mağaradan mı geliyor?”

“Hayır, Maestro.”

“Hayır. Çalışmayla elde ediliyor ki sen şu anda bunu yapmıyorsun.”

“Yani hikâye doğru değil mi?”

“Sana doğru olanı söyleyeyim. Meryem müziğiyle birlikte mağarada kalmak istiyordu madem, neden çoban gidip onu rahatsız ediyor?”

“Evet, Maestro.”

“Neden insanlar diğerlerini rahatsız etmek ister?”

“Evet, Maestro.”

“Bir şeyi aramak için geçmişe dönme. Bu hayatta yalnız ve güzel yaşa. Anladın mı?”

“Evet, Maestro.”

“Şimdi çalmaya başla. Yaşlandım burada.”

Aile havaalanından çıktı ve kör edici güneşe adım attı. Frankie'nin gözleri acımaya başladı. Güneş gözlüklerini buldu.

Kıyı boyunca ilerlerken pencereden dışarı baktı ve bu ülkenin renklerini unuttuğunu fark etti. Pastel evleri, portakal bahçelerini, mavi Akdeniz'in beyaz köpüklerini. Unutmadığı, aklında çakılı kalan şeyler, Baffa Rubio'yla ilgili tüm anıları ve adamın affedemediği yalanlarıydı.

Geri dönmek Aurora'nın fikriydi. Kaliforniya'ya, New Orleans'a ve Londra'ya gitmişlerdi. Londra'da Aurora uzun yıllar sonra ilk kez annesiyle görüşmüştü. Dikdörtgen bir ahşap masada birlikte kızarmış biftek ve lahana yemişlerdi. Aurora annesinin, yabancı olduğu halde sahip çıktıkları çocuğa tuhaf tuhaf bakmasına katlanmıştı.

Aurora o gece Frankie'ye, "Eğer ben bunu başardıysam sen de İspanya'yla baş edebilirsin," dedi.

"İkisi aynı şey değil."

"Sence baban hâlâ hayatta mı?"

"O benim babam değil."

"Yani onunla görüşmeyecek misin?"

"Hayatta değil."

"Ya hayattaysa? Onunla konuşmayacak mısınız?"

"Konuşup ne diyeceğim?"

"Yaşadığını söyleyeceksin. Bir karın ve kızın olduğunu. Teşekkür edeceksin."

"Yalan söyleyen insanlara teşekkür edilmez."

"Francisco..."

"Gitmek istemiyorum."

"Ama gidiyoruz."

"Bu Kai için neden önemli olsun ki?"

"Sadece Kai için değil."

"Gitmek istemiyorum."

Aurora parmaklarını Frankie'nin parmaklarına doladı.

"Bunu az önce de söyledin."

Tek başına olsa bu yolculuğu asla gerçekleştiremezdi. Ama bir elinden kızı bir elinden karısı tutuyorken bu sıcak ülkeye geri döndü.

Ve içinde barındırdığı sırlara.

*

İspanya'da hayat 1940'lardan bu yana çok değişmişti. Diktatör Franco ölmüştü ve uzun süredir dipte tuttuğu ülke yavaş yavaş yükseliyordu. Sokaklar asfaltlanmıştı, bir zamanlar atların ve bisikletlerin gezdiği yollara şimdi arabalar hükmediyordu. Bir spor stadyumu, büyük bir hastane ve Calle Mayor Caddesi'nde pek çok yeni mağaza vardı.

Frankie ailesiyle kalabalık bir plazadan, bir salkım-söğüt bahçesinin yanından geçti ve bir zamanlar Francisco Tárrega'nın tıpkı Frankie gibi bakıcısı tarafından atıldığı kanal boyunca ilerledi. Aurora yanında yürürken sessiz sessiz onu teşvik etmesine rağmen Baffa Rubio hakkında hikâyeler anlatmaktan kaçınıyordu.

En sonunda Frankie'nin fikrini değiştiren küçük Kai oldu. Yıllar önce faaliyeti duran eski buharlı tren La Panderola'yı görmeye bir parka gitmişlerdi. Trenden geriye sadece motoru ve bir yolcu vagonu kalmıştı. Bunlar da bir tentenin altına koyulmuştu.

Frankie Kai'ye, "Eskiden bu trenin peşinden koşardık," dedi.

"Kim?"

"Biz çocuklar."

"Neden?"

"Eğlenceliydi de ondan."

"Ya tren yoluna düşseydiniz ve o sırada tren geliyor olsaydı?"

"Böyle bir şey olmazdı."

"Ya böyle koşsaydın..." Eski vagonun önüne atıldı. "Ve böyle düşseydin. Ayyy."

Gülerek düşer gibi yaptı. Frankie atıldı ve onu havaya kaldırdı.

“O zaman babam beni son anda kurtarırdı!” dedi.

Kızı yere bıraktığında Aurora'nın kaşları kalkık bir halde ona baktığını gördü. İç geçirdi.

“Benimle gel, Kai,” dedi. “Sana nerede büyüdüğümü göstereceğim.”

Calvario Caddesi'ndeki ev limon sarısına boyanmıştı ve pencereler yeniydi. Kapının alt çerçevesinde hâlâ at arabalarının tekerlekleri için iki yuva vardı. Onun haricinde ev onu çevreleyen diğer evler kadar modern görünüyordu.

Frankie, “İşte burası,” dedi.

“Sen burada mı yaşıyordun, baba?”

“Çocukken evet.”

“Burada başka kim yaşıyordu?”

“Bana bakan adam ve köpeğimiz.”

“Annen ve baban neredeydi?”

“Cennette.”

Aurora'ya, “Bu kadar yeter mi? Artık gidebilir miyiz?” der gibi avuçlarını açarak baktı. Ama çocuk koştu ve kapıyı çaldı.

Frankie çocuğun kolunu tutarak, “Kai,” diye bağırdı. “Bunu neden yaptın?”

Aurora, “Bırak,” dedi. “Sadece merak etti.”

Kapı açıldı. Omuzlarında bir şal olan küçükçe bir kadın kapıyı açtı.

“Sı?”

Frankie doğruldu ve İspanyolca konuştu.

“Çok özür dilerim, senyora. Sizi rahatsız etmek istemedik. Kızım...”

Aurora, “İngilizce biliyor musunuz?” diye araya girdi.

Kadın, “Biraz,” dedi.

Frankie, “*No es necesario*,”¹ dedi.

“Kocam çocukken burada yaşarmış. Bu evde. Sizin evinizde.”

“*Sí?*” Kadın Frankie’ye baktı. “Aa,” dedi. Yüz ifadesi değişmişti. “Ben sizi daha önce gördüm.”

Aurora, “Nerede?” diye sordu.

Kadın bir parmağını kaldırdı. Bir an kapıyı açık bırakarak gözden kayboldu. Sonra büyük bir kutuyu yerde sürükleyerek geldi. “Gelin gelin,” dedi.

Üçü içeri girdiler. En son Frankie girdi. Kalbi hızla atıyordu. Bir duygu seline kapılmayı bekleyerek çevresine bakındı. Ama her şey farklıydı. Boyalar. Fotoğraflar. Mobilyalar. Odalar odaydı sonuçta, tıpkı müzik aletlerinin müzik aletleri olması gibi. Onları sana ait kılan içlerini nasıl doldurduğundu.

“*Mira*,”² dedi. Kutunun üstünden ince bir battaniyeyi kaldırdı ve eski bir albüm çıkardı. “Bu sensin, değil mi?”

Bu Frankie’nin ilk albümünün İspanyol kopyasıydı.

Kai, plağı eline alarak, “Baba, bak!” dedi. Ama Frankie’nin bakışları kutunun diğer içeriklerine kaymıştı bile. Eski bir radyo. Bir köpek tasma. *Braguinha*’sı.

Aurora, “Bu senin gitarın mıydı?” diye fısıldadı.

Frankie kadına, “Bunları nerden buldun?” diye sordu.

“Bir adam getirdi. Uzun zaman önce. Bir aile almaya gelir diye bırakmış. Gelen olmadı.”

“Hangi adam?”

1 Ç. N. İsp. Gerek yok.

2 Ç. N. İsp. Bak.

Kadın sözcüğü bulmaya çalışarak parmaklarını oynattı, sonra pes etti.

Sonra, “*El hombre del cementerio*,” dedi.

Aurora, “Ne dedi?” diye sordu.

Frankie, “Mezarlıktaki adam,” diye cevap verdi.

Müzik her zaman ölüm ritüellerinizin bir parçası olmuştur. Ağıtlar. İlahiler. Ben bir yetenek olarak acı çekemem. Ama siz benim aracılığımla acı çekersiniz. En tutkulu besteleriniz genellikle kaybettiklerinizden ilham alır.

Baffa Rubio'nun yası geç kalınmış bir yastı. Evlatlık oğlu Francisco, Cementerio Municipal'da dolaşarak mezar taşlarında isim aradı. Burası küçük Frankie'nin ziyaret etmediği bir yerdi. Çocukluğunda Franco'nun askerleri insanları evlerinden alıyor, mezarlığın duvarına diziyor ve kurşunluyordu. Pek çoğu benim yeteneğimden parçalar taşıyordu, söylenmemiş şarkılarıyla gömüldüler. Kemikleri isimsiz mezarları doldurdu ve duvarlardaki kurşun delikleri onlardan kalan tek iz oldu.

Baffa oğlunu böyle bir yerden uzak tutmuştu. Ama şimdi mezarlıkta Baffa'nın adını arıyordu. Bazılarında İsa ve Meryem Ana figürleri olan, diğerlerinde taze çiçekler bulunan mezar taşlarının yanından geçiyordu. Hiçbir şey bulamadı. Rubio'ya dair bir iz yoktu. Ona ait eşyaların kutusunu Calvario Caddesi'ndeki eve kimin getirmiş olabileceğini de kimse hatırlamıyordu. Üstünden çok uzun yıllar geçmişti. Bütün ipuçları yok olmuştu. Çocuk, bir kez daha babasının nerede olabileceğini merak ettiğiyle kalmıştı.

Aurora ve Kai, Frankie'nin bu özel keşfinde onu yalnız bırakarak dışarda beklediler. Frankie en az içeri girerkenki kadar boş bir ifadeyle döndüğünde onların güneşin altında

bir bankta oturduğunu gördü. Küçük Kai babasının eski albümünü sıkı sıkı tutuyordu. Baffa'nın bu plağı gördüğünde neler hissetmiş olabileceğini düşündü. Bunu bir mağazada mı görmüştü? Yoksa biri mi vermişti? Frankie'nin adının neden değiştiğini merak etmiş miydi? Neden onunla iletişime geçmemişti? Baffa müziğini dinlemiş miydi? Şarkının içinde bir zamanlar bahçesinde şarkı söyleyen o çocuğun sesini duyabilmiş miydi?

Bütün bunların ağırlığı Frankie'nin başını döndürdü. Mezarlığın duvarına yaslandı. Duvara dokunduğunda korkunç anıların aniden üzerine hücum ettiğini hissetti. Sanki kurşun delikleri ruhuna binlerce sessiz hikâye haykırıyordu. İçlerinden bir tanesinin Baffa'ya ait olduğunu hissetti.

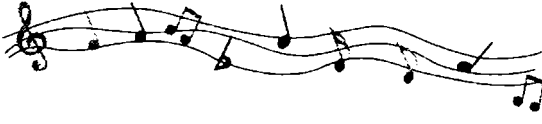
Hemen uzaklaştı.

Aurora, "Francisco?" dedi. "İyi misin?"

Frankie öne atıldı, ona sarıldı ve bir dakika boyunca öyle kaldı. Kai'nin ona sevgi dolu bir ifadeyle baktığını gördü. Albümü ağzına doğru bastırmıştı. O anda bu küçük kızın onun kendi canından kanından olmadığını, ancak yine de ona, kendisinin bir zamanlar Baffa Rubio'ya baktığı gibi baktığını fark etti; iri gözlerle, güvenerek, severek, inanarak. Bu şişman sardalya üreticisi olmasaydı Frankie hiçbir zaman müzikle tanışamayacağını, gitar öğrenemeyeceğini, tüysüz köpekle hiçbir zaman karşılaşamayacağını ya da ağaçlıkta Aurora'yla tanışamayacağını fark etti. Aurora'yla tanışmasaydı, şu anda albümünü tutan ve güneşe gözlerini kısıarak bakan bu küçük kız da olmayacaktı.

Gözlerini sildi ve ailesini yakındaki süs havuzlarından birine götürdü. Birlikte oturdular.

Ve onlara babasıyla ilgili her şeyi anlattı.

O gün İspanya'dan ayrılısaldı hikâyemiz farklı olurdu. Ama zaten pek çoğunuz bulunduğunuz yerlerden bir gün önce bile ayrılısanız hayatlarınızın gidişatı farklı olurdu. Çalınmış notaları geri alamazsınız. Tıpkı müzik gibi yaşam da kalıcıdır.

Frankie, Aurora ve Kai birlikte Londra'ya, Aurora'nın kız kardeşini ziyarete gidiyorlardı. Sonra Yeni Zelanda'ya döneceklerdi. Otelde son gecelerinde Frankie çok canlı bir rüya gördü. Baffa'nın arkasından çamaşırhanenin merdivenlerinden yukarı çıkıyordu. Baffa'nın alnını sildiğini, Frankie'yi şarkı söylemeye teşvik ettiğini gördü. Bir kapının açıldığını gördü. Koyu gözlükleri olan uzun, sakallı bir figürle ilk kez karşılaşmasını gördü.

Sonra herkes gitti.

Ertesi sabah Aurora uyandığında Frankie'nin pencerenin kenarında oturduğunu gördü.

“Ne oldu?” dedi.

“Burada yapmam gereken bir şey var.”

“O zaman kalırız.”

“Tek başıma yapmam gerek.”

Aurora bakışlarını kıstı.

Frankie, “Her şey yolunda,” dedi. “Kız kardeşine git. Biletleri çoktan aldınız. Ben birkaç gün içinde geleceğim.”

“Söz mü?”

“Söz.”

Onları havaalanına bıraktı, vedalaştı. Sonra Villareal’e döndü.

El Maestro’yu aramaya.

Belki de bunun neden daha önce gerçekleşmediğini merak ediyorsunuz? Bu adil bir soru. Frankie öğretmenini düşünmekten hiçbir zaman vazgeçmedi. Verdiği her bir talimatı, yediği her bir azarı hatırlıyordu. Gitarı her eline alışında El Maestro’nun yüzünü, dağınık koyu renk saçlarını, bakımsız sakalını, koyu renk gözlüklerini hatırlıyordu. Hâlâ hayatta mıydı? Şimdi nasıl görünüyordu? Hayatını nasıl sürdürüyordu? Yetmişli yaşlarında kör bir adam bir zamanlar evine aldığı çocuğu hatırlıyor muydu?

Frankie’nin kariyeri hakkında ne düşünüyordu?

Aslında bunca zamandır Frankie’yi bu meseleden uzak tutan şey bu son soruydu. Bütün bu başarısının arasında, altın plaklarının, konserlerinin içinde, Frankie bazen bunları başarmış olmaktan utanç duyuyordu.

El Maestro ona müziğin saflığını, gitar çalmaya duyulan bağlılığı, saçma ve dikkat dağınık şeylerin tehlikelerini öğretmişti. Ama Frankie basit şarkılarla çok ünlü (ve zengin) olmuştu. Gitar önemli değildi. Onu halka satan sesi ve dış görünüşüydü. Dans edebiliyor olması da ününe ün eklemişti.

Frankie yaptığı bazı şeylerin akıl hocasını iğrendirmesinden korkuyordu.

Onun, “*Neden bir aptal gibi davrandın?*” dediğini duya-biliyordu. Bunu hiçbir ün veya zenginlik azaltamazdı. El Maestro'nun çamaşırhanenin üstündeki o küçük dairesinde geçirdiği günler, Frankie'nin benim sade güzelliğime, melodik cazibeme en yakın olduğu zamanlardı. Bunlardan uzaklaşınca El Maestro'nun zarafetinden de uzaklaşmış olmaktan korku-yordu.

Bir akıl hocasıyla öğrenci arasındaki ilişkinin çoğun-lukla böyle olduğunu belirtmem gerek. On dokuzuncu yüzyılda, doğumunda benden önemli bir parça yakalayan Fransız bestecim Henry Duparc'a bakın. Kendisi bazı ilham dolu eserler yarattı. Ama akıl hocası Alman besteci Richard Wagner'a öyle büyük hayranlık ve saygı duyuyordu ki 1885 yılında otuz yedi yaşındayken beste yapmayı bıraktı ve en sonunda hiçbiri akıl hocasına layık değil diye bütün eserlerini imha etti, kopyalarını yaktı.

Bir öğretmenin gölgesi bir ömür kalabilir. Tabii ki Frankie ne öğretmenin aynısı zamanda babası olduğunu biliyordu ne de onu ararken bulduğu şeyden memnun olmayacağını.

Erkenden kalktı, otelde bir espresso aldı ve sokaklarda tanıdık bir yol tutturdu. Bu, genellikle yeşil bir vagon ve kendinden büyük bir gitarla yaptığı bir yolculuktu. Bu yoldan başında bir şapka, ayağında kısa pantolonlar, El Maestro'nun soracağı soruları mırıldanarak kaç kez yürü-müştü? “*Bu parçayı hangi besteci yazmıştır?.. Flamenko'daki rasguedo tekniği nedir?*” Frankie'nin attığı her adımda bu anılar canlandı. Bir zamanlarki o gergin öğrenci gibi nabzının hızlandığını hissetti.

Ama Crista Senegal Caddesi'ndeki köşeden döndüğünde sarsıldı. Çamaşırhane gitmişti, yerini önünde park işareti olan kare bir ofis binası almıştı. Mavi panjurlar yoktu. Çıkacak merdiven yoktu. Sadece cam bir giriş ve sarı kapılı bir garaj vardı.

Sanki birisi anılarını ezip geçmişti.

Frankie kaldırıma oturdu. Sabah güneşinin ensesine vurduğunu hissedebiliyordu. Hemen pes etmedi. Başka nerede olabilir, diye düşündü. Sadece son gün başka işlere girişmişlerdi. Zihninde uğradıkları son yerleri yeniden canlandırdı ama dükkânların, restoranın, hatta El Maestro'ya Frankie'nin bugün hâlâ çaldığı o gitarı veren gitarcının yerini hatırlayamadı.

Ama *taberna'yı* hatırlıyordu.

Hâlâ yerinde mi merak etti.

“Kör bir adam diyorsunuz?”

“Evet. Uzun boylu. Koyu renk saçlı.”

“Hayır, senyor. Hatırlamıyorum.”

“Çok uzun zaman önceydi.”

“O zamanlar buranın sahibi babamdı.

“Hâlâ hayatta mı?”

“Hayır, senyor...”

“Bu adamı bulmam önemli...”

“Ama *siz* tanıdık geliyorsunuz.”

“O kısım önemli değil.”

“Bir dakika... Siz Amerikalısınız! Aktör olan!”

“Hayır...”

“Şarkıcı?”

Frankie dudaklarını büzdü.

“Haklıyım, değil mi? Değil mi?”

“Evet.”

“Adınız Presto.”

“Evet.”

“Siz buralı mısınız, senyor?”

“Çocukken evet.”

“Villareal’den mi?”

“Evet.”

“Bunu bilmiyordum.”

“Farklı bir ismim vardı.”

“Bu yüzden İspanyolca konuşabiliyorsunuz! *Incréible!* İnanılmaz!”

Dükkânın sahibi sandalyeleri düzelten barmene bağırdı. Bulaşıkçı da kafasını kaldırıp baktı. Hepsi kafalarını salladılar.

Barmen, “*I want to love you...*” dedi. “*I will be true...*”

Aksanı kötü bir taklit gibiydi. Frankie zorla gülümsedi.

“Senyor, lütfen, sahnemize çıkarak bizi onurlandırır mısınız?”

Frankie, “Sahne mi?” dedi.

“Yarın gece. Cumaları büyük bir grup geliyor. Sizi de aralarına almaktan mutluluk duyarlar.”

“Ben buraya sahneye çıkmaya...”

“Bizim misafirimiz...”

“Ben sadece...”

“Siz çocukken buradaydınız...”

“Evet ama...”

“Koca bir adam olarak geri döndünüz. Harika, değil mi?”

Frankie soluk verdi. Daha yeni açılan *taberna*’ya baktı. Sandalyeler masaların üzerinden kaldırılıyordu. Mekân loştu, alkol ve çamaşır suyu kokuyordu. Frankie burada daha önce

bir kez çaldığından bahsetmedi. Ya da bunu dün gibi hatırladığından. Ne zaman sahneye çıksa o anı hatırlıyordu. Yuhalamalara dönüşen tezahüratlar. Bardak sesleri. El Maestro'nun onu selam vermeye zorlaması.

Belki de çalmalıyım, diye düşündü. Burada uzun zamandır susturmaya çalıştığı şeytanlar vardı. Babasının anısıyla kesin bir huzur yakalamıştı. Son bir geceyle aynısını burada yapma zamanı gelmemiş miydi?

“Bunu düşüneceğim,” dedi.

Adam, “Lütfen sahnemize çıkın,” dedi. “Sizin için özel yemek hazırlarız. Güzel yiyecekler. İçkiler. Müzik.”

“Aradığım adamı tanıyabilecek başka biri olabilir mi?”

Adam çenesini ovuşturdu. “Belki müzisyenler tanıyabilir. Bazıları oldukça yaşlıdır. Yaşlılar daha ucuza çalışıyorlar, ha?”

Sırıttı ve bir bardak portakal suyunu kaldırdı. “Geri düşününze, senyor!”

Frankie başını salladı ve kapıdan çıktı.

O gün ilerleyen saatlerde Frankie öğretmenine ait kayıt var mı diye araştırmak için Villareal belediyesine gitti. Bir form doldurması gerekti ve cevap için günlerce bekleyebileceği söylendi. Frankie El Maestro'nun gitarist olduğundan bahsettiğinde, kültür delegeşi olarak hizmet veren Jacinto adlı yuvarlak yüzlü bir adama yönlendirildi. Jacinto kör bir gitar öğretmeni hatırlamadığını söyledi ama Frankie'ye kıymetli Francisco Tárrega'yı onurlandıran odayı göstermeyi teklif etti. Odada fotoğraflar, mektuplar, müzik eserleri, bir zamanlar San Felix sokaklarında gezdirilen büyük büst vardı. Ayrıca Tárrega'nın cam kılıflar içinde gitarları da vardı. Buna, saygıdeğer Antonio de Torres Jurado tarafından yapılan ilk

gitarı da dahildi. Kendisi, pek çok akustik gitarın köklerinin dayandığı bir on dokuzuncu yüzyıl çalgı satıcısıydı.

Frankie ilk gitarın tamir edilmemiş kırık ve lekelerle hasarlı olduğunu gördü.

Jacinto'ya, "Bu gitarın hikâyesini biliyor musunuz?" diye sordu.

Adam, sanki bir sunum yapacakmış gibi doğrularak, "Biliyorum, senyor," dedi. "Bu gitar Tárrega'nın en sevdiklerinden biridir. Bunu yirmi yıl çaldı. Çok fazla kullandığı için değiştirmek zorunda kalınca bunu restore edecek birini aradı. Birçok çabadan sonra bir adam bunu başardı."

"Ve?"

"Tárrega ve gitarı yeniden buluştu."

"Öldüğünde de ardında mı bıraktı?"

"Evet ve hayır, senyor. Tárrega gitarı ailesine bıraktı ama zaman içinde abisi Vincente gitarı sattı. Gitarı, Tárrega'nın Buenos Aires'te yaşayan bir öğrencisi olan ünlü müzisyen Domingo Prat'a sattığını sanıyordu. Bu yüzden gitarı bir gemiyle Güney Amerika'ya yolladı."

Frankie, "Güney Amerika mı?"

"Evet."

"Ee, gitar buraya geri nasıl geldi?"

"Yıllar sonra Tárrega'nın bir öğrencisi gitarı Buenos Aires'te bir kanepenin üstünde buldu. İspanya'ya dönmesi için gerekli ayarlamaları yaptı."

Frankie gitara baktı. Gitarın boynunun yakınlarında bir yerde bir kırık ve ses deliğini çevreleyen kısımda eksikler vardı.

"Neden zahmet etmiş ki? Zaten kırık."

Adam, "Olsun, senyor," dedi. "Gitar en iyi müziğini yarattığı yere aittir, değil mi?"

Frankie enstrümana bakakaldı. Keşke El Maestro bunu görseydi ya da sağlıklı günlerinde çalabilseydi. Büyük Francisco Tárrega'yla bağ kurmak! Bu El Maestro'nun ne kadar da hoşuna giderdi!

Frankie Jacinto'ya teşekkür etti ve binadan ayrıldı. Günün geri kalanında gitarın yolculuğunu düşündü: Burada yapılmış, gemiye yüklenmiş, yanlış yere gitmiş, hor kullanılmış ve sonunda kendi topraklarına dönmüştü.

En iyi müziğini yarattığı yere aittir.

Taberna'da sahneye çıkmaya karar verdi. Öğretmenini onurlandırmak için.

Mümkünse onu kendine çekmek için.

Müzikte yuvaya dönüşler hiçbir zaman öngörülemez. Bazıları çok başarılıdır (tıpkı rock müzisyen Bruce Springsteen'in New Jersey'de çalması gibi), bazılarında buruk bir sevinç vardır (altmış yıllık sürgünden sonra Moskova'ya dönen Rus piyanist Vladimir Horowitz gibi), bazılarıysa umulduğundan daha kötüdür.

Frankie'nin yuvaya dönüşü aceleyle ayarlanmıştı. Bu yüzden kalabalık çoğunlukla her zaman gelenlerden oluşacaktı. Yine de Frankie bu duyumun kulaktan kulağa gezeceğini umuyordu. El Maestro hayattaysa öğrencisinin döndüğünü duyabilirdi. Villareal hâlâ o kadar büyük bir yer değildi, değil mi?

Gitarıyla birlikte erkenden mekâna gitti. Motosikletlerin önünde sigara içen insanlar vardı. Sahnenin eskisinden daha geniş olduğunu fark etti. Yavaş yavaş gelen orkestra dokuz parçadan oluşuyordu. Müzisyenler orta yaşlıdan yaşlıya kadar gidiyordu. Frankie orkestranın lideri olan ince kollu piya-

nistle birlikte parçaların üstünden geçti. Kırk yıl öncesinin aksine artık İspanya'da yabancı şarkılar da yaygın bir şekilde çalınıyordu. Adam Frankie'nin seçimlerinin hepsini başıyla onayladı.

Frankie birçok parça seçmişti. Bu mekânın kötü anılarını silmek amacıyla kendi bestelerinden birkaç parçayı, "I Want To Love You", "Our Secret", ayrıca "St. Louis Blues", "Tiger Rag" ve Django Reinhardt'ın "Parfum"u gibi enstrümantal parçaları, aynı zamanda El Maestro'nun bu sahnedeki son performansında çaldıklarından hatırladıklarını seçti.

Kalabalık içeriği doldurdu. Koltuklar doldu. İçkiler sipariş edildi. Işıklar söndü.

Arkadaki bir sandalyeye oturan kat kat giyinmiş kişiyi çok az kişi fark etti.

Mekânın sahibi Frankie'yi coşkulu bir şekilde takdim etti. İlk alkıştan sonra parçalar çalındıkça alkışlar da arttı. Frankie o gecenin anısına odaklanmıştı. El Maestro'nun öğrettiği gibi Ellington, Schumann ve Tárrega'dan parçalar çaldı. Sanki öğretmenini bulmaya en yakın şeyin onun ruhunu canlandırmak olduğunu düşünüyordu. Çeşitli flamenko şarkılar çalarak İspanyol dinleyicisini memnun etti. Meşhur şarkılarını söyleyince patronlar neşelendiler. Bu plakları yapan adamın burada Villareal'de olması hoşlarına gitmişti.

Frankie ara vermedi. Sahneden inmedi. İçkiler yenilendi, sigaralar içildi. Yaklaşık iki saat boyunca gitaristin müziği gittikçe daha etkileyici bir hal aldı. Eski bir *jota* melodisi. Bir Muddy Waters caz şarkısı.

Son şarkısı için çok özel bir parça seçmişti: "Avalon." Bu şarkı, 1945 senesinde tam bu sahnede bir dinleyici grubuna sevgili öğretmeniyle çaldığı tek şarkıydı.

İlk notaları çalarken alnında ter damlaları birikmeye başladı. El Maestro'nun yanında oturup o eski sözcüklerle onu teşvik ettiğini hayal etti.

“Şarkıyı söyle.”

“Ama istemiyorum.”

“Neden?”

“Korkuyorum.”

“Evet. Daha çok korkacaksın. Bütün hayatın boyunca. Bunu yenmen gerek. Onlarla yüzleş ve orada yoklarmış gibi davran.”

“Maestro...”

“Bunu yapabilirsin. Sana bunu yapabilirsin dediğimi asla unutma.”

Grup da onunla birlikte çalmaya başladığında Frankie insanların kafa ve parmaklarıyla ritim tuttuğunu fark etti.

*I found my love in Avalon,
Beside the bay,
I left my love in Avalon
And sailed away.*

Mekânın sahibine baktı. O da diğer insanlarla birlikte alkışlıyordu.

*I dream of her in Avalon
From dusk till dawn
So I guess I'll travel on
To Avalon.*

Bir yanı kendini tarihin tekerrür etmesine hazırlamış olsa da bu sefer protesto yoktu, sadece coşku vardı. Frankie bir masada El Maestro'yu koyu renk gözlükleri ve ağzında sigarasıyla gülümserken görme umuduyla sağa sola bakındığını fark etti. Derinlerde bir yerde aslında yıllardır bunu istiyor, her öğrencinin öğretmeninden beklediği şeyi bekliyordu; son bir onay.

Ama bu gerçekleşmedi. Frankie duygu yüklü solosunu tamamladı ve bitiş çizgisini geçen bir koşucu gibi son dizelelere ulaştı. Son üç notayı çalarak tamamladı ve başıyla selam verdi. Mekânın sahibi ayağa fırladı ve onu diğerleri takip etti. Herkes gürültülü bir alkışla ayağa kalktı.

Frankie yavaş yavaş ayağa kalktı ve gitarını eline aldı. Tárrega'nın uzun yıllar boyunca kayıp olan enstrümanını düşündü ve birden hayatında şimdiye kadar hissettiği en yoğun hasret duygusuyla sarsıldı: Öğretmenini son bir kez daha görmek istiyordu.

Ama karşısında bir alkış yağmuru vardı. Zorlama bir şekilde gülümsedi. Yuvaya dönüşler hiçbir zaman öngörülemez. Ve hak etmediğini düşündüğün alkıştan daha boş bir şey yoktur.

Bir müzik aranjörünün zor bir görevi vardır: Enstrümanları akıcı bir karışım halinde koordine etmek. Frankie'nin hikâyesinde bundan sonra olanlar ayarlanmış bir dizi sesin bir araya gelip zirveye ulaşması olarak açıklanabilir.

Frankie konserini bitirdiğinde yüksek bir alkış sesi vardı. Sonra patronların kendi aralarında tartışırkenki muhabbet sesleri. Grubun toparlanması, enstrümanların toplanışı esnasında çıkan sesler.

Frankie plaklarını hatırlayan eski hayranlarına imza verirken çıkan yumuşak kalem sesleri.

Mekân sahibinin Frankie'ye istediği zaman gelmesini söylerken çıkardığı hevesli bariton sesi vardı. Frankie ve müzisyenler arasında piyano tuşları gibi çıkan yumuşak sesler, umutla kör bir adam hakkında sorulan ama flütteki bir kayma gibi hayal kırıklığıyla sonuçlanan sorular vardı.

Daha sonra mekân neredeyse boşaldığında arka kapının gıcırdayarak açıldığı duyuldu. Frankie bir zamanlar arabaya binerek kaçtığı o alana adım attı.

En sonunda bir çakmak çakıldı.

Bir ses İspanyolca, "Seni tanıyorum," dedi.

Frankie yanan bir sigaranın turuncu ucunu gördü.

"Beni nereden tanıyorsun?"

"O şarkıdan. Uzun yıllardır dinlememiştim o şarkıyı. Ama asla unutamıyorum. Sen Francisco'sun."

"Peki sen?"

"Ben sarhoşum."

"Adınız?"

"Beni tanımıyor musun? O gece boyunca seninle birlikte çaldım ben de. Arkada."

Yaşlı bir adam karanlıktan çıktı. Sarhoş olduğu açıkça belliydi. Saçları dağınık, kır ve kıvrıkcıktı. Omuzları bir ceketin altına gizlenmişti.

"Tumba çalışıyordum," dedi.

Frankie kafasını meraklı bir şekilde kaldırdı. Adam iki parmağını dudaklarının etrafına yerleştirdi.

"Yıllar önce bıyığım vardı. Hatırladın mı?"

Adam elini indirdi.

“Ben Alberto.”

Frankie'nin gözleri irileşti. “Alberto,” diye fısıldadı.

“Evet.”

“O gece bizi sen götürmüştün...”

“Götürdüm.”

Frankie kalp atışlarının hızlandığını hissetti.

“Alberto, lütfen. El Maestro'yu arıyorum. Benim öğretmenim, senin arkadaşın...”

“Kim olduğunu biliyorum.”

“Peki *nerede* olduğunu biliyor musun?”

Alberto, Frankie'nin yüzünü inceledi.

“Evet.”

“*Hayatta* mı?”

“Hayır.”

Frankie midesinin kasıldığını hissetti.

“Ne zaman öldü?”

“Oyunu bırak artık. Gerçeği biliyorsun.”

“Ne gerçeği?”

Alberto sigarasını attı. Burnunu çekerek nefes aldı ve ayakta durmaya çalıştı.

“Söylememi mi istiyorsun? Peki. Onu ben öldürdüm.”

Frankie yutkundu.

“Nasıl yani?”

Alberto kafasını çevirerek, “Nasıl yani mi?” dedi. “Nasıl yani mi? Detaylı bir şekilde anlatmamı mı istiyorsun? Onu öldürdüm. Senin burada olma sebebin de bu. Benimle oynamayı kes. Geç bunları.”

Frankie içinin titrediğini, ruhunun vücudundan serbest kalmaya başladığını hissetti. Konuştuğunda ciğerlerine hava gitmiyordu sanki.

Sesi kendi sesi gibi çıkmıyordu.

“Söylediklerini açıkla, Alberto.”

Alberto kaşlarını kaldırdı.

“Seni kimse göndermedi mi?”

“Göndermek mi?”

“Ölümünün intikamını almak için.”

“Anlamıyorum.”

“Onu denize attım. Sizin geminiz limandan ayrıldıktan hemen sonra.”

“Ama neden...”

“Para için. Bir kese para için. Bir hafta sonra benden de çaldılar.” Başını önüne eğdi. “Artık biliyorsun.”

“Ama sen onu *seviyordun*.”

“Evet.”

“O sana güvenmişti...”

“Hata etti.”

Frankie, “Para için mi?” diye fısıldadı.

“Evet, evet! Ben bir hırsızım! Tamam mı?” Bunu söylediğinde sanki tükenmiş gibiydi. Sesi titriyordu. Ama sonra alkolün ve senelerdir duyduğu suçluluğun etkisiyle kızgın bir tona büründü. Sallanmaya başladı. “Para için! Para için!”

Ceketinin altına uzandı ve bir silah çıkardı. Silahı Frankie’nin göğsüne doğrulttu.

“Bana paranı ver!”

“Hayır, lütfen...”

“Ver! İntikam almayacaksan ben elindekileri alacağım. Bana para ver. Yoksa seni de öldürebilirim.”

Frankie ellerini kaldırdı. Parmaklarını açtı. Lambanın ışığında Alberto, Frankie’nin sol avucundaki yara izlerini gördü. Gözlerini kırpıştırarak eğildi.

“Kendine ne yaptın, Francisco?” diye fısıldadı. “Bu şekilde nasıl çalabiliyorsun?”

Frankie onun kolunu tuttu ve hemen büktü. Yaşlı adam zaten sallanıyordu ve Frankie'nin gücüyle baş edemezdi. Silahı düşürdü. Silah kaldırırma düştü. Adam Frankie'nin gömleğinin yakasına yapıştı.

“Beni öldür, Francisco.” Sesi bir yakarıştı, yanaklarından yaşlar süzülüyordu. “Kırk yıl boyunca bu günahla yaşadım. Kırk yıl Maestro peşime düşecek mi diye bekledim. Onun intikamını al. Şimdi!”

Frankie, Alberto'nun yüzüne, yaşlı gözlerine, çürük dişlerine baktı. Kanın beynine sıçradığını hissetti. Cevap bu muydu? El Maestro ölmüş müydü? Ağlak bir tumba sanatçısı tanıdığı en güçlü adamı öldürmüş müydü?

Öğrencimde sessiz bir öfke oluştu. Yaşlı adamı itti.

Alberto, “Hiçbir şey yapmayacak mısın?” dedi. Sarhoş bir şekilde sendeledi. “O zaman elveda sana aptal çocuk.”

Frankie ona baktı.

“Senyor Alberto.”

Adam, “Aptal, aptal...” diye mırıldandı.

“Senyor Alberto...”

Frankie silahı eline aldı. Alberto döndü. Frankie namluyu kaldırdı. Alberto ona doğru atıldı.

“Hayır, Francis...”

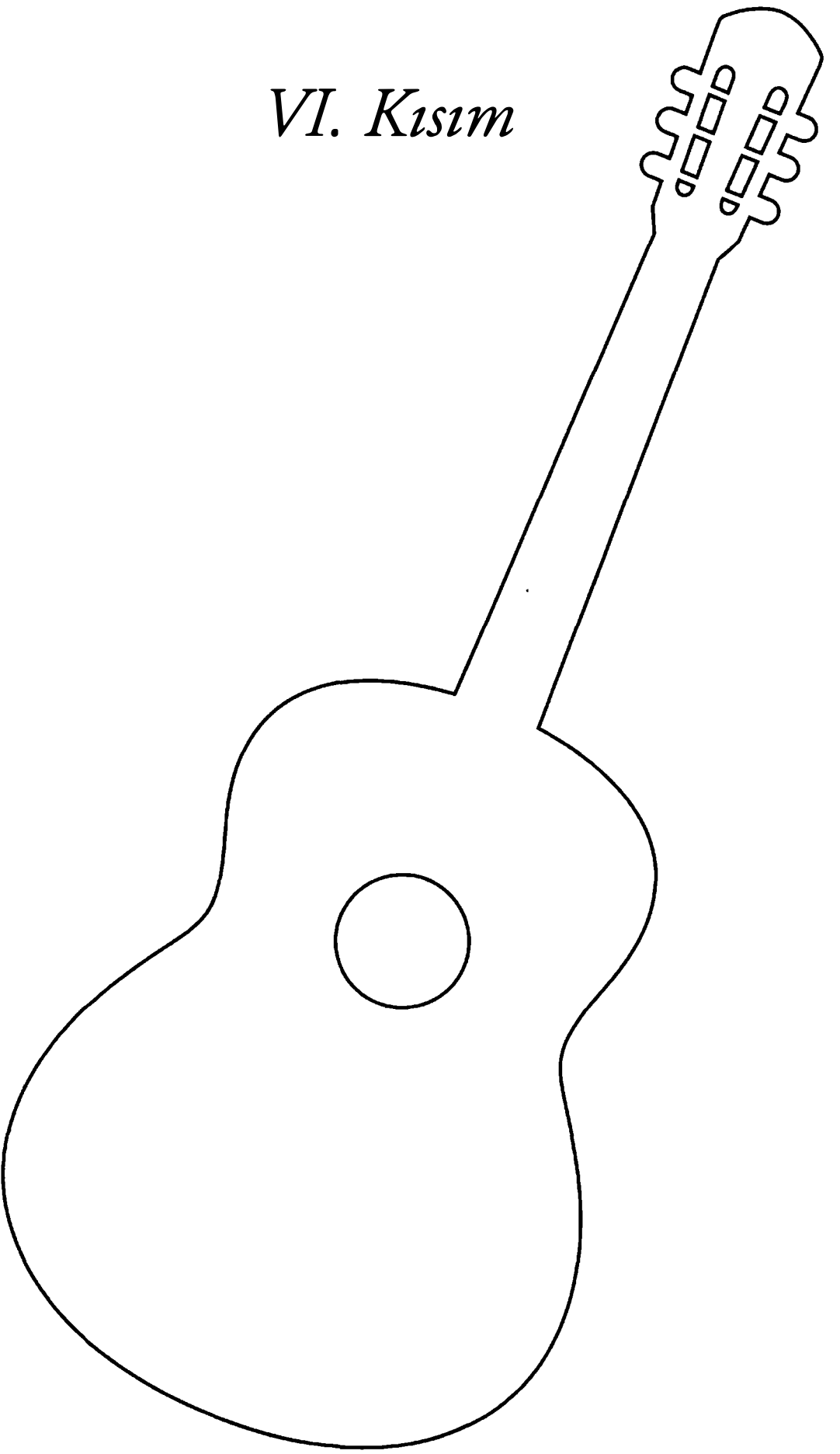
Frankie tetiği üç kez çekti.

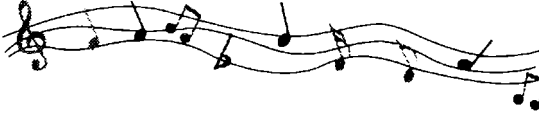
Alberto iki büklüm oldu.

Frankie şaşkın bir halde silahı attı. Silahın ağzından es işareti şeklinde bir duman çıktı.

Taberna'nın içinde duvara yaslanmış eski bir gitar vardı. Beşinci teli maviye dönmüştü.

VI. Kısım

1943

“Maestro?”

“Efendim?”

“Ben yanlış bir şey yaptım.”

“Ne yaptın?”

“Bir teli kopardım.”

“Gitarını yere mi attın?”

“Hayır, Maestro.”

“Gitarınla oyun mu oynuyordun?”

“Hayır, Maestro.”

“Peki nasıl kopardın?”

“Çalışıyordum.”

“Gam ve egzersizlerine mi çalışıyordun? Yoksa sana uzak durmanı söylediğim o saçma şarkılara mı çalışıyordun?”

“Saçma şarkılar çalmıyordum.”

“O zaman doğru şeyi yapıyordun?”

“Evet, Maestro.”

“Ve bu esnada kötü bir şey oldu.”

“Evet, Maestro.”

“Bana gitarı ver.”

“Buyur, Maestro.”

“Tamir edeceğiz.”

“Tamam, Maestro.”

“Akort vidasına yeni bir tel geçirmeme yardım et.”

“Şimdi geçti, Maestro.”

“Peki teli bağladın mı?”

“Evet, Maestro.”

“Şimdi çıkan sese dikkat et. Tel düşük başlar. Ama çevirdikçe gerilim onu yükseltir.”

“Anladım, Maestro.”

“Şu sesi duyana kadar çevireceksin... Duydun mu?

İşte bu şekilde yeni bir ses yerini bulur.”

“Ya sürekli çevirmeye devam edersem?”

“O zaman tel kopar. Hiçbir şeyden, olmayacak şeyler bekleyemezsin, Francisco. En sonunda bir yerden kopar.”

“Maestro?”

“Efendim?”

“Ben kötü bir şey yaptım.”

“Bunu söylemiştin zaten.”

“Gitar çalışmıyordum. Tel kopana kadar çevirdim.”

“Yani bana yalan mı söyledin?”

“Evet, Maestro...”

“Ayrıca teli de kopardın?”

“Evet, Maestro.”

“Ve şimdi kendini suçlu hissediyorsun.”

“Özür dilerim, Maestro... Özür dilerim...”

“Ağla. Ağlamalısın. Yalancı bir çocuk olduğun için ağla.”

Wynton Marsalis

Trompetçi, besteci, Grammy ödülü sahibi;

Jazz Lincoln Center'da sanat direktörü

Frankie Presto üç yıl boyunca konuşmadı. Kaç müzisyen bunu söyleyebilir? Üç yıl, dostum. Tek kelime etmedi. Sadece manastırda gitar çaldı. Ben de onunla burada tanıştım. Beni çok etkiledi. Müzik öğrenmenin temelinde yatan şey tevazudur. Frankie Presto hakkında konuşmamı isterseniz bununla başlamam gerek. Üç yıl boyunca konuşmamak çok nadir görülen bir tevazu gerektirir.

İspanya mı? Evet. Buraya sık sık gelirim. Vitoria'daki Amerikan cazıyla İspanyol müziği yapılan bir festivale bir parça yazmak için on iki yılımı harcadım. Şarkıyı bitirdiğimde burada benim için bir heykel yaptılar. Ciddiyim. Bir heykel yaptılar. Burada cazı seviyorlar.

Ama 1987 senesindeki ziyaretimi hiçbir zaman unutmayacağım. Frankie'yi o zaman bulmuştum. Birkaç konser verdikten sonra Barselona'ya dönerken tepede bir kale

keşfettim. Çevirmen buranın bir manastır olduğunu söyledi. Oraya gitmek ister miyim, diye de sordu. Kesinlikle isterim, dedim. Ben New Orleans'lıyım. Orada çevrede dolaşan keşişler filan gördüğümüz yok ki.

Neyse, mekân çok güzeldi. Dokuz yüz yaşındaydı. Mimari, taşlar, açık pembe, soluk altın sarısı renkler... Bugün görebileceğiniz bir şey değildi. Ayrıca gerçekten *sessizdi*. Ölüm sessizliği vardı sanki. Biraz dolaştım, hatta kendimi kaptırdım diyebilirim. Bu şekilde sessizlik olduğunda yürüyüp düşünmeyi severim.

Birden bir müzik sesi duydum. Kendi kendime, "Ben delirdim herhalde, caz geliyor kulağıma," dedim. Leadbelly veya Albert King gibiydi. Bir caz meleği karşıma çıkacak ve muhabbet başlatacak sandım.

Bir süs havuzunun yanından geçtim. Küçük bir köprünün altında gitarıyla oturan bir adam gördüm. Bana sırtı dönüktü. Bu yüzden sadece donup kalarak onu dinledim. Bu şimdiye kadar dinlediğim en güzel şeylerden biriydi. Sadece hızı ve becerisi değildi dikkatimi çeken. Anlattığı *hikâyeydi*. Müzik iletişimle ilgili bir şeydir. Ruhunu notalara dökmek, hikâyeni anlatmaktır. Bu şekilde çalar insan. Bu adamı tanıımıyordum bile ama yaptığı müzikten, telleri esnetişinden canının yandığını ve bir şeyler aradığını anlayabiliyordum.

Çalmayı bitirdiğinde, "Pardon," dedim. Bana döndü. Hemen korkup kaçmasını istemiyordum. Bu yüzden ellerimi dua eder gibi önüme uzattım. O izlerken ben de biraz yaklaştım. "Sizi rahatsız ettiğim için çok özür dilerim," diye fısıldadım. Cevap vermedi. "Çok güzel çalışıyorsunuz." Aramızda bir iki metre kalmıştı. Kafası tıraşlıydı. Gözleri

maviydi. Yakışıklı, olgun bir İspanyoldu. Üstünde bir kaftan vardı ama diğer keşişlerinki gibi beyaz bir kaftan değildi bu.

“Benim adım Wynton Marsalis. Amerikalı bir müzisyenim. Trompet çalışıyorum,” dedim. Bana baktı. On saniye boyunca gerçekten baktı. Sonra ağlamaya başladığını fark ettim. “Özür dilerim, yanlış bir şey mi söyledim?” dedim. Yaşlı gözlerle kafasını salladı. Ben özür dilemeye devam ettim. Sonra eline bir kağıt kalem aldı ve iki kelime yazdı:

“*Babanı tanıyorum.*”

Hadi oradan! İspanya’da dağda bir manastırdaydım ve bu keşiş babamı tanıdığını söylüyordu. Bu deli saçması bir şeydi. Sonra, “Adınız ne efendim?” dedim. Kağıda, “*Frankie*” yazdı. Sonra “*Presto*” diye ekledi.

İşte o zaman her şeyi anladım.

Biliyorsunuz babam da bir müzisyendi. Ellili yıllarda New Orleans’ta Frankie Presto’yu *tanıyordu*. O zamanlar ikisi de çocukmuş ve şehirde birlikte takılıyorlarmış. Dew Drop Inn adında bir yerde çalışıyorlarmış. Ben büyürken “Frankie Presto” adını duymak istediğimden de fazla duyardım. Ne zaman enstrüman çalmak istemesem babam bu genç gitaristten bahsederdi. Benim yaşımdayken çoktan sahne almaya başladığını, üstelik onu destekleyecek anne babasının da olmadığını söylerdi. Nasıl farklı ezgiler ortaya çıkardığından, klasik/caz karışımları yaptığından ve diğer caz meraklılarının sadece onu dinlemeye geldiğinden bahsederdi. New Orleans’ta iyi çalabiliyorsanız müzisyenler bunu anlayabiliyordu. Kaç yaşında olduğunuzun bir önemi yoktu. Müzik yalan söylemez. Sonradan *rock and roll* yıldızı olmak için oradan ayrılrsa da Frankie Presto’nun gitara doğruyu söyletebildiğini anlatırdı.

Yıllar sonra ikimiz de bir manastırda Fransız Mahalle-si'nden kilometrelerce uzaklardaydık. "Konuşmana müsaade var mı?" diye sordum. Başıyla onayladı. "Kurallara aykırı değil mi?" dedim. Başını hayır anlamında salladı. "Ama sen konuşmuyorsun, öyle mi?" dedim. Başıyla onayladı. "Ne kadar süredir?" diye sordum. Üç parmağını kaldırdı. "Üç ay mı?" dedim. Başıyla reddetti. "Üç yıl mı?" dedim. Başıyla onayladı.

Dostum, bak. Üç yıllık sessizlik mi? Bir yanım onu yalnız bırakmak istiyordu. Ama bir yanım da buraya gelmemin bir sebebi var, diyordu. Bütün bunlar çok büyük bir tesadüftü. Ben de "Neden buradasınız, Bay Presto?" diye sordum.

Kağıda, "*Kefaret*" yazdı."

Tanıdığım pek çok adamın başı beladaydı. Birlikte büyüdüğüm caz meraklıları da hapse girmiş insanlardı. Bu yüzden bu konuda çekindiğim yoktu. O yüzden doğrudan sordum. "Birini mi öldürdünüz?" Çünkü bana öyle gelmişti. Başıyla reddetti. Sonra, "*Ama öldürmeye hazırdım,*" yazdı.

"İkisi aynı şey değil," dedim.

Kalbini gösterdi. Sanki, "*Burada aynı,*" der gibiydi.

Sonradan anladım. Niyetlerden söz ediyordu. Bu, müzikte de önemliydi. Çok önemliydi. Düşündüğün şeyler olduğun şeylere dönüşebilirdi. İyi ve kötü. Ama onunla otururken zamanını doldurmuş olması gerektiğini düşündüm. Üç yıl. Sadece kötü bir şey yapmayı *düşündüğü* için? Bir ailesinin olup olmadığını sordum. Başıyla onayladı. "Burada olduğunuzu biliyorlar mı? Onlara yazıyor musunuz?" diye sordum. Tekrar başıyla onayladı. "Onların yanında olmanıza ihtiyaçları yok mu?" dedim. Hiçbir şey söylemedi. Ama yarasına parmak bastığımı anlamıştım. Sessiz bir şekilde ağlıyordu. Yaşları göz damlasından düşer gibi dökülüyordu. Bu adama

gerçekten çok üzölmüşüm. “Bay Presto, müzik dünyası sizden faydalanabilir. Ben sizinle plak yapmayı çok isterim,” dedim. “*Artık sahneye çıkmak istemiyorum,*” yazdı.

“O zaman ders verebilirsiniz,” dedim.

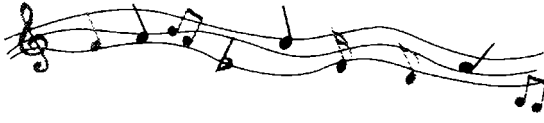
Her nedense bu sözüm sohbetin sonu oldu. Gitarını aldı ve uzaklaştı. Oturdum ve olanları hazmetmeye çalıştım. Size söylüyorum, hayatımdaki en çılgın karşılaşmalardan biriydi. Başka kimseler de yoktu. Söylesem insanlar bana inanır mıydı?

Çevirmenin yanına gittiğimde sorumlulardan biriyle konuşmak istedim. Beni yaşlı bir keşişe götürdü. Yemekhanelerindeki bir banka oturduk. Frankie Presto’yu uzun zaman öncesinden tanıdığımı söyledim. Adam buradaki kardeşlerinden hiçbirini hakkında konuşamayacağını söyledi. Neler yaşadığını, Frankie’nin az daha kimi öldüreceğini bilip bilmediğini sordum. Tekrar bir şey anlatamayacağını söyledi. “Buradan çıkması için ne yapması gerekiyor?” diye sordum. Şaşırmış gibiydi. “Bir keşiş adayı istediğı zaman buradan gidebilir. Sadece kapıdan çıkması yeterli,” dedi.

Bu olaydan sonra onu aramaya başladım. Süs havuzunun yanına, köprüünün altına gittim. Ama onu hiçbir yerde bulamadım. Saat geç oluyordu. Ben de küçük otoparka döndüm. Orada arabanın yanında oturuyordu. Üstünde normal kıyafetler, elinde gitar kılıfı vardı. Ayağı kalktı ve bana baktı. İlk kez, gerçekten çok zayıf bir sesle konuşmaya başladı. Sanki her sözcük boğazını yırtıyor gibiydi.

Sadece bir cümle etti.

“Eve gitmeme yardım eder misin?”

Bakın. Tabutu taşıyacak olanlar toplanıyor. Frankie'nin tabutunu nihai dinlenme yerine götürecekler. Onları görüyor musunuz?

Size onların kim olduğunu anlatacağım.

Frankie için ne anlam ifade ettiklerini de.

Frankie'nin nasıl öldüğünü de.

Ama ondan sonra gitmem gerek. İlgilenmem gereken yeni ruhlar var. Dağıtılacak yeni yetenekler var. Bu son hamleyi *allargando* temposunda yani ağır ama gittikçe haşmetli hale gelen bir tempoda çalalım. En sonunda Frankie'yi yerden yükselten yılların hikâyesine bu tempo yakışır.

Koronun seçimlerinden birinin "Come To The Water" olduğunu görüyorum. Bu bir zamanlar nehre atılmış bir çocuk için ne kadar uygun bir şarkı. Su, Frankie'nin eve dönüş yolculuğunun da bir parçasıydı. Bay Marsalis yeni keşfettiği arkadaşına bir uçak bileti teklif etse de manastır inzivasından yeni çıkan Frankie dünyaya hızlı bir dönüşe hazır değildi.

Barselona limanına gitti. Yolculuk için bir yol ararken bir kargo gemisine bindi. Mutfakta çalışarak İtalya'ya vardı. Başka bir gemiye bindi ve Sri Lanka'ya gitti. Başka bir gemi onu Singapur'a götürdü. Denizin enginliğinde ve sorunlarının onun karşısındaki küçüklüğünde teselli buldu. Her sabah suya bakıyor ve El Maestro'nun ruhunun huzur içinde olduğunu hayal ediyordu. Her akşam güvertede ilahiler okuyordu. Duaları gemiye vuran dalga seslerine karışıyordu. Denizciler sesine hayran kalıyordu. İçlerinden bazıları da gelip vokal olarak eşlik ediyordu. Bunlar Frankie'nin uzun gruplar listesinin parçalarıydı.

Toplamda beş ay boyunca denizde seyahat etti ve 30.500 kilometre yol gitti. Bu haftalarda huzursuz geçmişiyle barıştı. Uzun süredir ilk defa geceleri uyuyabildi. Kendini Baffa Rubio'yu, kağıt keseden yedikleri portakalları, yaşlı Hampton'ı, küçük mutfığında Frankie'ye güveç yemeği yaptığı zamanları, hatta yurttaki rahibeleri ve duadan sonra verdikleri yemekleri düşünürken buldu. Bu dünyada, bir çocuğu hayatta tutmak için kaç kişinin gerektiğini fark etti.

Sudaki son yolculuğu çok kısa sürdü. Bu, günbatımında Auckland'dan Waiheke adasına yaptığı bir saatlik feribot yolculuğuydu.

Burası, Frankie'nin sürgününü noktaladığı yerdi.

Elinde sadece gitar kılıfı ve katlanmış bir tişörtle feribottan indi. Teni güneşten kararmıştı, saçları uzamıştı. Sakalları aklar karışmıştı. Alışveriş torbaları veya evrak çantaları taşıyan bir grup yolcunun arkasından ağır ağır ilerledi. Evim dediği o küçük plaja giden yolu ve tepeyi yürüdüğünü zihninde canlandırdı. Eve döndüğünü kimseye söylememişti.

Bu sabaha kadar eski hayatına dönmeye hazır olduğundan veya dönmeyi hak ettiğinden emin olamamıştı.

Ama önündeki insanlar çekildiğinde durdu. Kalbi gümbür gümbür atmaya başladı.

Orada, bilet gişesinin önünde Aurora kollarını dizlerine dolamış bir halde oturuyordu.

Üstünde uzun yeşil bir elbise, deri sandaletler vardı. Koyu renk güneş gözlüğü takmıştı. Frankie'yi görünce gözlüğü çıkardı ama ayağa kalkmadı.

Frankie ağır ağır yaklaştı.

“Aurora şafak demek,” dedi.

“Artık değil.”

“Buraya her akşam geliyor musun?”

“Son feribotu bekliyorum.”

“Ne zamana kadar bekliyorsun?”

“Son yolcu inene kadar.”

“Sonra?”

“Sonra eve gidiyorum.”

“Üç yıl boyunca her gün mü?”

Aurora bakışlarını kaçırdı.

“Aradığını buldun mu, Francisco?”

“Hayır.”

“Aramaya devam edecek misin?”

“Hayır.”

“Bu defteri kapattın mı?”

“Evet.”

“Bizimle kalacak mısınız?”

“Evet.”

“Artık çocuk değiliz.”

“Değiliz.”

“Artık ağaçta da değiliz.”

“Biliyorum.”

“Artık bir ailen var.”

“Haklısın.”

“Masum olduğunu yazmıştın.”

“Öldürme konusunda evet, masumdum.”

“Ama yine de kendini cezalandırdın.”

“Ceza değildi.”

“Bize cezaydı.”

“Biliyorum.”

“O adamı kim öldürdü?”

“Bana söylemediler.”

“Bu önemli mi?”

“Her zaman önemli olacak.”

Aurora limandaki bir martıyı izledi. Martı bir şeyi gagaladıktan sonra uçup gitti.

Frankie, “Aurora şimdi ne demek?” dedi.

“Parlayan ışık.”

“Neden?”

“Bir öğretmeni Kai’ye güneyde gökyüzündeki ışıklardan bahsetmiş. Işıkların adı ‘Aurora’ymış.”

“Ve?”

“Kai benim bu ışıklar olduğumu söyledi. Benim parlayan bir ışık olduğumu söyledi. Tek bir yerde kaldığım sürece sen bizi bulacak ve eve dönecektin.” Bakışlarını ona çevirdi. “Yaptığın şey bu muydu?”

Frankie boğazının kasıldığını hissetti. Feribottan inerken burada onu nasıl bir hayatın beklediğini bilmiyordu. Veya herhangi bir hayatın bekleyip beklemediğini. Ama Aurora’nın

aşkı onu beklemişti. Tıpkı Frankie'nin aşkının bir zamanlar Aurora'yı beklediği gibi. *Save the last dance*. Son dansı bana ayır. Bu şarkıyı düşündü. Uçurumlara baktı. Küçük teknelere baktı. Her zamanki gibi güzel olan Aurora'ya baktı.

“Çok özür dilerim,” diye fısıldadı.

“Kızını görmek istiyor musun?”

“Hem de çok.”

Aurora dudağını ısırды. Sonra onu kucakladı ve öptü, tıpkı Frankie'nin yaptığı gibi. Bir saat sonra gelip baksaydınız onları hâlâ orada, o sarılmayla bütünleşmiş halde birbirilerini bırakmayı reddederken bulabilirdiniz.

Tumba sanatçısı Alberto'nun gizemini kısmen açıklayabilirim. Onu Frankie öldürmedi. Burası doğru. Silahı kaldırdı. Alberto ona hücum ederken Frankie yapabileceği en kötü şeylerden birini yapmaya niyetlendi. Ama sonunda silahı kaldırdı ve havaya üç el ateş etti. Sadece Alberto'yu durdurmak istiyordu. Adam iki büklüm olduğunda Frankie düştüğünü sandı.

Ama Alberto gerçekten de *vurulmuştu*. Tetiği bir başkası çekmişti. Bu kurşunun sesi Frankie'nin havaya ettiği ateşlerin sesine karışmıştı.

Kırk yıl boyunca kendine işkence ettikten sonra Alberto sonunda ölümün huzuruna kavuşmuştu.

Ama bir başkasının elinden.

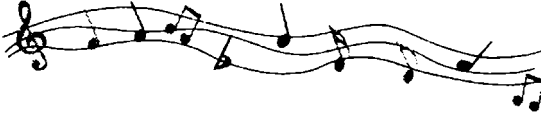
Polis Frankie'yi iki gün boyunca alıkoydu. Sonra serbest bıraktı. Gerçek katilin teslim olduğu, kurşunların birbirini tuttuğu ve Frankie'nin havaya ateş etme düşüncesinin doğru olduğunun kanıtlandığını söylediler. Frankie katilin kim olduğunu öğrenmek istedi ama söylemediler. Sadece katilin

kendisinin gelip teslim olduğunu ve hapse mahkûm edildiğini söylediler. Frankie'nin bir süre için Villareal'den ayrılmasının mantıklı olabileceğini de eklediler.

O akşamüstü yürüyerek oradan ayrıldı. Yaşananlara inanamıyordu: Bir adam gözlerinin önünde can vermişti, o esnada elinde bir silah vardı, çocukluğunun son şahidi de hayatını kaybetmişti. El Maestro'ysa bunca zamandır ölüydü. Alberto'yu kim öldürmüştü? Frankie bir adamın canını almaya hazır mıydı? Şehirden çıkış yolundan yürüdü, bir zamanlar tüysüz bir köpeğin ve bir sardalya üreticisinin onu kurtardığı Mijares Nehri'nin yanından geçti. Günlerce yürüdükten ve kendini düşüncelerle tükettikten sonra manastıra geldi. Merdivenlerden çıktı ve burada kalıp kalamayacağını sordu. Keşişler gitarını gördüler ve kilisesini sordular.

Frankie, "Santuario de San Pascual Baylón," diye cevapladı.

Onaylarcasına başlarını salladılar. Dört yüz yıldan uzun bir süre önce Pascual Baylón'un da çobanken gitar çaldığını düşündüler. Kendisinin Frankie'nin doğduğu odada öldüğünü bilmiyorlardı.

Ada yıllarından paylaşmam gereken bir detay daha var.

Frankie döndükten bir süre sonra kızının on ikinci doğumgünü kutlamasına katıldı. Kumsala masa kuruldu. Üstünde bir doğumgünü pastası vardı. Bir grup çocuk da Kai'ye katılmıştı. Babasına kavuşan Kai mutluluktan havalara uçuyordu.

Güneş batarken Frankie Kai'yi masaya çağırdı ve ona bir hediyesi olduğunu söyledi. Yıpranmış gitar kılıfını getirdi.

Kai, "Baba, senin gitarını istemiyorum," dedi.

Frankie, "Biliyorum," dedi. "Ama belki kendi gitarın olsun istersin."

Kılıfı açtı ve şimdiye kadar görüp görebileceğiniz en alışılmadık enstrümanı çıkardı. Bu gitar, akort vidaları beyaz, gövdesinde renkli bir İspanyol binicisi ve güzel genç bir kadın resmi olan kırmızı bir gitardı.

"Baba, bu benim mi?"

"Tabii ki."

"Nereden aldın bunu?"

“Başka bir ülkeden.”

“Şu ata bak!”

“Tabii senyoritaya da.”

“Çok güzel.”

“Tıpkı senin gibi.”

“Bana çalmayı öğretecek misin?”

“İstersen öğretirim.”

“Evet, isterim!”

Gitarı aldı ve arkadaşlarıyla birlikte uzaklaştı. Aurora onları duyamayacakları kadar uzaklaşmalarını bekledi. Sonra eğildi ve Frankie’nin omzuna dokundu. “*Senin gitarın nerede?*”

“Artık bende değil.”

“Ne yaptın?”

“Bir yerde bıraktım.”

“Ama teller. Tellerin güçleri...”

“Zaten *bu yüzden* bıraktım.”

“Bu güç iyi şeylere sebep olmuştu, Francisco.”

“Ve kötü şeylere. Alberto öldüğünde bir tel maviye döndü.”

“Onu sen öldürmedin.”

“Ben oraya gitmeseydim hâlâ hayatta olacaktı.”

“Bu sadece senin insanların hayatına etki ettiğin anlamına gelir, o kadar.”

“Ben insanların hayatına etki etmek istemiyorum.”

“Bu, engel olabileceğin bir şey değil ki.”

“Denerim.”

“O bir hediye idi...”

“Biliyorum...”

“Öğretmeninden bir hediye...”

“Gitar çalışım da öyle...”

“Senin çalışının insanlara yaptığı şey de öyle.”

“Onunla işim bitti artık, tamam mı?”

Sessizce oturdular. Akıntı kayalara vuruyordu.

“Francisco?”

“Evet?”

“Ya bir şey olursa?”

“Olursa derken?”

“Ya bir başkasını etkilemen gerekirse? Ya bir hayat kurtarman gerekirse?”

“Senin hayatını mı?”

“Onun hayatını.”

Kumsalda elindeki gitarı gülen arkadaşlarına doğru sallayan kızını işaret etti.

Frankie, “Kendim yapacağım,” dedi.

Bu konudan bir daha bahsetmediler. Yaşamda da müzikte de çalınacak ve durulacak yerler vardı. Dokuz yaşından beri ilk kez kıymetli gitarı yanında değildi. Gitar dünyanın bir ucunda, İspanyol manastırındaki bir yatağın altında kalmıştı.

Tek bir mavi teliyle birlikte.

“Baba?”

“Evet Kai?”

“Parmaklarım acıyor.”

“Müzik acıdır.”

“Öyle mi?”

“Öğretmenim bana böyle söylemişti.”

“Bunlar ne?”

“Bunlar nasır.”

“Parmaklarım neden nasır oluyor?”

“Öğreniyorsun. Ne kadar çalarsan nasırların o kadar sertleşir.”

“Dün kanadılar.”

“Dün birçok şarkıyı çalmaya çalışmıştın.”

“Çok kötüydüm.”

“Hayır, değildin.”

“Bugün daha iyi olacağım.”

“Olacaksın.”

“Senin kadar iyi olabilir miyim?”

“Daha bile iyi olabilirsin. Tırnaklarını kısa kestir mi?”

“Evet... Bu nota ne?”

“Sol notası.”

“Bunu sevdim. Kolaymış.”

“Gamlarını çal.”

“Do re mi mi çalayım?”

“Evet.”

“Baba?”

“Evet Kai?”

“Sen her zaman gitar çalmak istiyor muydun?”

“Her zaman olmayabilir. İlk başta sadece babamı mutlu etmek istemiş olabilirim.”

Kai gülümsedi. Dişleri göründü.

“Ben de öyle.”

“Gamlarına dön bakalım.”

“Bu nasırlar çok çirkin.”

“Yakında geçecekler.”

“Acısı da geçecek mi?”

“Yakında geçecek.”

“Yani müzik acı değil mi?”

Frankie, ilk gitarını tutan kızına baktı. Yüreğinin kabardığını hissetti.

“Her zaman değil,” dedi.

Ingrid Michaelson

Şarkıcı, söz yazarı

Tamam ama çabuk olmamız lazım. Çok geç kaldım. Daha başlamadılar değil mi? Bu sabah geldim ve araba bulmam çok uzun sürdü...

Evet, hıhı... Benim adım Ingrid Michealson. Amerikalıyım. Frankie'yi tanıyorum. Ama ben ona Frankie demezdim, Bay Rubio derdim. Biz ona böyle hitap ederdik. Onun aynı adam olduğunu bile bilmiyorduk.

Öğretmendi... Gitar dersi veriyordu. Ben Staten Island'da yaşarken bir müzik mağazası vardı. Staten Island, New York City'de bir kasabadır. Evet, aslında teknik olarak bir ada ama ona bakarsan Manhattan da öyle. Neyse, bu müzik mağazası da diğer bütün müzik mağazaları gibiydi. Büyük, sıkış tepiş, duvarlarda amfiler, bateriler için bir oda, klavyeler için bir oda. Ayrıca bir köşede mutlaka elektrogitar çalan birkaç genç.

Burası kendi çapında küçük bir tiyatro gibiydi. Ben de çocukken tiyatro ve müzikle ilgiliydim. Ailem piyano ders-

leri aldırıyordu bana. Arada mağazada dolaşırdım. Oradaki-leri izledim, neler çalıyorlar bir kulak verdim. Arkada kurs odaları vardı. Bir koridor boyunca dört veya beş oda vardı. Kendilerine fazla büyük gelen enstrümanları, obuaları, viyolaları taşımaya çalışan çocukları görebilirdiniz. Şansları varsa flüt çalıyorlardı. Flüt ağır değildi.

Bir gün yine mağazadayken uzun boylu bir çocuk, büyük bir Marshall amfiyle gitar çalmaya çalışıyordu. Bir notayı öyle yüksek sesle çaldı ki kafam patlayacak sandım. Gürültüden kaçmak için arkaya geçtim. Odalardan birinin kapısı açıktı. Birinin gitar çaldığını duydum. Klasik müzik çalıyordu. Sonra uzun boylu çocuk bir nota daha çaldı. Mi yedili filandı herhalde. *Bam!* Bir saniye için kulağım sağır oldu. Sonra klasik müziği tekrar duydum. Birkaç dakika sonra rockçı çocuktan bir gürültü daha. Sonra yine klasik. İki sesin böyle karışması o kadar garipti ki. Ama bir o kadar da havalıydı.

Klasik müziği kimin çaldığını merak ettim. Özellikle de böyle bir mağazada. Koridor boyunca ilerledim. Derslerden birine katılacakmışım gibi yapıyordum. Geçerken içeri baktım. Uzun saçlı, yaşlıca bir adam gitar çalıyor, hiçbir gürültüyü umursamıyordu. Tekrar yürüyüp önünden geçtim, bir kez daha baktım. Hâlâ devam ediyordu. Bir kez daha gidip geldim. Bu kez İspanyola benzeyen çok hızlı ve hareketli bir melodi çalıyordu. Sanki iki elle çalıyor gibiydi. Kapının önünde hipnotize olmuş gibi donup kaldım. Tam o sırada kafasını kaldırdı ve beni yakaladı. “Barrios,” dedi.

“Efendim?” dedim.

“Besteci Barrios,” dedi. “Şarkının adı ‘*La Catedral*’. Çaldığın eserin adını her zaman bilmen gerek.”

Sadece başımı salladım. Sonuçta daha on dört yaşındaydım. O da gülümsedi ve klasik gitarı bıraktı. Küçük bir Fender amfisine bağlı elektrogitarı aldı. Odada on tane filan gitar vardı. Birden çılgın bir rock parçası çalmaya başladı. “Hendrix,” dedi.

Sadece omuz silktim. O zamanlar Jimi Hendrix’ten habersizdim. Bir başka şeye geçti. “Stevie Ray Vaughan?” dedi. Bunu da bilmiyordum. Sonra “Walk This Way”den bir kısım çaldı ve “Aerosmith?” dedi. Evet, bunu biliyordum!

Sonra, “Bildiğin tiyatro müziği var mı?” deyiverdim.

Şimdi geriye dönüp baktığımda bunun çok ezik bir cümle olduğunu düşünüyorum. Tiyatroya ilgi duysam *bile*. “Bildiğin tiyatro müziği var mı?” Bu, büyükannemin söyleyeceği bir cümleydi. Ama o umursamadı. Başka bir gitarı aldı ve, “Somewhere Over the Rainbow”u o kadar güzel çaldı ki tüylerim diken diken oldu. Judy Garland’ı severdim. Şarkıyı da beğeniyordum ama daha önce hiç bu kadar melodik olarak dinlememiştim. Şarkıyı bitirdiğinde, “Bana bu şekilde çalmayı öğretebilir misin?” diye sordum. Öyle bir çalışıyordu ki insan bunu *tecrübe etmek*, parmaklarından böyle bir müziğin çıkmasının nasıl bir şey olduğunu bilmek istiyordu.

Ders almak için kayıt yaptırmak gerektiğini söyledi. Mağazanın politikası böyleydi. Eve gidip annemlere söyledim de şan ve piyano dersleri aldığımı, tiyatro yaptığımı söylediler. Bunlar yeterince fazlaydı. Ayrıca bir müzik mağazasının arkasında çalışan bir adam pek düşündükleri bir şey değildi. Babam klasik müzik bestecisiydi.

“Ama baba,” dedim. “Adam Barrios çaldı.” Babam şaşırdı. “Agustín Barrios mu?” Tabii ki adamın adını hatırlayamadım. Bu küçük övgü de sona erdi.

Neyse bir hafta sonra mağazaya tekrar gittiğimde yine orada, odasındaydı. Beni görünce, “Hey, Bayan Tiyatro Müziği,” dedi. *Finnian’s Rainbow*’dan bir şarkı çaldı ve biraz söyledi. Bu kadar şeyi nerden bildiğini sordum. İspanya’da çocukken aynı plakları tekrar tekrar, ezberleyene kadar dinlediğini söyledi. İspanyol ise neden New York’ta yaşadığını sordum. Kızının da gitarist olduğunu ve Juilliard’a kabul edildiğini söyledi. Onu yalnız bırakmamak için karısıyla birlikte buraya taşınmışlardı.

Kızları müzik okuyabilsin diye bütün ailenin taşınması çok hoş bir şey, diye düşündüm. Ona uğramaya devam ettim. En sonunda perşembe günleri gitarımla gelebileceğimi, bir çocuğun bütün bir yıllık ödeme yapmasına rağmen ortadan kaybolduğunu söyledi. Çocuk fikrini değiştirene kadar o saat boştu. Bana inanılmaz şeyler öğretti.

Telli her şeyi çalabiliyordu. Bas. Banço. Bana ukeleleyi ilk o göstermişti ki daha sonra albümlerimde de sıkça kullandım.

Ama dediğim gibi onun Frankie Presto olduğunu bilmiyordum. Bize isminin Bay Rubio olduğunu söylemişti. Onu herkes bu şekilde tanıyordu. Adını bir kez duymuştum. Kış mevsiminde bir gün karısı ona kazak getirmişti. İngiliz aksanıyla, “Kat kat giyinmen lazım, Francisco, kat kat. Ancak bu şekilde ısınırsın,” demişti. Konuşması çok tatlı gelmişti.

Neyse, onlar gördüğüm en havalı çiftti. Kadın gerçekten çok güzeldi, İngilizdi. Adam İspanya’da büyümüştü. Birlikte bir adada, Yeni Zelanda’da bir adada yaşamışlardı. Kızlarına destek oluyorlardı. Adam bütün şarkıları biliyordu ve elli beş altmış yaşlarında olmasına rağmen hâlâ tatlıydı.

Birkaç yıl boyunca perşembe günleri ara ara oraya gittim. Bazen sadece okuldan, erkeklerden, tiyatro veya müzik kari-

yeri yapmaktan bahsediyorduk. Çoğunlukla dinliyordu. Bana eskiden rock yıldızı olduğunu hiç söylemedi. Hiç. Bana verdiği tek tavsiye, “*Müziğinin elinden kayıp gitmesine izin verme,*” oldu.

O zamanlar çok bir anlam ifade etmemiştii bu cümle. Ama albüm yapmaya başladığımda anladım. Sektördeki insanlar farklı şeyler söylese de her zaman müziğimden yana olmamın sebeplerinden biri buydu.

Bay Rubio hakkında şunu söyleyebilirim. Sırrını iyi sakladı. Şimdi geriye dönüp baktığımda o gelmeye başladıktan birkaç hafta sonra dükkâna olağandışı “öğrencilerin” gelmeye başladığını hatırlıyorum. Yaşlı adamlar. Caz müzisyenleri. Bir gece oraya uğramıştım ve yemin ederim Jon Bon Jovi’nin aynı koridorda yürüyüp Bay Rubio’nun odasına girdiğini gördüm. Bir de Lyle Lovett. Yani o olmalı, sonuçta bayağı farklı bir tipi var. Ama ben daha küçüktüm, neler olduğunu anlayamamıştım.

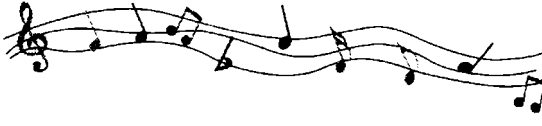
Üniversiteyi SUNY Binghampton’da okudum. Bir yaz geri döndüğümde o gitmişti. Bay Rubio’ya ne olduğunu sordum. Bana karısıyla birlikte güneyde bir yere taşındığını söylediler.

Teşekkür veya veda etmeye vaktim olmadı. Onun kim olduğunu, *Rolling Stone* birkaç sene sonra korsan *Frankie Presto’nun Sihirli Telleri* albümü hakkında bir yazı çıkardığında öğrendim. Çılgınca, değil mi? Aslında şarkılarımda Bay Rubio’dan birkaç dize bile var. “The Way I Am” deki kazak paylaşma dizesi veya “Far Away”deki bir adaya taşınmaktan bahseden dize. Zaman içinde bütün öğretmenleriniz bir şekilde müziğinizdeki yerlerini alıyorlar, değil mi?

Nasıl öldüğünü duyduktan sonra cenazesine katılmam gerektiğini düşündüm. Yıllarca onu bulmak ve hava atmak

için geçmişini kullanmamasından ya da tuhaf bir kıza “Somewhere Over the Rainbow”u çalmayı öğretmekten gocunmamasından ne kadar etkilendiğimi söylemek istedim. Kaç insan böyledir ki? Çok azı...

Ah... Şu şarkıyı duydunuz mu? İçeri girmem lazım...

Artık hızlanmamız gerek. Tören başlıyor. Geçit tonlarına başlayalım. Bunlar, melodide akor olmayan ancak akorları birbirilerine bağlayan notalardır. Çiftli danslarda eşinize dönmeden önce başkalarının etrafında dönmek gibi. Frankie Presto'nun kalan senelerinin geçit tonlarını özetleyeceğim. Sadece önemli kısımları detaylı anlatacağım. Sonra onu son günlerine getireceğim. Koşar adım. 2/2'lik bir tempoyla.

Geçit tonları. Frankie'nin ailesi 1994 senesinde (az önce de öğrendiğiniz üzere) Waiheke adasından ayrıldı. Kızı Kai (babasından her gün aldığı gitar dersleri sayesinde) New York City'deki saygın Juilliard Okulu'na kabul edildi. Aurora ve Frankie Staten Island'da bir ev kiraladılar. Frankie artık Francisco Rubio ismini kullanıyordu. *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri* korsan albümü gitar çalan çevrelerde bir efsane haline gelmişti. Bu gizemli, kayıp gitaristi bulmaya çalışan pek çok insan vardı. Genç müzisyenler, fırsatçı muhabirler, hatta belgesel yapımcıları. Frankie ise bütün bunlarla

hiç ilgilenmiyordu. Geçmiş geçmişte kalmıştı. Şöhretten kaçtıkça onu daha çok takip etmesinin çok ilginç olduğunu düşünüyordu.

Şansına şöhret onu bulamadı. Yedi sene boyunca Staten Island'da mutlu, sıradan bir hayat yaşadı. Beş kilo aldı, numaralı gözlük kullanmaya başladı, saçlarının kırıştığını gördü, koşarken ayağını incitti, Maine sahiline gitti. Patlıcan soslu makarna yapmayı öğrendi (ki bu Aurora'nın en sevdiğiydi), gitarist Charlie Christian'ın her şarkısına çalışıp öğrendi, yogaya başladı, eski amfileri tamir etti. Aşağı Manhattan'da bir dükkândan bir yığın ikinci el CD aldı, Aurora kahvaltı hazırlarken ona bu CD'leri çaldı.

Yarı zamanlı olarak gitar dersleri verdiği dükkândan her hafta farklı bir gitar getirdi. Birkaç gün kullandıktan sonra gitarı geri götürüyordu.

Aurora, "Başka bir gitarla asla mutlu olamayacaksın," derdi.

Frankie de Aurora'nın elini tutar ve, "Artık mutluyum," derdi.

En azgın denizlerde bile sular durulur. Frankie ve Aurora bu huzurlu yılları sessiz bir minnet içinde geçirdiler. Tıpkı zirveye ulaştıktan sonra soluklanan dağcılar gibi. Her gün pazardan alışveriş yaptılar. Komşularıyla ve bir Yunan pastanesinin sahibiyle arkadaşlık ettiler. İçinde çocuklar için atlıkarınca da olan bir park keşfettiler. Aurora bazen parka kendinden geçmiş bir halde bakardı. Frankie, o olayın yaşandığı yere geri döndükleri için Aurora'nın kaybettiği bebeğini düşündüğünden endişelenir ve onun elini tutup, "Hadi gidip alkolsüz bira içelim," derdi. Bu, Aurora'nın en sevdiği içecek haline gelmişti.

Aurora haftada dört gün bir hayır kurumu mağazasında çalışıyordu. Yağlı boya resme başladı. Nehir boyunca bisiklet sürdü. Sadece iyi geceler dilemek için bile olsa her gün Kai'yle telefonda konuştu. Haftasonları Frankie, bazen yeni yazdığı şarkıları çalıyordu. Bunları başkalarının bestesi olan eski şarkılarla karıştırıyordu. Aurora her seferinde hangi şarkının Frankie'ye ait olduğunu söyleyebiliyordu.

Frankie, "Her seferinde nasıl bilebiliyorsun?" diye sorardı.

Aurora, "Ben seni her şeyde duyabiliyorum," derdi.

Aurora kocasını gitar dersleri vermeye teşvik ediyordu. Rubio soyadını kullanarak gerçek kimliğini saklayabileceğine ve bir yandan da müzik tutkusunu sürdürebileceğine inanıyordu.

Ama zaman içinde Frankie'nin bu verimli yeteneği müzik mağazasında herkesçe bilinmeye başladı (beni bastırmayı başaramazsınız). Mağazanın sahibi Frankie'yi orayı ziyaret eden genç bir *rock* yıldızıyla tanıştırdıktan (ve iki adam birlikte pek çok caz şarkı çaldıktan) sonra Staten Island'daki mağazada çok iyi bir gitaristin çalıştığı lafı her yere yayıldı. Başarılı sanatçılar (ki bazıları da çok ünlüydü) New York'a geldiklerinde birkaç ipucu almak, işbirliği yapmak ya da dedikoduların doğru olup olmadığına bakmak için uğrar oldular. Mağazanın sahibi bunları önemsemedi. Sonuçta mağazası prestij kazanıyordu ve daha çok gitar satabiliyordu.

Artık "Rubio" olarak tanınıyordu ("*Rubio'ya uğrayacak mısın?*" "*Rubio'nun yine çok iyi olduğunu duydum!*") Frankie bir noktada artık işler çığrından çıkıyor mu, diye düşünmeye başladı. Sahneden uzakta yetenekli sanatçılarla birlikte çalmak eğlenceliydi. Ama onu bu derece takip etmelerine şaşıırıyordu. Oldukça iyi bir öğretmen olması kendisini bile şaşırtmıştı. El

Maestro'yla geçirdiği günlere dayanan küçük püf noktalarını paylaşıyordu. İki yıllık bir süre içinde Frankie'yi benim sayabileceğim kadarıyla seksen üç profesyonel müzisyen ziyaret etti ve bir şeyler danıştı. Buna Bon Jovi, Pearl Jam ve E Street Band'in üyeleri, başçı Christian McBride, gitarist Earl Klugh, ritim ve caz sanatçısı KEM, şarkıcı ve besteci Warren Zevon da dahildi.

Lyle Lovett ve Darlene Love dahil bir avuç kişi Frankie'nin gerçek kimliğini biliyordu. Onlar da bu sırrı tutmaya yemin ettiler ve sözlerini tuttular.

Ama bir gün kiralık evlerinin telefonu çaldı. Aurora telefona cevap verdi. Bir adam *Rolling Stone* dergisi için çalıştığını söyledi ve, "Frankie Presto orada mı yaşıyor?" diye sordu.

Aurora hemen telefonu kapattı.

Geçit tonları. Kai okulundan büyük bir başarıyla mezun oldu. Boston'da bir konservatuvara girdi. Kızları gidince Frankie ve Aurora New Orleans'a taşındılar. O telefon onları endişelendirmişti. Zaten Aurora, Frankie'nin Mr. Bingle'in vitrininin önünde evlenme teklifi ettiği Crescent City'yi çok seviyordu.

Garden District'te küçük bir daire satın aldılar. Aurora sabahları Frankie'ye kahve yapıyordu. Frankie de geceleri Aurora'ya çay yapıyordu. Bir akşamüstü Aurora Frankie'yi gönüllü olarak resim dersleri verdiği halk eğitim merkezine götürdü ve çocuklara Bay Rubio'nun bir müzisyen olduğunu söyledi. Frankie daha ne olduğunu bile anlayamadan piyano, elektro bas, iki baterist, bir trompet ve trombonda tıknaz bir gençten oluşan genç bir koroya şeflik yapıyordu. *Funk*, caz çaldılar. Baterist *rock* da seviyordu. Kendilerine "Big Mess Band" adını verdiler. Frankie, bu genç grup pek başarılı

olmasa bile onların hevesini paylaşmak için dersleri dört gözle beklediğini fark etti.

Benim hesaplarıma göre ki her zaman doğrudur, bu Frankie Presto'nun katıldığı 372. gruptu.

Katılacak sadece iki grubu kalmıştı.

Gitarist Les Paul benim öğrencilerimden biriydi. İçinde benden engin bir deniz ve onu elektrogitarda, kaset kaydında ve üst üste kayıta yeniliklere yönelten meraklı bir zihni vardı. Gençken tek bir teli demiryolu traversleri boyunca esnetti ve bir telefon alıcısının içiyle, çıkan sesi kuvvetlendirmeye çalıştı. Birkaç yıl sonra bir çam kütüğü aldı, ona bir alıcı bağladı ve “the log” adı verilen bir gitar icat etti. Bu gitar, bugün çalınan sert gövdeli gitarların öncüsüydü.

Yine de en önemli yeteneği sabırdı. 1948 senesinde bir araba kazasında Paul ve karısı Mary Ford bir çukurun içinde üç saat boyunca kaldılar. Paul'un kaburgaları, burnu, dalağı, leğen kemiği ve köprücük kemiği hasar görmüştü. Ama en kötüsü sağ kolu pek çok yerinden kırıldı ve doktorlar kolunu kesmeyi düşündüler, ancak sonra kolu doğru bir açıya getirebildiler. Paul çalmayı hiçbir zaman bırakmadı. O zaman ya da seneler sonra kireçlenme vücudunu kemirmeye başladığında ve elleri pençeye dönüştüğünde bile bırakmadı. Doksan yaşına kadar müziğe devam etti. O yaşında bile beni bırakmadı ve küçük bir kulüpte çalmayı sürdürdü.

New Orleans'ta Frankie Presto vücudunun bozulmaya başladığını fark etti. Bu, gitar çalışını da zorlaştırıyordu. Sol elindeki sertlik artık kalıcıydı ve nemli havalar bir şarkıyı tamamlamasını güçleştiriyordu. Müzik notalarını okumak için gözlük kullanıyordu. Seneler boyu eğilmekten sırtı

kötü durumdaydı. Ayağa kalktığında iki eliyle sırtına doğru uzanıyor ve inleyerek geriye doğru esniyordu.

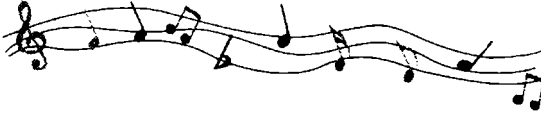
Aurora'ya, "Gıcırdamaya başladım," derdi iç çekerek.

Aurora, "Birileri yaşılanıyor," derdi.

"Sen değil ama."

"Aynen. Ben hâlâ ağaca çıkabilirim."

Frankie, "Hımm," diye homurdanırdı.

2005 senesinde, Frankie yetmiş yaşına girmeden bir sene önce Louisina eyaletinde müthiş bir fırtına başladı. Eyalet sakinleri evlerini boşaltmaları için uyarıldı ama çoğu bir yere gitmedi. Aurora yakındaki bir kiliseye katılmıştı, eski tuğla bir binadaki küçük bir cemaatti. Fırtınayla ilgili tahminler iyice kötüleşince kilise üyelerinin çoğu oradan ayrıldı ama yaşlı papaz su ne kadar yükselirse yükselsin gitmemeye yemin etmişti.

Aurora, “Gitmeniz gerek,” diye yalvardı.

Papaz, “Ben bu kiliseyi kırk iki yıl önce kurdum,” dedi. “Tanrı burada almak istiyorsa canımı, öyle olsun.”

Aurora bunu kocasına anlattığında Frankie kafasını salladı. Bütün hayatı boyunca bağlılık ve acının hep yan yana olduğunu görmüştü.

“Burada kalmayacağız,” dedi. Aurora da onunla aynı fikirdiydi. Ama Frankie arabayı yükleyip kapının önünde durduğunda Aurora ortalarda yoktu. Yağmur çoktan başlamıştı.

Frankie hemen kiliseye gitti. Aurora kilisede birçok genç üyeyle birlikte pencerelere tahta çakıyordu.

Frankie, “Ne yapıyorsun?” diye sordu.

“Burada kalacaksa ona yardım etmemiz lazım.”

“Fırtına kasırgaya dönüştü. Gitmemiz lazım.”

“Birkaç dakika sadece.”

Dışarıda rüzgâr gittikçe daha hızlı eserken Frankie de elinden geldiği kadar yardım etti. Diğerleri çivileri çakarken o da tahtaları tuttu. İki genç geniş bir ahşap kirişi yan yana duran merdivenlere doğru götürüp hemen büyük pencerenin yanına yerleştirdi. Ama kirişi fazla hızlı koydukları için camı parçaladılar. Yağmur yağıyordu. İlk genç dengesini kaybetti ve merdivenden tutunayım derken kirişi havaya itti. Diğer çocuk da aynısını yaptı. İlk çocuk yine de merdivenden düştü ve yere yuvarlandı. Diğerleri, “İyi misin?” diye seslendiler.

“Evet, evet,” dedi. “Sadece sert bir iniş oldu.”

İşte o zaman Frankie bir inilti duydu ve bakınca Aurora’nın yerde yatmış, başını tuttuğunu gördü. Tahta kiriş kafasına arkadan vurmuştu.

Papaz ona doğru koşarak, “Aman Tanrım,” diye bağırdı.

Frankie herkesi önünden çekerek karısına doğru eğildi. Kafatasından hafifçe kan akıyordu ve Aurora gözlerini kırptırıp duruyordu.

Frankie, “Yardım edin de arabaya götüreyim,” diye bağırdı.

Aurora, “İyiyim, ben iyiyim,” dedi.

“Hadi, çabuk!”

Yarım saat sonra sıırıslıklam bir halde bir hastanenin acil servisindeydiler. Doktor kesiğe dikiş atarken Frankie de koridorların hastalarla dolmasını izliyordu. Hastaların çoğu fırtı-

nadan korkarak gelen yaşlı hastalardı. Aurora'ya kesiğin derin olmadığı söylenmişti ama hafif bir beyin sarsıntısı geçiriyordu. Bu yüzden bir yatağa yatırılmış ve gözlem için uyanık kalması söylenmişti.

“Kendimi iyi hissediyorum,” dedi. “Sadece başım ağrıyor, o kadar.”

Frankie doktora, “Burada güvende olacak mıyız?” diye sordu. “Yaklaşan fırtınayla?”

Doktor, “Tabii ki,” dedi ve diğer hastalara koştu.

Saatler içinde rüzgâr New Orleans'ta şiddetli bir şekilde esmeye başladı. O gece şehri koruyan setler yıkıldı. Pontchartrain Gölü'nün (ki Frankie ilk kez Elvis Presley'yle burada çılmıştı) ve Mississippi Nehri'nin (Aurora ve Frankie'nin yeni evlendiklerinde burada yürümüşlerdi) suları sokakları doldurmuş, su seviyesi yükselmişti. Sular, sanki geçmişlerini onlara geri getirmek ister gibi duvarlara tırmanıyordu. Hastane sadece hasta ve yaralılar için değil, barınma, yiyecek ve korunmaya ihtiyaç duyanlar için de bir sığınak haline gelmişti. Elektrik gitmişti. Doktorlar el feneriyle çalışıyordu. Yavaş yavaş besin azaldı. Erzaklar yenilenemedi. Alt katlardaki insanlar üst katlara doğru çıktılar. Kalabalık durumu daha da kötü bir hale getirdi. Yaz mevsiminin sonlarıydı ve sıcaklık boğucu bir hal almaya başlamıştı. Kapatılan bazı pencereler havalandırma amaçlı kırıldı.

Bu tantana içinde Frankie Aurora'nın başından hiç ayrılmadı. Kalabalık odanın bir köşesinde onu hikâye, sohbet, hatta şarkılarla uyanık tuttu.

Aurora, “Ben iyiyim, biliyorsun,” diye fısıldadı.

“Biliyorum.”

“Seni bırakmıyorum daha.”

“Aynen öyle.”

“Ama önce ben gideceğim.”

“Öyle mi?”

“Uzun bir süre sonra.”

“Uzun bir süre sonra.”

“Ama yine de ilk giden ben olacağım.”

Frankie, “Bu adil olmaz,” dedi.

“Evet, adil olur,” dedi Aurora.

“Neden böyle diyorsun?”

Aurora, “Önce sen ölürsen benim neyim kalır?” diye sordu.

“Kai yanında olacak.”

“Doğru.” Kafasını çevirdi. “Ama kızların kendi hayatları olur. Onları bunaltamazsın. Kai de evlenecek. Çocuk sahibi olacak.”

Frankie, “Aynı soruyu ben de sorabilirim,” dedi. “Önce sen gidersen benim neyim kalır? Kai dışında?”

Aurora Frankie’ye şaka mı yapıyorsun der gibi baktı.

“Senin müziğin var.”

Frankie hafifçe güldü ama hiçbir şey söylemedi. (Ama ben Aurora’nın ne demek istediğini kesinlikle anlıyordum.)

Aurora, “Parlez-Moi d’Amour,” dedi. “Söyle hadi. Beni uyanık tut.”

Frankie, “Fransızcam paslandı,” dedi.

“Söylemen lazım.” Sırıttı. “Hasta olan benim. Bu da reçetem.”

Frankie iç geçirdi ve şarkıyı hatırladığı kadarıyla ve hafif bir sesle söylemeye başladı. Ama yan taraftaki yaşlı kadın kafasını çevirdi ve, “Daha yüksek sesle, *cher*. Tatlı bir sesin var,” dedi.

Frankie daha yüksek sesle söylemeye başladı. Bütün oda, yan yana duran altı yatak, karanlıkta sustu. Hastalar ve onların aileleri, yatakları ayıran ince perdeleri açtılar. Bu performansa minnettardılar.

*Parlez-moi d'amour,
Redites-moi des choses tendres.¹*

Frankie şarkıyı bitirdiğinde odadakiler alkışladılar. Birisi, “Bir tane daha söyle!” dedi. Frankie Aurora’ya, “Bak nelere sebep oldun,” der gibi gözlerini devirdi. Ama Aurora gülümsedi ve alaycı bir Amerikan aksanıyla, “Hey dostum, Frankie Presto’dan ‘I Want To Love You’yu biliyor musun?” diye bağırdı. Yaşlı bir adam, “O eski ama çok güzel bir şarkıdır,” dedi. Biraz sonra Frankie kariyerinin en büyük hit parçasını çatıya vuran yağmur damlaları dışında başka hiçbir eşlik olmadan söylüyordu.

*I want to love you
I will be true
No one will love you
The way I do...*

Şarkıya devam ederken yavaş yavaş diğerleri de kamp ateşinin başında söylenen şarkılar gibi eşlik etmeye başladılar. Kararan odadaki herkes yüksek sesle, alçak sesle, detone bir halde bu tanıdık melodiye eşlik ediyor, dışarıdaki fırtınaya meydan okur gibi hep birlikte söylüyordu.

¹ Ç. N. Fr. Bana aşktan bahset, Bana yine güzel şeyler söyle.

*Oh, if you let me
Show my love to you
Then by tomorrow
You'll love me tooooo!*

Son sözcükte kaldılar. Birisi bateri çalar gibi bir kaşığı tıngırdattı. Diğerleri güldü ve, “Vuhuuuu!” diye bağırdı. Frankie’ye göre bu, şarkının hayatında duyduğu en iyi versiyonuydu.

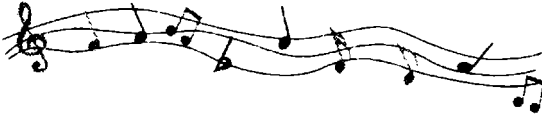
Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Bazıları sadece cesaret bulmak içindir.

Frankie sıırttı ve karısına baktı.

“Aurora?”

Aurora gözlerini yummuştu.

Doktorlar, ölümcül felcin yaşadığı beyin travmasından kaynaklandığını söylediler. Emin olamıyorlardı. Aurora altmış sekiz yaşındaydı. Hemşireler ellerinde el fenerleriyle koşup geldiler ama onu yaşama döndürme çabaları sonuçsuz kaldı. Genç bir doktor başınız sağ olsun dedikten sonra fırtınadan etkilenen diğer mağdurlara yardım etmeye gitti. Hademeler ellerinde bir sedyeyle odaya girdiklerinde Frankie olanlara inanamıyormuş gibi kalakalmıştı. Aurora'nın bedenini götürdüklerinde yere çöktü. Duvara yaslandı ve sanki üşüyormuş gibi kollarına sarılarak öne arkaya sallanmaya başladı. Dışarıda caddeleri sel basmıştı. Hastane savaş alanı gibiydi. Gidecek yer yoktu. Bağırarak yer yoktu. Hayatı bir kez daha akan sular yüzünden değişmişti.

Aurora'yı ancak dört hafta sonra gömebildiler. Mezarlıkta Kai babasının elini tuttu ve ağladı. Aurora'nın kilise arkadaşları el ele tutuştular ve ağladılar. Cecile (York) Peterson Londra'dan geldi. Kai'nin elini tuttu ve ağladı. Ayrıca kız

kardeşiyle ilgili kısa, samimi bir konuşma yaptı. Onun tanıdığı en cesur, akıllı, bazen de en mutlu kadın olduğunu, kendinden önce başkalarını düşündüğünü söyledi. Halk Eğitim Merkezi'ndeki Big Mess Band bir New Orleans geleneği olarak cenaze marşı çaldı ve "Just a Closer Walk with Thee"yi sahneledi.

Frankie bunların hiçbirine katılmadı. Hiç şarkı söylemedi. Bir kenarda durdu ve dalgın dalgın, sanki kilometrelerce uzaktaymış gibi baktı.

Frankie'nin kalbi için tek rakibimin Aurora York olduğunu söylemiştim. O gün Aurora beni mağlup etti. Frankie'nin içinde tek bir nota bile kalmadı. Ona duyduğu umutsuz aşk, sel suları gibi iç duvarlarına doğru aktı ve beni boğdu, Frankie'yi susturdu. Sürekli onun yüzünü görüyor, hastanede şarkı söylemesini istediği anı hatırlıyordu. Küçük bir çocukken ağaçta oyun oynamayı teklif ettiği anı hatırlıyordu. Sürekli geride bıraktığı eski gitarı ve hâlâ kullanılmamış duran mavi teli düşünüyordu.

"Ya bir hayat kurtarman gerekirse?" diye sormuştu.

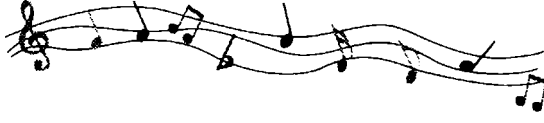
Bunu düşünmek çok acı vericiydi. Zihni kendini kapatmıştı sanki. Bakışları donuktu, içi bomboştu.

Törenin sonunda mezarın yanında durdu ve herkesin onu yalnız bırakmasını bekledi. Sonra çömeldi, cebinden bir şey çıkardı ve toprağa gömdü: Bu, gitar telinden yapılmış küçük bir çiçektir. Gözleri doldu, dengesini kaybetti ve düştü. Islak çimler ellerini ve dizlerini ıslattı. Aurora'nın adını sayıkladı.

"Uzun bir süre sonra," dedi. "*Uzun bir süre sonra,* demiştin."

Bu hayatta herkes bir gruba katılır.

Bazı gruplar kalbinizi kırar.

Frankie hayatının geri kalan senelerini anılarından elinden geldiği kadar uzakta geçirdi. Filipinler'in Manila şehrinde Santo Tomas Üniversitesi'nde gitar dersleri veriyordu. Kızı Kai, babasının isteği üzerine burayla görüşebilmesi için senfonideki bağlantılarını kullanmıştı.

Kai, "Orası çok uzak," diye karşı çıkmıştı.

Frankie, "Biliyorum," demişti.

Frankie'nin Katolik olarak yetiştirilmesi de işe alınmasında etkili olmuştu. İşverenlerine duadan, kiliseden ve Tanrıdan vazgeçtiğini söylememişti. Mütevazı bir maaşı olan bu pozisyonda çalışmaya başlamış, España Bulvarı'nda küçük bir daire kiralamıştı. Bu sayede büyük, barok tarzı Arch of Centuries'in altındaki Plaza Intramuros'tan geçerek kampüse yürüyerek gidip gelebiliyordu.

Filipinli öğrencilerinin nazik ve saygılı olduğunu düşünüyordu. Onlarla tek tek, sabırla ve katı bir şekilde ilgileniyordu. Frankie'nin bilgisine hayranlık duyuyorlardı. Ama onlara

nadiren gitar çalıyordu. Bir koroya veya fakülte orkestrasına da katılmadı. Oraya tek bir sebeple gelmişti. Onu kimsenin bulamayacağı bir yerde olmak için.

Sadece geceleri, bir otobüs terminaline bakan penceresinin kenarında otururken eline gitar alıyordu. Gaspar Sanz'dan ağır barok melodiler ve Robert Johnson'dan eski caz melodileri çalıyordu. Ama parmakları sürekli ağrıyordu. Artrit, sinirleri zarar gören sol elini mahvediyordu. Omuzları ve boynu her zaman kaskatıydı. Artık koşu yapmıyordu. Artık makarna pişirmiyordu. Artık amfi tamir etmiyor, çay yapmıyor, karısıyla paylaştığı hiçbir rutini sürdürmüyordu. Yalnızlık, bu aktivitelerin üstüne bir kâbus gibi çökmüştü.

Aurora, öldüğünde Frankie'nin Kai dışında bir de müziğinin olacağını söylemişti. Haklıydı da. Ama ben Frankie'ye çok az teselli verebildim. Aurora öldükten sonra geçen aylarda sadece bir şarkı yazdı ve bir daha hiçbir şey yazmadı.

2009 senesinde Kai bir turne sayesinde babasını ziyarette geldi. Frankie'ye İspanya'daki saygın Uluslararası Francisco Tárrega Gitar Yarışması'na seçildiğini söyledi. Bu, kırk seneden eski bir festivaldi ve bu sene, Tárrega'nın ölümünün yüzüncü yılı olduğu için daha önemliydi. Bu nedenle festival ve yarışma ilk kez Tárrega'nın doğduğu yer olan Villareal'de düzenlenecekti.

“Baba, senin de gelmeni istiyorum.”

“Hayır, Kai.”

“Bu benim için çok önemli.”

“Gelemem.”

“Bana Tárrega'yı sen öğrettin. Bu bana öğrettiğin ilk şeydi. Müzikle ilgili bildiğim her şeyi senden öğrendim ben.”

“Çok fazla...”

“Ne fazla? Anılar mı?”

“Evet.”

“Anılar şehirlerde değildir, baba. Zihinlerdedir. Burada da anılar var. Bu...” Kai çevresine bakındı. “Aşırı küçük dairede bile.”

Frankie yüzünü ovuşturdu. Kırışmış ve bir kısmı dökülmüş olmasına rağmen hâlâ alnına düşen saçını geriye doğru itti.

Kai onu gülümsetmek için, “Saçını taradığın oluyor mu?” diye sordu.

Frankie, “Kimin için tarayacağım?” dedi.

Kai bakışlarını kaçırdı.

“Onu ben de özlüyorum, baba.”

“Biliyorum.”

Kızına, ne kadar güzelleştğine baktı. Kai, şimdi otuzlarının başlarındaydı. Frankie gittikçe dibe batarken Kai zirveye çıkıyordu.

“Birkaç gün kalacak mısın?” diye sordu.

“Cumaya kadar buradayım.”

“Ondan sonra birkaç gün daha?”

“Önce bir telefon görüşmesi yapmam lazım.”

“Benim telefonumu kullanabilirsin.” Frankie masayı gösterdi.

“Telefonum var, baba. Artık herkesin bir telefonu var.”

“Haa. Tamam.”

Kai eğildi ve babasının dizini okşadı.

“İyi misin?”

Aynı anda bir sevgi ve acı dalgası Frankie’yi sardı.

“Festival ne zaman?” diye sordu.

John Pizzarelli

*Caz gitaristi, şarkıcı, besteci,
nl gitarist Bucky Pizzarelli'nin oğlu*

Evet, tabii... Adım John Pizzarelli. Mzisyenim. New York City'de yaşıyorum. Frankie Presto eski bir dostum olduğu ve ölmeden önce benden bir ricada bulunduğu için geldim... Benden *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri*'nin orijinal kayıtlarını bulmamı ve bunları kızına vermemi istedi... Kayıtlar bu bavulun içinde...

Frankie ve ben mi? Uzun zaman oldu. Frankie babam Bucky Pizzarelli'yi tanıyordu. 1960'ların ortasında Frankie *The Tonight Show*'a çıktıktan sonra tanışmışlar. Babam o gruptaymış.

İkisi de gitarist olunca sohbet etmeye başlamışlar. Frankie babamın yedi telli gitarını denemiş ve babamı çok şaşırtmış. Babam onu severdi. "İtalyan değil üstelik!" derdi. Onun da bizden biri olduğunu sanmıştı. "Presto" soyadı kulağa İtalyanca gibi geliyor ya.

Herneyse, sonraki birkaç sene Frankie New York'a geldikçe bize uğradı. Bucky ve sahne performanslarından sonra annemin *rigatoni* makarnasını yemeye gelen cazcı adamlarla birlikte gitar çalıyordu. Ben onunla tanıştığımda altı veya yedi yaşındaydım. Diğer yaşlı adamlardan daha farklı görünüyordu. Yakışıklıydı, siyah saçları vardı ve güneş gözlüğü takıyordu. Benim için Elvis gibiydi. Ya da ona en yakın şeydi.

Ben tenor banço çalmayı öğreniyordum. Bir gün Frankie gitar çaldıktan sonra ben de bançomu kaldırdım ve, "Peki bunu çalabilir misin?" diye sordum. Ukala bir çocuktum. Bançoyu aldı, bana göz kırptı ve şu meşhur İspanyol ezgisi "La Malagueña"yı çaldı. Gittikçe daha, daha hızlandı. Ta ki ben yuh diyene kadar. Üstelik bu bançoymuştu, yani o kadar da iyi olduğu bir şey değildi. Sonra şarkıyı bitirdi ve, "Nasıldı?" diye sordu. "Bayağı güzel," dedim. "Bayağı güzel bayağı güzeldir," dedi.

Bana "LPJ" derdi. Açılımı Little Pizzarelli John'du. Yani Minik Pizzarelli John. O zamanki başkan Lyndon Baines Johnson'dı. Başkan LBJ'ydi. Ben de LPJ'ydim. Benim babamla çalmamı izlemeye bayılırdı. Sanırım Frankie babasını pek tanımamıştı. Bu yüzden babayla oğlun birlikte çalması fikri onun için özeldi.

Sonra uzun bir süre boyunca Frankie'yi görmedim. Yetmişli yıllarda bir kere daha geldi. O zaman Aurora'yla evliydi ve New York'tan geçiyorlardı. Annem Aurora'ya makarna yapmıştı. Ben o zamanlar lisedeydim ve uzun dalgalı saçlarım vardı. Peter Frampton'ı çok seviyordum. Frankie, "O kadar saçın altında LPJ mi var?" diye sordu. Ben de, "Aynen," dedim. "Nasıl gidiyor?" dedi. "Bayağı güzel," dedim. "Bayağı

güzel bayağı güzeldir,” dedi. Sonra, “La Malagueña’yı öğrendin mi?” diye sordu.

Çok uzun zaman sonra tekrar görüştük. O zaman otuzlu yaşlarımdaydım. Stüdyo kayıtlarıma başlamış, dünyayı dolaşıyordum. O kadar yerin içinde Staten Island’da farklı bir isimle gitar dersleri verdiğini öğrendim. Oraya gittim. Gerçekten de oydu. Bana kapıyı kapattırdı, sıkı sıkı sarıldı ve babamın nasıl olduğunu sordu. Kızından, Juilliard’a girdiğinden, neden saklandığından bahsetti; bütün herkes onu merak ediyordu. O zamanlar şehirde sahne alıyordum. Gelip bizimle çalması için yalvardım. Kim olduğunu söylemeyeceğime yemin ettim ama kabul etmedi. Bir gece Aurora’yla birlikte ziyarete gelebileceklerini söyledi ama gelmediler.

Sonra New Orleans’a taşındılar ve birbirimizin izini kaybettik.

Onu en son bir sene önce gördüm. Asya’da sahne alıyorduk. Manila’da bir konserimiz vardı. Konser sonrası üniversiteden bir öğrenci kapıya geldi. Bana önemli bir şey söyleyeceğini belirtti. Evimde köfte yiyen adamdan bir mesaj varmış. Öğrenci, “La Malagueña,” dedi ve bana bir adres verdi. James Bond filminden alınma bir şeydi sanki. Adres konser alanına çok uzak değildi, bu yüzden taksiciden beni oraya götürmesini istedim. Daireye çıktım. Kapıcı filan yoktu. Kapıyı çaldım.

Frankie kapıyı açtı ve, “Selam LPJ,” dedi.

Ona iki kere baktım. Sağlıklı görünmüyordu. Kamburlaşmıştı, çok zayıftı. Okuma gözlükleri takıyordu. Saçları sinirli bir profesörünki gibi karmakarışık. Aurora’nın öldüğünü bilmiyordum. Bu haberi aldığımda durumu anladım. Onlar birbirilerini çok seviyorlardı.

Biraz konuştuk. Sonra her zamanki gibi babamı sordu. Hâlâ birlikte çalıp çalmadığımızı sordu. Ben evet deyince sevindi. Kayıt veya beste yapıyor mu, diye sordum. Karısı öldüğünden beri sadece bir şarkı yazdığını söyledi. Dinleyebilir miyim, diye sordum. Söyledi. Şarkı, tamamını hatırlayabileceğim kadar kısaydı.

Yesterday

I saw a bird

Whose tree had disappeared

The clouds lay claim

To a moonless sky

You are gone

I am here.¹

Şarkı insanın kalbine dokunuyordu. O kadar kederli ve güzeldi ki. Stüdyoda kaydedecek misin, diye sordum. Bunu hiçbir zaman yapmayacağım der gibi baktı. “İstersen şarkı senin olabilir,” dedi.

O zaman benden bir ricada bulundu. Gitar çalarken çekilen *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri*'nin korsan kayıtlarının yıllardır piyasada olduğunu söyledi (ona tanıdığım her gitaristte bu albümün olduğunu söylemedim). Orijinal kayıtlara ihtiyacı olduğunu söyledi. Herhalde hakkı olan parayı istiyor, diye düşündüm.

Ama yanılmıştım. Para filan değildi mesele. Kızı ve karısının o gün o stüdyoda onunla birlikte olduğunu, şarkılar arasında gülüp eğlendiklerini söyledi. Orijinal kayıtta bunlar

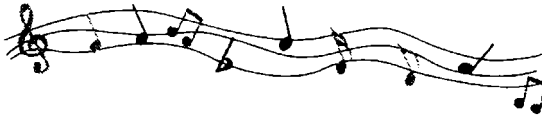
¹ Ç. N. İng. Dün bir kuş gördüm, Ağacı yok olmuştu, Bulutlar aysız gökyüzüne, Sahip çıkıyordu, Sen gittin, Ben hâlâ buradayım.

da vardı. Öldüğünde kızının, ailesinin mutlu anılarına sahip olmasını istediğini söyledi.

Kayıtların izini sürmem bir seneyi buldu. Ama başardım. Yeni Zelanda'da birisi onları Avustralya'daki birine, o da İngiltere'dekine, o da Japonya'dakine satmıştı. Geçen ay Tokyo'daydım. Kayıtların sahibi olan mühendisi buldum. Ona gerçek Frankie Presto adına geldiğimi söyleyince biraz korktu. "Onun öldüğünü sanıyordum," dedi. Mahkemeye verilmeyeceğini taahhüt eden Japonca bir belge imzaladıktan sonra bana kayıtları verdi.

Kayıtları aldığımda Frankie'nin Filipinler'deki numarasını aradım. Ama sanırım buraya gelmek için yola çıkmıştı. Onu birkaç günle kaçırdım.

Tipik Frankie Presto zamanlaması, değil mi?

Frankie ve Kai birlikte İspanya'ya gittiler. Kai'nin gitarı için bagaj beklediler. Frankie bir enstrüman getirmemişti, sadece küçük bir valizle gelmişti. Kendine buraya bir baba olarak geldiğini hatırlatıyordu. Müzikle ne kadar az işi olursa o kadar iyiydi.

İlk gün çoğunlukla otelde uyudu. Kai festivalde kaydını yaptırdı ve eğlencelere katıldı. Frankie'nin artriti kötüleşmişti ve ağrıları için ilaç alıyordu. O akşam Kai babasının onu gitar çalışırken dinlemesini istedi. Frankie bir sandalyede oturdu. Omuzları çöküktü. Gömleğinin önü açıktı. Kai'nin hızla hareket eden parmaklarını inceledi ve ne kadar ustalaştığını görünce şaşırdı, özellikle de Frankie'nin gençliğinin şarkılarında. İspanyol bestecilerden en karmaşık kısımları, *tremolo ve rasgueo* hamlelerini çalarken Frankie de ağır ağır başını salladı.

Kai bitirince, "Ee?" dedi. "Vereceğin ipucu var mı?"

"Sana seni ne kadar çok sevdiğimi söyledim mi hiç?"

"Bu ipucu değil, baba."

Frankie omuz silkti.

“Olsun,” dedi.

Kai yarışmanın ilk iki gününde çok güzel performans sergiledi ve kolayca finale çıktı. O sabah Frankie güneş doğmadan kalktı. Boynu tutulmuştu. Dizleri ağrıyordu. Uykusuz bir halde lamba başında giyindi ve otelden çıktı. Biraz temiz hava moralini düzeltir diye umuyordu.

Villareal’de sis vardı. Tıpkı Carmencita’nın ona telleri veren çingenelerle karşılaştığı sabah gibiydi. Frankie geniş bir caddeden yürüdü, sonra dar bir caddeye doğru döndü. İki adım önünü bile zor görüyordu.

Şehir çok sessizdi.

Frankie’nin zihni kayıp gitti. Ertesi gün dönmesi gerekiyordu. Üstelik bunun İspanya’ya son gelişi olduğundan da emindi. Güneş ışığının ilk ışınları sisin arasından süzülürken kendini ortasında heykel olan bir parkta buldu.

Gözlerini kısarak baktı. Karşısında taş bir kasidenin üstünden ona bakan büyük, bronz bir Francisco Tárrega heykeli duruyordu.

Bu, iki öğrencimin buluşmasını izlemek gibi bir şeydi.

Heykelde Tárrega performansının ortasındaydı, sol ayağını küçük bir tabureye dayamıştı. Elleri mükemmel bir şekilde gitarın üstündeydi. Gitar klasik bir pozisyonda yukarı doğru bakıyordu. Frankie yüz yıl önce ölen ustasının yüzünü inceledi. Uzun sakalına, hafif dağınık saçlarına baktı. Bunlar ona El Maestro’yu anımsatıyordu.

İthafı okumak için bakışlarını eğdi. Sonra gözü yan tarafa çarptı. Gözlerini kırıştırdı.

Eski gitarı, taş kasideye dayanmış duruyordu.

En azından onun gitarı gibi görünüyordu. Ama bu imkânsızdı, değil mi? Birisi geliyor mu diye çevresine bakındı. Sonra heykeli çevreleyen demir parmaklığın üstünden atladı. Pantolonu tele sıkıştı ve teni hafifçe çizildi.

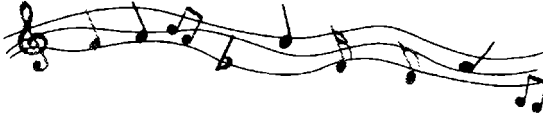
“Ahh,” dedi.

Elini gitarın boynuna koydu. Gözünün önünde görüntüler canlandı. Django'nun, genç Aurora'nın, Hampton'ın, Ellis'in ve Alberto'nun yüzleri.

Tam o sırada yalnız olmadığını fark etti.

Heykelin arkasında elinde değnek olan, kapüşonlu, kat kat giyinmiş bir kişi vardı.

Bir ses, “Bu senin gitarın, Francisco,” diye fısıldadı. “Al onu.”

Frankie onun bir erkek olduğunu sandı ama kapüşon açılınca karşısında oldukça yaşlı bir kadın gördü. Bir tutam saçı kısa kesilmiş ve çoğunlukla kırılaşmıştı. Kırışıklıklarla kaplı gözleri ela rengindeydi. Ağzını açtığında Frankie ön dişlerinin arasında bir boşluk olduğunu gördü.

“Bunu manastırda bırakmıştın,” dedi kadın.

“İstemiyorum.”

“Aynen ben de.”

“Neden getirdin?”

“Çalmayı bitirmedin de ondan.”

“Sen kimsin?”

“Bir zamanlar annen olarak bilinirdim.”

“*Annem* mi?”

“Hak etmediğim bir unvandı.”

Kadın başını eğdi.

“Ben seni ölüme terk ettim. Hayatımın geri kalanında da ben terk edildim.”

Yaşlı kadın heykelin arkasında yere bakıyordu. Yüzü derin kırışıklıklarla doluydu ve çenesinin altındaki deri sarkmıştı. Ağır, dikkatli bir tonda konuşuyordu. Sanki bu hikâyeyi anlatmak için defalarca prova yapmış, en sonunda artık anlatıyor gibiydi.

“Benim adım Josefa. 1935 senesinde on altı yaşındaydım. Ailem, beni bir rahibe manastırına saklamak için Villareal’e geldi. Fakir ama dindardılar. Devrimciler ailemin peşindeydi. Özellikle de ‘El Pelé’ adını verdikleri babamın.”

“Giderken, ‘Burada güvende olursun, kızım,’ dedi. ‘Tanrı bizi yakında tekrar bir araya getirecek.’

“Onu bir daha görmedim.

“San Pascual’daki rahibelerde teselli buldum. Ayinlere katıldım, çamaşır katladım, koruyucu azizimizin mezarıyla ilgilendim.

“Kilisemizin milisler tarafından mahvedildiği gece ihtiyaç sahibi bir aileye yemek götürmek için dışarı çıkmıştım. Bu sadece bir rahibe adayının yapabileceği bir şeydi. Geri döndüğümde neredeyse herkes kaçıp gitmişti. Ben de kaçmaya hazırlanıyordum ki birinin kapıdan içeri girip mumların yanında diz çöktüğünü gördüm. Bu bir kadındı. Genç ve hamile bir kadın. Tehlikeyi haber vermek için yaklaştığımda yere çöktü. Doğumu başlamıştı.

“O kadın senin gerçek annendi. Adı Carmencita’ydı. Senin sağ salim doğman için dua etmeye gelmişti. Ama doğum başladığında yapabileceği pek bir şey yoktu. Yağmancılar gelmişti.

“Onu San Pascual’ın merdivenlerinden çıkardım ve bizi koruması için azize dua ettim.

“Dakikalar sonra sen doğmuştun. Aşağıda kötülük, tepemizde Yüce Tanrı vardı. Annen sana koruyucu azizimizin adını verdi. Seni çok az bir süre kucagında tutabildi. Ağlamayasın diye kulağına bir şarkı mırıldandı. Bu senin hayatını kurtardı.

“Ve benim.”

Frankie titriyordu.

“Ona ne oldu?” diye fısıldadı.

“Hareket edemiyordu. Zayıf düşmüştü, kan kaybediyordu. Adamların çığlıklarını duydum. Mumları söndürdüm. Karanlıkta annenin bana doğru uzandığını hissettim. Elleri başımı bulunca beni kendine çekti. Kulağıma iki sözcük fısıldadı.

“*Oğlumu kurtar.*”

“Elimden geleni yaptım. Üstümdeki pelerini çıkardım. Çünkü kim olduğumu anlarsa hayatımın sona ereceği kesindi. O günlerde rahibeler cadde ortasında öldürülüyordu. Annenin kıyafetlerini aldım ve ona kendi kıyafetlerimi giydirdim. Bir dua fısıldadım. Sonra seni kollarıma alarak arka çıkıştan kaçtım.”

Frankie, “Annemi orada mı bıraktın?” dedi.

Yaşlı kadın ayaklarına baktı.

“Daha kötüsünü yaptım.”

Elindeki sopaya tutunarak sert bir şekilde öksürdü. Üstüne güneş ışığı vurdukça kadın daha çok ortaya çıkıyordu. Frankie bu kadının buraya gelebilmek için çok büyük çaba sarfetmesi gerektiğini fark etti. Ama hikâyesini bitirmeye kararlı görünüyordu.

“Aylar boyunca sana kendi çocuğum gibi baktım. Geçmişimle ilgili yalanlar söyledim. Sana elimden gelen her şeyi

verdim. Ama işim, param yoktu. Yiyeceğimiz çok azdı. Ben kendim de daha çocuktum. Bir bebeğin ağlamasından bir şey anlamıyordum. Anneni terk ettiğim ve bir yalanı yaşadığım için kendimi lanetlenmiş hissediyordum. Hiç uyuyamıyordum. Tuhaf sesler duyuyordum. Benim kurtuluşum kilise olmuştu ama artık orada yaşayamazdım. Ailesizdim, yanımda sürekli ağlayan bir bebek vardı. Toplumdan dışlanmıştım. Yalnızdım. Bu yüzden bir gün...”

Frankie, “Ne yaptın?” dedi.

Kadın bir nefes aldı.

“Seni attım, Francisco. Bunu bu şekilde söylediğim için beni bağışla ama daha kibarca söylemeyi hak etmiyorum. Seni Mijares Nehri’ne bıraktım. Kaçtım. Cığerlerim patlayana kadar koştum. Çamurlu dalların arasına çöktüm. Dünya karardı ve bir an için öleceğimi sandım. İstedığım de buydu.

“Ama sonra bir soluk alıp verme sesi duydum. Gözlerimi açtım ve tepemde bir köpeğin dikildiğini gördüm. Koyu renkliydi, tüysüzdü. Hiç ses çıkarmıyordu. Sadece gözlerini dikip bana bakıyordu. Sonra bir ses geldi ve köpek kaçtı. Uzakta kel bir adamın seni kollarında taşıdığını gördüm. Yanında da o köpek vardı.”

Frankie, “Babam...” diye fısıldadı.

“Baffa Rubio. O zaman Tanrının beni terk ettiğini ama seni bırakmadığını anladım. Ben perişan haldeydim. Bir çocuğu hak etmemiştim. Benim cezam bu yaptığım şeyle yaşamak zorunda kalmamdı. Kefaretim de belliydi.”

Frankie, “Ne kefareti?” dedi.

“Seni uzaktan korumak. Annenin son isteğini yerine getirmek. *Oğlumu kurtar*. Bu benim kurtuluşum için tek yolumdu. Bu bana o çamurların arasından kalkmam için bir

sebepti. Baffa Rubio'yu kollarında seninle birlikte evin kapısından girene kadar takip ettim. O andan itibaren sana gözcülük yaptım. Hayat beni nereye götürürse götürsün seni gözlemeye yemin ettim. Bunu yaptım da.”

Frankie duyduklarına inanamıyormuş gibi baktı. “Ne zamandan beri?”

Kadın iki eliyle değneği tuttu.

“Şu ana kadar.”

Robert Schumann'ın etkileyici bestesi *Träumerei* (Gündüz Rüyası) çocukluğunu hatırlamak için yazdığı bir eserdir. Frankie bu eseri El Maestro'dan öğrenmişti. Tekrar eden dört notalı bir bölümden oluşuyordu. Her seferinde arkasından müziğin modunu değiştiren farklı bir akor geliyordu. Basit ama büyüleyiciydi. Bir çocuğun hayallerini anımsatıyordu. Ama tüm parça tek bir kreşendoda asılı kalıyordu. Bu, en sondaki dört notalık parçadan sonra geliyordu. Bu tek nota o kadar güzeldi ki ondan öncekiler ancak bu son notayı duyunca anlam kazanıyordu.

Frankie Presto için rahibenin hikâyesi işte bu notaydı. Bu hikâye, Frankie'yi hikâyesini çok uzun zamandır gölgeleyen bulutlu bir rüyadan uyandırmıştı. Detaylar bir bir yerlerine oturmuştu.

Bu kadının, hayatının çoğunluğunda ona bir adım uzakta olduğunu, katıldığı neredeyse her grupta ona ortak olduğunu öğrenmişti.

Frankie çocukken gramofonu çaldığında polislerin dikkatini dağıtan Josefa'ydı. Frankie askerlerden kaçarken at arabasını durdurması için bir çingeneye para veren Josefa'ydı. Frankie'nin peşinden İngiltere'ye giden, onu Southampton

Limani'nda bulan ve açlıktan ölmesin diye gitar kılıfına bazen para atan Josefa'ydı.

Frankie'nin peşinden Amerika'ya giden, İspanya'dayken kurtardığı tüysüz köpeği de yanında getiren Josefa'ydı. Baffa'nın kız kardeşi, Frankie'yi reddettikten sonra onu gözetleyen, polise onun yattığı yeri söyleyen, böylece yurda alınmasını sağlayan Josefa'ydı. Yurdun mutfağında işe başlayan, böylece büyürken Frankie'yi izleyen sonra da pencereyi açık bırakıp Frankie'yle tüysüz köpeğin tekrar bir araya gelmesini sağlayan Josefa'ydı.

Detroit'teki gece kulübünde Frankie'nin telinin maviye dönüşmesine şahit olan, onu Nashville ve New Orleans'a kadar takip eden ve Aurora York'a İspanyol bir gitaristin bir köprünün altında gitar çaldığını ve onu aradığını söyleyen de Josefa'ydı. Woodstock'ta sahneye sağlık görevlilerini çağıran, kan kaybeden Frankie'yi helikoptere yetiştiren Josefa'ydı. Londra'daki otelde temizlikçi olarak çalışan, Tony Bennett adlı şarkıcının odasındaki perdeleri, adam belki Frankie'yi parkta, bankta otururken görür ve müziğe dönmesine yardım eder diye açık bırakan da Josefa'ydı.

Yıllar sonra Yeni Zelanda'daki adada kilisedeki terk edilmiş çocuğu oradan alan ve Frankie ve Aurora'nın bir aile kurması için ağaçların arasına koyan da Josefa'ydı.

Aile Villareal'e dönerken kendini gizlemek için giydiği o kat kat kıyafetlerin içinde Frankie'nin *taberna*'daki konserine gelen, konser bittikten sonra tumba sanatçısının da orada olduğunu bildiği için mekânın arkasında gizlenen de Josefa'ydı.

Frankie, "O zaman... Alberto'yu da sen mi öldürdün?" dedi.

“Tanrı beni affetsin.”

“Ama kendin teslim oldun.”

“Başka bir şey yapamazdım.”

“Hapse girdin.”

“On dokuz sene yattım.”

“Onu neden vurdun?”

“Çünkü sana zarar vereceğini düşündüm. Vahşileşebileceğini biliyordum. Buna daha önce şahit olmuştum. Ben de bir silah aldım. Hayatım, bütün varlığım seni korumaktı, Francisco. Sana doğru koşmaya başlamıştı. Ben de onu vurdum.”

Bu hatıra onu hâlâ şoke ediyormuş gibi ağzını kapattı. Lekeli tenine yaşlar dökülüyordu.

“Ama en nihayetinde adil olan buydu. Kendime böyle söyledim. Onun senden aldığını kimse kimseden almamalıydı.”

Frankie, “O benim öğretmenimi öldürdü,” dedi.

Kadın, “Sadece öğretmenini değil,” diye fısıldadı. “Babanı öldürdü.”

Frankie’nin nefesi kesildi.

“Ne diyorsun sen?”

“Senin Maestro dediğin adam... Onun gerçek adı Carlos Andrés Presto’dur. Carmencita’nın kocasıydı. Bir zamanlar Villareal’deki en yetenekli gitaristti. Ama savaşta gözleri kör oldu. Anneni ve taşıdığı bebeği kaybettiğinde kendini de kaybetti.”

Frankie, “Bu doğru olamaz,” diye fısıldadı.

“Doğru. Sen doğarken kilisede çanlar çalıyordu, Francisco. Tanrı sana Baffa Rubio’yu yeni bir baba olarak verdi. Zaman içinde farkında bile olmadan gerçek babana geri

döndün. Baffa'yı hapishanede ziyaret eden El Maestro'ydu. Maestro'nun seni Amerika'ya göndermek için kullandığı para Baffa'nın parasıydı. Alberto'nun Maestro'yu denize atarken çaldığı para da aynı paraydı. Bir hafta sonra Alberto'dan çaldığım ve benim bunca yıl seni gözlememe yardım eden de aynı paraydı. Her şey birbirine bağlı, Francisco. Babam bana şu çingene atasözünü söylerdi. *Le duy vas xalaven pe*. Eller birbirini yıkar.”

Frankie, “Parayı ondan geri mi çaldın?” dedi.

“Seni koruma yeminimde işlemediğim çok az günah var. Ama neye göre? Ben en büyük günahı en başta işledim. Seni terk ettim.”

“Hapishanedeki ilk senemde senin güvenliğinin için sadece dua edebildim. Senin yüzünü bir daha hiç göremeyeceğimi düşündüm. Ama şimdi, Tanrı seni buraya tekrar getirdi. Sana son isteğimi söyleyebileceğim.”

Frankie, “Ne istiyorsun?” dedi.

Kadın bakışlarını indirdi.

“Affını istiyorum.”

Frankie'nin kafası kazan gibi olmuştu. Şakaklarını ovaladı. Bütün bunlar çok fazlaydı. Sürekli, parçası olmadığı sahneler geliyordu gözünün önüne. Annesinin bir kilisede yanarak ölmesi, öğretmeninin denize atılması, Alberto'nun soyulması. Bu kadının, bu yaşlı, ön dişlerinin arasında boşluk olan kadının bütün bunlarda yer alması, Frankie'nin hayatının telleriyle görünmeyen parmaklarla oynaması. Kendini aldatılmış, kullanılmış hissediyordu. Ağır ağır doğruldu ve koruması olduğunu iddia eden buruşuk kadına baktı. Frankie böyle bir şey istememişti ki ondan. Kadın Frankie'nin varlığıyla oynamış, bildiğini sandığı her şeyi bir yalana çevirmişti.

“Hayır,” dedi. “Seni affetmiyorum. Şimdi git.”

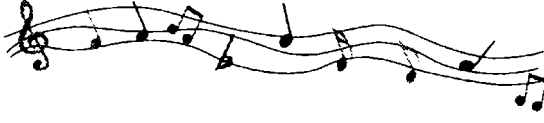
“Francisco...”

“Beni yalnız bırak. Sonsuza kadar. Beni duyuyor musun?

Sana ihtiyacım yok. Hiçbir zaman da olmadı.”

Kadın, “Bu doğru değil,” diye fısıldadı.

Ama Frankie çoktan uzaklaşmıştı bile. Kadını, gitarı ve Francisco Tárrega’yı arkasında bıraktı.

Frankie otele dönmedi. Yemek yemedi. Su içmedi. Trans halinde şehirde dolaştı, Mijares Nehri'nin kıyısında oturdu. Kızgınlığı göğsünü yakıyordu. Bu suya atıldığını hayal etti. Baffa Rubio'nun onu bulduğunu hayal etti. Kötü haldeki rahibenin çamurların arasında, bebeğin Baffa Rubio tarafından götürülüşünü izlediğini hayal etti. Bu kimin hayatıydı? Üstünde adının yazılı olduğu ama kendisinin yazmadığı bir opera gibiydi.

Günün çoğunu nehrin kenarında, eski su değirmeninin ve çoban çocuk heykelinin yanında geçirdi. En sonunda akşam sıcağı geçtiğinde bir zamanlar mağaralarda saklanan sığınmacıların uğradığı küçük bir kiliseye girdi.

İçeride kimseler yoktu. Ayak sesleri yankı yapıyordu. Sunağa doğru gitti ve dizlerinin üstüne çöktü. Çocukluğundan beri ilk kez ellerini gitardan başka bir şey için açıyordu. El Maestro'nun, "Tanrı sana hiçbir şey vermez,"

uyarısına rağmen Tanrıdan cevap istedi. Açıklama istedi. Huzur istedi.

Bekledi. Dinledi. Benim çocuğum bir ses bekledi.

Tek duyduğu sessizlikti.

Tıpkı öğretmeninin söylediği gibi.

Ağır ağır kalktı ve şehre doğru yürümeye başladı.

Festivalin son gecesi Auditorio Municipal'de yapılıyordu. Bütün biletler tükenmişti. Frankie oraya vardığında çok yorulmuştu. Yemek yememişti. Bileti yanında yoktu. Binanın arka tarafına gitti. İçeri girecek bir kapı buldu. Koridorda sahneye çıkacak müzisyenlerin hazırlandığını gördü. Gözü Kai'ye ilişti. Üstünde bir zamanlar Aurora'ya ait olan kırmızı bir elbise vardı.

"Baba?" Hemen onun yanına gitti. "Nerelerdeydin?"

"Çok güzel görünüyorsun."

"Çok endişelendim."

"Yürüyüşe çıktım."

"Sen iyi misin? Çok terlemişsin."

"Ben iyiyim. Sen sadece performansını düşün."

"Yerini bulabildin mi?"

"Belki de arkada otursam daha iyi olur? Sorun olur mu?"

Kai babasına bir sandalye buldu.

"Sen dinlen, baba."

Frankie, "Sen git hazırlan," dedi. "Ben iyiyim. İyi şanslar."

Kai koridorda gözden kayboldu.

Dakikalar sonra yarışma başladı. Frankie duvarın diğer tarafındaki orkestranın sesini, tellerin iniş çıkışlarını, kıvrılışlarını, gitaristlerin ön plana çıktığı sessiz kısımları duydu. Böyle sesleri ilk kez duyduğu zamanı, daha çocukken Cleve-

land Konser Salonu'nda Duke Ellington'ı dinlediği zamanı hatırladı. Artık o taze hevesi bulamıyordu. Bakışları çamurlu ayakkabılarına odaklandı. Kendini hiç bu kadar yorgun hissetmemişti.

Kai'nin sırası geldiğinde Frankie sahnenin kanadına doğru geçti. Sonuncu yarışmacı olan Kai, Tárrega bestelerinden birkaç tanesini seçmişti. Bunlar pek çok gitarist için zor parçalardı ama o bunlarla büyümüştü. Söylemekten gurur duyuyorum ki performansı kusursuzdu. Orkestra, sanki yıllardır birlikte çalışıyorlarmış gibi Kai'nin peşinden gitmişti. Performansını tamamladığında dinleyicileri çılgınlar gibi alkışladılar ve ayağa kalktılar. Tezahürat ettiler. Jüridekiler başkasını seçselerdi dinleyiciler isyan edebilirlerdi.

Yarışmanın birincisinin Kai olduğu ilan edilince Kai öne çıktı ve selam verdi. Frankie daha önce kendisi için hiç hissetmediği bir gururla doldu. Kai sahnenin önüne doğru çıktı ve ödülle birlikte iki buket çiçek aldı.

Mikrofona mükemmel bir İspanyolcayla, "Çok teşekkürler," dedi. "Villareal'in kendi çocuğu büyük Francisco Tárrega'nın eserlerini çalmaktan onur duyuyorum."

Alkışlar arttı.

"Ama buranın bir diğer çocuğu olmasaydı ben gitarda tek bir notayı bile bilmiyor olurdum. Bu kişi babam."

Kalabalık mırıldanmaya başladı. Kai dönüp Frankie'ye el salladı. Frankie bunu beklemiyordu. Başı dönmeye başlamıştı.

"Baba. Lütfen yanıma gel."

Frankie kafasını salladı.

"Baba... Lütfen..."

Frankie yumruklarını sıktı, arkasında kenetledi. Başını öne eğerek sahneye doğru yürüdü. Kalabalık alkışladı.

“İşte bu babam, siz onu Frankie Presto olarak bilirsiniz. Kendisi bu şehirde büyüdü ve müziği burada öğrendi.”

Alkışlar arttı. Bu bir sürprizdi. Frankie süklüm püklüm bir halde kalabalığa doğru başını salladı. Çok uzun zamandır sahneye çıkmamıştı.

Kai, “Baba, bugün birisi bize ne getirdi bak,” dedi. Bir sahne görevlisini işaret etti. “Burada çocukken sahip olduğun gitarın. Bu bir mucize.”

Frankie yutkundu. Kızının lafını düzeltmek istemedi. Ya da doğruları anlatmak.

“Benimle birlikte bir parça çalar mısın?”

Frankie tepki bile veremedi. Seyirciler alkışlamaya başladı. Kai babasına gitarı verdi.

Birisi sahneye bir sandalye getirdi. Başka birisi tabure buldu. Kai oturdu, gitarını dizine dayadı. Gülümsedi ve Frankie’ye aynısını yapması için işaret etti. Frankie hayır der gibi kafasını salladı.

Kai, “Baba,” diye fısıldadı. “Yeniden müzik yapmanın zamanı geldi.”

Frankie kıpırdamadan duruyordu. Şaşkına dönmüştü. En sonunda Kai’nin yanına oturdu. Alan sessizleşti. Öksürükler bile sustu. Frankie, daha önce milyon kez yaptığı gibi eski gitarını dizine yerleştirdi. Birden titremeye başladı. Boğazı kurudu. Görüşü bulanıklaştı. Parmakları kilitlendi. Kai endişeyle ona bakıyordu. Frankie gözlerini kapattı ve nefes verdi. Göğsü inerken son bir anıda öğretmenin, babasının sesini duydu.

“Müzik öğrenmeyi ne zaman bitireceğim, Maestro?”

“Hiçbir zaman.”

“Hiçbir zaman mı?”

“Bilinecek şeylerin tamamını bilemezsin hiçbir zaman. Son günlerine kadar öğrenmeyi sürdüreceksin. Sonra bir başkasına ilham olacaksın. Bir sanatçı böyle yapar.”

“İlham olmak ne demek?”

“Birisinin, müziği senin gibi sevmesini sağlamak demek.”

“Sonra benim gibi çalmak mı isteyecekler?”

“Olabilir.”

“Bunu gerçekten yapabilir miyim?”

“Bu kadar konuşursan yapamazsın.”

“Lo siento, Maestro.”

“İspanyolca konuşma.”

“Özür dilerim.”

“Peki. Hadi başla...”

Frankie parmaklarını tellerin üzerine koydu. Kızına baktı.

Başladılar.

Bu, yıllardır birlikte çaldıkları canlı, tatlı bir Tárrega düetiydi. Adı, “Adelita”ydı. Frankie’nin telleri Kai’ninkilere karışıyor, onu destekliyor, öne çıkarıyor, yönlendiriyordu. Kai hafifçe kıpırdadı. O da babası gibi bu şarkıyı adada evlerinin arkasında çaldığı zamanları hatırlıyordu.

Parça sona erdiğinde son notalarını çaldılar ve ellerini sanki bir koreografinin parçasıymış gibi aynı anda indirdiler. Kala-balık alkışladı, Frankie kalbinin kabardığını hissetti. Orkestra bile tebrik etmek için ayağa kalktı. Bu, Frankie Presto’nun katılacağı son gruptu.

Ama son şarkısı değildi.

Kai bir elini ona doğru uzattı. Dinleyiciler daha fazlasını isteyerek tezahürat ettiler. Kai babasını yanağından öptü ve, “Şimdi sıra sende. Annem için bir şeyler çal,” diye fısıldadı ve sahneden indi.

Frankie onu izledi. Sonra yerine oturdu. Nefes alıp verişini sakınlaşmıştı. Çalınacak tek bir şarkı kaldığını biliyordu.

“Lágrima.”

Ölümün kulakları yoktur. Bu sözü, Tárrega öldüğünde birisi yazmıştı. Kulakları olsaydı, dünyayı onun müziğinden mahrum bırakmazdı.

O gece Frankie Presto gitarını çalarken dünya yine sadece ölümün görmezden geleceği bir şey duydu. Frankie bana kimsenin olmadığı bir şekilde içten bağlıydı. Öyle ki, parçanın notalarını değil de gözyaşlarını, Tárrega’nın bunu bestelerken döktüğü gözyaşlarını, Carmencita’nın bu şarkıyı mırıldanırken döktüğü gözyaşlarını, El Maestro’nun benim güzelliğimi bir sardalyacının oğluna geçirdiğini fark ettiğinde döktüğü gözyaşlarını çalıyordu sanki.

Dünya, daha önce müzikle anılar arasında bu kadar güçlü bir bağa şahit olmamıştı hiç. Frankie “Lágrima”nın son kısmına geldiğinde sahnenin yan tarafına baktı ve kızının gülümsediğini gördü. Sonra onun arkasında duran Josefa’yı gördü. Kadının başı öne eğikti.

Kadın kafasını kaldırına kadar ona baktı. Yüzünde perişan olmuş bir hayatın üzüntüsü vardı. Frankie’nin tek bildiği bu kadının ona bir şekilde hayat verdiğiydi: Ona babasını, karısını, kızını, köpeğini, güvenliğini, sağlığını, müziğini vermişti. Evet, bir zamanlar ona sırtını dönmüştü. Ama Frankie de ona aynısını yapmıştı. Onu af dilerken reddetmişti.

Birden çalmayı bıraktı. Kalabalık meraklı bir şekilde izlerken ağır ağır ayağa kalktı ve gitarını kadına doğru kaldırdı. Derinlerde bir yerde Frankie o akşamüstü kiliseye gittiğinden beri duymayı beklediği sesi duydu.

Ne yapması gerektiğini biliyordu.

“Seni affediyorum, iyi kadın,” dedi. “Sana teşekkür ediyorum.”

“*Bana* teşekkür mü ediyorsun?” diye fısıldadı kadın.

“Hayatım için.”

Kızına baktı ve gülümsedi.

“İnanılmaz yaşamım için.”

Josefa'nın dudakları hafifçe aralandı. O anda tuhaf bir şekilde babasına, bir zamanlar o sihirli telleri veren çingene adama benziyordu. Huzurlu bir şekilde gözlerini kapattı, kapüşonunu başına geçirdi. Birden oditoryumdaki ışıklar söndü. Frankie kalabalığın şaşkınlıkla iç çektiğini duydu. Aşağı baktı ve ince parlak bir ışık gördü.

Gitarının en üst teli maviye dönmüştü.

Bunun, finalin bir parçası olduğunu düşünen dinleyiciler çılgınlar gibi alkışlamaya başladılar. Karanlıkta Frankie mutlu bir teslimiyet hissetti. Hem gücünden hem endişelerinden arınmıştı sanki. Sanki birisi ondan bu dünyanın ağırlığını almıştı. Bu tellerin içinde gerçekten yaşam olduğunu artık anlamıştı. Ama telleri maviye dönüştüren gitar çalması değil kalbiydi.

Tezahürat artarken Frankie kafasını kaldırdı. Yukarıda El Maestro'nun, Baffa'nın, Aurora'nın ruhlarının onu çağırdığını gördü. Onlara doğru uzandı ve kalbinde bir ağrı hissetti. Gitarı yere düştü.

Sonra, bazı kişilerin polise de anlattığı gibi tavana doğru yükseldi.

Şunu açıklığa kavuşturmam gerek. Frankie'nin vücudu tavana yükselmedi. Yükselen ruhuydu. Ama dünyanın onun müziğini dinleme arzusu o kadar büyüktü ki onu birkaç saniye daha tutmak istediklerinden, ruhu bir an için cennetle dünya arasında asılı kaldı.

Böyle bir mücadelede tek bir galip olabilir.

Saniyeler sonra yok olmuştu. Geride sadece ipi kesilen bir kukla gibi sahneye düşen bedeni kalmıştı.

Saate bakın. Kiliseye bakın. Tabutu taşıyanlara bakın. Her biri Frankie'nin öğrencisiydi. Genç kadın ve erkekler. Koyu renk kıyafetler içinde üzgün yüzler. En başta Frankie'nin yeteneğini diğer ruhlara dağıtacağımı söylemiştim. Ama o bunu çoktan yaptı.

Bu yetenek, tabutunu taşıyan bu insanların, ona veda etmek için bunca yolu gelen müzisyenlerin, Frankie'nin şarkılarını dinleyen veya gitar çalışını taklit etmeye çalışan milyonlarca insanın içinde. Uzun zaman önce çekilen kasetlerden Frankie'nin mükemmel gitar çalışını ve ailesiyle eğlenişini dinleyen sevgi dolu kızının, onun taşıyacağı çocukların, onların da çocuklarının kalplerinde.

Şimdi sizi burada bırakıyor ve son görevimi yapmaya, beni bekleyen yeni doğmuşlara ve onların minik ellerine gidiyorum.

Francisco Tárrega öldükten yıllar sonra bedeninin memleketine daha yakın bir yere taşınması için mezardan çıkarıldığını biliyor muydunuz? Ünlü gitarist Andrés Segovia bu olaya şahitlik yapmak için gelmiş ve tabutun başında beklemiş. Segovia, onu bu kadar etkileyen bir yeteneğe ev sahipliği yapan bedenden geriye kalanları görünce ağlamış.

Gururum okşandı. Ama sizden ayrılırken şunu da itiraf etmem gerek. Bu yetenek kemiklerde değildir. Dudaklarda, ciğerlerde, hatta ellerde bile değildir. Ben Müziğim. Müzik, insan ruhları arasındaki bağlantılardadır. Sözcüklere ihtiyacı olmayan bir dili konuşur.

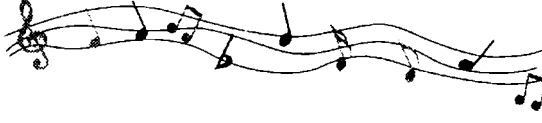
Bu hayatta herkes bir gruba katılır. Çaldığınız şeyler her zaman birilerini etkiler.

Bazen dünyayı etkiler.

Frankie'nin senfonisi sona erdi.

En sonunda, es verme zamanı.

Teşekkür

Pek çok yazar, kapanışta, “...kişiler olmasaydı bu kitabı yazmam mümkün olmazdı...” yazar. Bu güzel bir uygulamadır. Ben de bunu yineleyeceğim.

Bu roman için “bu kitabı yazmam mümkün olmazdı” sözcükleri Frankie Presto’yu gerçek hayatlarına eklememe izin veren çok sayıda sanatçı için gerçekten de geçerlidir. Bana, onların adına konuşmama güvendiler, kendi hayat hikâyelerine alternatif bir evren yaratmama izin verdiler. Bunun için minnettarım ve birkaç özel not yazmam gerektiğini düşünüyorum:

Marcus Belgrave. O bir hazineydi. Onunla son konuşmamda kendisine bu kitaptan ve onu da dahil edeceğimden bahsettim. Doktordaydı ama yine de her zamanki gibi neşeli ve teşvik ediciydi. Bundan birkaç ay sonra vefat etti. Müziğini özleyeceğiz. Kendisi Detroit’in caz mirasının önemli bir parçasıdır.

Darlene Love. “Today I Met The Boy I’m Gonna Marry”, karımın düğünümüzde söylediği şarkıydı. Yıllarca Darlene’in

müziğini bayıla bayıla dinledim. Hayat hikâyesi inanılmaz. Frankie fırsatı varken onu öpmeliydi bence.

Burt Bacharach. Onu kısa bir süredir tanıyorum. Kendisi de müziği kadar şık. Yirminci yüzyılın en önemli söz yazarlarından biri ve telefon defterini bile melodik bir hale getirebilir. Bir adamın “Baby It’s You” ve “I Just Don’t Know What To Do With Myself” şarkılarını nasıl besteleyebileceği beni aşan bir şey. Katılımı için ona çok teşekkür ediyorum.

Roger McGuinn. Gitar yeteneği konusundaki tevazusu Frankie için bir ilham kaynağıydı. Roger, *rock and roll*’un yürüyen tarihi diyebilirim. The Beattles’la tanışma ve parti hikâyesi doğrudu. Roger, Eric Clapton ve Jimi Hendrix’in bir apartman dairesinde gitar çaldıkları gecedan bahsetmedim bile. Roger bizim grubumuz The Rock Bottom Remainers’la da çalmıştı.

Lyle Lovett. Birkaç sene önce tanıştık ve arkadaş olduk. Yaptığı müziği ve şarkılarını hep sevmişimdir. “Her First Mistake” veya “God Will” gibi şarkıları duyduğumda aklıma gelen ilk sözcük “clever” yani “zeki.” Bu yüzden The Clever Yells adında hayali bir grup kurdum. Lyle, yetenekli olduğu kadar mütevazı da. Bu hikâyeye hemen tamam dedi. Bana duyduğu güven benim için çok şey ifade ediyor.

Paul Stanley. Bu kitabı yazmaya başlamadan önce Paul’le tanışmışlığım yoktu. Kibarlık edip beni evinde ağırladı. Bana bir sürü *rock and roll* hikâyesi anlattı. Bunlara KISS için yapılan seçme hikâyesi de dahildi. (“Flörtten evliliğe” onun cümlesiydi) Paul şiirsel, düşünceli ve nazik. Bu kitabı gerçekten ciddiye aldı ve Frankie’yle karşılaşmasına büyük önem verdi. O gitar tellerinin arkasında benim bir teşekkür borçlu olduğum cömert, hassas bir sanatçı var.

Tony Bennett. Milli bir hazine. Bir akşamüstü onunla sahne arkasında oturdum. Kendisi, müziği bırakmış bir müzisyene neler söyleyebileceğini hayal etti. Bunları, yaralı bir Frankie'yle Londra "karşılaşmasına" işledim. Birisinin müziğe dönüşüne ilham kaynağı olacak biri varsa o da Tony Bennett'tir. Onu "Lost in the Stars"ı söylerken dinleyin, ne demek istediğimi anlayacaksınız. Onu seviyorum ve ona arkadaşım diyebildiğim için çok mutluyum.

Wynton Marsalis. Wynton ve ben, bir basketbol maçında onun grubu benim radyo ekibime meydan okuduğundan beri dostuz. Bizi ezip geçtiler. (Caz sanatçılarının basket atabildiğini kim bilebilirdi?) Wynton bu kitaba dahil olma işine hemen tamam dedi. Frankie ve kendisini içeren bölümü okuduktan sonra hevesli bir şekilde mesaj attı bana. Cazın en önemli sanatçılarından biri o. Bu dünyaya gelirken müziğe iki eliyle uzandığına eminim.

Ingrid Michaelson. New York City'de sabahın erken saatlerinde, daha kahvesi etkisini göstermeden sahneye çıkmak zorunda kaldığı bir günde tanıştık ve ona bu projeyi anlattım. Yeteneği, ince esprileri ve zekâsıyla Frankie için harika bir öğrenci olabileceğini düşündüm. İnanılmaz yeteneğini anlamak için "Far Away" ile "How We Love"ı dinleyin. Bay Rubio'ya şarkı sözü yapmakla ilgili birkaç şey öğretebilirdi.

John Pizzarelli. John, bu kitapla ilgili konuştuğum ilk kişiydi. Son misafir olması da sanırım çok yerinde oldu. John, enstrümanı ile bütünleşen nadir kişilerden. Performansı da zahmetsiz olduğu kadar bulaşıcı. Uzun zamandır arkadaşız. Kendisi cömert ve mütevazı birisi. Frankie'nin orijinal kayıtlarını bulmak için dünyanın bir ucuna gitmesi şaşırtıcı değil. Kendisi benim kahramanım. Onu bu kitapta da kahraman yapmak eğlenceliydi.

Bu kitabın ortaya çıkmasına gelince, İspanya'da geçirdiğim zamanla başlamam gerek. Marta Armengol Royo, hayallerimdeki araştırmacı ve çevirmendi. Hassas olduğu kadar hevesliydi. Villareal'li tarihçimiz Jacinto Heredia inanılmaz bir kaynaktı. (Evet, kitapta Frankie'ye Tárrega materyallerini gösteren oydu. Yardımlarının yanında bu yazdıklarım az bile.) Villareal'in harika insanları, şehir müzesindeki Tárrega sergisi ve San Pascual bazilikası, Frankie'nin köklerine dair ruh ve ortamı yaratmak açısından çok önemliydi. Burası inanılmaz bir şehir. Ziyaret etmenizi tavsiye ediyorum. (İspanyol yayımcım Maeva'ya bu gezi için çok teşekkür ediyorum.)

Daha yakınlarıma geliyorum. Teşekkürlerim HarperCollins'teki melek yayımcı-editörüm Karen Rinaldi için. Başlangıçta anlatması bile güç olan bir kitaba inandığı için. Onay verdikleri için Brian Murray, Michael Morrison ve Jonathan Burnham'a teşekkürler. Harper ailesi kariyerimin bu aşamasında kendimi evimde hissetmemi sağladılar. Hepsine teşekkür ediyorum. Özellikle de Milan Bozic (güzel kapak için), John Jusino, Leah Carlson–Stanisic, Josh Marwell, Doug Jones, Brian Perrin, Leah Wasielewski, Stephanie Cooper, Kathy Schneider, Hannah Robinson (daha fazla edit olmayacak, yaşasın!) ve Leslie Cohen (Frankie'nin hikâyesini dünyaya getirmemde gösterdiği ve göstereceği çabalar için).

David Black'le ajansım ve arkadaşım olarak otuzuncu yılımıza yaklaşıyoruz. Sanırım iyi gidiyoruz. Antonella Iannarino bir milyon açıdan değerli bir kaynak. Susan Raihoffer Frankie'yi dünyaya yaydı. Sarah Smith ve Jenny Herrera'ya ayrıca teşekkür ediyorum.

Jo-Ann Barnas bu kitap için inanılmaz araştırmalar yaptı. Gitaristlerle oturmaktan tutun da 1946 senesinde Django'nun çalma listelerini takip etmeye kadar. Bu çabalarında, Indiana

Klasik Gitar Topluluğu'ndaki John Alvarado'ya; Alabama, Montgomery'deki, Hank Williams Müzesi'ndekilere, (Frankie'nin yolculuğa çıktığı bütün gemiler için) Maersk Line şirketindeki Amy Hauser'a; Michigan Hand and Sports Rehabilitasyon Merkezi'ndeki Kay MacConnachie'ye; Austin'deki Teksas Üniversitesi'ndeki Ian F. Hancock'a ve Minnesota Üniversitesi'ndeki William A. Duna'ya (çingene kültürü ve tarihi konusundaki bilgileri için); Amerika Vietnam Gazilerine; Michigan Gordy's Music'teki Gordy Lupo'ya; Ryman Auditorium müzesinin yöneticisi Joshua Bronnenberg'e; aynı müzenin küratörü Brenda Colladay'e; Michigan, Waterford'daki Our Lady of the Lakes Katolik Kilisesi'ndeki papaz Fr. Lawrence J. Delonnay'ye; Cincinnati'de Order of Saint Clare'deki Sr. Dianne Short'a; Michigan, Westland'deki Louisiana Department of Health and Hospitals ve Bureau of Media and Communications'taki Mary Kay Slusher'a teşekkür ederim.

Bu kitabı en az üç kez okuyup uzmanlığından faydalanmamı sağlayan müthiş gitarist Vito Lafata'ya, özellikle teşekkür etmek istiyorum. *Frankie Presto'nun Sihirli Telleri* için gerçek bir kayıt sözleşmesi düşünülen Republic Records'takilere, özellikle de Avery Lipman ve Tom Mackay'ye minnettarım. Kevin ve Robbie Martin, Waiheke'deki ziyaretçilere kucak açan gerçek insanlar. Frankie'nin hikâyesinde yer alan bütün halka mal olmuş kişilere teşekkür ederim. Django, Elvis, Little Richard, Hank Williams, hepsinin bu kitapta yer alması aslında onların yeteneğine duyduğum derin hayranlıktan ileri geliyor.

Şimdi memleketimdekilere geldik: Kerri Alexander her şeyin yolunda gitmesini sağladı. Marc "Rosey" Rosenthal, yazmaya zaman bulabileyim diye dünyayı yerinden oynattı. Mendel hesaplarla ilgilendi, yine de kendisi, kusura bakmasın ama hâlâ berduş. Chad Audi, ne kadar yaratıcı olursan ol, başka-

ları için bir şeyler yapmanın en güzel miras olduğunu bir kez daha gösterdi. Trisha, Rick, Ali ve Jesse, Frankie'nin ilk değerlendirmelerini yaptı. En büyük teşekkürler her zamanki gibi yazmaya başlamamdan çok önce müziğime katlanan aileme: Babam, Cara, Peter, amcalarım, teyzelerim, kuzenlerim ve bu kitabın ortaya çıkması sürecinde cennete giden ve Frankie'yle Carmencita'yı anlamamı sağlayan annem.

Ayrıca içinde bulunduğum her gruba, grup arkadaşlarının iyi ve kötü her açıdan aile gibi olduğunu bana öğrettikleri için teşekkür ederim. (Bu gruplar; Crystal Reflection, The Lucky Tiger Grease Stick Band, üniversite gruplarım Streetwise, The Rock Bottom Remainers ve hatırlamadığım daha bir sürüsü.)

Her zamanki gibi son olarak, benim ağaçtaki kızım olan Janine'e çok teşekkür ederim. Kendisi bir sandalyede otururken, bu romanı Frankie'nin sesinden çok daha kötü olan yazarının sesinden dinledi. Ben ona romanı okurken, ikimiz de bir masal anlatıyormuşum gibi eşsiz bir ritimle sallandık.

